

Збірник міжнародних угод з Міжнародного цивільного процесу
частина 2

Стаття 20. Заяви

Будь-яка Сторона під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, схвалення чи приєднання може зробити одну чи більше заяв, передбачених у пункті 2 статті 1, пункті 1 статті 3 і статті 18. Вона повідомляє про будь-які зміни цієї інформації Генеральному секретарю Ради Європи.

Стаття 21. Денонсація

1. Будь-яка Сторона може в будь-який час денонсувати цю Конвенцію, направивши відповідне повідомлення Генеральному секретарю Ради Європи.

2. Така денонсація набирає чинності в перший день місяця, що настає після завершення шестимісячного строку від дати отримання повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 22. Повідомлення

1. Генеральний секретар Ради Європи повідомляє державам-членам Ради Європи та будь-якій іншій державі та міжнародній організації, які приєдналися до цієї Конвенції або були запрошені приєднатися до неї, про:

- a. будь-яке підписання;
- b. здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, затвердження або приєднання;
- c. будь-яку дату набрання чинності цією Конвенцією відповідно до статей 16 і 17;
- d. будь-яку заяву, зроблену відповідно до пункту 2 статті 1, пункту 1 статті 3 і статті 18;
- e. будь-яку іншу дію, повідомлення чи сповіщення, які стосуються цієї Конвенції.

На посвідчення чого ті, що підписалися нижче, належним чином на те уповноважені, підписали цю Конвенцію.

Учинено у м. Тромсе 18 червня 2009 року, англійською та французькою мовами, при цьому обидва тексти є рівно автентичними, в одному примірнику, який здається на зберігання до архіву Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає завірені копії кожній державі-члену Ради Європи та будь-якій іншій Державі, та міжнародній організації, яким запропоновано приєднатися до цієї Конвенції.

8. РЕГЛАМЕНТ № 44/2001Совета ЕС о юрисдикции, признании и исполнении судебных решений по гражданским и коммерческим делам

Совет Европейского Союза,

основываясь на Договоре об учреждении Европейского экономического сообщества, в частности, на пункте "с" статьи 61 и параграфе 1 статьи 67;

учитывая предложения Европейской комиссии;

учитывая заключение Европейского парламента;

учитывая заключение Комитета по экономическим и социальным вопросам,

принимая во внимание следующие обстоятельства:

1) Сообщество поставило перед собой задачу поддержания и развития пространства свободы, безопасности и справедливости, которое обеспечивает свободу передвижения граждан. Для того чтобы решить поставленную задачу, Сообщество должно принять, среди числа других, меры, касающиеся правового сотрудничества по гражданским делам, которые необходимы для поддержания и устойчивого функционирования внутреннего рынка.

2) Некоторые различия национальных правил, регулирующих юрисдикцию и признание судебных решений, затрудняют устойчивое функционирование внутреннего рынка. Необходимо унифицировать коллизионные нормы по гражданским и коммерческим делам, а также упростить формальности с целью ускорения и облегчения процедуры признания и исполнения судебных решений государствами-членами ЕС, определенные данным Регламентом.

3) Согласно статье 65 Договора указанные задачи находятся в сфере правового сотрудничества по гражданским делам.

4) В соответствии с принципами субсидиарности и пропорциональности, установленными статьей 5 Договора, цели данного Регламента не могут быть достигнуты в полном объеме государствами-членами ЕС самостоятельно, следовательно, ускорить процесс достижения поставленных целей можно только действиями Сообщества в целом. Регламент ограничивается необходимым минимумом принятия мер для достижения установленных целей и не выходит за рамки принятия необходимых мер.

5) 27 сентября 1968 г. государства-члены ЕС, основываясь на положениях абзаца 4 статьи 293 Договора, заключили Брюссельскую конвенцию "О юрисдикции и исполнении судебных решений по гражданским и коммерческим делам (с дополнениями, внесенными в Конвенцию в связи с присоединением новых государств-членов ЕС к данной Конвенции; далее - Брюссельская конвенция)*. 16 сентября 1988 г. государства-члены ЕС и государства Европейской Ассоциации свободной торговли заключили Луганскую конвенцию "О юрисдикции и исполнении судебных решений по гражданским и коммерческим делам", которая была аналогична тексту Брюссельской конвенции 1968 г. В связи с этим была проделана большая работа по пересмотру данных Конвенций, и Совет ЕС одобрил содержание исправленных текстов. Результаты проделанной работы явились основой настоящего Регламента.

6) В целях достижения признания судебных решений по гражданским и коммерческим делам необходимо, чтобы правила, регулирующие юрисдикцию, признание и исполнение судебных решений, были установлены обязательным и непосредственно действующим законодательным актом Сообщества.

7) Положения настоящего Регламента должны охватывать все важнейшие аспекты, касающиеся гражданских и коммерческих дел, за исключением отдельных вопросов.

8) Кроме того, должна существовать связь между судебными разбирательствами, в отношении которых применяется настоящий Регламент, и территорией государств-членов ЕС, определенных настоящим Регламентом. Соответственно, общие правила о юрисдикции, согласно законодательству, должны применяться в том случае, когда ответчик имеет постоянное место жительства в одном из государств-членов ЕС.

9) Ответчик, не имеющий постоянного места жительства в одном из государств-членов ЕС, подчиняется национальным правилам о юрисдикции, применяемым на территории государств-членов ЕС, где находится суд. Ответчик, проживающий в государстве-члене ЕС, которое не является участником данного Регламента, должен подчиняться правилам Брюссельской конвенции.

10) Судебные решения, вынесенные государством-членом ЕС в соответствии с настоящим Регламентом, должны быть признаны и исполнены в другом государстве-члене ЕС в целях их свободного обращения, даже если должник имеет постоянное место жительства в третьей стране.

11) Правила о юрисдикции должны быть достаточно предсказуемы и основаны на том принципе, что юрисдикция обычно определяется в зависимости от постоянного места жительства ответчика и должна быть всегда доступной, за исключением некоторых случаев, когда предмет спора или волеизъявление сторон являются определяющим фактором. Местонахождение юридических лиц должно быть определено самостоятельно таким образом, чтобы сделать общие правила более ясными и позволить избежать конфликта юрисдикций.

12) В дополнение к определению места нахождения ответчика должны быть предусмотрены альтернативные основания юрисдикции, базирующиеся на тесной связи между судом и рассматриваемым делом в целях упрощения порядка осуществления правосудия.

13) В отношении страхования, договоров в сфере потребительских и трудовых отношений, менее защищенной стороне должны быть предоставлены наиболее благоприятные для ее интересов условия юрисдикции, нежели предусмотренные в общих правилах.

14) Самостоятельное волеизъявление сторон в договоре (кроме договоров страхования, договоров в сфере потребительских и трудовых отношений, где разрешена только ограниченная свобода определения судов, имеющих юрисдикцию) должно приниматься во внимание, кроме случаев исключительной юрисдикции, определенной настоящим Регламентом.

15) В интересах должного осуществления правосудия необходимо свести к минимуму возможность образования параллельных судебных разбирательств и обеспечить гарантии того, что в двух государствах-членах ЕС не будут вынесены противоречивые решения. Должен существовать четкий и эффективный механизм для разрешения рассматриваемых дел и взаимосвязанных исков, а также для решения проблем, вытекающих из-за национальных различий в определении временных рамок, когда дело находится на рассмотрении. Согласно настоящему Регламенту временные рамки должны быть четко определены.

16) Взаимное доверие при осуществлении правосудия в Сообществе позволяет решениям, вынесенным в государствах-членах ЕС, быть признанными автоматически без необходимости в каких-либо процедурах. Исключение составляют спорные дела.

17) Благодаря подобному принципу взаимного доверия, процедура исполнения судебного решения в государстве-члене ЕС, вынесенного в другом государстве-члене ЕС, должна быть быстрой и действенной. В связи с этим вступившее в силу судебное решение должно быть исполнено автоматически сразу же после проведения формальной проверки приложенных к нему документов. При этом суд не имеет права по собственной инициативе применить основания для отказа в исполнении решения, установленные настоящим Регламентом.

18) Однако право на защиту включает в себя право ответчика выдвигать возражения против решения об исполнении судебных решений, если ответчик решит, что существуют основания для неисполнения судебного решения. Процедура обжалования также должна быть доступна для истца в случае, если его заявление об исполнении судебного решения не было удовлетворено.

19) Преемственность между Брюссельской конвенцией и настоящим Регламентом должна быть обеспечена с помощью переходных положений. Подобное требование о преемственности применяется и в отношении толкований Брюссельской конвенции, осуществленных Судом Европейских сообществ и толкований Протокола 1971 г.*, которые будут применяться также в отношении дел, находящихся в производстве, после вступления настоящего

20) Великобритания и Ирландия в соответствии со статьей 3 Протокола "О положении Великобритании и Ирландии", являющегося приложением к Договору о создании Европейского Союза и к Договору об учреждении Европейского экономического сообщества, заявили о своем желании участвовать в принятии и применении настоящего Регламента.

21) Дания, в соответствии со статьями 1 и 2 Протокола "О положении Дании", являющегося приложением к Договору о создании Европейского Союза, не участвует в принятии настоящего Регламента и, следовательно, не связана им и не применяет его положения.

22) Поскольку Брюссельская конвенция остается в силе в отношениях между Данией и государствами-членами ЕС, определенными настоящим Регламентом, поэтому и Конвенция, и Протокол 1971 г. продолжают применяться в отношениях между ними.

23) Брюссельская конвенция также продолжает применяться на территориях государств-членов ЕС, на которые она распространяет свое действие и которые исключены из сферы действия настоящего Регламента согласно статье 299 Договора о создании Европейского Союза.

24) Кроме того, в целях единообразия настоящий Регламент не должен затрагивать правила, касающиеся осуществления юрисдикции и признания судебных решений, содержащиеся в специальных актах Сообщества.

25) Учитывая международные соглашения, заключенные государствами-членами ЕС, Регламент не должен затрагивать положения соглашений, регулирующие специальные вопросы, участниками которых являются государства-члены ЕС.

26) Должна быть предусмотрена необходимая гибкость, лежащая в основе правил, установленных настоящим Регламентом, в целях учета специальных процессуальных особенностей отдельных государств-членов ЕС. Некоторые положения Протокола, приложенного к Брюссельской конвенции, должны быть включены в текст настоящего Регламента.

27) В целях обеспечения гармоничного перехода в некоторых областях, которые были предметом специальных условий Протокола, являющимся приложением к Брюссельской конвенции, настоящий

Регламент на переходный период устанавливает положения, принимая во внимание специфику положения некоторых государств-членов ЕС.

28) Не позднее, чем через пять лет после вступления в силу настоящего Регламента, Европейская комиссия представит отчет о его применении и, в случае необходимости, предложения о внесении в него изменений.

29) Европейская комиссия обязана будет сверить Приложения с I по IV с правилами национальной юрисдикции судов и компетентных органов и исправить положения, основываясь на дополнениях, внесенных государствами-членами ЕС. Дополнения, внесенные в Приложения V и VI, должны быть приняты в соответствии с Решением Совета ЕС 1994/468/ЕС от 28 июня 1999 г., устанавливающим процедуры для осуществления полномочий по имплементации, и по согласованию с Европейской комиссией,

принял настоящий Регламент:

ГЛАВА I. СФЕРА ПРИМЕНЕНИЯ

Статья 1

1. Настоящий Регламент применяется в отношении гражданских и коммерческих дел, независимо от того, рассматривается дело судом или трибуналом. Он не распространяется, в частности, на дела в сфере налогового, таможенного и административного права.

2. Настоящий Регламент не применяется:

а) в отношении дел о гражданском статусе, правоспособности и дееспособности физических лиц, о праве собственности, возникающем из семейных правоотношений, завещаний и наследства;

б) в отношении дел о банкротстве, к искам, связанным с ликвидацией несостоятельных компаний или других юридических лиц; в отношении судебного порядка, мировых соглашений и аналогичных процессов;

с) в отношении социального обеспечения;

д) в отношении арбитража.

3. В настоящем Регламенте термин "государства-члены ЕС" подразумевает под собой все государства-члены ЕС, за исключением Дании.

ГЛАВА II. ЮРИСДИКЦИЯ

Раздел 1. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 2

1. Согласно настоящему Регламенту к лицам, имеющим постоянное место жительства в государстве-члене ЕС, независимо от их гражданства, предъявляются иски в судах этого государства-члена ЕС.

2. Лица, не имеющие гражданства в государстве-члене ЕС, в котором они проживают, подчиняются правилам о юрисдикции, применяемым к гражданам данного государства.

Статья 3

1. К лицам, имеющим постоянное место жительства в одном государстве-члене ЕС, могут быть предъявлены иски в суды другого государства-члена ЕС только в силу положений, установленных разделами 2 - 7 настоящей главы.

2. В частности, правила о национальной юрисдикции, установленные Приложением I, не применяются в отношении этих лиц.

Статья 4

1. Если ответчик не имеет постоянного места жительства в государстве-члене ЕС, юрисдикция судов каждого из государств-членов ЕС согласно статьям 22 и 23 настоящего Регламента определяется в соответствии с законодательством этих государств-членов ЕС.

2. В отношении подобных ответчиков любое лицо, имеющее постоянное место жительства в государстве-члене ЕС, независимо от его гражданства, может воспользоваться, наряду с другими гражданами этого государства, правилами о юрисдикции, установленными в этом государстве-члене ЕС, в частности, теми, которые определены Приложением I.

Раздел 2. СПЕЦИАЛЬНАЯ ЮРИСДИКЦИЯ

Статья 5

К лицу, имеющему постоянное место жительства в одном государстве-члене ЕС, может быть предъявлен иск в другом государстве-члене ЕС:

1. а) в отношении дел, связанных с договорными обязательствами, - в судах по месту исполнения данного обязательства;

б) для целей настоящего положения, если соглашением сторон не установлено иное, местом исполнения обязательств признается:

- в случае продажи товаров - место на территории государства-члена ЕС, куда согласно договору товары были поставлены или должны были быть поставлены;

- в случае оказания услуг - место на территории государства-члена ЕС, где услуги были оказаны или должны были быть оказаны;

с) если подпараграф "b" не может быть применен, тогда применяется подпараграф "a";

2. в отношении дел, связанных с алиментами - в судах по месту постоянного жительства или обычного места пребывания лица, имеющего право на получение алиментов, или, если спор является сопутствующим спору о гражданском статусе лица, - в суде, который в соответствии с национальным законодательством имеет юрисдикцию принимать к рассмотрению подобные иски, если только эта юрисдикция не основывается исключительно на гражданстве одной из сторон;

3. в спорах, вытекающих из гражданских правоотношений, деликтов и квазиделиктов - в судах государств-членов ЕС, на территории которых был причинен или может быть причинен ущерб;

4. в случае предъявления требований о возмещении вреда или реституции, которые вытекают из уголовных дел, - в судах, рассматривающих подобные дела, если суд имеет юрисдикцию рассматривать гражданские иски согласно законодательству его государства;

5. в отношении дел о филиалах, представительствах и других учреждениях - в судах по месту нахождения этих филиалов, представительств и учреждений;

6. в отношении учредителя доверительной собственности, доверительного собственника или бенефициара доверительной собственности, возникшей или в силу закона, или в силу документа, или в силу устного волеизъявления, но засвидетельствованного в письменном виде, - по месту нахождения доверительного собственника;

7. в отношении дел, связанных с вознаграждением за спасение груза или фрахта - в суде, властью которого этот груз или фрахт:

а) были арестованы, чтобы обеспечить такую выплату;

б) могли бы быть арестованы, если бы не поручительство или другое обеспечение не были даны.

Настоящее положение применяется, если заявлено, что ответчик заинтересован в грузе или фрахте или имел подобный интерес в момент оказания помощи.

Статья 6

К лицу, имеющему постоянное место жительства в государстве-члене ЕС, также может быть предъявлен иск:

1. когда он выступает в качестве одного из ответчиков - в судах по месту постоянного проживания одного из них, если только требования связаны настолько, что целесообразно заслушать их и вынести решение по всем требованиям в совокупности, чтобы избежать не соотносящихся отдельных судебных разбирательств;

2. как к третьей стороне по делу, в котором лицо выступает по доверенности или поручительству или в другом любом споре, где оно выступает в качестве третьей стороны, - в суде, рассматривающем

основной иск, если только этот иск не был предъявлен с целью уклонения от юрисдикции суда, который был бы компетентен рассматривать данное дело;

3. по встречному иску, возникшему из подобных договоров или фактов, на которых был основан первоначальный иск, - в суде, где рассматривается первоначальный иск;

4. в отношении дел, вытекающих из договора, если иск мог быть объединен с иском против того же ответчика по делам, касающимся вещных прав на недвижимое имущество, - в суде государства-члена ЕС, в котором находится недвижимое имущество.

Статья 7

В случае, когда суд государства-члена ЕС, согласно настоящему Регламенту, имеет юрисдикцию по искам, связанным с ответственностью по использованию и управлению судном, этот суд или любой другой суд, заменяющий его для этой цели согласно внутреннему законодательству государства-члена ЕС, будет также иметь юрисдикцию по искам об ограничении такой ответственности.

Раздел 3. ЮРИСДИКЦИЯ ПО ДЕЛАМ, СВЯЗАННЫМ СО СТРАХОВАНИЕМ

Статья 8

По делам, связанным со страхованием, юрисдикция должна будет определяться настоящим разделом, если это не противоречит статье 4 и пункту 5 статьи 5 настоящего Регламента.

Статья 9

1. К страховщику, имеющему постоянное место нахождения в государстве-члене ЕС, может быть предъявлен иск:

- а) в судах государства-члена ЕС, где он постоянно находится;
- б) в другом государстве-члене ЕС, в случае, когда иск предъявлен держателем страхового полиса, застрахованным лицом или бенефициаром, - в судах по месту постоянного нахождения истца;
- с) если он является состраховщиком - в судах государства-члена ЕС, в котором рассматривается дело в отношении основного страховщика.

2. Страховщик, который не имеет постоянного места нахождения в государстве-члене ЕС, но имеющий филиал, представительство или другое учреждение в одном из государств-членов ЕС, по спорам, возникающим из деятельности филиала, представительства или иного учреждения, считается имеющим постоянное место нахождения в данном государстве-члене ЕС.

Статья 10

В отношении страхования ответственности или страхования недвижимого имущества к страховщику также может быть предъявлен иск в судах по месту, где произошло событие, повлекшее причинение вреда. То же самое правило применяется, если движимое и недвижимое имущество застраховано по одному и тому же страховому договору и совместно пострадало вследствие одного и того же непредвиденного воздействия.

Статья 11

1. В отношении страхования ответственности страховщик может также, если закон позволяет это, быть привлеченным к процессу, в котором пострадавшая сторона выступает против застрахованного лица.

2. Статьи 8, 9, 10 должны применяться к искам, предъявленным пострадавшей стороной, непосредственно против страховщика, если предъявление подобных исков разрешено.

3. В случае если закон, допускающий предъявление подобных прямых исков, обеспечивает также привлечение к участию в процессе держателя полиса или застрахованного лица, тот же суд будет обладать юрисдикцией в отношении них.

Статья 12

1. Если это не противоречит пункту 3 статьи 11, страховщик может предъявить иск только в судах государств-членов ЕС, в которых ответчик имеет постоянное место нахождения, независимо от того, является ли он держателем полиса, застрахованным лицом или бенефициаром.

2. Положения настоящего раздела не затрагивают права предъявлять встречный иск в суд, в котором в соответствии с настоящим разделом рассматривается первоначальный иск.

Статья 13

От положений настоящего раздела допускаются отступления только по соглашению:

1. которое было заключено после возникновения спора; либо

2. которое позволяет держателю полиса, застрахованной стороне или бенефициару предъявлять иски в иные суды, чем те, которые указаны в настоящем разделе; либо

3. которое заключено между держателем полиса и страховщиком, оба из которых ко времени заключения договора имеют постоянное место нахождения или преимущественно находятся в одном государстве-члене ЕС, и которые имеют целью обращения в суды этого государства, даже если бы страховой случай произошел за границей, при условии, что подобное соглашение не противоречит закону этого государства; либо

4. которое заключено с держателем полиса, не имеющим постоянного места нахождения в государстве-члене ЕС, за исключением случаев, когда страхование является обязательным или связано с недвижимым имуществом, находящимся в государстве-члене ЕС; либо

5. либо которое связано с договором страхования, кроме случаев, когда оно охватывает один или более рисков, указанных в статье 14.

Статья 14

Рисками, указанными в пункте 5 статьи 13, являются:

1. Любая утрата или повреждение:

а) морских судов, сооружений, расположенных на расстоянии от берега или в открытом море, или самолетов, связанные с рисками, которые обусловлены их использованием в коммерческих целях;

б) товаров, находящихся в пути, за исключением багажа пассажиров, если доставка состоит или включает в себя перевозку багажа морскими судами или воздушным транспортом.

2. Любая ответственность, кроме ответственности за причинение вреда здоровью пассажиров или за утрату порчи их багажа:

а) возникшая в связи с использованием или управлением морскими судами, сооружениями или самолетами, указанными в подпункте "а" пункта 1, если закон государства-члена ЕС, в котором такой самолет зарегистрирован, не запрещает соглашений о юрисдикции в отношении споров, вытекающих из страхования подобных рисков;

б) за утрату или порчу перевозимых товаров, указанных в подпункте "б" пункта 1.

3. Любой материальный ущерб, связанный с использованием или управлением морскими судами, сооружениями или самолетами, указанными в подпункте "а" пункта 1, в том числе, ущерб от фрахта или чартера.

4. Любой риск или штрафные санкции, связанные с любыми основаниями, указанными в пунктах 1 - 3.

5. Помимо положений, установленных пунктами 1 - 4, все "большие риски" определяются в Директиве Совета ЕС 73/239/ЕЭС*, дополненной Директивами Совета ЕС 88/357/ЕЭС** и 90/618/ЕЭС***.

Раздел 4. ЮРИСДИКЦИЯ В ОТНОШЕНИИ ПОТРЕБИТЕЛЬСКИХ ДОГОВОРОВ

Статья 15

1. По делам, касающимся договора, заключенного потребителем для целей, не связанных с торговлей или его профессией, юрисдикция будет определяться в соответствии с настоящим разделом, если это не противоречит статье 4 и пункту 5 статьи 5, в случае если:

- а) это договор о продаже товаров с условием об оплате в рассрочку;
- б) это договор займа с условием об оплате в рассрочку или о предоставлении любой другой формы кредита для финансирования продажи товаров;
- с) во всех других случаях, когда договор заключался с лицом, осуществляющим коммерческую или профессиональную деятельность в государстве-члене ЕС, в котором потребитель имеет постоянное место жительства, либо в любом случае, если он руководит такой деятельностью в этом государстве-члене ЕС или в нескольких государствах-членах ЕС, включающих указанное государство, и договор заключен в рамках такой деятельности.

2. Когда потребитель заключает договор со стороной, которая не имеет постоянного места нахождения в государстве-члене ЕС, но имеет филиал, представительство или другое учреждение в одном из государств-членов ЕС, эта сторона будет подразумеваться как имеющая постоянное место нахождения в этом государстве-члене ЕС в отношении споров, вытекающих из деятельности филиалов, представительств или учреждений.

3. Настоящий раздел не применяется к договорам о перевозках, за исключением тех, которые включают в себя цену одновременно за предоставление услуг по перевозке и предоставлению жилья.

Статья 16

1. Потребитель может предъявить иск в отношении другой стороны по договору в суды государства-члена ЕС по месту нахождения этой стороны.

2. Иск может быть предъявлен в отношении потребителя другой стороны по постоянному месту жительства потребителя.

3. Настоящая статья не затрагивает права предъявить встречный иск в суд, в котором в соответствии с настоящим разделом рассматривается первоначальный иск.

Статья 17

От положений настоящего раздела допускаются отступления только по соглашению:

1. которое заключено после возникновения спора; либо
2. которое позволяет потребителю предъявлять иски в суды иные, чем указаны в настоящем разделе; либо
3. которое заключено между потребителем и другой стороной договора, оба из которых ко времени заключения договора имели постоянное место жительства или преимущественно проживали в одном государстве-члене ЕС, и которое предусматривает обращение в суды государства-члена ЕС при условии, что такое соглашение не противоречит закону государства-члена ЕС.

Раздел 5. ЮРИСДИКЦИЯ ПО ИНДИВИДУАЛЬНЫМ ТРУДОВЫМ СПОРАМ

Статья 18

1. В отношении дел, связанных с индивидуальными трудовыми договорами, юрисдикция будет определяться настоящим разделом, если это не противоречит статье 4 и пункту 5 статьи 5.

2. Когда работник заключает индивидуальный трудовой договор с работодателем, который не имеет постоянного места нахождения в государстве-члене ЕС, но имеет филиал, представительство или другое учреждение в одном из государств-членов ЕС, работодатель будет рассматриваться как имеющий постоянное место нахождения в этом государстве по спорам, вытекающим из деятельности филиалов, представительств, учреждений.

Статья 19

К работодателю, имеющему место нахождения в одном из государств-членов ЕС, может быть предъявлен иск:

1. в судах государств-членов ЕС, где он имеет постоянное место нахождения; либо
2. в другом государстве-члене ЕС:

а) в судах по месту, где работник обычно выполняет свою работу, или в судах по последнему месту выполнения работы; либо

б) если невозможно определить государство, где работник обычно выполняет свою работу, - в судах по месту, где располагается или было расположено основное место деятельности работодателя.

Статья 20

1. Работодатель может предъявить иск только в суды государства-члена ЕС, в котором работник имеет постоянное место жительства.

2. Положения настоящего раздела не затрагивают права предъявлять встречный иск в суд, в котором согласно настоящему разделу рассматривается первоначальный иск.

Статья 21

От положений настоящего раздела допускаются отступления только по соглашению о юрисдикции:

1. которое заключено после возникновения спора; либо

2. которое позволяет работнику предъявлять иск в суды иные, чем указаны в настоящем разделе.

Раздел 6. ИСКЛЮЧИТЕЛЬНАЯ ЮРИСДИКЦИЯ

Статья 22

Следующие суды имеют исключительную юрисдикцию, независимо от постоянного места нахождения:

1. в отношении исков, предметом которых являются вещные права на недвижимое имущество или владение недвижимым имуществом на правах аренды, - суды того государства-члена ЕС, в котором находится имущество. Однако в отношении исков, предметом которых является владение недвижимым имуществом на правах аренды для временного пользования в частных целях на срок не более 6 последовательных месяцев, - суды государства-члена ЕС, в котором ответчик имеет постоянное место жительства, при условии, что арендатор является физическим лицом, а собственник недвижимости, так же как и арендатор, имеет постоянное место нахождения в одном государстве-члене ЕС;

2. в отношении исков, предметом которых является действительность учреждения, ничтожность или ликвидации компаний или других юридических лиц или ассоциаций физических или юридических лиц либо действительность решений их органов, - суды государства-члена ЕС, в котором компания, юридическое лицо или ассоциация расположены;

3. в отношении исков, предметом которых является действительность внесения в государственные реестры, - суды того государства-члена ЕС, в котором ведется этот реестр;

4. в отношении исков, касающихся регистрации или действительности патентов, торговых знаков, промышленных моделей или других подобных прав, требующих выдачи патентов или регистрации, - суды государства-члена ЕС, в котором была подана заявка о патентовании или регистрации, либо имела место или должна иметь место выдача патента или регистрация в соответствии с условиями Договора о создании Европейского Союза или положениями международной конвенции.

Если это не противоречит юрисдикции Европейской патентной организации, образованной в соответствии с Конвенцией "О выдаче европейских патентов", подписанной в Мюнхене 5 октября 1973 г., суды каждого государства-члена ЕС должны обладать исключительной юрисдикцией независимо от постоянного места нахождения сторон при рассмотрении исков, касающихся регистрации или действительности европейских патентов, выдаваемых в этом государстве-члене ЕС;

5. в отношении исков, касающихся приведения в исполнение судебных решений, - суды государства-члена ЕС, в котором судебные решения должны быть исполнены.

Раздел 7. СОГЛАШЕНИЕ О ЮРИСДИКЦИИ

Статья 23

1. Если одна или несколько сторон, имеющих постоянное место нахождения в государстве-члене ЕС, пришли к соглашению, что суд или суды государства-члена ЕС должны обладать юрисдикцией при рассмотрении споров, возникших или могущих возникнуть в связи с каким-либо определенным правоотношением, то такой суд или такие суды будут обладать юрисдикцией. Такая юрисдикция будет исключительной, если стороны не договорятся о другом. Подобное соглашение, наделяющее юрисдикцией, должно быть заключено:

- a) в письменной форме или засвидетельствованной письменной форме;
- b) в форме, которая соответствует практике взаимоотношений между сторонами;
- c) в международной торговле или коммерции - в форме, которая соответствует обычаю, о котором стороны знают или обязаны знать и который широко применяется и регулярно соблюдается в такой торговле всеми сторонами договора.

2. Любой вид коммуникации с использованием электронных видов связи, обеспечивающих надежную запись соглашения, эквивалентен письменной форме.

3. Когда подобное соглашение заключено сторонами, ни одна из которых не имеет постоянного места нахождения в государстве-члене ЕС, суды другого государства-члена ЕС не обладают юрисдикцией в отношении споров, возникающих между ними, за исключением случаев, когда суд или суды, выбранные сторонами, не отклонили юрисдикцию.

4. Суд или суды государств-членов ЕС, которым подсудны споры в отношении института доверительной собственности, обладающие исключительной юрисдикцией, рассматривают иски к учредителю доверительной собственности, доверительному собственнику или бенефициару, если отношения между этими лицами, или их права, или обязательства вытекают из института доверительной собственности.

5. Соглашения или положения институтов доверительной собственности, предоставляющие юрисдикцию, не имеют юридической силы, если они противоречат статьям 13, 17 или 21, либо если суды, в чьей юрисдикции они находятся, исключают возможность обладания исключительной юрисдикцией согласно статье 22.

Статья 24

Независимо от юрисдикции, возникшей из других положений настоящего Регламента, суд государства-члена ЕС, в который явился ответчик, будет иметь юрисдикцию. Это правило не применяется, когда явка была зарегистрирована исключительно для оспаривания юрисдикции или когда другой суд имел исключительную юрисдикцию в силу статьи 22.

Раздел 8. ПРОВЕРКА ЮРИСДИКЦИИ И ДОПУСТИМОСТИ СУДЕБНОГО РАЗБИРАТЕЛЬСТВА

Статья 25

Если иск возбуждается в суде государства-члена ЕС, который связан со спором, по которому суды другого государства-члена ЕС обладают исключительной юрисдикцией согласно статье 22, то этот суд объявляет по своей инициативе, что он не обладает юрисдикцией.

Статья 26

1. Если к ответчику, имеющему постоянное место жительства в одном государстве-члене ЕС, предъявляется иск в суде другого государства-члена ЕС, и он не явился в суд, то суд объявляет, по своему усмотрению, что он не обладает юрисдикцией, за исключением случаев, когда юрисдикция не вытекает из положений настоящего Регламента.

2. Суд приостанавливает производство по делу до тех пор, пока не будет установлено, что ответчик имел возможность получить документ, возбуждающий производство по делу, или эквивалентный ему документ, и пока не истек достаточный срок для того, чтобы дать ему возможность организовать защиту, а также пока все необходимые меры не будут для этого приняты.

3. Статья 19 Регламента Совета 1348/2000/ЕС от 29 мая 2000 г. об обращении в государствах-членах ЕС судебных и несудебных документов по гражданским и коммерческим делам будет

применяться вместо положений параграфа 2, если документ, возбуждающий производство по делу, или эквивалентный ему документ, должен быть передан из одного государства-члена ЕС в другое согласно настоящему Регламенту.

4. В случае, когда положения Регламента 1348/2000/ЕС не применимы, статья 15 Гаагской конвенции от 15 ноября 1965 г. "Об обращении за границей судебных и несудебных документов по гражданским и коммерческим делам" должна применяться, если документ, возбуждающий производство по делу, или эквивалентный ему документ, должен быть передан согласно настоящей Конвенции.

Раздел 9. ИСКИ, НАХОДЯЩИЕСЯ НА РАССМОТРЕНИИ, И ВЗАИМОСВЯЗАННЫЕ ИСКИ

Статья 27

1. Если были предъявлены иски по одному и тому же основанию, между одними и теми же сторонами в суды разных государств-членов ЕС, то суд, который принял дело к производству вторым, приостанавливает производство по делу до тех пор, пока не будет установлена юрисдикция суда, который первый принял иск к рассмотрению.

2. Когда юрисдикция суда, первым принявшего дело к производству, установлена, любой другой суд отклоняет свою юрисдикцию в пользу первого.

Статья 28

1. Если иски, находящиеся во взаимосвязи, предъявляются в суды разных государств-членов ЕС, любой другой суд, кроме суда, первым принявшего дело к производству, может приостановить рассмотрение дела.

2. Если подобные иски предъявляются в суд первой инстанции, любой другой суд, кроме суда, первым принявшего дело к производству, может также по заявлению одной из сторон отказаться от своей юрисдикции, если суд, первым принявший дело к производству, обладает юрисдикцией в отношении исков, и закон позволяет объединение исков.

3. Для целей настоящей статьи иски считаются взаимосвязанными, если они настолько тесно связаны, что во избежание риска вынесения противоречащих друг другу решений целесообразно их совместное рассмотрение.

Статья 29

Если несколько судов обладают исключительной юрисдикцией, любой другой суд, кроме суда, первым принявшего дело к производству, должен отказаться от юрисдикции в пользу этого суда.

Статья 30

Для целей настоящего раздела суд считается принявшим дело:

1. в момент, когда документ, возбуждающий производство по делу, или эквивалентный ему документ зарегистрирован в суде при условии, что истец впоследствии принял все необходимые меры по доставке документов ответчику;

2. либо если документ должен быть отправлен ответчику до регистрации в суде - в момент получения документа органом, отвечающим за доставку, при условии, что истец впоследствии предпринял все необходимые меры для регистрации документов в суде.

Раздел 10. ПРЕДВАРИТЕЛЬНЫЕ МЕРЫ, ВКЛЮЧАЯ ОХРАНИТЕЛЬНЫЕ

Статья 31

Ходатайство может быть заявлено в суды государств-членов ЕС в целях принятия предварительных, включая охранительные, мер, если они допускаются по закону этого государства-члена ЕС, даже если в соответствии с настоящим Регламентом суды другого государства-члена ЕС обладают юрисдикцией в отношении существа иска.

ГЛАВА III. ПРИЗНАНИЕ И ИСПОЛНЕНИЕ СУДЕБНЫХ РЕШЕНИЙ

Статья 32

Для целей настоящего Регламента "судебное решение" означает любое судебное решение, вынесенное судом или трибуналом государства-члена ЕС, как бы оно не называлось, включая постановление, приказ, решение или исполнительный лист и определение о судебных издержках и расходах, выданные служащим суда.

Раздел 1. ПРИЗНАНИЕ

Статья 33

1. Судебное решение, вынесенное в государстве-члене ЕС, должно быть признано в другом государстве-члене ЕС без требования каких-либо специальных процедур.

2. Любая заинтересованная сторона, которая поднимает вопрос о признании судебного решения в качестве предмета спора, может в соответствии с процедурами, предусмотренными разделами 2 и 3 настоящей главы, ходатайствовать о вынесении решения о признании судебного решения.

3. Если исход судебного разбирательства, рассматриваемого в суде государства-члена ЕС, зависит от установления предварительного вопроса о признании, то этот суд будет обладать юрисдикцией по вопросу о признании.

Статья 34

Судебное решение не признается:

1. если подобное признание явно противоречит публичному порядку того государства, в котором признание должно вступить в силу;

2. если оно было вынесено в отсутствие ответчика, которому не был вручен документ, возбуждающий производство по делу, или эквивалентный ему документ, оформленный надлежащим образом, в разумный срок для того, чтобы дать ему возможность организовать свою защиту, за исключением случаев, когда ответчик отказывается начинать процесс с целью обжалования судебного решения, когда у него есть возможность это сделать;

3. если оно противоречит судебному решению, вынесенному в споре между этими же сторонами в государстве-члене ЕС, в котором судебное решение вступает в силу;

4. если оно противоречит решению иностранного суда, вынесенного в другом государстве-члене ЕС или в третьем государстве по тому же основанию иска и между теми же сторонами при условии, что решение иностранного суда удовлетворяет необходимым требованиям для признания этого решения в государстве-члене ЕС.

Статья 35

1. Кроме того, судебное решение не может быть признано, если оно противоречит разделам 3, 4 или 6 главы II, или в случае, предусмотренном статьей 72.

2. При проверке оснований юрисдикции, упомянутой в предыдущем параграфе, суд или орган власти государства-члена ЕС будет связан установлением того факта, на котором суд государства-члена ЕС, где принималось решение, основывал свою юрисдикцию.

3. В соответствии с параграфом 1 юрисдикция суда государства-члена ЕС, где выносилось решение, не может быть пересмотрена. Критерий о публичном порядке, содержащийся в пункте 1 статьи 34, не может быть применен к нормам, регулирующим юрисдикцию.

Статья 36

Ни при каких обстоятельствах иностранное судебное решение не может быть пересмотрено по существу.

Статья 37

1. Суд государства-члена ЕС, в котором судебное решение, вынесенное в другом государстве-члене ЕС, должно вступить в силу, может приостанавливать судебный процесс в случае, если обжалуется вынесенное решение.

2. Суд государства-члена ЕС, в котором судебное решение, вынесенное в Ирландии или Великобритании, должно вступить в силу, может приостанавливать судебное разбирательство, если исполнение этого решения приостановлено в государстве по причине подачи апелляционной жалобы.

Статья 38

1. Судебное решение, вынесенное в государстве-члене ЕС и подлежащее исполнению в этом государстве, должно быть исполнено в другом государстве-члене ЕС, если по ходатайству заинтересованной стороны оно было признано подлежащим исполнению в этом государстве.

2. Однако в Великобритании подобное судебное решение подлежит исполнению в Англии, Уэльсе, Шотландии и Северной Ирландии, если по ходатайству заинтересованной стороны оно было зарегистрировано с целью исполнения в соответствующей части Великобритании.

Статья 39

1. Ходатайство должно быть представлено на рассмотрение в суд или компетентный орган, указанный в Приложении II.

2. Юрисдикция местных судов должна определяться по постоянному месту нахождения стороны, в отношении которой судебное решение должно быть исполнено, или по месту приведения в исполнение судебного решения.

Статья 40

1. Процедура подачи ходатайства должна определяться законом государства-члена ЕС, в котором должно производиться исполнение решения.

2. Заявитель должен сообщить адрес для вручения судебного документа в пределах юрисдикции того суда, в который было подано ходатайство. Однако если закон государства-члена ЕС, в котором должно производиться исполнение судебного решения, не предусматривает предоставление информации о таком адресе, заявитель ходатайства должен назначить своего представителя.

3. Документы, указанные в статье 53, должны быть приложены к ходатайству.

Статья 41

Судебное решение должно быть исполнено незамедлительно после соблюдения формальностей согласно статье 53 и без какой-либо проверки в силу статей 34 и 35. Сторона, в отношении которой производится исполнение судебного решения, на данной стадии процесса не имеет права делать какие-либо заявления.

Статья 42

1. Постановление по ходатайству об исполнении судебного решения должно быть объявлено ходатайствующему лицу в соответствии с процедурой, предусмотренной законом государства-члена ЕС, в котором судебное решение приводится в исполнение.

2. Постановление об исполнении судебного решения должно быть направлено стороне, в отношении которой производится исполнение решения, вместе с решением, если оно ранее не направлялось этой стороне.

Статья 43

1. На постановление по ходатайству об исполнении решения может быть подана апелляционная жалоба любой из сторон.

2. Апелляционная жалоба подается в суд, указанный в Приложении III.

3. Апелляционная жалоба должна быть подана в соответствии с правилами, регулируемыми искомое производство.

4. Если сторона, в отношении которой производится исполнение решения, не присутствует при рассмотрении апелляционным судом жалобы, будут применяться пункты 2 - 4 статьи 26 в случае, если сторона, в отношении которой производится исполнение решения, не имеет постоянного места нахождения в государстве-члене ЕС.

5. Апелляционная жалоба на постановление об исполнении судебного решения подается в течение 1 месяца с момента вручения постановления. Если сторона, в отношении которой производится исполнение решения, имеет постоянное место нахождения в государстве-члене ЕС ином, чем то, в котором выдано постановление об исполнении судебного решения, то срок для подачи апелляционной жалобы составит 2 месяца и будет исчисляться с даты вручения постановления лично либо по месту постоянного нахождения. Увеличение срока не допускается по причине большого расстояния от места проживания сторон.

Статья 44

Судебное решение, вынесенное в связи с подачей апелляционной жалобы, может быть оспорено только апелляционными судами, указанными в Приложении IV.

Статья 45

1. Суд, рассматривающий апелляционную жалобу в соответствии со статьей 43 или статьей 44, вправе отказать или отменить исполнение судебного решения только по одному из оснований, указанных в статьях 34 и 35. Он должен вынести решение безотлагательно.

2. Ни при каких обстоятельствах иностранное судебное решение не может быть пересмотрено по существу.

Статья 46

1. Суд, в который подана апелляционная жалоба согласно статье 43 или статье 44, может по ходатайству стороны, в отношении которой производится исполнение решения, приостановить рассмотрение дела, если апелляционная жалоба была подана на судебное решение в обычном порядке в суд государства-члена ЕС или срок для подачи подобной жалобы еще не истек; в последнем случае, суд может указать срок, в течение которого апелляционная жалоба может быть подана.

2. Если судебное решение было вынесено в Ирландии или Великобритании, любая форма подачи апелляционной жалобы, доступная в государстве-члене ЕС, принявшем решение, рассматривается как апелляционная жалоба, подаваемая в обычном порядке согласно параграфу 1.

3. Суд может также обусловить исполнение судебного решения обеспечением гарантий, которые он определит.

Статья 47

1. Когда судебное решение должно быть признано в соответствии с настоящим Регламентом, заявитель имеет право на применение предварительных мер, в том числе и охранительных, в соответствии с законом государства-члена ЕС без запроса постановления об исполнении судебного решения согласно статье 41.

2. Постановление об исполнении судебного решения должно содержать право на проведение охранительных мер.

3. В течение времени, предоставляемого для подачи апелляционной жалобы согласно пункту 5 статьи 43 в отношении постановления об исполнении судебного решения, и до тех пор, пока решение по апелляционной жалобе не принято, никакие меры по исполнению судебного решения не могут быть предприняты, за исключением охранительных мер в отношении имущества стороны, в отношении которой производится исполнение судебного решения.

Статья 48

1. Если иностранное судебное решение было вынесено по нескольким требованиям и постановление об исполнении судебного решения не может быть исполнено в отношении всех этих требований, суд или компетентный орган власти выносит решение по одному или нескольким из них.

2. Заявитель ходатайства может просить частичного исполнения судебного решения.

Статья 49

Иностранное судебное решение, которое предписывает уплату периодических платежей в виде штрафа, должно быть исполнено в государстве-члене ЕС, в котором производится исполнение судебного решения, только если сумма платежей была окончательно определена судами государства-члена ЕС, в котором было вынесено решение.

Статья 50

Если заявитель пользовался полной или частичной правовой помощью или освобождением от издержек и расходов в государстве-члене ЕС, в котором было вынесено решение, то он будет иметь право согласно настоящему разделу пользоваться в судебном производстве наиболее благоприятной правовой помощью и освобождением от издержек и расходов, предусмотренным законом того государства-члена ЕС, в которое он обращается.

Статья 51

Никакого поручительства, залога или гарантии нельзя требовать от стороны, которая в одном государстве-члене ЕС обращается с заявлением об исполнении судебного решения, вынесенного в другом государстве-члене ЕС, на основании того, что это лицо или является иностранным гражданином, или оно не имеет постоянного места жительства, или не является резидентом государства, в котором производится исполнение судебного решения.

Статья 52

В ходе принятия постановления об исполнении судебного решения в государстве-члене ЕС, в котором производится исполнение судебного решения, не должно взиматься никакой платы, пошлины или вознаграждения, исчисляемого из цены иска по первоначальному делу.

Раздел 3. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 53

1. Сторона, добивающаяся признания или обращающаяся за исполнением судебного решения, должна предоставить копию судебного решения, которая удовлетворяет условиям, необходимым для установления ее подлинности.

2. Сторона, обращающаяся за исполнением судебного решения, также должна предоставить сертификат, указанный в статье 54, если это не противоречит статье 55.

Статья 54

Суд или компетентный орган государства-члена ЕС, где было вынесено судебное решение, должен выдать по запросу любой заинтересованной стороны сертификат, соответствующий стандартной форме, указанной в Приложении V настоящего Регламента.

Статья 55

1. Если сертификат согласно статье 54 не предоставляется, то суд или компетентный орган власти может назначить время для его изготовления или принять эквивалентный ему документ, или, если он посчитает, что имеет достаточно информации, обойтись без данной процедуры.

2. В случае если суд или компетентный орган потребуют, должен быть произведен перевод документов. Перевод должен быть осуществлен квалифицированным специалистом одного из государств-членов ЕС.

Статья 56

В отношении документов, указанных в статье 53 или пункте 2 статьи 55, или в отношении документа, назначающего судебного представителя, никакой легализации или любой другой формальности не требуется.

ГЛАВА IV. МИРОВЫЕ СОГЛАШЕНИЯ И ОФИЦИАЛЬНЫЕ ДОКУМЕНТЫ

Статья 57

1. Документ, который был составлен официально или зарегистрирован как официальный документ, и в отношении которого производится исполнение судебного решения в одном государстве-члене ЕС, должен быть признан в другом государстве-члене ЕС исполненным по ходатайству в соответствии с процедурами, указанными в статье 38. Суд, в котором апелляционная жалоба была подана в силу статьи 43 или статьи 44, вправе отменить постановление об исполнении судебного решения, только в случае, если исполнение документа явно противоречит публичному порядку этого государства-члена ЕС.

2. Соглашения, связанные с обязательствами по содержанию, заключенные с административными органами власти, или удостоверенные ими, должны также рассматриваться как официальные документы согласно положениям параграфа 1.

3. Предоставляемый документ должен удовлетворять условиям, необходимым для установления его подлинности в государстве-члене ЕС, в котором он принимается.

4. Положения раздела 3 главы III должны соответственно применяться. Компетентный орган власти государства-члена ЕС, где официальный документ был составлен и зарегистрирован, должен по запросу любой заинтересованной стороны предоставить сертификат, используя стандартную форму, указанную в Приложении VI настоящего Регламента.

Статья 58

Мировое соглашение, которое было утверждено судом в ходе судебного разбирательства и может быть приведено в исполнение в государстве-члене ЕС, в котором оно было заключено, должно быть исполнено в этом государстве в соответствии с теми же условиями, что и официальные документы. Суд или компетентный орган власти государства-члена ЕС, где мировое соглашение было утверждено, должен по запросу любой заинтересованной стороны выдать сертификат, используя стандартную форму, приведенную в Приложении V настоящего Регламента.

ГЛАВА V. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 59

1. Для того чтобы определить, имеет ли одна из сторон постоянное место нахождения в государстве-члене ЕС, в котором рассматривается спор, суд должен применять национальное право.

2. Если сторона не имеет постоянного места жительства в государстве-члене ЕС, в котором рассматривается спор, то для того чтобы определить, имеет ли сторона постоянное место нахождения в другом государстве-члене ЕС, суд должен применять закон того государства-члена ЕС.

Статья 60

1. Для целей настоящего Регламента для компании или другого юридического лица или ассоциации физических или юридических лиц постоянное место нахождения определяется как:

- a) место регистрации;
- b) место нахождения органа управления;
- c) место осуществления деятельности.

2. Применительно к Великобритании и Ирландии термин "место регистрации" означает местонахождение компании, или в случае отсутствия такого места - место регистрации компании, в случае отсутствия такого места - государство-член ЕС, в соответствии с правом которого компания была создана.

3. В целях определения постоянного места нахождения доверительной собственности в государстве-члене ЕС, в котором суды рассматривают спор, суд должен применять нормы международного частного права.

Статья 61

Если это не противоречит каким-либо наиболее благоприятным положениям внутреннего законодательства, лица, имеющие постоянное место нахождения в государстве-члене ЕС и преследуемые в порядке уголовного судопроизводства в другом государстве-члене ЕС, в котором они не являются гражданами, за совершение неумышленного преступления, могут иметь защитника, обладающего квалификацией, даже если они не присутствуют на судебном процессе лично. Однако суд, рассматривающий дело, может потребовать личного присутствия гражданина; в случае его отсутствия решение, вынесенное по гражданскому делу без участия лица, которое имело бы возможность обеспечить свою защиту, не должно признаваться или исполняться в другом государстве-члене ЕС.

Статья 62

В Швеции применительно к упрощенным процедурам, касающимся порядка выплат и помощи, выражение "суд" включает в себя "Шведскую Службу принудительного исполнения судебных актов".

Статья 63

1. Лицо, имеющее постоянное место нахождения на территории Великого Герцогства Люксембург, к которому предъявлен иск в суде другого государства-члена ЕС, согласно пункту 1 статьи 5 может отказаться подчиняться юрисдикции этого суда, если конечным пунктом доставки товаров или оказания услуг является Люксембург.

2. В случае если в силу параграфа 1 конечным пунктом доставки товаров или оказания услуг является Люксембург, любое соглашение, содержащее юрисдикцию, должно быть составлено в письменном виде или засвидетельствовано письменно согласно подпункту "а" пункта 1 статьи 23 для того, чтобы впоследствии иметь юридическую силу.

3. Положения настоящей статьи не применяются к договорам об оказании финансовых услуг.

4. Положения настоящей статьи будут применяться только в течение 6 лет с момента вступления в силу настоящего Регламента.

Статья 64

1. По искам, связанным со спорами между капитаном и членами экипажа морского судна, зарегистрированного в Греции или Португалии, относительно вознаграждения или других условий труда, суд государства-члена ЕС должен установить, уведомлялся ли дипломатический представитель или консул, ответственный за судно, о возникшем споре. Суд может разрешить дело только лишь после уведомления должностного лица.

2. Положения настоящей статьи применяются в течение 6 лет с момента вступления в силу настоящего Регламента.

Статья 65

1. Правила о юрисдикции, содержащиеся в пункте 2 статьи 6 и статье 11, по искам, вытекающим из доверенности, или поручительства, или по любым другим делам с участием третьей стороны, не могут быть применены в Германии, Австрии и Венгрии. К любому лицу, имеющему постоянное место жительства в другом государстве-члене ЕС, может быть предъявлен иск в суды:

а) Германии - в соответствии со статьями 68 и с 72 по 74 Гражданско-процессуального кодекса Германии, касающихся уведомления третьих сторон;

б) Австрии - в соответствии со статьей 21 Гражданско-процессуального кодекса Австрии, касающейся уведомления третьих сторон.

2. Судебное решение, вынесенное в другом государстве-члене ЕС в силу пункта 2 статьи 6 или статьи 11, должно признаваться и приводиться в исполнение в Германии, Австрии и Венгрии в соответствии с главой III. Согласно судебному решению, вынесенному в этих государствах, любые последствия, которые могут возникнуть в отношении третьих сторон вследствие применения положений параграфа 1, должны также признаваться в других государствах-членах ЕС.

ГЛАВА VI. ПЕРЕХОДНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 66

1. Настоящий Регламент применяется только в отношении тех исков, которые были возбуждены, и в отношении тех документов, которые были составлены и зарегистрированы как официальные документы уже после вступления в силу настоящего Регламента.

2. Однако если иск был предъявлен в государстве-члене ЕС до вступления в силу настоящего Регламента, судебные решения, вынесенные после вступления его в силу, будут признаваться и приводиться в исполнение в соответствии с главой III:

а) если иск в государстве-члене ЕС, где было вынесено судебное решение, был предъявлен после вступления в силу Брюссельской или Луганской конвенций как в государстве-члене ЕС, где было вынесено судебное решение, так и в государстве-члене ЕС, где должно быть признано и исполнено судебное решение;

б) во всех других случаях, если юрисдикция была основана на правилах, которые соответствуют изложенным в главе II либо в конвенции, заключенной между государствами-членами ЕС, где было вынесено судебное решение, и государствами-членами ЕС, где судебное решение было признано и исполнено, и которая имела силу, когда иск был предъявлен.

ГЛАВА VII. СВЯЗЬ С ДРУГИМИ ПРАВОВЫМИ АКТАМИ

Статья 67

Настоящий Регламент не прекращает применение положений, регулирующих юрисдикцию, признание и исполнение судебных решений в специальных областях, которые содержатся в документах Сообщества, или в нормах национального законодательства, принятых согласно таким документам.

Статья 68

1. Настоящий Регламент в отношениях между государствами-членами ЕС заменяет Брюссельскую конвенцию, кроме территорий государств-членов ЕС, которые охватываются территориальной компетенцией Конвенции и исключены из сферы действия настоящего Регламента в соответствии со статьей 299 Договора.

Статья 69

В порядке, предусмотренном пунктом 2 статьи 66 и статьей 70, настоящий Регламент в отношениях между государствами-членами ЕС заменяет следующие конвенции и договоры, заключенные между двумя и более странами:

- Конвенция "О юрисдикции, действительности и приведении в исполнение судебных решений, арбитражных решений и официальных документов", заключенная между Бельгией и Францией, подписанная в Париже 8 июля 1899 г.;

- Конвенция "О юрисдикции, банкротстве, действительности и приведении в исполнение судебных решений, арбитражных решений и официальных документов", заключенная между Бельгией и Нидерландами, подписанная в Брюсселе 28 марта 1925 г.;

- Конвенция "О приведении в исполнение судебных решений по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Францией и Италией, подписанная в Риме 3 июня 1930 г.;
- Конвенция, заключенная между Великобританией и Французской Республикой, обеспечивающая взаимное исполнение судебных решений по гражданским и коммерческим делам, с Протоколом, подписанная в Париже 18 января 1934 г.;
- Конвенция, заключенная между Великобританией и Королевством Бельгия, обеспечивающая взаимное исполнение судебных решений по гражданским и коммерческим делам, с Протоколом, подписанная в Брюсселе 2 мая 1934 г.;
- Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Германией и Италией, подписанная в Риме 9 марта 1936 г.;
- Конвенция "О взаимном признании и приведении в исполнение судебных решений и официальных документов, связанных с выполнением обязательств", заключенная между Бельгией и Австрией, подписанная в Вене 25 октября 1957 г.;
- Конвенция "О взаимном признании и приведении в исполнение судебных решений, арбитражных решений и официальных документов по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Германией и Бельгией, подписанная в Бонне 30 июня 1958 г.;
- Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Нидерландами и Италией, подписанная в Риме 17 апреля 1959 г.;
- Конвенция "О взаимном признании и приведении в исполнение судебных решений, мировых соглашений и официальных документов по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Германией и Австрией, подписанная в Вене 6 июня 1959 г.;
- Конвенция "О взаимном признании и приведении в исполнение судебных решений, арбитражных решений и официальных документов по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Бельгией и Австрией, подписанная в Вене 16 июня 1959 г.;
- Конвенция "О взаимном признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Великобританией и Федеративной Республикой Германия, подписанная в Бонне 14 июля 1960 г.;
- Конвенция, заключенная между Великобританией и Австрией, обеспечивающая взаимное признание и исполнение судебных решений по гражданским и коммерческим делам, подписанная в Вене 14 июля 1961 г., с приложением Протокола, подписанного в Лондоне 6 марта 1970 г.;
- Конвенция "О взаимном признании и приведении в исполнение судебных решений, соглашений и официальных документов по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Грецией и Германией, подписанная в Афинах 4 ноября 1961 г.;
- Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений и других исполнимых документов по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Бельгией и Италией, подписанная в Риме 6 апреля 1962 г.;
- Конвенция "О взаимном признании и приведении в исполнение судебных решений и других исполнимых документов по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Нидерландами и Германией, подписанная в Гааге 30 августа 1962 г.;
- Конвенция, заключенная между Нидерландами и Австрией "О взаимном признании и приведении в исполнение судебных решений и официальных документов по гражданским и коммерческим делам", подписанная в Гааге 6 февраля 1963 г.;
- Конвенция "О взаимном признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Великобританией и Республикой Италия, подписанная в Риме 7 февраля 1964 г., с приложением Протокола, подписанного в Риме 14 июля 1970 г.;
- Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений и официальных документов по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Францией и Австрией, подписанная в Вене 15 июля 1966 г.;

- Конвенция, заключенная между Великобританией и Нидерландами, обеспечивающая взаимное признание и приведение в исполнение судебных решений по гражданским делам, подписанная в Гааге 17 ноября 1967 г.;
- Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений, арбитражных решений по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Испанией и Францией, подписанная в Париже 28 мая 1969 г.;
- Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений и официальных документов по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Люксембургом и Австрией, подписанная в Люксембурге 29 июля 1971 г.;
- Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским и коммерческим делам, судебных соглашений и официальных документов", заключенная между Италией и Австрией, подписанная в Риме 16 ноября 1971 г.;
- Конвенция "По вопросам юридической помощи, признания и приведения в исполнение судебных решений по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Испанией и Италией, подписанная в Мадриде 22 мая 1973 г.;
- Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским делам", заключенная между Финляндией, Исландией, Норвегией, Швецией и Данией, подписанная в Копенгагене 11 октября 1977 г.;
- Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским делам", заключенная между Австрией и Швецией, подписанная в Стокгольме 16 сентября 1982 г.;
- Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений, соглашений и исполняемых официальных документов по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Испанией и Федеративной Республикой Германия, подписанная в Бонне 14 ноября 1983 г.;
- Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений, соглашений и исполняемых официальных документов по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Австрией и Испанией, подписанная в Вене 17 февраля 1984 г.;
- Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским делам", заключенная между Финляндией и Австрией, подписанная в Вене 17 ноября 1986 г.;
- Договор, заключенный между Бельгией, Нидерландами и Люксембургом по юрисдикции, банкротству, действительности и приведению в исполнение судебных решений, арбитражных решений и официальных документов, подписанный в Брюсселе 24 ноября 1961 г., в той части, в которой он продолжает действовать;
- Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений", заключенная между Чехословацкой Республикой и Португалией, подписанная в Лиссабоне 23 ноября 1927 г., действующая до сих пор между Республикой Чехия и Португалией;
- Конвенция "О взаимном правовом взаимодействии", заключенная между Федеративной Республикой Югославия и Республикой Австрия, подписанная в Вене 16 декабря 1954 г.;
- Конвенция "О правовой поддержке по гражданским, семейным и уголовным делам", заключенная между Польской Народной Республикой и Венгерской Народной Республикой, подписанная в Будапеште 6 марта 1959 г.;
- Конвенция "О взаимном признании и приведении в исполнение судебных решений", заключенная между Федеративной Народной Республикой Югославия и Королевством Греция, подписанная в Афинах 18 июня 1959 г.;
- Конвенция "О правовой поддержке по гражданским и уголовным делам", заключенная между Польской Народной Республикой и Федеративной Народной Республикой Югославия, подписанная в Варшаве 6 февраля 1960 г., действующая до сих пор между Польшей и Словенией;
- Соглашение "О взаимном признании и приведении в исполнение арбитражных решений и арбитражных соглашений по коммерческим делам", заключенное между Федеративной Народной Республикой Югославия и Республикой Австрия, подписанное в Белграде 18 марта 1960 г.;

- Соглашение "О взаимном признании и приведении в исполнение решений по делам об алиментных", заключенное между Федеративной Народной Республикой Югославия и Республикой Австрия, подписанное в Вене 10 октября 1961 г.;
- Конвенция "О взаимных отношениях по гражданским делам и о документах", заключенная между Польшей и Австрией, подписанная в Вене 11 декабря 1963 г.;
- Договор "О соглашении и о правовых отношениях по гражданским, семейным и уголовным делам", заключенный между Чехословацкой Социалистической Республикой и Социалистической Республикой Югославия, подписанный в Белграде 20 января 1964 г., действующий до сих пор между Чешской Республикой, Словакией и Словенией;
- Конвенция "О применении закона о юрисдикции и приведении в исполнение судебных решений в сфере гражданского и семейного законодательства", заключенная между Польшей и Францией, заключенная в Варшаве 5 апреля 1967 г.;
- Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Правительствами Югославии и Франции, подписанная в Париже 18 мая 1971 г.;
- Конвенция "О признании и приведении в исполнение судебных решений по делам об алиментных", заключенная между Федеративной Социалистической Республикой Югославия и Королевством Бельгия, подписанная в Белграде 12 декабря 1973 г.;
- Конвенция "О правовой поддержке по гражданским и уголовным делам", заключенная между Венгрией и Грецией, подписанная в Будапеште 8 октября 1979 г.;
- Конвенция "О правовой поддержке по гражданским и уголовным делам", заключенная между Польшей и Грецией, подписанная в Афинах 24 октября 1979 г.;
- Конвенция "О правовой поддержке по гражданским и семейным делам, о признании и приведении в исполнение решений и правовой поддержке по уголовным делам и экстрадиции", заключенная между Венгрией и Францией, подписанная в Будапеште 31 июля 1980 г.;
- Договор "О правовой помощи по гражданским и уголовным делам", заключенный между Чехословацкой Социалистической Республикой и Греческой Республикой, подписанный в Афинах 22 октября 1980 г., действующий до сих пор между Чешской Республикой, Словакией и Грецией;
- Конвенция "О правовой поддержке по гражданским и уголовным делам", заключенная между Республикой Кипр и Венгерской Народной Республикой, подписанная в Никосии 30 ноября 1981 г.;
- Договор "О правовой помощи по гражданским и уголовным делам", заключенный между Чехословацкой Социалистической Республикой и Республикой Кипр, подписанный в Никосии 23 апреля 1982 г., действующий до сих пор между Чешской Республикой, Словакией и Кипром;
- Соглашение "О юридическом взаимодействии по делам в сфере гражданского, семейного, коммерческого и уголовного права", заключенное между Республикой Кипр и Республикой Греция, подписанное в Никосии 5 марта 1984 г.;
- Договор "О правовой помощи, признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским, семейным и коммерческим делам", заключенный между Правительством Чехословацкой Социалистической Республики и Правительством Республики Франция, подписанный в Париже 10 мая 1984 г., действующий до сих пор между Чешской Республикой, Словакией и Францией;
- Соглашение между Республикой Кипр и Социалистической Федеративной Республикой Югославия "О правовой поддержке по гражданским и уголовным делам", подписанное в Никосии 19 сентября 1984 г., действующее сейчас между Кипром и Словенией;
- Договор между Чехословацкой Социалистической Республикой и Итальянской Республикой "О правовой помощи по гражданским и уголовным делам", подписанный в Праге 6 декабря 1985 г., действующий до сих пор между Чешской Республикой, Словакией и Италией;
- Договор между Чехословацкой Социалистической Республикой и Королевством Испания "О правовой помощи, признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским делам", подписанный в Мадриде 4 мая 1987 г., действующий до сих пор между Чешской Республикой, Словакией и Испанией;

- Договор между Чехословацкой Социалистической Республикой и Польской Народной Республикой "О правовой помощи и соглашениях об отношениях по гражданским, семейным, трудовым и уголовным делам", подписанный в Варшаве 21 декабря 1987 г., действующий до сих пор между Чешской Республикой, Словакией и Польшей;

- Договор между Чехословацкой Социалистической Республикой и Венгерской Народной Республикой "О правовой помощи и соглашениях об отношениях по гражданским, семейным и уголовным делам", подписанный в Братиславе 28 марта 1989 г., действующий до сих пор между Чешской Республикой, Словакией и Венгрией;

- Конвенция "О правовой поддержке, признании и приведении в исполнение судебных решений по гражданским делам", заключенная между Польшей и Италией, подписанная в Варшаве 28 апреля 1989 г.;

- Договор между Чешской Республикой и Словацкой Республикой "О правовой помощи, обеспечиваемой судебными органами, и о соглашениях о правовых отношениях по гражданским и уголовным делам", подписанный в Праге 29 октября 1992 г.;

- Соглашение "О правовой поддержке и правовых отношениях", заключенное между Республикой Латвия, Республикой Эстония и Республикой Литва, подписанное в Таллинне 11 ноября 1992 г.;

- Соглашение "О правовой поддержке и правовых отношениях по гражданским, семейным, трудовым и уголовным делам", заключенное между Республикой Польша и Республикой Литва, подписанное в Варшаве 26 января 1993 г.;

- Соглашение "О правовой поддержке и правовых отношениях по гражданским, семейным, трудовым и уголовным делам", заключенное между Республикой Латвия и Республикой Польша, подписанное в Риге 23 февраля 1994 г.;

- Соглашение "О юридическом взаимодействии по гражданским и уголовным делам", заключенное между Республикой Кипр и Республикой Польша, подписанное в Никосии 14 ноября 1996 г.;

- Соглашение "О предоставлении правовой поддержки и правовых отношениях по гражданским, трудовым и уголовным делам", заключенное между Эстонией и Польшей, подписанное в Таллинне 27 ноября 1998 г.;

- Конвенция "О некоторых юридических спорах", заключенная между Болгарией и Бельгией, подписанная в Софии 2 июля 1930 г.;

- Соглашение "О взаимной правовой поддержке", заключенное между Народной Республикой Болгария и Федеративной Народной Республикой Югославия, подписанное в Софии 23 марта 1956 г., действующее до сих пор между Болгарией и Словенией;

- Договор между Народной Республикой Румыния и Народной Республикой Венгрия "О правовой поддержке по гражданским, семейным и уголовным делам", подписанный в Будапеште 7 октября 1958 г.;

- Договор между Народной Республикой Румыния и Чехословацкой Республикой "О правовой поддержке по гражданским, семейным и уголовным делам", подписанный в Праге 25 октября 1958 г., действующий до сих пор между Румынией и Словакией;

- Соглашение "О правовой поддержке по гражданским, семейным и уголовным делам", заключенное между Народной Республикой Болгария и Румынской Народной Республикой, подписанное в Софии 3 декабря 1958 г.;

- Договор между Народной Республикой Румыния и Федеративной Народной Республикой Югославия "О правовой поддержке", подписанный в Белграде 18 октября 1960 г., с Протоколом, действующий до сих пор между Румынией и Словенией;

- Соглашение "О правовой поддержке и правовых отношениях по гражданским, семейным и уголовным делам", заключенное между Народной Республикой Болгария и Польской Народной Республикой, подписанное в Варшаве 4 декабря 1961 г.;

- Конвенция "О правовой поддержке в гражданском и семейном законодательстве, законности и доставки документов и приложенных к ним Протоколов", заключенная между Социалистической Республикой Румыния и Республикой Австрия, подписанная в Вене 17 ноября 1965 г.;

- Соглашение "О правовой поддержке по гражданским, семейным и уголовным делам", заключенное между Народной Республикой Болгария и Венгерской Народной Республикой, подписанное в Софии 16 мая 1966 г.;
- Конвенция "О правовой поддержке по гражданским и уголовным делам", заключенная между Социалистической Республикой Румыния и Греческой Республикой, с Протоколом, подписанная в Бухаресте 19 октября 1972 г.;
- Конвенция "О судебной поддержке по гражданским и уголовным делам", заключенная между Социалистической Республикой Румыния и Итальянской Республикой, подписанная в Бухаресте 11 ноября 1972 г.;
- Конвенция "О правовой поддержке по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Социалистической Республикой Румыния и Французской Республикой, подписанная в Париже 5 ноября 1974 г.;
- Конвенция "О правовой поддержке по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Социалистической Республикой Румыния и Королевством Бельгия, подписанная в Бухаресте 30 октября 1975 г.;
- Соглашение, заключенное между Народной Республикой Болгария и Греческой Республикой "О правовой поддержке по гражданским и уголовным делам", подписанное в Афинах 10 апреля 1976 г.;
- Соглашение "О правовой поддержке и соглашении об отношениях по гражданским, семейным и уголовным делам", заключенное между Народной Республикой Болгария и Чехословацкой Социалистической Республикой, подписанное в Софии 15 ноября 1976 г.;
- Конвенция "О правовой поддержке по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Социалистической Республикой Румыния, Великобританией и Северной Ирландией, подписанная в Лондоне 15 июня 1978 г.;
- Протокол в дополнение к Конвенции "О правовой поддержке по гражданским и коммерческим делам", заключенной между Социалистической Республикой Румыния и Королевством Бельгия, подписанный в Бухаресте 30 октября 1979 г.;
- Конвенция "О признании и приведении в исполнение решений по алиментным обязательствам", заключенная между Социалистической Республикой Румыния и Королевством Бельгия, подписанная в Бухаресте 30 октября 1979 г.;
- Конвенция "О признании и приведении в исполнение решений по разводам", заключенная между Социалистической Республикой Румыния и Королевством Бельгия, подписанная в Бухаресте 6 ноября 1980 г.;
- Соглашение "О правовой поддержке по гражданским и уголовным делам", заключенное между Народной Республикой Болгария и Республикой Кипр, подписанное в Никосии 29 апреля 1983 г.;
- Соглашение "О взаимной правовой поддержке по гражданским делам", заключенное между Правительством Народной Республики Болгария и Правительством Французской Республики, подписанное в Софии 18 января 1989 г.;
- Соглашение "О правовой поддержке и приведении в исполнение решений по гражданским делам", заключенное между Народной Республикой Болгария и Итальянской Республикой, подписанное в Риме 18 мая 1990 г.;
- Соглашение "О взаимной правовой поддержке по гражданским делам", заключенное между Республикой Болгария и Королевством Испания, подписанное в Софии 23 мая 1993 г.;
- Договор между Румынией и Чешской Республикой "О судебной поддержке по гражданским делам", подписанный в Бухаресте 11 июля 1994 г.;
- Конвенция "О юрисдикции, признании и приведении в исполнение решений по гражданским и коммерческим делам", заключенная между Румынией и Королевством Испания, подписанная в Бухаресте 17 ноября 1997 г.;
- Конвенция, заключенная между Румынией и Королевством Испания, дополнительно к Гаагской конвенции, касающаяся гражданско-процессуального законодательства (Гаага, 1 марта 1954 г.), подписанная в Бухаресте 17 ноября 1997 г.;

- Договор между Румынией и Республикой Польша "О правовой поддержке и отношениях по гражданским делам", подписанный в Бухаресте 15 мая 1999 г.

Статья 70

1. Договор и Конвенции, указанные в статье 69, будут продолжать свое действие в отношении дел, к которым настоящий Регламент не применяется.

2. Они будут продолжать свое действие в отношении вынесенных судебных решений и официальных документов, которые были составлены и зарегистрированы в качестве официальных документов до вступления в силу настоящего Регламента.

Статья 71

1. Настоящий Регламент не затрагивает положений некоторых конвенций, в которых принимают участие государства-члены ЕС и которые рассматривают отдельные вопросы, касающиеся юрисдикции, признания, либо исполнения судебных решений.

2. С целью единообразного толкования параграф 1 должен применяться следующим образом:

а) настоящий Регламент не ограничивает суд государства-члена ЕС, который является участником конвенции об отдельных вопросах применения юрисдикции; в соответствии с ней, даже если ответчик имеет постоянное место нахождения в другом государстве-члене ЕС, не являющимся участником данной конвенции, суд, рассматривающий дело, должен в любом случае применять статью 26 настоящего Регламента;

б) судебное решение, вынесенное в государстве-члене ЕС судом, обладающим юрисдикцией, предусмотренной в конвенции об отдельных вопросах, должно признаваться и исполняться в другом государстве-члене ЕС в соответствии с настоящим Регламентом.

В случае если конвенция об отдельных вопросах, участниками которой являются как государства-члены ЕС, вынесшие судебное решение, так и государства-члены ЕС, в которых производится признание и исполнение судебного решения, устанавливает условия признания и исполнения судебного решения, эти условия подлежат применению. В любом случае могут применяться положения настоящего Регламента, касающиеся процедуры признания и исполнения судебного решения.

Статья 72

Настоящий Регламент не затрагивает положений соглашений, которые государства-члены ЕС заключили до вступления в силу настоящего Регламента согласно статье 59 Брюссельской конвенции о непризнании судебных решений, вынесенных, в частности, в других договаривающихся государствах по данной Конвенции в отношении ответчиков, имеющих постоянное место жительства или преимущественно проживающих в третьем государстве, где по делам, указанным в статье 4 данной Конвенции, судебное решение может быть вынесено на основе правил о юрисдикции, определенных во втором пункте статьи 3 данной Конвенции.

ГЛАВА VIII. ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 73

Не позднее, чем через 5 лет после вступления в силу настоящего Регламента, Европейская комиссия должна представить Европейскому парламенту, Совету ЕС и Комитету по экономическим и социальным вопросам отчет о применении настоящего Регламента. Отчет должен содержать, в случае необходимости, предложения по совершенствованию настоящего Регламента.

Статья 74

1. Государства-члены ЕС должны уведомлять Европейскую комиссию об изменениях в списках, содержащихся в Приложениях с I по IV. Европейская комиссия должна внести соответствующие изменения в указанные Приложения.

2. Обновление или специальное изменение форм, образцы которых указаны в Приложениях V и VI, должны приниматься Европейской комиссией. Эти меры, предназначенные для изменения несущественных элементов настоящего Регламента, должны применяться в соответствии с процедурой регулирования согласно пункту 2 статьи 75.

Статья 75

1. Европейская комиссия будет оказывать содействие со стороны Комитета.
2. В случае ссылки на настоящий пункт, пункты с 1 по 4 статьи 5 "а" и статья 7 Решения 1999/468/ЕС должны применяться с учетом положений статьи 8.

Статья 76

Настоящий Регламент вступает в силу 1 марта 2002 г.

Положения настоящего Регламента обязательны и подлежат полному и непосредственному применению в государствах-членах ЕС в соответствии с Договором о создании Европейского экономического сообщества.

Совершено в Брюсселе 22 декабря 2000 г.

СНД

1. Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах

Держави - члени Співдружності Незалежних Держав, учасники цієї Конвенції, іменовані далі Договірні Сторони,

виходячи з прагнення забезпечити громадянам Договірних Сторін і особам, що проживають на їх територіях, надання у всіх Договірних Сторонах у відношенні особистих і майнових прав такого ж правового захисту, як і власним громадянам,

додаючи важливе значення розвитку співробітництва в галузі надання установами юстиції правової допомоги по цивільних, сімейних і кримінальних справах,

домовилися про нижченаведене:

РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Частина I. Правовий захист

Стаття 1. Надання правового захисту

1. Громадяни кожної з Договірних Сторін, а також особи, що проживають на її території, користуються на територіях всіх інших Договірних Сторін у відношенні своїх особистих і майнових прав таким же правовим захистом, як і власні громадяни цієї Договірної Сторони.

2. Громадяни кожної з Договірних Сторін, а також інші особи, що проживають на її території, мають право вільно і безперешкодно звертатися до суду, прокуратури й інших установ других Договірних Сторін, до компетенції яких відносяться цивільні, сімейні і кримінальні справи (далі - установи юстиції), можуть виступати в них, подавати клопотання, пред'являти позови і здійснювати інші процесуальні дії на тих же умовах, що і громадяни цієї Договірної Сторони.

3. Положення цієї Конвенції застосовуються також до юридичних осіб, створених відповідно до законодавства Договірних Сторін.

Стаття 2. Звільнення від сплати мита і відшкодування витрат

1. Громадяни кожної з Договірних Сторін і особи, що проживають на її території, звільнюються від сплати і відшкодування судових і нотаріальних мит і витрат, а також користуються безкоштовною юридичною допомогою на тих же умовах, що і власні громадяни.

2. Пільги, передбачені в пункті 1 цієї статті, поширюються на всі процесуальні дії, здійснювані по цій справі, включаючи виконання рішення.

Стаття 3. Представлення документа про сімейне і майнове положення

1. Пільги, передбачені статтею 2, надаються на підставі документа про сімейне і майнове положення особи, що порушує клопотання. Цей документ видається компетентною установою Договірної Сторони, на території якої має місце проживання або місцеперебування заявник.

2. Якщо заявник не має на території Договірних Сторін місця проживання або місцеперебування, то досить представити документ, виданий відповідним дипломатичним представництвом або консульською установою Договірної Сторони, громадянином якого він є.

3. Установа, що виносить рішення по клопотанню про надання пільг, може зажадати від установи, що видала документ, додаткові дані або необхідні роз'яснення.

Частина II. Правова допомога

Стаття 4. Надання правової допомоги

1. Установи юстиції Договірних Сторін надають правову допомогу у цивільних, сімейних і кримінальних справах відповідно до положень цієї Конвенції.

2. Установи юстиції надають правову допомогу й іншим установам по справах, зазначеним у пункті 1 цієї статті.

Стаття 5. Порядок зносин

При виконанні цієї Конвенції компетентні установи юстиції Договірних Сторін зносяться один з одним через свої центральні органи, якщо тільки цією Конвенцією не встановлений інший порядок зносин.

Стаття 6. Обсяг правової допомоги

Договірні Сторони надають один одному правову допомогу шляхом виконання процесуальних і інших дій, передбачених законодавством запитуваної Договірної Сторони, зокрема складання і пересилання документів, проведення обшуків, вилучення, пересилання і видачі речових доказів, проведення експертизи, допиту сторін, обвинувачених, свідків, експертів, порушення карного переслідування, розшуку і видачі осіб, що вчинили злочини, визнання і виконання судових рішень по цивільним справам, вироків у частині цивільного позову, виконавчих написів, а також шляхом вручення документів.

Стаття 7. Зміст і форма доручення про надання правової допомоги

1. У дорученні про надання правової допомоги повинно бути зазначено:

а) найменування запитуваної установи;
б) найменування запитуючої установи;
в) найменування справи, по якому запитується правова допомога;
г) імена і прізвища сторін, свідків, підозрюваних, підсудних, засуджених або потерпілих, їх місце проживання і місцеперебування, громадянство, заняття, а по кримінальних справах також місце і дата народження і, по можливості, прізвища й імена батьків; для юридичних осіб - їх найменування і місцезнаходження;

д) при наявності представників осіб, зазначених у підпункті "г", їх імена, прізвища й адреси;

е) зміст доручення, а також інші відомості, необхідні для його виконання;

ж) по кримінальних справах також опис і кваліфікація вчиненого діяння і дані про розмір збитку, якщо він був заподіяний у результаті діяння.

2. У дорученні про вручення документа повинні бути також зазначена точна адреса одержувача і найменування документа, що вручається.

3. Доручення повинно бути підписане і скріплене гербовою печаткою запитуючої установи.

Стаття 8. Порядок виконання

1. При виконанні доручення про надання правової допомоги запитувана установа застосовує законодавство своєї країни. На прохання запитуючої установи вона може застосувати і процесуальні норми запитуючої Договірної Сторони, якщо тільки вони не суперечать законодавству запитуваної Договірної Сторони.

2. Якщо запитувана установа не компетентна виконати доручення, вона пересилає його компетентній установі і повідомляє про це запитуючу установу.

3. На прохання запитуючої установи запитувана установа своєчасно повідомляє їй і зацікавленим сторонам про час і місце виконання доручення, для того щоб вони могли бути присутніми при виконанні доручення відповідно до законодавства запитуваної Договірної Сторони.

4. У випадку, якщо точна адреса зазначеного в дорученні особи невідома, запитувана установа приймає відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої вона знаходиться, необхідні міри для встановлення адреси.

5. Після виконання доручення запитувана установа повертає документи запитуючій установі, у тому випадку, якщо правова допомога не могла бути зроблена, вона одночасно повідомляє про обставини, що перешкоджають виконанню доручення, і повертає документи запитуючій установі.

Стаття 9. Виклик свідків, потерпілих, цивільних позивачів, цивільних відповідачів, їхніх представників, експертів

1. Свідок, потерпілий, цивільний позивач, цивільний відповідач і їх представники, а також експерт, який по виклику, врученому установою запитуваної Договірної Сторони, з'явиться в установу юстиції запитуючої Договірної Сторони, не може бути, незалежно від свого громадянства, притягнутий на її території до карної або адміністративної відповідальності, узятий під варту і підданий покаранню за діяння, зроблене до перетинання її державного кордону. Такі особи не можуть бути також притягнуті до відповідальності, узяті під варту або піддані покаранню в зв'язку з їх показаннями свідків або висновками як експертів у зв'язку з кримінальною справою, що є предметом розгляду.

2. Особи, зазначені в пункті 1 цієї статті, втрачають передбачену цим пунктом гарантію, якщо вони не залишать територію запитуючої Договірної Сторони, хоча і мають для цього можливість до закінчення 15 діб з того дня, коли допитуюча його установа юстиції повідомить їм, що надалі в їх присутності немає необхідності. У цей термін не зараховується час, протягом якого ці особи не зі своєї вини не могли залишити територію запитуючої Договірної Сторони.

3. Свідкові, експертів, а також потерпілому і його законному представникові запитуючої Договірної Сторони відшкодовуються витрати, пов'язані з проїздом і перебуванням у запитуючій державі, як і неодержана заробітна плата за дні відволікання від роботи; експерт має також право на винагороду за проведення експертизи. У виклику повинно бути зазначено, які виплати вправі одержати викликані особи; по їх клопотанню установа юстиції запитуючої Договірної Сторони виплачує аванс на покриття відповідних витрат.

4. Виклик свідка або експерта, що проживає на території однієї Договірної Сторони, в установу юстиції іншої Договірної Сторони не повинен містити погрози застосування засобів примусу у випадку неявки.

Стаття 10. Доручення про вручення документів

1. Запитувана установа юстиції здійснює вручення документів відповідно до порядку, що діє в її державі, якщо документи, що вручаються, написані на її мові або російською мовою або забезпечені завіреним перекладом на ці мови. В іншому випадку вона передає документи одержувачеві, якщо він згодний добровільно їх прийняти.

2. Якщо документи не можуть бути вручені за адресою, вказаній в дорученні, запитувана установа юстиції зі своєї ініціативи вживає заходів, необхідних для встановлення адреси. Якщо встановлення

адреси запитуваною установою юстиції виявиться неможливим, вона повідомляє про це запитуючу установу і повертає їй документи, що підлягають врученню.

Стаття 11. Підтвердження вручення документів

Вручення документів засвідчується підтвердженням, підписаним особою, якій вручений документ, і скріпленим офіційною печаткою запитуваної установи, із зазначенням дати вручення і підписом працівника установи, що вручає документ або виданий цією установою інший документ, у якому повинні бути зазначені спосіб, місце і час вручення.

Стаття 12. Повноваження дипломатичних представництв і консульських установ

1. Договірні Сторони мають право вручати документи власним громадянам через свої дипломатичні представництва або консульські установи.

2. Договірні Сторони мають право за дорученням своїх компетентних органів допитувати власних громадян через свої дипломатичні представництва або консульські установи.

3. У випадках, зазначених у пунктах 1 і 2 цієї статті, не можна застосовувати засобів примусу або погрозу ними.

Стаття 13. Дійсність документів

1. Документи, що на території однієї з Договірних Сторін виготовлені або засвідчені установою або спеціально на те уповноваженою особою в межах їх компетенції і за установленю формою і скріплені гербовою печаткою, приймаються на територіях інших Договірних Сторін без якого-небудь спеціального посвідчення.

2. Документи, що на території однієї з Договірних Сторін розглядаються як офіційні документи, користуються на територіях інших Договірних Сторін доказовою силою офіційних документів.

Стаття 14. Пересилання документів про цивільний стан і інших документів

Договірні Сторони зобов'язуються пересилати один одному на прохання без перекладу і безкоштовно свідчення про реєстрації актів цивільного стану, документи про освіту, трудовий стаж і інші документи, що стосуються особистих або майнових прав і інтересів громадян запитуваної Договірної Сторони й інших осіб, що проживають на її території.

Стаття 15. Інформація з правових питань

Центральні установи юстиції Договірних Сторін на прохання надають один одному відомості щодо діючого або того, що діяв на їх територіях внутрішнього законодавства і про практику його застосування установами юстиції.

Стаття 16. Встановлення адрес і інших даних

1. Договірні Сторони на прохання надають один одному у відповідності зі своїм законодавством допомогу при встановленні адрес осіб, що проживають на їх територіях, якщо це потрібно для здійснення прав їх громадян. При цьому запитуюча Договірна Сторона повідомляє наявні в неї дані для визначення адреси особи, зазначеного в проханні.

2. Установи юстиції Договірних Сторін надають один одному допомогу у встановленні місця роботи і доходів проживаючих на території запитуваної Договірної Сторони осіб, до яких в установах юстиції запитуючої Договірної Сторони пред'явлені майнові вимоги по цивільних, сімейних і кримінальних справах.

Стаття 17. Мова

У відношеннях один з одним при виконанні цієї Конвенції установи юстиції Договірних Сторін користуються державними мовами Договірних Сторін або російською мовою.

Стаття 18. Витрати, зв'язані з наданням правової допомоги

Запитувана Договірною Сторона не буде вимагати відшкодування витрат по наданню правової допомоги. Договірні Сторони самі несуть усі витрати, що виникли при наданні правової допомоги на їх території.

Стаття 19. Відмовлення в наданні правової допомоги

Прохання про надання правової допомоги може бути відхилено, якщо надання такої допомоги може завдати шкоди суверенітету або безпеці, або суперечить законодавству запитуваної Договірної Сторони.

РОЗДІЛ II. ПРАВОВІ ВІДНОСИНИ У ЦИВІЛЬНИХ І СІМЕЙНИХ СПРАВАХ

Частина I. Компетенція

Стаття 20. Загальні положення

1. Якщо в частинах II-V цього розділу не встановлено інше, позови до осіб, які мають місце проживання на території однієї з Договірних Сторін, подаються, незалежно від їх громадянства, в суди цієї Договірної Сторони, а позови до юридичних осіб подаються в суди Договірної Сторони, на території якої знаходиться орган управління юридичної особи, його представництво або філія.

Якщо в справі беруть участь кілька відповідачів, що мають місце проживання (місцезнаходження) на територіях різних Договірних Сторін, спір розглядається по місцю проживання (місцезнаходженню) будь-якого відповідача на вибір позивача.

2. Суди Договірної Сторони компетентні також у випадках, коли на її території:

а) здійснюється торгівля, промислова або інша господарська діяльність підприємства (філії) відповідача;

б) виконане або повинно бути частково виконане зобов'язання з договору, що є предметом спору;

в) має постійне місце проживання або місцезнаходження позивач за позовом про захист честі, достоїнства і ділової репутації.

3. По позовах на право власності й інших речових прав на нерухоме майно виключно компетентні суди за місцем перебування майна.

Позови до перевізників, що впливають з договорів перевезення вантажів, пасажирів і багажу, подаються за місцем перебування управління транспортної організації, до якої у встановленому порядку була пред'явлена претензія.

Стаття 21. Договірна підсудність

1. Суди Договірних Сторін можуть розглядати справи й в інших випадках, якщо мається письмова угода сторін про передачу спору цим судам.

При цьому виключна компетенція, що впливає з пункту 3 статті 20 і інших норм, установлених частинами II-V цього розділу, а також із внутрішнього законодавства відповідної Договірної Сторони, не може бути змінена угодою сторін.

2. При наявності угоди про передачу спору суд за заявою відповідача припиняє провадження в справі.

Стаття 22. Взаємозв'язок судових процесів

1. У випадку порушення провадження в справі між тими ж сторонами, про той же предмет і на тих же підставах у судах двох Договірних Сторін, компетентних відповідно до цієї Конвенції, суд, що порушив справу пізніше, припиняє провадження.

2. Зустрічний позов і вимога про залік, що впливають з тих правовідносин, що й основний позов, підлягають розгляду в суді, що розглядає основний позов.

Частина II. Особистий статус

Стаття 23. Правоздатність і дієздатність

1. Дієздатність фізичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.
2. Дієздатність особи без громадянства визначається за правом країни, у якій він має постійне місце проживання.
3. Правоздатність юридичної особи визначається законодавством держави, за законами якого воно було засновано.

Стаття 24. Визнання обмежено дієздатним або недієздатним. Відновлення дієздатності

1. По справах про визнання особи обмежено дієздатною або недієздатною, за винятком випадків, передбачених пунктами 2 і 3 цієї статті, компетентний суд Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.
2. У випадку, якщо суду однієї Договірної Сторони стануть відомі підстави визнання обмежено дієздатною або недієздатною проживаючої на її території особи, що є громадянином іншої Договірної Сторони, він повідомить про це суд Договірної Сторони, громадянином якої є дана особа.
3. Якщо суд Договірної Сторони, що був повідомлений про підстави для визнання обмежено дієздатною або недієздатною, протягом трьох місяців не почне справу або не повідомить свою думку, справа про визнання обмежено дієздатною або недієздатною буде розглядати суд тієї Договірної Сторони, на території якої цей громадянин має місце проживання. Рішення про визнання особи обмежено дієздатною або недієздатною спрямовується компетентному суду Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.
4. Положення пунктів 1-3 цієї статті застосовуються відповідно і до відновлення дієздатності.

Стаття 25. Визнання безвісно відсутнім і оголошення померлим. Встановлення факту смерті

1. По справах про визнання особи безвісно відсутньою або оголошення померлою і по справах про встановлення факту смерті компетентні установи юстиції Договірної Сторони, громадянином якої особа була в той час, коли вона за останніми даними була жива, а у відношенні інших осіб установи юстиції за останнім місцем проживання особи.
2. Установи юстиції кожної з Договірних Сторін можуть визнати громадянином іншої Договірної Сторони й іншу особу, що проживає на її території, безвісно відсутньою або померлою, а також встановити факт її смерті за клопотанням проживаючих на її території зацікавлених осіб, права й інтереси яких засновані на законодавстві цієї Договірної Сторони.
3. При розгляді справ про визнання безвісно відсутнім або оголошенні померлим і справ про встановлення факту смерті установи юстиції Договірних Сторін застосовують законодавство своєї держави.

Частина III. Сімейні справи

Стаття 26. Укладення шлюбу

Умови укладення шлюбу визначаються для кожного майбутнього подружжя законодавством Договірної Сторони, громадянином якого він є, а для осіб без громадянства - законодавством Договірної Сторони, що є їх постійним місцем проживання. Крім того, у відношенні перешкод до укладення шлюбу повинні бути дотримані вимоги законодавства Договірної Сторони, на території якої укладається шлюб.

Стаття 27. Правовідносини подружжя

1. Особисті і майнові правовідносини подружжя визначаються за законодавством Договірної Сторони, на території якої вони мають спільне місце проживання.
2. Якщо один з подружжя проживає на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони і при цьому обидва з подружжя мають те саме громадянство, їхні особисті і майнові правовідносини визначаються за законодавством тієї Договірної Сторони, громадянами якої вони є.

3. Якщо один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а Другий - іншої Договірної Сторони й один з них проживає на території однієї, а другий - на території іншої Договірної Сторони, то їх особисті і майнові правовідносини визначаються за законодавством Договірної Сторони, на території якої вони мали своє останнє спільне місце проживання.

4. Якщо особи, зазначені в пункті 3 цієї статті, не мали спільного проживання на територіях Договірних Сторін, застосовується законодавство Договірної Сторони, установа якої розглядає справу.

5. Правовідносини подружжя, що стосується їх нерухомого майна, визначаються за законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

6. По справах про особисті і майнові правовідносини подружжя компетентні установи Договірної Сторони, законодавство якої підлягає застосуванню відповідно до пунктів 1-3, 5 цієї статті.

Стаття 28. Розірвання шлюбу

1. По справах про розірвання шлюбу застосовується законодавство Договірної Сторони, громадянами якої є подружжя на момент подачі заяви.

2. Якщо один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - іншої Договірної Сторони, застосовується законодавство Договірної Сторони, установа якої розглядає справу про розірвання шлюбу.

Стаття 29. Компетентність установ Договірних Сторін

1. По справах про розірвання шлюбу у випадку, передбаченому пунктом 1 статті 28, компетентні установи Договірної Сторони, громадянами якої є подружжя на момент подачі заяви. Якщо на момент подачі заяви подружжя проживає на території іншої Договірної Сторони, то компетентні також установи цієї Договірної Сторони.

2. По справах про розірвання шлюбу у випадку, передбаченому пунктом 2 статті 28, компетентні установи Договірної Сторони, на території якої проживає подружжя. Якщо один з подружжя проживає на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони, по справах про розірвання шлюбу компетентні установи обох Договірних Сторін, на територіях яких проживає подружжя.

Стаття 30. Визнання шлюбу недійсним

1. По справах про визнання шлюбу недійсним застосовується законодавство Договірної Сторони, що у відповідності зі статтею 26 застосовувалося при укладенні шлюбу.

2. Компетентність установ по справах про визнання шлюбу недійсним визначається у відповідності зі статтею 27.

Стаття 31. Встановлення і заперечення батьківства або материнства

Встановлення і заперечення батьківства або материнства визначається за законодавством Договірної Сторони, громадянином якої дитина є за народженням.

Стаття 32. Правовідносини батьків і дітей

1. Правовідносини батьків і дітей визначаються за законодавством Договірної Сторони, на території якої постійно проживають діти.

2. По справах про стягнення аліментів з повнолітніх дітей застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої має місце проживання особа, що претендує на одержання аліментів.

3. По справах про правовідносини між батьками і дітьми компетентний суд Договірної Сторони, законодавство якої підлягає застосуванню відповідно до пунктів 1 і 2 цієї статті.

Стаття 33. Опіка і піклування

1. Встановлення або скасування опіки і піклування провадиться за законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є особа, у відношенні якого встановлюється або скасовується опіка або піклування.

2. Правовідносини між опікуном або піклувальником і особою, що знаходиться під опікою або піклуванням, регулюються законодавством Договірної Сторони, установа якої призначила опікуна або піклувальника.

3. Обов'язок прийняти опікунство або піклування встановлюється законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є особа, призначувана опікуном або піклувальником.

4. Опікуном або піклувальником особи, що є громадянином однієї Договірної Сторони, може бути призначений громадянин іншої Договірної Сторони, якщо він проживає на території Сторони, де буде здійснюватися опіка або піклування.

Стаття 34. Компетентність установ Договірних Сторін у питаннях опіки і піклування

По справах про встановлення або скасування опіки і піклування компетентні установи Договірної Сторони, громадянином якої є особа, у відношенні якого встановлюється або скасовується опіка або піклування, якщо інше не встановлено цією Конвенцією.

Стаття 35. Порядок вживання заходів по опіці і піклуванню

1. У разі потреби вживання заходів по опіці або піклуванню в інтересах громадянина однієї Договірної Сторони, постійне місце проживання, місцеперебування або майно якого знаходиться на території іншої Договірної Сторони, установа цієї Договірної Сторони невідкладно повідомляє установу, компетентну у відповідності зі статтею 34.

2. У випадках, що не допускають зволікань, установа іншої Договірної Сторони може сама прийняти необхідні тимчасові міри у відповідності зі своїм законодавством. При цьому вона зобов'язана невідкладно повідомити про це установу, компетентну у відповідності зі статтею 34. Ці міри зберігають силу до прийняття установою, зазначеною в статті 34, іншого рішення.

Стаття 36. Порядок передачі опіки або піклування

1. Установа, компетентна у відповідності зі статтею 34, може передати опіку або піклування установі іншої Договірної Сторони в тому випадку, якщо особа, що знаходиться під опікою або піклуванням, має на території цієї Договірної Сторони місце проживання, місцеперебування або майно. Передача опіки або піклування набуває чинності з моменту, коли запитувана установа прийме на себе опіку або піклування і повідомить про це запитуючу установу.

2. Установа, що відповідно до пункту 1 цієї статті прийняла опіку або піклування, здійснює їх відповідно до законодавства своєї держави.

Стаття 37. Усиновлення

1. Усиновлення або його скасування визначається за законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є усиновитель у момент подачі заяви про усиновлення або його скасування.

2. Якщо дитина є громадянином іншої Договірної Сторони, при усиновленні або його скасуванні необхідно одержати згоду законного представника і компетентного державного органу, а також згоду дитини, якщо це потрібно за законодавством Договірної Сторони, громадянином якої він є.

3. Якщо дитина встановлюється подружжям, з яких один є громадянином однієї Договірної Сторони, а інший - громадянином іншої Договірної Сторони, усиновлення або його скасування повинні провадитися відповідно до умов, передбаченими законодавством обох Договірних Сторін.

4. По справах про усиновлення або його скасування компетентна установа Договірної Сторони, громадянином якого є усиновитель у момент подачі заяви про усиновлення або його скасування, а у випадку, передбаченому пунктом 3 цієї статті, компетентна установа тієї Договірної Сторони, на території якої подружжя мають або мали останнє спільне місце проживання або місцеперебування.

Частина IV. Майнові правовідносини

Стаття 38. Право власності

1. Право власності на нерухоме майно визначається за законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться нерухоме майно. Питання про те, яке майно є нерухомим, вирішується відповідно до законодавства країни, на території якої знаходиться це майно.

2. Право власності на транспортні засоби, що підлягають внесенню в державні реєстри, визначається за законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться орган, що здійснив реєстрацію транспортного засобу.

3. Виникнення і припинення права власності або іншого речового права на майно визначається за законодавством Договірної Сторони, на території якої майно знаходилося в момент, коли мала місце дія або інша обставина, що послужила підставою виникнення або припинення такого права.

4. Виникнення і припинення права власності або іншого речового права на майно, що є предметом угоди, визначається за законодавством місця здійснення угоди, якщо інше не передбачено угодою Сторін.

Стаття 39. Форма угоди

1. Форма угоди визначається за законодавством місця її здійснення.

2. Форма угоди з приводу нерухомого майна і прав на нього визначається за законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться таке майно.

Стаття 40. Доручення

Форма і термін дії доручення визначаються за законодавством Договірної Сторони, на території якої видано доручення.

Стаття 41. Права та обов'язки сторін по угоді

Права та обов'язки сторін по угоді визначаються за законодавством місця її здійснення, якщо інше не передбачено угодою сторін.

Стаття 42. Відшкодування шкоди

1. Зобов'язання про відшкодування шкоди, крім тих, що випливають з договорів і інших правомірних дій, визначаються за законодавством Договірної Сторони, на території якої мало місце дія або інша обставина, що послужила підставою для вимоги про відшкодування шкоди.

2. Якщо особа, що спричинила шкоду і потерпілий є громадянами однієї Договірної Сторони, застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

3. По справах, згаданих у пунктах 1 і 2 цієї статті, компетентний суд Договірної Сторони, на території якої мало місце дія або інша обставина, що послужила підставою для вимоги про відшкодування шкоди. Потерпілий може пред'явити позов також у суді Договірної Сторони, на території якої має місце проживання відповідач.

Стаття 43. Позовна давність

Питання позовної давності вирішуються за законодавством, що застосовується для регулювання відповідних правовідносин.

Частина V. Спадкування

Стаття 44. Принцип рівності

Громадяни кожної з Договірних Сторін можуть успадковувати на територіях інших Договірних Сторін майно або права за законом або за заповітом на рівних умовах і в тому ж обсязі, як і громадяни цієї Договірної Сторони.

Стаття 45. Право спадкування

1. Право спадкування майна, крім випадку, передбаченого пунктом 2 цієї статті, визначається за законодавством Договірної Сторони, на території якої спадкоємець мав останнє постійне місце проживання.

2. Право спадкування нерухомого майна визначається за законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

Стаття 46. Перехід спадщини до держави

Якщо за законодавством Договірної Сторони, що підлягає застосуванню при спадкуванні, спадкоємцем є держава, то рухоме спадкове майно переходить Договірній Стороні, громадянином якої є спадкодавець у момент смерті, а нерухоме спадкове майно переходить Договірній Стороні, на території якої воно знаходиться.

Стаття 47. Заповіт

Здатність особи до складання і скасування заповіту, а також форма заповіту і його скасування визначаються по праву тієї країни, де заповідач мав місце проживання в момент складання акта. Однак заповіт або його скасування не можуть бути визнані недійсними внаслідок недотримання форми, якщо остання задовольняє вимогам права місця його складання.

Стаття 48. Компетенція по справах про спадщину

1. Провадження по справах про спадкування рухомого майна компетентні вести установи Договірної Сторони, на території якої мав місце проживання спадкодавець у момент своєї смерті.

2. Провадження по справах про спадкування нерухомого майна компетентні вести установи Договірної Сторони, на території якої знаходиться майно.

3. Положення пунктів 1 і 2 цієї статті застосовуються також при розгляді спорів, що виникають у зв'язку з провадженням по справах про спадщину.

Стаття 49. Компетенція дипломатичного представництва або консульської установи по справах про спадщину

По справах про спадкування, у тому числі по спадкових спорах, дипломатичні представництва або консульські установи кожної з Договірних Сторін компетентні представляти (за винятком права на відмовлення від спадщини) без спеціального доручення в установах інших Договірних Сторін громадян своєї держави, якщо вони відсутні або не призначили представника.

Стаття 50. Заходи для охорони спадщини

1. Установи Договірних Сторін приймають у відповідності зі своїм законодавством міри, необхідні для забезпечення охорони спадщини, залишеного на їх територіях громадянами інших Договірних Сторін, або для управління нею.

2. Про міри, прийняті відповідно до пункту 1 цієї статті, невідкладно повідомляється дипломатичне представництво або консульська установа Договірної Сторони, громадянином якого є спадкодавець. Зазначене представництво або установа може брати участь у здійсненні цих мір.

3. По клопотанню установи юстиції, компетентного вести провадження по справі про спадкування, а також дипломатичного представництва або консульської установи міри, прийняті відповідно до пункту 1 цієї статті, можуть бути змінені, скасовані або відкладені.

РОЗДІЛ III. ВИЗНАННЯ І ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ

Стаття 51. Визнання і виконання рішень

Кожна з Договірних Сторін на умовах, передбачених цією Конвенцією, визнає і виконує наступні рішення, винесені на території інших Договірних Сторін:

а) рішення установ юстиції по цивільних і сімейних справах, включаючи затверджені судом мирові угоди по таких справах і нотаріальні акти у відношенні грошових зобов'язань (далі - рішення);

б) рішення судів по кримінальних справах про відшкодування збитку.

Стаття 52. Визнання рішень, не потребуючих виконання

1. Винесені установами юстиції кожної з Договірних Сторін і, що вступили в законну силу рішення, що не вимагають за своїм характером виконання, визнаються на територіях інших Договірних Сторін без спеціального провадження за умови якщо:

а) установи юстиції запитуваної Договірної Сторони не винесли раніше по цій справі рішення, що вступило в законну силу;

б) справа відповідно до цієї Конвенції, а у випадках, не передбачених нею, відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої рішення повинне бути визнане, не відноситься до виняткової компетенції установ юстиції цієї Договірної Сторони.

2. Положення пункту 1 цієї статті відносяться і до рішень з опіки і піклування, а також до рішень про розірвання шлюбу, винесеними установами, компетентними відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої винесене рішення.

Стаття 53. Клопотання про дозвіл примусового виконання рішення

1. Клопотання про дозвіл примусового виконання рішення подається в компетентний суд Договірної Сторони, де рішення підлягає виконанню. Воно може бути подано й у суд, що виніс рішення в справі в першій інстанції. Цей суд направляє клопотання судові, компетентному винести рішення по клопотанню.

2. До клопотання додаються:

а) рішення або його засвідчена копія, а також офіційний документ про те, що рішення набуло законної сили і підлягає виконанню або про те, що воно підлягає виконанню до набуття законної сили, якщо це не впливає із самого рішення;

б) документ, з якого випливає, що сторона, проти якої було винесене рішення, що не прийняла участі в процесі, була в належному порядку і вчасно викликана в суд, а у випадку її процесуальної недієздатності була належним чином представлена;

в) документ, що підтверджує часткове виконання рішення на момент його пересилання;

г) документ, що підтверджує угоду сторін, по справах договірної підсудності.

3. Клопотання про дозвіл примусового виконання рішення і прикладені до нього документи забезпечуються завіреним перекладом на мову запитуваної Договірної Сторони або на російську мову.

Стаття 54. Порядок визнання і примусового виконання рішень

1. Клопотання про визнання і дозвіл примусового виконання рішень, передбачених у статті 51, розглядаються судами Договірної Сторони, на території якої повинне бути здійснене примусове виконання.

2. Суд, що розглядає клопотання про визнання і дозвіл примусового виконання рішення, обмежується встановленням того, що умови, передбачені цією Конвенцією, дотримані. У випадку, якщо умови дотримані, суд виносить рішення про примусове виконання.

3. Порядок примусового виконання визначається за законодавством Договірної Сторони, на території якої повинне бути здійснене примусове виконання.

Стаття 55. Відмова у визнанні і виконанні рішень

У визнанні передбачених статтею 52 рішень і у видачі дозволу на примусове виконання може бути відмовлено у випадках, якщо:

а) відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої винесене рішення, воно не набуло законної сили або не підлягає виконанню, за винятком випадків, коли рішення підлягає виконанню до набуття законної сили;

б) відповідач не прийняв участі в процесі внаслідок того, що йому або його уповноваженому не був вчасно і належно вручений виклик до суду;

в) у справі між тими ж сторонами, про той же предмет і по тій же підставі на території Договірної Сторони, де повинно бути визнане і виконане рішення, було вже раніше винесене рішення, що вступило в законну силу, або мається визнане рішення суду третьої держави, або якщо установою цієї Договірної Сторони було раніше порушено провадження по даній справі;

г) відповідно до положень цієї Конвенції, а у випадках, не передбачених нею, відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої рішення повинно бути визнане і виконане, справа відноситься до виняткової компетенції її установи;

д) відсутній документ, що підтверджує угоду сторін у справі договірної підсудності;

е) минув термін давності примусового виконання, передбачений законодавством Договірної Сторони, суд якої виконує доручення.

РОЗДІЛ ІV. ПРАВОВА ДОПОМОГА У КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВАХ

Частина І. Видача

Стаття 56. Обов'язок видачі

1. Договірні Сторони зобов'язуються відповідно до умов, передбаченими цією Конвенцією, за вимогою видавати один одному осіб, що знаходяться на їх території, для притягнення до кримінальної відповідальності або для приведення вироку у виконання.

2. Видача для притягнення до кримінальної відповідальності провадиться за такі діяння, які за законами запитуючої і запитуваної Договірних Сторін є карними і за здійснення яких передбачається покарання у виді позбавлення волі на термін не менше одного року або більш тяжке покарання.

3. Видача для приведення вироку у виконання провадиться за такі діяння, які відповідно до законодавства запитуючої і запитуваної Договірних Сторін є карними і за здійснення яких особу, видача якої потрібна, було засуджено до позбавлення волі на термін не менш шести місяців або до більш тяжкого покарання.

Стаття 57. Відмовлення у видачі

1. Видача не провадиться, якщо:

а) особа, видача якої потрібна, є громадянином запитуваної Договірної Сторони;

б) на момент одержання вимоги карне переслідування відповідно до законодавства запитуваної Договірної Сторони не може бути порушено або вирок не може бути приведено у виконання внаслідок закінчення терміну давності або з іншої законної підстави;

в) у відношенні особи, видача якої потрібна, на території запитуваної Договірної Сторони за той же злочин був винесений вирок або постанова про припинення провадження в справі, що вступила в законну силу;

г) злочин відповідно до законодавства запитуючої або запитуваної Договірної Сторони переслідується в порядку приватного обвинувачення (за заявою потерпілого).

2. У видачі може бути відмовлено, якщо злочин, у зв'язку з яким потрібна видача, здійснено на території запитуваної Договірної Сторони.

3. У випадку відмови у видачі запитуюча Договірна Сторона повинна бути інформована про підстави відмови.

Стаття 58. Вимога про видачу

1. Вимога про видачу повинна містити:

а) найменування запитуваної установи;

б) опис фактичних обставин діяння і текст закону запитуючої Договірної Сторони, на підставі якого це діяння визнається злочином;

в) прізвище, ім'я, по батькові особи, що підлягає видачі, її громадянство, місце проживання або перебування, по можливості опис зовнішності й інших відомостей про особу;

г) зазначення розміру збитку, заподіяного злочином.

2. До вимоги про видачу для здійснення карного переслідування повинна бути прикладена засвідчена копія постанови про заключення під варту.

3. До вимоги про видачу для приведення вироку у виконання повинні бути прикладена засвідчена копія вироку з відміткою про набрання законної сили і текст положення карного закону, на підставі якого особа засуджена. Якщо засуджений уже відбув частину покарання, повідомляються також дані про це.

4. Вимоги про видачу і додані до нього документи складаються відповідно до положень статті 17.

Стаття 59. Додаткові відомості

1. Якщо вимога про видачу не містить усіх необхідних даних, то запитувана Договірна Сторона може витребувати додаткові відомості, для чого встановлює термін до одного місяця. Цей термін може бути продовжений ще до одного місяця за клопотанням запитуючої Договірної Сторони.

2. Якщо запитуюча Договірна Сторона не надасть у встановлений термін додаткових відомостей, то запитувана Договірна Сторона повинна звільнити особу, узятую під варту.

Стаття 60. Взяття під варту для видачі

Після одержання вимоги запитувана Договірна Сторона негайно вживає заходи до взяття під варту особи, видача якої вимагається, за винятком тих випадків, коли видача не може бути здійснена.

Стаття 61. Взяття під варту або затримка до одержання вимоги про видачу

1. Особа, видача якої потрібна, за клопотанням може бути узята під варту і до одержання вимоги про видачу. У клопотанні повинно бути посилання на постанову про узяття під варту або на вирок, що вступив у законну силу, і вказівка на те, що вимога про видачу буде представлена додатково. Клопотання про узяття під варту до одержання вимоги про видачу може бути передано поштою, телеграфом, телексом або телефаксом.

2. Особа може бути затримана і без клопотання, передбаченого в пункті 1 цієї статті, якщо маються передбачені законодавством підстави підозри, що вона зробила на території іншої Договірної Сторони злочин, що тягне за собою видачу.

3. Про узяття під варту або затримання до одержання вимоги про видачу необхідно негайно повідомити іншу Договірну Сторону.

Стаття 62. Звільнення особи, затриманої або узятої під варту

1. Особа, узята під варту відповідно до пункту 1 статті 61, повинна бути звільнена, якщо вимога про її видачу не надійде протягом одного місяця з дня взяття під варту.

2. Особа, затримана відповідно до пункту 2 статті 61, повинна бути звільнена, якщо вимога про її видачу не надійшла протягом терміну, передбаченого законодавством для затримки.

Стаття 63. Відстрочка видачі

Якщо особа, видача якої потрібна, притягнута до кримінальної відповідальності або засуджена за інший злочин на території запитуваної Договірної Сторони, її видача може бути відстрочена до припинення карного переслідування, приведення вироку у виконання або до звільнення від покарання.

Стаття 64. Видача на час

1. Якщо відстрочка видачі, передбачена статтею 63, може протягнути закінчення терміну давності карного переслідування або завдати шкоди розслідуванню злочину, особа, видача якої потрібна за клопотанням, може бути видана на час.

2. Видана на час особа повинна бути повернута після проведення дії по кримінальній справі, для якої вона була видана, але не пізніше, ніж через три місяці з дня передачі особи. В обґрунтованих випадках термін може бути продовжений.

Стаття 65. Колізія вимог про видачу

Якщо вимоги про видачу надійдуть від декількох держав, запитувана Договірною Сторона самостійно вирішує, яке з цих вимог повинно бути задоволене.

Стаття 66. Межі карного переслідування виданої особи

1. Без згоди запитуваної Договірної Сторони видану особу не можна притягти до карної відповідальності або покарати за здійснений до її видачі злочин, за який вона не була видана.

2. Без згоди запитуваної Договірної Сторони особа не може бути видана також третій державі.

3. Згода запитуваної Договірної Сторони не потрібна, якщо видана особа до закінчення одного місяця після закінчення карного провадження, а у випадку засудження - до закінчення одного місяця після відбуття покарання або звільнення від нього не залишить територію запитуючої Договірної Сторони, або якщо вона туди добровільно повернеться. У цей термін не зараховується час, протягом якого видана особа не могла залишити територію запитуючої Договірної Сторони не зі своєї вини.

Стаття 67. Передача виданої особи

Запитувана Договірною Сторона повідомляє запитуючу Договірну Сторону про місце і час видачі. Якщо запитуюча Договірною Сторона не прийме особу, яка підлягає видачі, протягом 15 днів після поставленої дати передачі, ця особа повинна бути звільнена з-під варти.

Стаття 68. Повторна видача

Якщо видана особа ухилиться від карного переслідування або від відбуття покарання і повернеться на територію запитуваної Договірної Сторони, то за новою вимогою вона повинна бути видана без надання матеріалів, згаданих у статтях 58 і 59.

Стаття 69. Повідомлення про результати провадження по кримінальній справі

Договірні Сторони повідомляють один одного про результати провадження по кримінальній справі проти виданої їм особи. На прохання висипається і копія остаточного рішення.

Стаття 70. Транзитне перевезення

1. Договірною Сторона за клопотанням іншої Договірної Сторони дозволяє транзитне перевезення по своїй території осіб, виданих іншій Договірній Стороні третьою державою.

2. Клопотання про дозвіл такого перевезення розглядається в тому ж порядку, що і вимога про видачу.

3. Запитувана Договірною Сторона дозволяє транзитне перевезення таким способом, який вона вважає найбільш доцільним.

Стаття 71. Витрати, пов'язані з видачею і транзитним перевезенням

Витрати, пов'язані з видачею, несе Договірною Сторона, на території якої вони виникли, а витрати, пов'язані з транзитним перевезенням, - Договірною Сторона, що звернулася з клопотанням про таке перевезення.

Частина II. Здійснення карного переслідування

Стаття 72. Обов'язок здійснення карного переслідування

1. Кожна Договірною Сторона зобов'язується за дорученням іншої Договірної Сторони здійснювати у відповідності зі своїм законодавством карне переслідування проти власних громадян, підозрюваних у тому, який вони зробили на території запитуючої Договірної Сторони злочин.

2. Якщо злочин, за яким порушена справа, тягне цивільно-правові вимоги осіб, що зазнали збитків від злочину, ці вимоги при наявності їхнього клопотання про відшкодування збитку розглядаються в даній справі.

Стаття 73. Доручення про здійснення карного переслідування

1. Доручення про здійснення карного переслідування повинне містити:
 - а) найменування запитуючої установи;
 - б) опис діяння, у зв'язку з яким спрямоване доручення про здійснення переслідування;
 - в) можливий більш точний час і місце здійснення діяння;
 - г) текст положення закону запитуючої Договірної Сторони, на підставі якого діяння визнається злочином, а також текст інших законодавчих норм, що мають істотне значення для провадження в справі;
 - д) прізвище й ім'я підозрюваної особи, її громадянство, а також інші відомості про особу;
 - е) заяви потерпілих по кримінальних справах, порушених за заявою потерпілого, і заяви про відшкодування шкоди;
 - ж) зазначення розміру збитку, заподіяного злочином.

До доручення додаються наявні в розпорядженні запитуючої Договірної Сторони матеріали карного переслідування, а також докази.

2. При направленні запитуючою Договірною Стороною порушеної кримінальної справи розслідування по цій справі продовжується запитуючою Договірною Стороною у відповідності зі своїм законодавством. Кожний документ, що знаходяться в справі, повинен бути засвідчений гербовою печаткою компетентної установи юстиції запитуючої Договірної Сторони.

3. Доручення і додані до нього документи складаються відповідно до положень статті 18.

4. Якщо обвинувачений у момент направлення доручення про здійснення переслідування утримується під вартою на території запитуючої Договірної Сторони, він доставляється на територію запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 74. Повідомлення про результати карного переслідування

Запитувана Договірна Сторона зобов'язана повідомити запитуючу Договірну Сторону про остаточне рішення. На прохання запитуючої Договірної Сторони надається копія остаточного рішення.

Стаття 75. Наслідки ухвалення рішення

Якщо Договірній Стороні у відповідності зі статтею 72 було надано доручення про здійснення карного переслідування після набуття чинності вироку або прийняття установою запитуючої Договірної Сторони іншого остаточного рішення, кримінальна справа не може бути порушена установами запитуючої Договірної Сторони, а порушена ними справа підлягає припиненню.

Стаття 76. Пом'якшуюча або обтяжуюча відповідальність обставини

Кожна з Договірних Сторін при розслідуванні злочинів і розгляді кримінальних справ судами враховує передбачені законодавством Договірних Сторін пом'якшуючу й обтяжуючу відповідальність обставин незалежно від того, на території якої Договірної Сторони вони виникли.

Стаття 77. Порядок розгляду справ, підсудних судам двох або декількох Договірних Сторін

При обвинуваченні однієї особи або групи осіб у здійсненні декількох злочинів, справи які підсудні судам двох або більше Договірних Сторін, розглядає компетентний суд тієї Договірної Сторони, на території якої закінчене попереднє розслідування. У цьому випадку справа розглядається за правилами судочинства цієї Договірної Сторони.

Частина III. Спеціальні положення про правову допомогу за кримінальних справ

Стаття 78. Передача предметів

1. Договірні Сторони зобов'язуються на прохання передавати один одному:

- а) предмети, що були використані при здійсненні злочину, що тягне видачу особи відповідно до цієї Конвенції, у тому числі знаряддя злочину; предмети, що були придбані в результаті злочину або як винагороду за нього, або ж предмети, які злочинець одержав замість предметів, придбаних у такий спосіб;

б) предмети, що можуть мати значення доказів у кримінальній справі; ці предмети передаються й у тому випадку, якщо видача злочинця не може бути здійснена через його смерть, втечі або з інших обставин.

2. Якщо запитованої Договірної Сторони предмети, зазначені в пункті першому цієї статті, необхідні як докази в кримінальній справі, їх передача може бути відстрочена до закінчення провадження в справі.

3. Права третіх осіб на передані предмети залишаються в силі. Після закінчення провадження в справі ці предмети повинні бути безоплатно повернуті Договірній Стороні, яка їх передала.

Стаття 79. Повідомлення про обвинувальні вироки і відомості про судимості

1. Кожна з Договірних Сторін буде щорічно повідомляти іншим Договірним Сторонам відомості про обвинувальні вироки, що вступили в законну силу, винесених їй судами у відношенні громадян відповідної Договірної Сторони, одночасно пересилаючи наявні відбитки пальців засуджених.

2. Кожна з Договірних Сторін надає іншим Договірним Сторонам безкоштовно на їхнє прохання відомості про судимості осіб, засуджених раніше її судами, якщо ці особи залучаються до кримінальної відповідальності на території запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 80. Порядок зносин з питань видачі і карного переслідування

Зносини з питань видачі, карного переслідування, а також виконання слідчих доручень, що торкаються прав громадян і потребуючих санкцій прокурора, здійснюються генеральними прокурорами (прокурорами) Договірних Сторін.

РОЗДІЛ V. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 81. Питання застосування цієї Конвенції

Питання, що виникають при застосуванні цієї Конвенції, вирішуються компетентними органами Договірних Сторін по взаємному узгодженню.

Стаття 82. Співвідношення Конвенції з міжнародними договорами

Ця Конвенція не торкається положень інших міжнародних договорів, учасниками яких є Договірні Сторони.

Стаття 83. Порядок набуття чинності

1. Ця Конвенція підлягає ратифікації її державами, що підписали. Ратифікаційні грамоти здаються на збереження Урядові Республіки Білорусь, що виконує функції депозитарію цієї Конвенції.

2. Ця Конвенція набуває чинності на тридцятий день, вважаючи з дня здачі на збереження депозитарію третьої ратифікаційної грамоти. Для держави, ратифікаційна грамота якої буде здана на збереження депозитарію після набуття чинності цієї Конвенції, вона набуває чинності на тридцятий день, вважаючи з дня здачі на збереження депозитарію його ратифікаційної грамоти.

Стаття 84 . Термін дії Конвенції

1. Ця Конвенція діє протягом п'яти років із дня набрання чинності. Після закінчення цього терміну Конвенція автоматично продовжується щоразу на новий п'ятирічний період.

2. Кожна Договірна Сторона може вийти з цієї Конвенції, направивши письмове повідомлення про це депозитарію за 12 місяців до закінчення поточного п'ятирічного терміну її дії.

Стаття 85. Дія в часі

Дія цієї Конвенції поширюється і на правовідносини, що виникли до її набуття чинності.

Стаття 86. Порядок приєднання до Конвенції

До цієї Конвенції після набуття чинності можуть приєднатися за згодою всіх Договірних Сторін інші держави шляхом передачі депозитарію документів про таке приєднання. Приєднання вважається таким що набуло чинності після закінчення тридцяти днів із дня одержання депозитарієм останнього повідомлення про згоду на таке приєднання.

Стаття 87. Обов'язок депозитарія

Депозитарій буде негайно сповіщати всіх хто підписав цю Конвенцію і держави, що приєдналися до неї, про дату здачі на збереження кожної ратифікаційної грамоти або документа про приєднання, дату вступу Конвенції в силу, а також про одержання їм інших повідомлень.

Вчинено в м. Мінську 22 січня 1993 року в одному дійсному примірнику російською мовою. Дійсний примірник зберігається в Архіві Уряду Республіки Білорусь, що направить державам-учасницям цієї Конвенції її засвідчену копію.

2. Угода про порядок вирішення спорів, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності

Дата підписання Україною: 20 березня 1992 р.

Дата набуття чинності для України: 19 грудня 1992 р.

Уряди держав - учасниць Співдружності Незалежних Держав, надаючи важливого значення розвитку співробітництва в галузі вирішення пов'язаних із здійсненням господарської діяльності спорів між суб'єктами, що знаходяться в різних державах-учасницях Співдружності Незалежних Держав,

виходячи з необхідності забезпечення всім господарюючим суб'єктам рівних можливостей для захисту своїх прав і законних інтересів,

домовилися про таке:

Стаття 1

Ця Угода регулює питання вирішення справ, що впливають з договірних та інших цивільно-правових відносин між господарюючими суб'єктами, з їх відносин з державними та іншими органами, а також виконання рішень за ними.

Стаття 2

Для цілей цієї Угоди під господарюючими суб'єктами розуміються підприємства, їх об'єднання, організації будь-яких організаційно-правових форм, а також громадяни, які мають статус підприємця згідно із законодавством, що діє на території держав - учасниць Співдружності Незалежних Держав, та їх об'єднань.

Стаття 3

Господарюючі суб'єкти кожної з держав - учасниць Співдружності Незалежних Держав користуються на території іншої держави - учасниці Співдружності Незалежних Держав правовим і судовим захистом своїх майнових прав і законних інтересів, рівним із господарюючими суб'єктами цієї держави.

Господарюючі суб'єкти кожної з держав - учасниць Співдружності Незалежних Держав мають на території інших держав - учасниць Співдружності Незалежних Держав право без перешкод звертатися до судів, арбітражних (господарських) судів, третейських судів та інших органів, до компетенції яких належить вирішення справ, зазначених у статті 1 цієї Угоди (в подальшому - компетентні суди), можуть виступати в них, порушувати клопотання, висувати позови та здійснювати інші процесуальні дії.

Стаття 4

1. Компетентний суд держави - учасниці Співдружності Незалежних Держав має право розглядати

зазначені в статті 1 цієї Угоди спори, якщо на території цієї держави - учасниці Співдружності Незалежних Держав:

а) відповідач мав постійне місце проживання або місце знаходження на день висування позову.

Якщо у справі беруть участь декілька відповідачів, що знаходяться на території різних держав - учасниць Співдружності, спір розглядається за місцем знаходження будь-якого відповідача за вибором позивача;

б) здійснюється торгова, промислова або інша господарська діяльність підприємства (філіалу) відповідача;

в) виконано або має бути повністю або частково виконано зобов'язання з договору, що є предметом спору;

г) мала місце дія або інша обставина, що стала основою для вимог щодо відшкодування шкоди;

д) має постійне місце проживання або місце знаходження позивач за позовом про захист ділової репутації;

е) знаходиться контрагент-постачальник, підрядник або той, хто надає послуги (виконує роботи), і спір стосується укладення, зміни і розірвання договорів.

2. Компетентні суди держав - учасниць Співдружності Незалежних Держав розглядають справи і в інших випадках, якщо про це є письмова угода Сторін про передачу спору до суду.

При наявності такої угоди суд іншої держави - учасниці Співдружності припиняє виробництво у справі за заявою відповідача, якщо така заява зроблена до прийняття рішення у справі.

3. Позови суб'єктів господарювання про право власності на нерухоме майно розглядаються виключно судом держави - учасниці Співдружності Незалежних Держав, на території якої знаходиться майно.

4. Справи про визнання недійсними повністю або такими, що не мають нормативного характеру, актів державних і інших органів, а також про відшкодування збитків, завданих господарюючим суб'єктам такими актами або які виникли внаслідок неналежного виконання зазначеними органами своїх обов'язків по відношенню до господарюючих суб'єктів, розглядаються виключно судом за місцем знаходження зазначеного органу.

Зазначена в пунктах 3 і 4 компетенція судів не може бути змінена угодою Сторін.

5. Зустрічний позов і вимога про залік, що впливають з тих самих правовідносин, що і зустрічний позов, підлягають розгляду в тому самому суді, який розглядає основний позов.

Стаття 5

Компетентні суди та інші органи держав - учасниць Співдружності Незалежних Держав зобов'язуються надавати взаємну правову допомогу.

Взаємне надання правової допомоги включає вручення і пересилання документів і виконання процесуальних дій, зокрема проведення експертизи, заслуховування Сторін, свідків, експертів та інших осіб.

При наданні правової допомоги компетентні суди та інші органи держав - учасниць Співдружності Незалежних Держав зносяться одна з одною безпосередньо.

При виконанні доручень про надання правової допомоги компетентні суди та інші органи, в яких просять допомоги, застосовують законодавство своєї держави.

При зверненні про надання правової допомоги і виконання рішень документи, що додаються, викладаються мовою держави, яка запитує, або російською мовою.

Стаття 6

Документи, видані або засвідчені закладом або спеціально уповноваженою особою в межах їх компетенції за встановленою формою і скріплені офіційною печаткою на території однієї з держав - учасниць Співдружності Незалежних Держав, приймаються на території інших держав - учасниць Співдружності Незалежних Держав без будь-якого спеціального посвідчення.

Документи, які на території однієї з держав - учасниць Співдружності Незалежних Держав

розглядаються як офіційні документи, мають на території інших держав - учасниць Співдружності доказову силу офіційних документів.

Стаття 7

Держави - учасниці Співдружності Незалежних Держав взаємно визнають і виконують рішення компетентних судів, що набули законної чинності.

Рішення, винесені компетентними судами однієї держави - учасниці Співдружності Незалежних Держав, мають бути виконаними на території інших держав - учасниць Співдружності Незалежних Держав.

Рішення, винесені компетентним судом однієї держави - учасниці Співдружності Незалежних Держав у частині звернення стягнення на майно відповідача, підлягають виконанню на території іншої держави - учасниці Співдружності Незалежних Держав органами, призначеними судом або визначеними законодавством цієї держави.

Стаття 8

Виконання рішення відбувається за клопотанням заінтересованої Сторони.

До клопотання додаються:

належним чином завірена копія рішення, про примусове виконання якого порушене клопотання; офіційний документ про те, що рішення набуло чинності, якщо це не випливає з тексту самого рішення;

докази про повідомлення іншої Сторони про процес;
виконавчий документ.

Стаття 9

У виконанні рішення може бути відмовлено на прохання Сторони, проти якої воно направлене, тільки якщо ця Сторона надасть компетентному суду за місцем, де виклопочується виконання рішення, докази того, що:

а) судом держави - учасниці Співдружності Незалежних Держав, що запитується, раніше винесене рішення, яке набуло законної чинності у справі між тими самими Сторонами, про той самий предмет і на тій самій підставі;

б) є визнане рішення компетентного суду третьої держави - учасниці Співдружності Незалежних Держав або держави, що не є членом Співдружності, по спору між тими ж Сторонами, про той же предмет і на тій же підставі;

в) спір згідно з цією Угодою вирішений некомпетентним судом;

г) інша Сторона не була повідомлена про процес;

д) закінчився трирічний термін давності подання рішення щодо примусового виконання.

Стаття 10

Вищі судові органи держав - учасниць Співдружності Незалежних Держав регулюють спірні питання, що виникають у зв'язку з виконанням рішень компетентних судів.

Стаття 11

Цивільне законодавство однієї держави - учасниці Співдружності Незалежних Держав застосовується на території іншої держави - учасниці Співдружності Незалежних Держав згідно з такими правилами:

а) цивільна правоздатність і дієздатність юридичних осіб і підприємців визначається за законодавством держави - учасниці Співдружності Незалежних Держав, на території якої заснована юридична особа, зареєстрований підприємець;

б) до відносин, що впливають з права власності, застосовується законодавство місця знаходження майна. Право власності на транспортні засоби, що підлягають внесенню до державних

реєстрів, визначається за законодавством держави, де транспортний засіб внесений до реєстру;

в) виникнення і припинення права власності або іншого речового права на майно визначається за законодавством держави, на території якої майно знаходиться в момент, коли мала місце дія або інша обставина, що стала підставою виникнення або припинення такого права.

Виникнення і припинення права власності або іншого речового права на майно, що є предметом угоди, визначається за законодавством місця здійснення угоди, якщо інше не передбачене угодою Сторін;

г) форма угоди визначається за законодавством місця її здійснення. Форма угод щодо будівель, іншого нерухомого майна і прав на нього визначається за законодавством місця знаходження такого майна;

д) форма і строк дії доручення визначаються за законодавством держави, на території якої видане доручення;

є) права і обов'язки Сторін за угодою визначаються за законодавством місця здійснення, якщо інше не передбачене угодою Сторін;

ж) права і обов'язки Сторін за зобов'язаннями, що виникають внаслідок заподіяння шкоди, визначаються за законодавством держави, де відбулася подія або інша обставина, що стала підставою для вимог про відшкодування шкоди.

Це законодавство не застосовується, якщо дія або інша обставина, що стала підставою для вимог про відшкодування шкоди, за законодавством місця розгляду спору не є протиправними;

з) питання позовної давності вирішуються за законодавством держави, яке застосовується для регулювання відповідних відносин.

Стаття 12

Вищі судові органи і Міністерства юстиції держав - учасниць Співдружності Незалежних Держав надають одна одній на запит аналогічних органів іншої Сторони відомості про законодавство, діюче або таке, що діяло в цих державах, і практику його застосування.

Стаття 13

Ця Угода відкрита для підписання державами - учасницями Співдружності Незалежних Держав і має бути ратифікована. Вона набуває чинності після її ратифікації не менше ніж трьома державами - учасницями Співдружності з дня подачі третьої ратифікаційної грамоти державі-депозитарію. Для держав, що ратифікували Угоду пізніше, вона набуває чинності з дня здачі на зберігання їхніх ратифікаційних грамот.

Вчинено в м. Києві 20 березня 1992 року в одному дійсному примірнику російською мовою. Дійсний примірник зберігається в Архіві Уряду Республіки Білорусь, який направить державам, що підписали цю Угоду, його завірену копію.

Двусторонні міжнародні договори

1. Договір між Україною і Китайською Народною Республікою про правову допомогу у цивільних та кримінальних справах

Дата підписання: 31.10.1992

Дата ратифікації: 05.02.1993

Дата набуття чинності: 19.01.1994

Україна і Китайська Народна Республіка, що далі іменуються як "Договірні Сторони", з метою здійснення співробітництва в галузі правових відносин на основі поваги суверенітету і взаємності, вирішили надавати одна одній правову допомогу у цивільних та кримінальних справах і з цією метою домовились про таке:

Глава I

Загальні положення

Стаття 1. Правовий захист

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території другої Договірної Сторони таким же правовим захистом своїх особистих та майнових прав, як і громадяни другої Договірної Сторони. Вони мають право звертатись до суду та інших установ, до компетенції яких відносяться цивільні та кримінальні справи, і можуть порушувати клопотання і здійснювати інші процесуальні дії за тих же умов, що і громадяни другої Договірної Сторони.

2. Положення пункту 1 застосовуються також до юридичних осіб, заснованих на території однієї з Договірних Сторін у відповідності з її законодавством.

3. Термін "цивільні справи", що вживається в цьому Договорі, містить також торговельні, господарські, шлюбно-сімейні і трудові справи.

Стаття 2. Порядок зносин при наданні правової допомоги

1. При зверненні з проханнями про надання правової допомоги з цивільних і кримінальних справ суди та інші компетентні установи Договірних Сторін зносяться між собою через свої центральні установи, якщо цим Договором не встановлено інше.

2. До центральних установ, згаданих в п.1 цієї статті, відносяться: з боку України - Міністерство юстиції України, Верховний Суд України і Генеральна прокуратура України; з боку Китайської Народної Республіки - Міністерство юстиції КНР, Верховний Суд КНР і Верховна Народна прокуратура КНР.

Стаття 3. Обсяг правової допомоги

1. Виконання доручень про вручення документів і проведення інших процесуальних дій з цивільних та кримінальних справ, передбачених цим Договором.

2. Визнання й виконання рішень судів та арбітражних органів.

3. Інша допомога, що визначається даним Договором.

Стаття 4. Форма доручення про надання правової допомоги

1. В дорученні про надання правової допомоги має бути вказано:

1) найменування запитуючої установи;

2) найменування запитуваної установи;

3) найменування справи, з якої запитується правова допомога;

4) імена та прізвища сторін, обвинувачених, підсудних чи засуджених, потерпілих, їх громадянство, заняття і постійне місце проживання чи місцеперебування, для юридичних осіб - їх найменування та місцезнаходження;

5) прізвища та адреса їх уповноважених;

6) зміст доручення, а з кримінальних справ також опис фактичних обставин скоєного злочину та його юридична кваліфікація.

2. Доручення та інші документи повинні бути підписані запитуючою установою Договірної Сторони і засвідчені його печаткою.

Стаття 5. Виконання доручення

1. Якщо згідно з законодавством запитуваної Договірної Сторони виконання доручення не входить до компетенції судів та інших компетентних установ, доручення може бути повернено з поясненням мотивів відмови.

2. У випадку, якщо запитувана установа не вправі виконати доручення, вона зобов'язана направити згадане доручення на виконання компетентним установам, а також повідомити про це запитуючу Сторону.

3. Якщо запитувана установа не має можливості виконати доручення у зв'язку з неточністю адреси, вказаної в дорученні, вона зобов'язана вжити необхідних заходів для уточнення адреси або зажадати від запитуючої установи надати додаткові відомості.

4. Якщо уточнити адресу або виконати доручення з інших причин не виявляється можливим, запитувана установа зобов'язана повідомити про це запитуючу установу і викласти причини, що перешкоджають виконанню доручення, а також повернути всі надіслані документи.

Стаття 6. Повідомлення про результати виконання

1. Запитувана установа зобов'язана в порядку, передбаченому статтею 2 цього Договору, в письмовій формі повідомити запитуючу установу про результати виконання доручення, а також надіслати документи, що підтверджують виконання.

2. У документі, який підтверджує виконання, повинні бути вказані дата одержання і підпис одержувача, печатка запитуваної установи, що виконувала доручення, та підпис особи, яка виконувала доручення. Якщо одержувач відмовляється від одержання, мають також бути вказані мотиви відмови від одержання.

Стаття 7. Мови

При наданні правової допомоги кожна з Договірних Сторін користується державною мовою своєї країни з доданням завіреного перекладу всіх документів на державну мову іншої Сторони або на англійську мову.

Стаття 8. Вручення документів та виконання окремих процесуальних дій через дипломатичні представництва або консульські установи

За дорученням компетентних органів дипломатичні представництва або консульські установи однієї з Договірних Сторін, акредитовані при другій Стороні, можуть вручати судові і позасудові документи власним громадянам, опитувати їх. Ці дії, однак, не можуть містити заходів примусового характеру і суперечить законодавству країни перебування.

Стаття 9. Гарантії щодо свідків, потерпілих та експертів

1. Свідок, потерпілий чи експерт, що з'явився за викликом суду або інших компетентних установ запитуючої Договірної Сторони, переданим через запитувану Договірну Сторону, незалежно від його громадянства, не може бути в запитуючій державі притягнутий до кримінальної відповідальності або позбавлений волі в будь-якій формі за правопорушення, здійснене ним до перетину державного кордону, або у зв'язку з його свідченнями, діями як експерта чи у зв'язку з вчинками, пов'язаними з розглядуваною справою.

2. Свідок, потерпілий або експерт втрачає гарантії, які надаються йому пунктом 1 цієї статті, якщо він не покине територію запитуючої Договірної Сторони по закінченні 15 днів з моменту повідомлення його про те, що його присутність не є обов'язковою, за винятком випадків, коли він не може своєчасно залишити територію запитуючої Договірної Сторони за незалежних від нього обставин.

3. Згаданий у пункті 1 цієї статті виклик передається у порядку, передбаченому статтею 2 цього Договору. Виклик не повинен вміщувати погрози застосування примусових заходів на випадок неявки.

Стаття 10. Витрати, пов'язані з наданням правової допомоги

1. Договірні Сторони надають правову допомогу безкоштовно.

2. Витрати на проїзд, харчування та проживання свідка, потерпілого чи експерта, який з'явився за викликом на територію запитуючої Договірної Сторони, несе остання. Експерт, крім того, має право на винагороду за проведення експертизи. У виклику повинно бути зазначено, які виплати мають право одержати згадані особи.

3. Установа юстиції, до якої звернене доручення, повідомляє установу, від якої виходить доручення, про розмір витрат. Якщо установа, від якої виходить доручення, стягне ці витрати з особи, яка

повинна їх відшкодувати, то стягнені суми надходять на користь установи юстиції, що виконала доручення.

Стаття 11. Відмова від надання правової допомоги

Якщо запитувана Договірна Сторона вважає, що надання правової допомоги завдає шкоди її суверенітету, безпеці, громадському порядку або суперечить основним принципам її законодавства, вона може відмовити в наданні правової допомоги, повідомивши, однак, запитуючу Договірну Сторону про мотиви відмови.

Стаття 12. Законодавство, яке застосовується при наданні правової допомоги

1. Запитувана установа при наданні правової допомоги застосовує законодавство своєї держави.
2. При наданні правової допомоги у цивільних справах запитувана установа може також застосувати на прохання другої Договірної Сторони її процесуальні норми, якщо тільки вони не суперечать основним принципам законодавства запитуваної Договірної Сторони.

Стаття 13. Обмін юридичною інформацією

Договірні Сторони на прохання надають одна одній інформацію про чинне або таке, що діяло раніше, законодавство та судову практику.

Глава II

Правова допомога у цивільних справах

Стаття 14. Обсяг допомоги

Договірні Сторони будуть на взаємній основі вручати на прохання судові та позасудові документи, допитувати учасників справи, свідків та експертів, проводити експертизу та огляд на місці, а також виконувати інші процесуальні дії по збиранню доказів.

Стаття 15. Сплата судових витрат

1. Громадянин однієї Договірної Сторони на території іншої Договірної Сторони сплачує судові витрати на рівних умовах і в тому ж обсязі, що і громадяни даної Договірної Сторони.
2. Положення пункту 1 цієї статті застосовується також до юридичних осіб, заснованих на території однієї з Договірних Сторін згідно з її законодавством.

Стаття 16. Звільнення від судових витрат

1. Громадянин однієї з Договірних Сторін на території іншої Договірної Сторони звільняється від судових витрат на рівних умовах і в тому ж обсязі, що і громадяни цієї Договірної Сторони.
2. Громадянин однієї з Договірних Сторін, звертаючись з проханням про звільнення від судових витрат, повинен надати видані компетентними установами за місцем проживання чи місцем перебування документи, які свідчать про його особу та майновий стан; якщо заявник не має місця проживання чи місця перебування на території Договірних Сторін, він може надати зазначені документи, видані дипломатичним чи консульським представництвом своєї держави.
3. Суд, що виносить рішення за клопотанням про звільнення від сплати судових витрат, може запитати орган, який видав документ, про додаткові роз'яснення.

Стаття 17. Рішення, які підлягають визнанню та виконанню

1. Договірні Сторони зобов'язані згідно з положеннями цього Договору визнавати і, якщо цього потребує характер рішення, виконувати на своїй території судові рішення, рішення арбітражних органів винесені на території іншої Договірної Сторони, після того, як цей Договір набере чинності.
2. Термін "судове рішення", що вживається в цьому Договорі, означає:

в Україні - вирок щодо відшкодування збитків з кримінальної справи, рішення, ухвала, постанова суду (судді), мирова угода, затверджена судом з цивільної справи, рішення, ухвала арбітражного суду;

у Китайській Народній Республіці - винесене судом рішення, ухвала, постанова, акт примирення з цивільної справи та вирок щодо відшкодування збитків.

Стаття 18. Клопотання про визнання судового рішення

1. Клопотання про визнання й виконання судового рішення подається заявником до суду, який прийняв це рішення, і пересилається останнім до суду іншої Договірної Сторони в порядку, передбаченому статтею 2 цього Договору. Якщо заявник має місце проживання або місце перебування на території Договірної Сторони, де рішення підлягає виконанню, клопотання може бути подане і безпосередньо суду цієї Договірної Сторони.

2. Клопотання повинно бути складене у формі, встановленій запитуваною Договірною Стороною. До нього додаються:

1) копія судового рішення, засвідчена судом; якщо в копії відсутня чітка вказівка на те, що рішення набуло чинності і може бути виконане, повинен бути також доданий один екземпляр довідки суду про це;

2) довідка суду про виконання рішення на території запитуючої Сторони;

3) документ, який засвідчує, що Стороні, яка не взяла участі в процесі, було у встановленому законом порядку вручено повідомлення про виклик до суду, а у випадку її недієздатності - щоб у неї був незалежний представник;

4) засвідчений переклад згаданого в цій статті клопотання та відповідних документів.

Стаття 19. Порядок визнання і виконання судового рішення

1. Визнання і виконання судового рішення здійснюються Договірною Стороною, до якої звернене клопотання, згідно з порядком, встановленим її законодавством.

2. Компетентна установа, до якої звернене клопотання, розглядає згадане рішення на предмет відповідності його вимогам цього Договору, однак не може перевіряти його по суті справи.

Стаття 20. Юридична сила визнання і виконання

Визнання або виконання судом однієї Договірної Сторони рішення суду другої Договірної Сторони має таку ж чинність, як і визнання або виконання рішення суду цієї Сторони.

Стаття 21. Відмова у визнанні і виконанні рішення

У визнанні й виконанні судового рішення може бути відмовлено в одному з таких випадків:

1) якщо згідно з законодавством Договірної Сторони, де було винесено рішення, це рішення не набуло чинності або не підлягає виконанню;

2) якщо у відповідності з законодавством Договірної Сторони, до якої звернене клопотання про визнання і виконання рішення, справа відноситься до виключної компетенції суду запитуваної Сторони;

3) якщо стороні, яка не взяла участі в процесі, не було вручено з законодавством Договірної Сторони, установа якої прийняла рішення, повідомлення про виклик до суду або, при її недієздатності, був відсутній належний представник;

4) якщо по тому ж правовому спору між тими ж сторонами судом запитуваної Договірної Сторони вже винесено рішення, яке набрало чинності, або ж він перебуває там на розгляді чи вже визнано рішення третьої сторони у цій справі, що набуло чинності;

5) якщо визнання або виконання рішення може завдати шкоди суверенітету, безпеці або публічному порядку Сторони, до якої звернене клопотання.

Стаття 22. Визнання і виконання рішень арбітражу

Договірні Сторони будуть взаємно визнавати й виконувати рішення арбітражу другої Договірної Сторони відповідно до Нью-Йоркської Конвенції про визнання і виконання арбітражних рішень ([995_070](#)) від 10 червня 1958 року.

Глава III

Правова допомога у кримінальних справах

Стаття 23. Обсяг допомоги

1. Договірні Сторони зобов'язуються виконувати за проханням доручення з кримінальних справ про допит свідків, потерпілих, експертів, обвинувачених; проведення обшуку, експертизи, огляду і про інші процесуальні дії, пов'язані із збиранням доказів; про передачу речових доказів і документів, цінностей, здобутих шляхом скоєння злочину, а також про вручення документів, пов'язаних з провадженням у кримінальній справі; інформувати одна одну про результати провадження у кримінальній справі.

2. Одна Договірна Сторона згідно із своїм законодавством порушує кримінальне переслідування щодо громадян іншої Договірної Сторони, які підозрюються у скоєнні злочинів на її території і перебувають на ній на час порушення кримінальної справи.

Стаття 24. Вручення документів та виконання окремих процесуальних дій

1. Порядок вручення документів і виконання окремих процесуальних дій з кримінальних справ визначається статтями 4-6, 8 даного Договору.

2. При направленні вищезгаданих доручень повинні бути вказані обставини скоєння злочину, його кваліфікація та положення відповідних законодавчих актів.

Стаття 25. Передача грошей та матеріальних цінностей, здобутих внаслідок злочину

1. Договірна Сторона на вимогу другої Договірної Сторони повинна передати цій Договірній Стороні гроші та матеріальні цінності, здобуті внаслідок скоєння злочину на території другої Договірної Сторони. Однак така передача не повинна зачіпати прав третіх осіб на ці цінності.

2. Якщо вищезгадані гроші та цінності необхідні для проведення судового розгляду з інших невіршених кримінальних справ на території запитуваної Договірної Сторони, ця сторона може тимчасово припинити їх передачу.

Стаття 26. Відмова у наданні правової допомоги у кримінальних справах

Запитувана Договірна Сторона, крім підстав, передбачених статтею 6 цього Договору, може відмовити у наданні правової допомоги у кримінальних справах при наявності однієї з наступних підстав:

1) діяння, передбачене дорученням, згідно із законодавством запитуваної Договірної Сторони не є злочином;

2) підозрюваний або злочинець, указаний у дорученні, є громадянином запитуваної Договірної Сторони і не перебуває на території запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 27. Повідомлення про наслідки судового розгляду у кримінальних справах

Договірні Сторони на підставі взаємності передають одна одній копії вироків, які набрали чинності і були винесені їх судами щодо особи, яка раніше була засуджена судом іншої Сторони.

Стаття 28. Інформація про раніше скоєні злочини

Договірні Сторони надають одна одній на прохання безкоштовно відомості про судимість, необхідні їм для розгляду кримінальної справи щодо особи, яка раніше була засуджена судом іншої Сторони.

Глава IV

Інші положення

Стаття 29. Дійсність документів

1. Документи, які були складені або засвідчені судом чи іншою компетентною установою однієї Договірної Сторони, дійсні при наявності підпису та офіційної печатки.

У такому вигляді вони можуть прийматися судом або іншою компетентною установою другої Договірної Сторони без легалізації.

2. Офіційні документи, які складені на території однієї Договірної Сторони, користуються доказовою силою офіційних документів і на території другої Договірної Сторони.

Стаття 30. Пересилка документів про громадянський стан та інших документів

Виконуючи умови цього Договору, компетентні установи однієї Договірної Сторони на прохання, що надійшло дипломатичними каналами, безкоштовно і з перекладом на англійську мову пересилають другій Договірній Стороні свідоцтва про реєстрацію актів громадянського стану, про освіту, документи про трудовий стаж та інші, які стосуються особистих та майнових прав громадян другої Договірної Сторони.

Стаття 31. Вивезення речей та переказ грошових сум

Положення цього Договору та його виконання не можуть перешкоджати виконання обома Договірними Сторонами своїх законів та положень про вивезення речей та переказ грошових сум за кордон.

Стаття 32. Вирішення спорів

Спори, які виникають з питань тлумачення або виконання даного Договору, повинні вирішуватися по дипломатичних каналах.

Глава V

Заключні положення

Стаття 33. Ратифікація та набрання чинності

Цей Договір підлягає ратифікації.

Цей Договір набере чинності на тридцятий день після обміну ратифікаційними грамотами.

Стаття 34. Припинення дії

Цей Договір безстроковий і припиняє дію по закінченні шести місяців після направлення однієї із Договірних Сторін письмового повідомлення по дипломатичних каналах про закінчення його дії.

Цей Договір підписаний у Пекіні 31 жовтня 1992 року у двох примірниках, кожний українською та китайською мовами, причому обидва тексти мають однакову силу.

2. Договір між Україною і Литовською Республікою про правову допомогу та правові відносини цивільних, сімейних і кримінальних справах

Дата підписання: 07.07.1993

Дата ратифікації: 17.12.1993

Дата набуття чинності: 20.11.1994

Україна і Литовська Республіка, які в подальшому іменуються "Договірні Сторони", надаючи важливого значення розвитку співробітництва в області надання правової допомоги у цивільних, сімейних та кримінальних справах, домовились про таке:

Частина перша

Загальні положення

Стаття 1. Правовий захист

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території іншої Договірної Сторони у відношенні своїх особистих та майнових прав таким же правовим захистом, як і її громадяни.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони мають право вільно і без перешкод звертатися до суду, прокуратури, нотаріальних контор (далі іменуються "установи юстиції") і до інших установ іншої Договірної Сторони, до компетенції яких відносяться цивільні, сімейні та кримінальні справи, можуть виступати в них, подавати клопотання, пред'являти позови і здійснювати інші процесуальні дії за тих же умов, що і громадяни цієї держави.

3. Положення цього Договору поширюються також на юридичних осіб, які утворені на території Договірних Сторін відповідно до їх законодавства.

Стаття 2. Правова допомога

1. Установи юстиції Договірних Сторін надають взаємно правову допомогу у цивільних, сімейних та кримінальних справах, відповідно до положень цього Договору.

2. Інші установи, що потребують правової допомоги на території іншої держави, подають клопотання про неї через відповідні установи юстиції.

Стаття 3. Обсяг правової допомоги

Правова допомога охоплює виконання процесуальних дій, передбачених законодавством запитованої Договірної Сторони, зокрема, допит сторін, обвинувачених і підсудних, потерпілих, свідків, експертів, проведення обшуку, експертиз, судового огляду, вилучення та передачу речових доказів, порушення кримінального переслідування та видачу осіб, які скоїли злочини, визнання і виконання судових рішень з цивільних справ, вручення і пересилку документів, надання за клопотанням іншої Сторони відомостей про судимість обвинувачених.

Стаття 4. Порядок відносин

При наданні правової допомоги установи Договірних Сторін зносяться одна з одною через свої центральні органи, якщо цим Договором не передбачено інше.

До центральних органів відносяться:

з боку України - Міністерство юстиції, Генеральна прокуратура;

з боку Литовської Республіки - Міністерство юстиції, Генеральна прокуратура.

Стаття 5. Мова

1. Клопотання про надання правової допомоги і додатки до нього складаються мовою запитуючої Договірної Сторони і до них додаються завірені копії перекладу на мову іншої Договірної Сторони або російську мову.

2. Переклад завіряється офіційним перекладачем або нотаріусом, або посадовою особою запитуючої установи, або дипломатичним представництвом чи консульською установою запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 6. Оформлення документів

Клопотання про надання правової допомоги та інші документи, що надсилаються установами юстиції та іншими установами в порядку надання правової допомоги, мають бути засвідчені гербовою печаткою.

Стаття 7. Форма доручення про надання правової допомоги

В дорученні про надання правової допомоги повинно бути зазначено:

1) найменування запитуючої установи;

2) найменування запитованої установи;

- 3) назва справи, з якої запитується правова допомога;
- 4) імена, прізвища сторін, обвинувачених, підсудних або засуджених, потерпілих, їх громадянство, заняття та постійне місце проживання або місце перебування;
- 5) прізвища та адреса їх уповноважених;
- 6) зміст доручення, а з кримінальних справ також опис фактичних обставин скоєного злочину та його юридична кваліфікація.

Стаття 8. Порядок виконання

1. При виконанні доручення про надання правової допомоги установа юстиції, до якої звернене доручення, застосовує законодавство своєї держави. Однак, за клопотанням установи, від якої воно виходить, вона може застосувати процесуальні норми Договірної Сторони, від якої виходить доручення, оскільки вони не суперечать законодавству її держави.

2. Якщо установа юстиції, до якої звернене доручення, не компетентна його виконати, вона пересилає доручення компетентній установі юстиції і повідомляє про це установу, від якої виходить доручення.

3. У випадку отримання відповідного клопотання, установа юстиції, до якої звернено доручення, повідомляє установу, від якої виходить доручення, про час і місце виконання доручення в разі, коли інша Сторона виявила бажання приймати участь або бути присутньою при виконанні певних процесуальних дій.

4. Після виконання доручення установа юстиції, до якої звернено доручення, надсилає документи установі, від якої виходить доручення; в тому випадку, коли правова допомога не могла бути надана, запитувана установа юстиції повертає доручення і сповіщає про обставини, які перешкоджають його виконанню.

Стаття 9. Порядок вручення документів

1. Запитувана установа здійснює вручення документів відповідно до правил, які діють в її державі, якщо документи, які вручаються, складені її мовою або забезпечені завіреним перекладом. У тих випадках, коли документи складені не мовою запитуючої Договірної Сторони або не забезпечені перекладом, вони вручаються одержувачу, якщо він погоджується добровільно їх прийняти.

2. У клопотанні про вручення повинні бути зазначені точна адреса одержувача і назва документа, який вручається. Якщо зазначена у клопотанні про вручення адреса виявилася неповною або неточною, запитувана установа відповідно до свого законодавства вживає заходів для встановлення точної адреси.

Стаття 10. Підтвердження вручення документів

Підтвердження вручення документів оформляється відповідно до правил, які діють на території запитуваної Договірної Сторони. У підтвердженні повинні бути зазначені час і місце вручення, а також особа, якій вручено документ.

Стаття 11. Вручення документів і допит громадян через дипломатичні представництва або консульські установи

Договірні Сторони мають право вручати документи і допитувати власних громадян через свої дипломатичні представництва або консульські установи. При цьому не можуть вживатися заходи примусового характеру.

Стаття 12. Виклик за кордон свідків, потерпілих, цивільних позивачів та відповідачів, їх представників, експертів

1. Якщо під час попереднього слідства або судового розгляду на території однієї Договірної Сторони виникне необхідність в особистій явці свідків, потерпілих, цивільних позивачів і відповідачів, їхніх представників або експертів, що знаходяться на території іншої Договірної Сторони, то слід звернутися до відповідного органу цієї Сторони з дорученням про вручення повістки.

2. Повістка не повинна вміщувати санкцій на випадок неявки викликаного.

3. Особи, вказані в пункті 1 цієї статті, які незалежно від їх громадянства, добровільно з'явилися на виклик до відповідного органу іншої Договірної Сторони, не можуть на території цієї Сторони бути притягнутими до кримінальної чи адміністративної відповідальності, взяті під варту або бути покараними у зв'язку з будь-якими діями, скоєними до перетинання її державного кордону. Такі особи не можуть бути також притягнені до кримінальної чи адміністративної відповідальності, взяті під варту або бути покараними у зв'язку з їх свідченнями або висновками у якості експертів або у зв'язку з діями, яке є предметом розгляду.

4. Цим привілеєм не користуються особи, вказані в пункті 1 цієї статті, якщо вони на протязі 15 днів з моменту повідомлення їх про те, що їх присутність не є обов'язковою, не залишать територію запитуючої Договірної Сторони. В цей строк не зараховується час, на протязі якого особи не були в змозі залишити територію запитуючої Договірної Сторони за незалежних від них обставин.

5. Потерпілі, свідки і експерти, що з'явилися за викликом на територію іншої Договірної Сторони, мають право на відшкодування органом, що їх викликає, витрат, пов'язаних з переїздом та перебуванням за кордоном, а також на відшкодування неотриманої заробітної плати за дні відриву від роботи; експерти, крім того, мають право на винагороду за проведення експертизи. У виклику повинно бути зазначено, на які види оплати мають право викликані особи. За їх клопотанням Договірна Сторона, від якої виходить виклик, сплачує аванс на покриття відповідних витрат.

Стаття 13. Дійсність документів

1. Документи, які були на території однієї з Договірних Сторін складені або засвідчені судом або офіційною особою (постійним перекладачем, експертом і т.ін.) в межах їх компетенції та встановленою формою і завірені гербовою печаткою, приймаються на території іншої Договірної Сторони без будь-якого іншого засвідчення.

2. Документи, які на території однієї Договірної Сторони розглядаються як офіційні, користуються і на території іншої Договірної Сторони доказовою силою офіційних документів.

Стаття 14. Витрати, пов'язані з наданням правової допомоги

1. Договірна Сторона, до якої звернене доручення, не буде вимагати відшкодування витрат за надання правової допомоги. Договірні Сторони самі несуть витрати, що виникли при наданні правової допомоги на їх території.

2. Установа юстиції, до якої звернене доручення, повідомляє установу, від якої виходить доручення, про суму витрат. Якщо установа, від якої виходить доручення, стягне ці витрати з особи, яка повинна їх відшкодувати, то стягнені суму надходять на користь Договірної Сторони, яка їх стягла.

Стаття 15. Надання інформації

Центральні органи Договірної Сторони надають один одному за проханням інформацію про чинне або яке раніше діяло в їх державах законодавство і про питання його застосування установами юстиції.

Стаття 16. Надання юридичної допомоги громадянам

Громадянам однієї Договірної Сторони в судах і інших установах іншої Договірної Сторони надається юридична допомога і забезпечується судочинство за таких же умов і з тими же перевагами, що і власним громадянам.

Стаття 17. Пересилка документів про реєстрацію актів громадянського стану і інших документів

1. Відділи запису актів громадянського стану однієї Договірної Сторони безпосередньо пересилають за клопотанням установ юстиції іншої Договірної Сторони для службового користування виписки з книг запису актів громадянського стану.

2. Клопотання громадян однієї Договірної Сторони про висилку свідоцтв про реєстрацію актів

громадянського стану можна пересилати безпосередньо відповідному відділу запису актів громадянського стану іншої Договірної Сторони. Ці документи заявник отримує за посередництвом дипломатичного представництва або консульської установи тієї Договірної Сторони, орган якої видав ці документи, при стягненні відповідної оплати.

3. Документи про освіту, трудовий стаж або інші, що стосуються особистих або майнових прав і інтересів громадян, видаються та пересилаються в порядку, передбаченому в пункті 2 цієї статті.

4. Документи, зазначені в пунктах 1-3 цієї статті, пересилаються без перекладу і безкоштовно.

Стаття 18. Відмова у наданні правової допомоги

Правова допомога не надається, якщо її надання може спричинити шкоду суверенітету чи безпеці або суперечить основним принципам законодавства запитуваної Договірної Сторони.

Частина друга

Спеціальні положення

Розділ I

Правова допомога та правові відносини у цивільних і сімейних справах

Стаття 19. Звільнення від судових витрат

Громадяни однієї Договірної Сторони та території іншої Договірної Сторони підлягають звільненню від оплати судових витрат на тих же підставах і в тому ж обсязі, що і громадяни цієї держави.

Стаття 20. Видача документів про особистий, сімейний та майновий стан

1. Документ про особистий, сімейний та майновий стан, необхідний для отримання дозволу про звільнення від оплати судових витрат видається відповідною установою Договірної Сторони, на території якої заявник має місце проживання або місцеперебування.

2. Якщо заявник не має місця проживання або місця перебування на території Договірних Сторін, то достатньо документа, виданого або завіреного дипломатичним представництвом або консульською установою його держави.

3. Суд, що виносить рішення за клопотанням про звільнення від оплати судових витрат, може запитати орган, що видав документ, про додаткове пояснення.

Стаття 21. Компетенція судів

1. Якщо цей Договір не встановляє іншого, суди кожної з Договірних Сторін компетентні розглядати цивільні та сімейні справи, коли відповідач має на її території місце проживання. За позовами до юридичних осіб вони компетентні, коли на території цієї Сторони знаходиться орган управління, представництво або філіал юридичної особи.

2. Суди Договірних Сторін розглядають справи і в інших випадках, якщо про це є письмова угода сторін. При наявності такої угоди суд за місцем проживання відповідача припиняє провадження по справі за його заявою, якщо така заява зроблена до подання заперечень по суті позову. Виключна компетенція судів не може бути змінена угодою сторін.

3. У випадку порушення провадження по справі між тими ж сторонами, по тому ж предмету і за тієї ж підстави в судах обох Договірних Сторін, компетентних у відповідності з цим Договором, суд, який порушив справу пізніше, припиняє провадження.

Стаття 22. Правоздатність та дієздатність

1. Дієздатність фізичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

2. Провоздатність юридичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої вона заснована.

Стаття 23. Обмеження в дієздатності або визнання недієздатним

1. При обмеженні в дієздатності або визнанні недієздатним застосовується законодавство і є компетентними установи тієї Договірної Сторони, громадянином якої є особа, відносно якої вирішується питання про обмеження в дієздатності або визнання недієздатною.

2. Якщо установа однієї Договірної Сторони встановить, що є підстави для обмеження в дієздатності або визнанні недієздатним громадянина іншої Договірної Сторони, місце проживання або місцеперебування якого знаходиться на території цієї Договірної Сторони, то вона повідомляє про це відповідну установу іншої Договірної Сторони. Якщо установа, що повідомлена таким способом, заявить, що надає право виконати подальші дії установі за місцем проживання або місцем перебування цієї особи, або не висловиться в трьохмісячний строк, то установа за місцем проживання чи місцем перебування цієї особи може вести справу про обмеження в дієздатності або визнання її недієздатною відповідно до законодавства своєї держави, якщо причина обмеження в дієздатності або визнання недієздатним передбачається також законами тієї Договірної Сторони, громадяном якої є ця особа. Рішення про обмеження в дієздатності або визнання недієздатним повинно бути надіслане відповідній установі іншої Договірної Сторони.

3. Положення пунктів 1 та 2 цієї статті застосовуються також при скасуванні обмеження в дієздатності або відновленні громадянина в дієздатності.

4. У невідкладних випадках, установа за місцем проживання або місцем перебування громадянина іншої Договірної Сторони, що підлягає обмеженню в дієздатності або визнанню недієздатним, може сама вжити заходів, необхідних для захисту цієї особи або її майна. Рішення, яке прийняте у зв'язку з цими заходами, надсилається відповідній установі Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа. Таке рішення підлягає скасуванню, якщо установою цієї Договірної Сторони буде постановлено інше.

Стаття 24. Визнання безвісно відсутнім, оголошення померлим і встановлення факту смерті

1. По справам про визнання безвісно відсутнім і оголошення померлим або про встановлення факту смерті є компетентними установи тієї Договірної Сторони, громадянином якої була особа в той час, коли вона за останніми відомостями була живою.

2. Установи однієї Договірної Сторони можуть визнати громадянина іншої Договірної Сторони безвісно відсутнім або померлим, а також встановити факт його смерті за клопотанням осіб, які проживають на її території, якщо права і інтереси ґрунтуються на законодавстві цієї Договірної Сторони.

3. У випадках, передбачених в пунктах 1 та 2 цієї статті, установи Договірних Сторін застосовують законодавство своєї держави.

Стаття 25. Укладення шлюбу

1. Умови укладення шлюбу визначаються для кожної із осіб, що вступають до шлюбу, законодавством Договірної Сторони, громадянином якої вона є. Крім того, повинні бути дотримані вимоги законодавства Договірної Сторони, на території якої укладається шлюб, відносно перешкод до укладання шлюбу.

2. Форма укладання шлюбу визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої укладається шлюб.

Стаття 26. Особисті та майнові правовідносини подружжя

1. Особисті та майнові правовідносини подружжя визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої воно має постійне місце проживання.

2. Якщо один з подружжя проживає на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони і притому вони обоє мають одне і те ж громадянство, то їх особисті та майнові правовідносини визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянами якої вони є.

3. Якщо один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - іншої Договірної Сторони і один з них проживає на території однієї, а другий - на території іншої Договірної Сторони, то їх особисті та майнові правовідносини визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої

вони мали своє останнє спільне місце проживання.

4. Якщо особи, вказані в пункті 3 цієї статті, не мали спільне місце проживання на територіях Договірних Сторін, застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, установа якої розглядає справу.

Стаття 27. Розірвання шлюбу та визнання шлюбу недійсним

1. По справам про розірвання шлюбу застосовується законодавство і компетентні установи Договірної Сторони, громадянами якої подружжя було до моменту подання заяви. Якщо подружжя має місце проживання на території іншої Договірної Сторони, компетентні також установи цієї Договірної Сторони.

2. Якщо на момент подання заяви про розірвання шлюбу один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - іншої Договірної Сторони і один з них проживає на території однієї, а другий - на території іншої Договірної Сторони, то компетентні установи обох Договірних Сторін. При цьому вони застосовують законодавство своєї держави.

3. По справам про визнання шлюбу недійсним застосовується законодавство Договірної Сторони, яке відповідно до статті 25 цього Договору застосовувалось при укладенні шлюбу. При цьому компетентність судів визначається відповідно на підставі пунктів 1 та 2 цієї статті.

Стаття 28. Правовідносини між батьками та дітьми

1. Справи про встановлення і оспорування батьківства та про встановлення народження дитини від даного шлюбу вирішуються відповідно до законодавства Договірної Сторони, громадянином якої є дитина від народження.

2. Правовідносини між батьками і дітьми визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої вони мають спільне місце проживання.

3. Якщо місце проживання будь-кого з батьків і дітей знаходиться на території іншої Договірної Сторони, то правовідносини між ними визначаються законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

4. Правовідносини між позашлюбною дитиною і її матір'ю та батьком визначаються законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

5. Для винесення рішень щодо правовідносин, вказаних в пунктах 1-4 цієї статті, компетентні суди Договірної Сторони, закони якої повинні застосовуватися у таких випадках.

6. Якщо позивач і відповідач проживають на території однієї Договірної Сторони, компетентні також суди цієї Договірної Сторони з дотриманням положень, зазначених в пунктах 1 і 4 цієї статті.

Стаття 29 . Усиновлення

1. При усиновленні застосовується законодавство Договірної Сторони, громадянином якої є усиновитель. Якщо усиновитель має постійне місце проживання на території іншої Договірної Сторони, застосовується також законодавство цієї Сторони.

2. Якщо дитина усиновлюється подружжям, один з яких є громадянином однієї, а другий - громадянином іншої Договірної Сторони, то усиновлення повинно відповідати вимогам законодавства, що діє на території обох Договірних Сторін. Однак, якщо подружжя має постійне місце проживання на території однієї з Договірних Сторін, то застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

3. Якщо дитина є громадянином однієї Договірної Сторони, а усиновитель - громадянином іншої Договірної Сторони, то застосовується законодавство Договірної Сторони, громадянином якої є дитина, в частині згоди дитини, її законного представника, дозволу компетентного державного органу, а також обмеження усиновлення у зв'язку зі зміною місця проживання усиновленого на місце проживання в іншій державі.

4. Виносити рішення про усиновлення компетентна установа Договірної Сторони, громадянином якої є усиновитель. Якщо усиновитель має постійне місце проживання на території іншої Договірної Сторони, виносити рішення про усиновлення компетентна установа цієї Сторони.

5. У випадку, передбаченому пунктом 2 цієї статті, компетентною є установа Договірної Сторони, на території якої подружжя має постійне місце проживання.

6. Положення пунктів 1-5 застосовується відповідно при скасуванні усиновлення або визнанні його недійсним.

Стаття 30. Опіка та піклування

1. По справах про опіку та піклування над громадянами Договірних Сторін, оскільки Договором не передбачається інше, є компетентним орган опіки та піклування Договірної Сторони, громадянином якої є особа, що потребує опіки чи піклування. При цьому застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

2. Правовідносини між опікуном або піклувальником і особою, що знаходиться під опікою чи піклуванням, визначаються законодавством Договірної Сторони, орган опіки та піклування якої призначив опікуна чи піклувальника.

3. Якщо заходи щодо опіки або піклування необхідні в інтересах особи, яка знаходиться під опікою або піклування, місце проживання чи перебування або майно якої знаходиться на території іншої Договірної Сторони, то орган опіки та піклування цієї Договірної Сторони терміново повинен сповістити компетентний згідно з пунктом 1 цієї статті орган опіки та піклування Договірної Сторони.

4. У невідкладних випадках орган опіки та піклування іншої Договірної Сторони може сам вжити необхідних заходів, але він повинен негайно повідомити про вжиті попередньо заходи компетентний згідно з пунктом 1 цієї статті орган опіки та піклування. Вжиті заходи залишаються в силі доти, доки цей орган не винесе іншого рішення.

5. Компетентний згідно з пунктом 1 цієї статті орган опіки та піклування може передати опіку та піклування відповідним органам іншої Договірної Сторони, якщо місце проживання чи перебування або майно особи, що є під опікою чи піклуванням знаходиться в цій державі. Передача дійсна лише в тому випадку, коли запитуваний орган погодиться прийняти опіку або піклування і повідомить про це запитуючий орган.

6. Орган, який згідно з пунктом 5 цієї статті прийняв опіку чи піклування, здійснює їх відповідно до законодавства своєї держави. Він не має права, однак, виносити рішення з питань, що стосуються особистого статусу особи, яка знаходиться під опікою чи піклуванням, але може дати дозвіл на вступ до шлюбу, необхідний за законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

Майнові правовідносини

Стаття 31. Право власності

1. Право власності на нерухоме майно визначається за законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться нерухоме майно.

2. Право власності на транспортні засоби, які підлягають внесенню в державні реєстри, визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться орган, що реєстрував транспортний засіб.

3. Виникнення та припинення права власності або іншого речового права на майно визначається законодавством Сторони, на території якої майно знаходилось в момент, коли мали місце дія або інші обставини, що стали підставою виникнення чи припинення такого права. Виникнення і припинення права власності або іншого речового права на майно, що є предметом угоди, визначається законодавством місця здійснення угоди, якщо інше не передбачено угодою сторін.

Стаття 32. Форма угоди

1. Форма угоди визначається законодавством місця її здійснення.

2. Форма угоди з приводу нерухомого майна і прав на нього визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться таке майно.

Стаття 33. Відшкодування збитків

1. Обов'язки про відшкодування збитків, крім тих, що випливають із договорів і інших правомірних дій, визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої мав місце вчинок або інші обставини, що стали підставою для вимоги відшкодування збитків.

2. Якщо заподіювач збитків і потерпілий є громадянами однієї Договірної Сторони, застосовується законодавство Договірної Сторони, до суду якої подано заяву.

3. По справах, згаданих в пунктах 1 та 2 цієї статті, компетентним є суд Договірної Сторони, на території якої мав місце вчинок чи інші обставини, які були підставою для вимог про відшкодування збитків. Потерпілий може подати позов також в суд Договірної Сторони, на території якої має місце проживання відповідач.

Успадкування

Стаття 34. Принцип зрівнювання в правах

Громадяни однієї Договірної Сторони прирівнюються в правах до громадян іншої Договірної Сторони, які проживають на її території, у відношенні здатності складання або скасування заповіту на майно, яке знаходиться на території іншої Договірної Сторони, чи прав, які мають бути там здійснені, а також у відношенні здатності набуття за спадщиною майна або прав. Майно чи права переходять до них за тих же умов, які встановлені для власних громадян Договірної Сторони, які проживають на її території.

Стаття 35. Право успадкування

1. Право успадкування рухомого майна регулюється законодавством Договірної Сторони, на території якої спадкодавець мав постійне місце проживання.

2. Право успадкування нерухомого майна регулюється законодавством Договірної Сторони, на території якої майно знаходиться.

Стаття 36. Перехід майна державі

Якщо відповідно до законодавства Договірних Сторін спадкове майно, що успадковується державою за законом, переходить у власність держави, то рухоме майно передається державі, громадянином якої в момент смерті був спадкодавець, а нерухоме майно переходить у власність держави, на території якої воно знаходиться.

Стаття 37. Форма заповіту

Форма заповіту визначається законами Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач на момент складання заповіту. Однак, достатньо, щоб було дотримано законодавство Договірної Сторони, на території якої був складений заповіт. Це положення застосовується і відносно скасування заповіту.

Стаття 38. Компетентність по справах про успадкування

1. Провадження по справах про успадкування рухомого майна, за винятком випадків, передбачених пунктом 2 цієї статті, провадять установи Договірної Сторони, на території якої спадкодавець мав останнє постійне місце проживання.

2. Якщо все рухоме успадковане майно знаходиться на території Договірної Сторони, на якій спадкодавець не мав останнього постійного місця проживання, то за заявою спадкоємця чи відмовника, коли з цим згодні всі спадкоємці, провадження по справі про успадкування провадять установи цієї Договірної Сторони.

3. Провадження по справах про успадкування нерухомого майна провадять установи Договірної Сторони, на території якої це майно знаходиться.

4. Положення цієї статті застосовуються відповідно і до спорів по справах про успадкування.

Стаття 39. Заходи щодо охорони спадщини

1. Органи однієї Договірної Сторони приймають відповідно до свого законодавства заходи, необхідні для охорони спадкового майна, що знаходиться на його території, залишене громадянином

іншої Договірної Сторони.

2. Органи, які відповідають за вжиття заходів щодо охорони спадщини після смерті громадянина іншої Договірної Сторони, зобов'язані негайно повідомити консула цієї Договірної Сторони про смерть спадкодавця і про осіб, які заявили про свої права на спадщину, про відомі їм обставини, що стосуються осіб, які мають право на спадщину і про місце їх перебування, про наявність заповіту, про розмір і вартість спадщини, а також про те, які вжиті заходи щодо охорони спадщини.

3. За вимогою дипломатичного представництва або консульської установи йому передається спадкове рухоме майно та документи померлого.

Стаття 40. Повноваження дипломатичного представництва і консульської установи

1. Дипломатичне представництво або консульська установа однієї Договірної Сторони має право представляти інтереси громадян цієї Сторони з питань успадкування перед органами іншої Договірної Сторони без особливого доручення, якщо ці громадяни із-за відсутності або з інших поважних причин неспроможні своєчасно захищати свої права та інтереси і не призначили уповноваженого.

2. Якщо громадянин однієї Договірної Сторони помер під час поїздки по території іншої Договірної Сторони, де він не мав постійного місця проживання, то речі, що знаходилися при ньому, без будь-яких формальностей, передаються дипломатичному представництву або консульській установі Договірної Сторони, громадянином якої був померлий.

Стаття 41. Видача спадщини

1. Якщо рухоме спадкове майно або грошова сума, виручена від продажу рухомого або нерухомого спадкового майна, підлягає після закінчення спадкового провадження передачі спадкоємцям, місце проживання чи місцеперебування яких знаходиться на території іншої Договірної Сторони, то спадкове майно чи виручена грошова сума передаються дипломатичному представництву чи консульській установі цієї Договірної Сторони.

2. Установа Договірної Сторони, де знаходиться успадковане майно чи виручена грошова сума, компетентна по справах про успадкування, дає розпорядження про видачу спадкового майна дипломатичному представництву чи консульській установі.

3. Це майно може бути передане спадкоємцям, якщо:

1) всі вимоги кредиторів спадкодавця, подані в строк, встановлений законодавством Договірної Сторони, де знаходиться успадковане майно, оплачені чи забезпечені;

2) виплачені або забезпечені всі пов'язані з успадкуванням збори;

3) компетентні установи дали, якщо це необхідно, дозвіл на вивезення успадкованого майна.

4. Переказ грошових сум проводиться відповідно до чинного на територіях Договірних Сторін законодавства.

Визнання та виконання рішень

Стаття 42. Визнання та виконання рішень з цивільних і сімейних справ, а також з кримінальних справ в частині відшкодування шкоди

Договірні Сторони взаємно визнають і виконують рішення, що набрали законної сили, устав юстиції з цивільних і сімейних справ, а також вироки в частині відшкодування збитків, заподіяних злочином.

На території Договірних Сторін визнаються також без спеціального провадження рішення органів опіки та піклування, органів запису актів громадянського стану і інших установ з цивільних і сімейних справ, які не потребують за своїм характером виконання.

Стаття 43. Розгляд клопотань про дозвіл виконання рішень

1. Розгляд клопотань про дозвіл виконання рішень належить до компетенції судів Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

2. Клопотання про дозвіл виконання подається в суд, що виніс рішення по справі в першій

інстанції, який супроводжує його до суду, компетентного винести рішення по клопотанню.

3. Реквізити клопотання визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснено виконання.

4. До клопотання про дозвіл виконання необхідно додати:

1) завірену судом копію рішення, офіційний документ про набрання рішенням законної сили, якщо це не впливає із тексту самого рішення;

2) документ, із якого витікає, що відповідачу, який не брав участі у процесі, було своєчасно і в належній формі хоча б один раз вручено сповіщення про виклик до суду;

3) завірені переклади документів, зазначені в підпунктах 1 та 2 цього пункту.

5. Якщо у суду при видачі дозволу на виконання виникне сумнів, він може зажадати у особи, яка подала клопотання про виконання рішення, пояснення, а також опитати боржника по суті клопотання і, при необхідності, запитати пояснення у суду, який виніс рішення.

Стаття 44. Порядок виконання рішень

1. Порядок виконання регулюється законодавством Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

2. У відношенні судових витрат, пов'язаних з виконанням, застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої рішення повинно бути приведені до виконання.

Стаття 45. Відмова у визнанні та виконанні судових рішень

У визнанні судового рішення або в дозволі виконання може бути відмовлено:

1) якщо особа, яка подала клопотання, або відповідач по справі не брав участі у процесі внаслідок того, що йому або його уповноваженому не був своєчасно і належним чином вручений виклик до суду;

2) якщо по тому ж правовому спору між тими ж сторонами на території Договірної Сторони, де повинно бути визнане і виконане рішення, було вже раніше винесено рішення, що набрало законної сили, або якщо установою цієї Договірної Сторони було раніше порушено провадження по даній справі;

3) якщо згідно з положенням цього Договору, а у випадках, не передбачених цим Договором, відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої рішення повинно бути визнане і виконане, справа відноситься до виняткової компетенції її установ.

Стаття 46. Визнання і виконання мирових угод

Положення статей 42-45 цього Договору про судові рішення застосовуються і до мирових угод, затверджених судом.

Стаття 47. Вивезення речей та переказ грошових сум

Положення цього Договору про виконання рішень не торкаються законодавства Договірних Сторін про переказ грошових сум і про вивезення предметів, придбаних в результаті виконання.

Розділ II

Правова допомога і правові відносини з кримінальних справ

Стаття 48. Порушення та перейняття кримінального переслідування

1. Кожна Договірна Сторона за проханням іншої Договірної Сторони зобов'язана порушити або перейняти відповідно до свого законодавства кримінальне переслідування у відношенні свого громадянина, підозрюваного в скоєнні злочину на території іншої Договірної Сторони.

2. Заяви про кримінальне переслідування, подані відповідно до законів однієї Договірної Сторони в її компетентні установи в належні строки, дійсні і на території іншої Договірної Сторони.

3. Особи, яким злочином завдано матеріальних збитків, у зв'язку з чим направлено клопотання про порушення кримінального переслідування, можуть брати участь в справі, якщо ними пред'явлені вимоги про відшкодування збитків.

Стаття 49. Клопотання про порушення або перейняття кримінального переслідування

1. Клопотання про порушення або перейняття кримінального переслідування повинно бути складене в письмовій формі і містити:

- 1) назву запитуючої установи;
- 2) опис вчинку, що складає злочин і в зв'язку з яким подається клопотання про порушення або перейняття кримінального переслідування;
- 3) можливо більш точні посилання на час і місце скоєння діяння;
- 4) текст закону запитуючої Договірної Сторони, на підставі якого діяння визначається злочином;
- 5) прізвище та ім'я підозрюваної особи, відомості про її громадянство, місце проживання або перебування і інші дані про особу, а також, по можливості, опис зовнішності цієї особи, її фотокартку і відбитки пальців;
- 6) заяву потерпілого з кримінальної справи, порушеної за заявою потерпілого, і про відшкодування матеріальних збитків, коли такі є;
- 7) відомості про розмір заподіяної матеріальної шкоди.

2. У разі, коли запитуючою Стороною було порушено кримінальне переслідування, до клопотання додаються матеріали попереднього розслідування і докази, які є в розпорядженні запитуючої Договірної Сторони.

Передача речей, які є предметами злочину і потрапили до злочинця в результаті такого злочину, провадиться відповідно до статті 61 цього Договору.

Стаття 50. Видача осіб у зв'язку з кримінальним переслідуванням

1. Договірні Сторони зобов'язуються, відповідно до положень цього Договору, за клопотанням видавати одна одній осіб, які знаходяться на їх території, для притягнення до кримінальної відповідальності або звернення вироку до виконання.

2. Видача проводиться за вчинки, які відповідно до законодавства обох Договірних Сторін є злочинами і за скоєння яких передбачається покарання у вигляді позбавлення волі на строк більше одного року або іншого більш тяжкого покарання.

3. Видача для звернення вироку до виконання проводиться у випадку засудження за скоєння злочинів до позбавлення волі на строк більше шести місяців чи іншого більш тяжкого покарання.

Стаття 51. Відмова про видачу

У клопотанні про видачу може бути відмовлено, якщо:

- 1) особа, у відношенні якої подане клопотання про видачу, є громадянином запитуваної Договірної Сторони або особою, якій у цій державі надане право притулку;
- 2) кримінальне переслідування відповідно до законодавства обох Договірних Сторін порушується в суді тільки за окремою скаргою потерпілого;
- 3) на момент отримання клопотання кримінальне переслідування відповідно до законодавства запитуваної Договірної Сторони не може бути порушено або вирок не може бути звернений до виконання внаслідок закінчення строку давності чи за іншою законною підставою;
- 4) у відношенні особи, про видачу якої направлено клопотання, на території запитуваної Договірної Сторони за той же злочин був винесений вирок або постанова про закриття провадження по справі, що набрали законної сили;
- 5) злочин, у зв'язку з яким подане клопотання про видачу, вчинено на території запитуваної Договірної Сторони.

При відмові у видачі запитувана Сторона повідомляє запитуючу Сторону про підстави відмови.

Стаття 52. Відстрочка видачі

Якщо особа, у відношенні якої подане клопотання про видачу, притягнена до кримінальної відповідальності або відбуває покарання за інший злочин на території запитуваної Договірної Сторони або тяжко захворіла, видача може бути відстрочена до закінчення кримінального переслідування, відбуття покарання або звільнення від нього з будь-яких законних підстав, або до видужання особи.

Стаття 53. Видача на строк

Якщо відстрочка видачі, передбачена статтею 52, може потягти за собою закінчення строку давності кримінального переслідування або серйозно утруднити розслідування злочину, по обґрунтованому клопотанню може бути проведена видача на термін при умові, що видана особа негайно буде повернена після проведення процесуальних дій, для яких вона була видана, і не пізніше трьох місяців від дня видачі.

Стаття 54. Видача за клопотанням декількох держав

Якщо клопотання про видачу однієї і тієї ж особи надійшли від декількох держав, то питання про те, яке з них підлягає задоволенню вирішує запитувана Договірною Сторона з врахуванням тяжкості скоєних злочинів.

Стаття 55. Межі кримінального переслідування виданої особи

1. Без згоди запитуваної Договірної Сторони видана особа не може бути притягнена до кримінальної відповідальності або піддана покаранню у зв'язку із злочином іншим, ніж той, який був підставою для видачі.

2. Особа не може бути видана третій державі без згоди запитуваної Договірної Сторони.

3. Не потрібна згода запитуваної Договірної Сторони, коли видана особа не залишила протягом 15 днів після закінчення кримінального переслідування, відбуття покарання або звільнення з будь-якої законної підстави територію запитуючої Договірної Сторони або якщо вона добровільно повернулася туди вже після того, як вона її залишила. В цей строк не зараховується час, на протязі якого видана особа не могла залишити територію запитуючої Договірної Сторони за незалежних від неї обставин.

Стаття 56. Клопотання про видачу

1. Клопотання про видачу повинно бути складене у письмовій формі і містити:

1) найменування запитуючої установи;

2) опис вчиненого злочину та текст закону запитуючої Договірної Сторони, на підставі якого вчинок визнається злочином;

3) прізвище та ім'я особи, у відношенні якої направлене клопотання про видачу, відомості про її громадянство, місце проживання або місцеперебування та інші відомості про особу, а також, по можливості, опис зовнішності цієї особи, її фотокартку та відбитки пальців;

4) відомості про розмір заподіяної матеріальної шкоди.

2. До клопотання про видачу для проведення кримінального переслідування повинна бути додана завірена копія постанови про взяття під варту з описом фактичних обставин справи.

До клопотання про видачу для проведення вироку до виконання, повинні бути додані завірена копія вироку з довідкою про набуття ним законної сили і текст кримінального закону, на підставі якого особа засуджена. Якщо засуджений вже відбув частину покарання, про це також повідомляється.

3. Запитувана Договірною Сторона може зажадати додаткові відомості, якщо клопотання про видачу не містить необхідних даних. Інша Договірною Сторона повинна відповісти в строк, що не перевищує одного місяця; цей строк може бути продовжений до 15 днів при наявності поважних причин. Якщо запитуюча Договірною Сторона не подасть до встановленого строку додаткових відомостей, запитувана Договірною Сторона може звільнити особу, яка була згідно зі статтею 57 взята під варту.

Стаття 57. Взяття під варту для видачі

Після прийняття рішення про видачу запитувана Договірною Сторона негайно вживає заходів до взяття під варту особи, у відношенні якої направлене клопотання про видачу.

Стаття 58. Взяття під варту до отримання клопотання про видачу

1. У випадку, що не потребує зволікань, запитувана Договірною Сторона може взяти особу під варту

і до отримання передбаченого статтею 56 клопотання про видачу на підставі отриманої від запитуючої Договірної Сторони копії постанови про взяття особи під варту або вироку, що набрав законної сили (витягу з вироку), винесених у відношенні цієї особи. При цьому повинно зазначатися, що клопотання про видачу буде вислане негайно. Копії постанови про взяття особи під варту або вироку, що набрав законної сили (витягу з вироку) у відношенні цієї особи передаються будь-яким способом, що забезпечує передачу всіх реквізитів документів (факс і таке інше).

2. Про причини, з яких клопотання про взяття під варту не було задоволено, слід негайно повідомити іншу Договірну Сторону.

3. Особа, яка взята під варту, повинна бути звільнена, якщо протягом місяця від дня отримання повідомлення про взяття під варту від іншої Договірної Сторони не надійде клопотання про видачу. Цей строк за проханням запитуючої Договірної Сторони може бути продовжений до 15 днів.

Стаття 59. Здійснення видачі

1. Запитувана Договірна Сторона повідомляє запитуючу Договірну Сторону про своє рішення у відношенні видачі, інформуючи про місце і час видачі.

2. Якщо запитуюча Договірна Сторона не прийме особу, яка належить видачі, протягом 15 днів після встановленої дати видачі, ця особа повинна бути звільнена з-під варту.

Стаття 60. Повторна видача

Якщо видана особа ухилиться від кримінального переслідування або від відбуття покарання і повернеться на територію запитуваної Договірної Сторони, вона повинна бути за клопотанням запитуючої Договірної Сторони видана знову. В цьому випадку не потрібно додавати до клопотання документи, які вказані в статті 56.

Стаття 61. Передача предметів

1. Договірна Сторона, яка запитується про видачу, передає запитуючій Договірній Стороні предмети, які є знаряддям злочину, а також предмети, що мають сліди злочину або набуті злочинним шляхом, а також всі інші предмети які можуть бути використані у кримінальній справі як речові докази. Ці предмети передаються за клопотанням і у тому випадку, коли видача особи не може відбутися із-за її смерті або інших причин.

2. Запитувана Договірна Сторона може затримати на час передачу предметів, зазначених у пункті 1 цієї статті, якщо вони необхідні їй для провадження в іншій кримінальній справі, або вони можуть бути передані запитуючій Договірній Стороні тимчасово за взаємною домовленістю.

3. Права третіх осіб на передані запитуючою Договірною Стороною предмети залишаються в силі. Після закінчення провадження по справі ці предмети повинні бути повернені Договірній Стороні, яка їх передала.

Стаття 62. Транзитне перевезення

1. Кожна з Договірних Сторін за клопотанням іншої Договірної Сторони дозволяє перевезення по своїй території осіб, виданих іншій Договірній Стороні третьою державою або іншою Договірною Стороною третій державі. Договірні Сторони не зобов'язані дозволяти перевезення осіб, видача яких не допускається відповідно до положень цього Договору.

2. Клопотання про дозвіл перевезення оформляється і подається в тому ж порядку, що і клопотання про видачу.

3. Компетентні установи Договірних Сторін узгоджують в кожному окремому випадку спосіб, маршрут та інші умови транзиту.

4. Витрати, пов'язані з транзитним перевезенням, несе запитуюча Договірна Сторона.

Стаття 63. Присутність при наданні правової допомоги

Представники однієї з Договірних Сторін можуть за згодою іншої Договірної Сторони бути

присутніми при виконанні клопотань про надання правової допомоги з кримінальних справ іншою Договірною Стороною.

Стаття 64. Відомості про судимість

Договірні Сторони надають одна одній за проханням відомості про судимість осіб, засуджених раніше їх судами, якщо ці особи притягуються до кримінальної відповідальності на території запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 65. Повідомлення про результати кримінального переслідування

Договірні Сторони повідомляють одна одній про результати кримінального переслідування особи, у відношенні якої було направлено клопотання про порушення або перейняття кримінального переслідування, а також виданої особи. За проханням надсилається копія вироку, що набрав законної сили, або іншого остаточного рішення.

Стаття 66. Повідомлення про вироки

Договірні Сторони будуть щорічно повідомляти одна одній відомості про вироки, що набрали законної сили, винесені судами однієї Договірної Сторони у відношенні громадян іншої Договірної Сторони.

Частина третя

Заключні положення

Стаття 67. Набрання чинності Договором

Цей Договір підлягає ратифікації і набере чинності через 30 днів після обміну ратифікаційними грамотами, який відбудеться в м.

Стаття 68. Строк дії Договору

1. Цей Договір буде діяти протягом п'яти років від набуття чинності.
2. Договір буде залишатися в силі на наступні п'ятирічні періоди, якщо одна з Договірних Сторін не менше ніж за шість місяців до закінчення чергового строку не повідомить іншу Договірну Сторону про свій намір його денонсувати.
3. Цей Договір може бути змінений і доповнений в порядку, передбаченому для його укладення.

Здійснено в м. Вільнюсі 7 липня 1993 році в двох примірниках, кожний українською та литовською мовами, причому обидва тексти мають однакову силу.

3. Договір між Україною і Республікою Молдова про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах

Дата підписання: 13.12.1993

Дата ратифікації: 10.11.1994

Дата набуття чинності: 24.02.1995

Україна і Республіка Молдова, які в подальшому іменуються "Договірні Сторони", керуючись прагненням розвивати дружні стосунки між обома державами, а також поглиблювати і вдосконалювати взаємне співробітництво в галузі правових відносин домовились про таке:

Частина перша

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Правовий захист

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території іншої Договірної Сторони у відношенні своїх особистих та майнових прав таким же правовим захистом, які і громадяни цієї Договірної Сторони.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони мають право вільно і без перешкод звертатися до органів іншої Договірної Сторони, до компетенції яких відносяться цивільні та кримінальні справи, можуть виступати в них, подавати клопотання, пред'являти позови, а також здійснювати інші процесуальні дії за тих же умов, що і громадяни цієї Договірної Сторони.

3. Під поняттям "цивільні справи" в цьому Договорі слід розуміти також сімейні і трудові справи.

4. Положення цього Договору щодо громадян Договірних Сторін поширюється також на юридичних осіб, які утворені відповідно до законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої вони знаходяться.

Стаття 2. Надання правової допомоги

1. Суди, органи прокуратури і нотаріату Договірних Сторін, що далі іменуються "установи юстиції" надають взаємно правову допомогу у цивільних та кримінальних справах.

2. Інші органи Договірних Сторін, компетентні в цивільних та кримінальних справах, звертаються за наданням правової допомоги за посередництвом власних установ юстиції.

Стаття 3. Порядок зносин

1. В справах, що охоплюються цим Договором, установи юстиції, зносяться між собою за посередництвом центральних органів, якщо інше не передбачено цим Договором.

2. В розумінні цього Договору центральними органами є: з боку України - Міністерство юстиції та Генеральна Прокуратура, а з боку Республіки Молдова - Міністерство юстиції та Прокуратура Республіки Молдова.

3. Центральні органи можуть домовитися, що установи юстиції Договірних Сторін зносяться між собою безпосередньо.

Стаття 4. Обсяг правової допомоги

Договірні Сторони надають взаємно правову допомогу шляхом виконання окремих процесуальних дій, зокрема, складання та пересилки документів, проведення обшуків, вилучення та накладення арешту на майно, пересилки та видачі предметів і документів, порушення або перейняття кримінального переслідування, видачі осіб, які здійснили злочини, допиту обвинувачених, підсудних, свідків, експертів, опитування сторін та інших осіб, проведення експертиз, судового огляду, виконання доручень про вручення документів, а також складання і направлення актів і документів.

Стаття 5. Мови, які використовуються

1. У справах, що охоплюються цим Договором, клопотання складаються державною мовою запитуючої Договірної Сторони і до них додаються переклади на державну мову запитуваної Сторони або англійську чи російську.

2. Якщо стосовно положень цього Договору вимагається додавати до документів, які пересилаються, їх переклад на мову іншої Договірної Сторони, ті переклади мають бути здійснені офіційним перекладачем, або нотаріусом, або посадовою особою запитуваної установи, або дипломатичним представництвом чи консульською установою Договірної Сторони.

Стаття 6. Зміст та форма клопотання про надання правової допомоги

1. Клопотання про надання правової допомоги складається у письмовій формі і повинно містити:

- 1) найменування запитуючої установи;
- 2) найменування запитуваної установи;
- 3) назву справи, з якої запитується правова допомога;

4) імена і прізвища сторін, підозрюваних, обвинувачених, підсудних або засуджених, потерпілих, місце їх постійного або тимчасового проживання, громадянство, зайняття, а в кримінальних справах, в міру можливості, також місце і дату народження, імена їх батьків, а щодо юридичних осіб - їх назву і місцезнаходження;

5) імена, прізвища і адреси представників осіб, які вказані в пункті 4;

6) зміст клопотання і необхідну для його виконання інформацію, зокрема, імена, прізвища і адреси свідків, якщо вони відомі;

7) в кримінальних справах - додатково опис фактичних обставин і юридичну кваліфікацію скоєного злочину.

2. Клопотання про надання правової допомоги повинно бути засвідчене підписом компетентної посадової особи і скріплене гербовою печаткою запитуючої Договірної Сторони.

3. Договірні Сторони можуть застосовувати двомовні бланки для клопотань про надання правової допомоги.

Стаття 7. Виконання клопотань про надання правової допомоги

1. При виконанні клопотань про надання правової допомоги запитувана установа застосовує законодавство своєї держави. Однак, на прохання установи, від якої виходить доручення, вона може застосовувати процесуальні норми Договірної Сторони, від якої виходить доручення, якщо вони не суперечить законодавству її держави.

2. Якщо запитувана установа, не компетентна виконати клопотання, він пересилає клопотання компетентній установі, повідомивши про це запитуючу устанovu.

3. Якщо докладна адреса особи, відносно якої складене клопотання, невідома, запитувана установа вживатиме відповідних заходів щодо її встановлення.

4. На клопотання запитуючої установи запитувана установа повідомляє у відповідний час безпосередньо запитуючу устанovu і сторони про місце і час виконання клопотання.

5. Після виконання клопотання запитувана установа пересилає документ запитуючій установі. У випадку, коли клопотання не може бути виконане, запитувана установа повертає клопотання запитуючій установі, повідомляючи про причину невиконання клопотання.

Стаття 8. Виклик свідка, експерта або потерпілого та їх охорона

1. Якщо в справі, яка знаходиться в провадженні установ юстиції однієї Договірної Сторони, виникає необхідність в особистій явці свідка або експерта, який перебуває на території іншої Договірної Сторони необхідно звернутися до компетентної установи юстиції цієї Договірної Сторони з клопотанням про вручення виклику.

2. Виклик не може вміщувати заходів примусу на випадок неявки.

3. Свідок або експерт, які з'явилися на виклик до органу запитуючої Договірної Сторони, не може бути на території цієї Сторони, не зважаючи на громадянство, притягнутий до кримінальної чи адміністративної відповідальності, взятий під варту; не може відбувати покарання у зв'язку з рішенням суду щодо злочину, який є предметом слідства, у зв'язку з яким його було викликано, або з приводу іншого злочину, скоєного до перетинання державного кордону запитуючої Договірної Сторони, або у зв'язку із дачею показань або висновків.

4. Свідок або експерт втрачає право на охорону, якщо не покине територію запитуючої Договірної Сторони протягом семи днів від дня повідомлення його запитуючою установою про те, що його присутність не є обов'язковою. В цей строк не зараховується час, на протязі якого свідок або експерт не міг залишити територію запитуючої Договірної Сторони за незалежних від нього обставин.

5. Свідок або експерт має право на компенсацію витрат на переїзд, проживання і неотриману заробітну плату, а експерт, крім того, має право на винагороду за проведення експертизи. У виклику зазначається інформація про види та розміри коштів, на які мають право свідок або експерт. За клопотанням свідка або експерта запитуюча Договірна Сторона сплачує аванс на покриття витрат.

6. Положення пунктів 1 - 5 стосуються також потерпілого, який викликається для дачі показань.

Стаття 9. Порядок вручення документів

Запитувана установа здійснює вручення документів відповідно до правил, які діють в її державі, якщо документи, які вручаються, складені державною мовою запитуваної Сторони або якщо додано завірени переклади на мову запитуваної Сторони. В інших випадках вручення документів адресатові здійснюється за його добровільною згодою.

Стаття 10. Підтвердження вручення документів

Підтвердження вручення документів оформлюється відповідно до правил запитуваної Договірної Сторони. У підтвердженні зазначається час, місце, спосіб вручення і особа, якій вручено документ. Якщо лист оформлено у двох примірниках, підтвердження отримання може також міститися в одному з цих примірників.

Стаття 11. Витрати, пов'язані з наданням правової допомоги

1. Кожна з Договірних Сторін несе витрати, пов'язані з наданням правової допомоги на своїй території.

2. Запитувана установа повідомляє запитуючу установу про розмір витрат. Якщо запитуюча установа стягне належні кошти від особи, яка повинна їх відшкодувати, ці кошти надходять на користь тієї Договірної Сторони, яка їх стягла.

Стаття 12. Надання правової інформації

Центральні органи установ юстиції Договірних Сторін надають одна одній на прохання інформацію про свої акти з питань цивільного, кримінального права, підзаконних актах, а також про практику установ юстиції.

Стаття 13. Встановлення адрес та інших даних

1. Установи юстиції Договірних Сторін надають за клопотанням допомогу при встановленні адреси осіб, які перебувають на їх території.

2. Якщо в суді однієї з Договірних Сторін буде порушена справа про отримання аліментів від особи, яка перебуває на території іншої Договірної Сторони, установа юстиції тієї Договірної Сторони надає за заявою допомогу по встановленню місця праці і розміру заробітної плати особи, зобов'язаної до сплати аліментів.

Стаття 14. Пересилка предметів і валютних цінностей

Якщо при виконанні цього Договору пересилаються предмети або валютні цінності з території однієї Договірної Сторони на територію іншої Договірної Сторони або дипломатичному представництву чи консульській установі іншої Договірної Сторони, це відбувається з дотриманням відповідних правових положень тієї Договірної Сторони, орган якої виконує пересилку.

Стаття 15. Визнання документів

1. Документи, які підготував або засвідчив відповідний орган однієї з Договірних Сторін, скріплені гербовою печаткою і підписом уповноваженої особи, мають силу документа на території іншої Договірної Сторони без потреби будь-якого іншого засвідчення. Це стосується також копій і перекладів документів, які засвідчені відповідним органом.

2. Документи, які на території однієї з Договірних Сторін визнаються офіційними, вважаються такими ж на території іншої Договірної Сторони.

Стаття 16. Пересилка актів громадянського стану

1. Відповідні органи Договірних Сторін пересилають за проханням одна одній виписки з записів актів громадянського стану, які стосуються громадян іншої Договірної Сторони. Безкоштовна пересилка цих виписок відбувається негайно після виконання запису акту громадянського стану.

2. Положення пункту 1 застосовуються також у випадках внесення змін в записи актів громадянського стану щодо громадян іншої Договірної Сторони. В такому разі виписки з записів актів громадянського стану пересилаються з внесеними змінами.

3. Відділи запису актів громадянського стану однієї Договірної Сторони пересилають за клопотанням установ юстиції іншої Договірної Сторони виписки з записів актів громадянського стану.

4. Клопотання громадян однієї Договірної Сторони про висилку свідоцтв про реєстрацію актів громадянського стану можна пересилати безпосередньо відповідному відділу запису актів громадянського стану іншої Договірної Сторони. Особа, що звертається з клопотанням, отримує ці документи за посередництвом дипломатичного представництва або консульської установи тієї Договірної Сторони, орган якої видав ці документи, при стягненні належної сплати.

Стаття 17. Пересилка рішень, що стосуються громадянського стану

Договірні Сторони пересилають за клопотанням одна одній копії правомірних рішень, що стосуються громадянського стану громадян іншої Договірної Сторони.

Стаття 18. Пересилка інших документів

Клопотання громадян однієї Договірної Сторони про видачу і висилку документів про освіту, трудовий стаж і інших документів, що стосуються особистих та майнових прав і інтересів цих громадян, можна пересилати безпосередньо до відповідних органів іншої Договірної Сторони.

Документи пересилаються громадянину через дипломатичні представництва або консульські установи тієї Договірної Сторони, орган якої видав ці документи. Дипломатичні представництва або консульські установи, передаючи документи громадянину, стягують плату за їх видачу.

Стаття 19. Відмова у наданні правової допомоги

Правова допомога не надається, якщо її надання може спричинити шкоду суверенітету чи безпеці, або суперечить основним принципам законодавства запитуваної Договірної Сторони.

Частина друга

ЦИВІЛЬНІ СПРАВИ

Стаття 20. Загальні положення

Якщо відповідно до положень цього Договору порушення справи належить до компетенції органів обох Договірних Сторін, а клопотання про порушення справи подано до органу однієї з них, то компетенція органу іншої Договірної Сторони виключається.

Розділ I

СПРАВИ В ГАЛУЗІ ОСОБИСТОГО ПРАВА

Стаття 21. Правоздатність та дієздатність

1. Правоздатність та дієздатність фізичної особи визначається законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

2. Правоздатність юридичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої вона заснована.

Стаття 22. Обмеження в дієздатності або визнання особи недієздатною (Повне і часткове визнання недієздатним)

1. Якщо цей Договір не передбачає інше, при обмеженні в дієздатності або в визнанні особи недієздатною компетентним є суд тієї Договірної Сторони, громадянином якої є особа, яка має бути обмежена в дієздатності або визнана недієздатною. Цей суд застосовує законодавство своєї держави.

2. Якщо суд однієї Договірної Сторони встановить, що є підстави для обмеження в дієздатності або визнанні недієздатним громадянина іншої Договірної Сторони, місцепроживання якого знаходиться на території першої Договірної Сторони, він повідомляє про це відповідний суд другої Договірної Сторони.

3. Якщо суд другої Договірної Сторони, повідомлений відповідно з пунктом 2 заявить, що надає право виконати подальші дії суду за місцем проживання цієї особи, або не висловиться протягом трьох місяців, суд за місцем проживання цієї особи може провести справу про обмеження в дієздатності або визнанні її недієздатною відповідно до законодавства своєї держави, якщо причина обмеження в дієздатності або визнанні недієздатною передбачається також законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа. Рішення про обмеження в дієздатності або визнанні недієздатною пересилається відповідному суду іншої Договірної Сторони.

4. У невідкладних випадках, суд, зазначений в пункті 2, може винести тимчасове розпорядження, необхідне для охорони цієї особи або її майна. Копії цих розпоряджень пересилаються відповідному суду тієї Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

5. Положення пунктів 1 - 4 застосовуються також при скасуванні обмеження в дієздатності або відновленні громадянина в дієздатності.

Стаття 23. Визнання безвісно відсутнім, оголошення померлим і встановлення факту смерті

1. Визнання особи безвісно відсутньою, оголошення померлою і встановлення факту смерті належить до компетенції суду тієї Договірної Сторони, громадянином якої та особа була в той час, коли за останніми відомостями була живою.

2. Суд однієї Договірної Сторони може оголосити громадянина іншої Договірної Сторони померлим або встановити факт його смерті:

1) за заявою особи, яка має намір реалізувати свої права, що виникають з спадкових або майнових відносин між подружжям, відносно нерухомого майна особи, яка померла або загинула, якщо це майно знаходиться на території тієї Договірної Сторони, суд якої має винести рішення;

2) за заявою чоловіка (дружини) особи, яка загинула або померла, що проживає на час подання клопотання на території тієї Договірної Сторони, суд якої має винести рішення.

3. У справах про визнання особи безвісно відсутньою, оголошення померлою і встановлення факту смерті застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої була та особа на той час, коли за останніми відомостями була живою.

4. Рішення, винесене згідно з пунктом 2, має правові наслідки виключно на території тієї Договірної Сторони, суд якої виніс рішення.

Розділ II

СПРАВИ В ГАЛУЗІ СІМЕЙНОГО ПРАВА

Стаття 24. Укладення шлюбу

1. Форма укладення шлюбу визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої укладається шлюб.

2. Умови укладення шлюбу визначаються для кожної із осіб, що вступають до шлюбу, законодавством Договірної Сторони, громадянином якої вона є.

Стаття 25. Особисті і майнові стосунки подружжя

1. Особисті і майнові стосунки подружжя визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянами якої є подружжя в час подання клопотання.

2. Якщо під час подання клопотання один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - громадянином іншої Договірної Сторони, то в справах, пов'язаних з особистими і майновими стосунками між ними, діє законодавство тієї Договірної Сторони, на території якої вони мають місце проживання. Якщо один з подружжя має місце проживання на території однієї Договірної Сторони, а

другий - на території іншої Договірної Сторони, то діє законодавство тієї Договірної Сторони, суд якої порушив справу.

3. В справах, пов'язаних з особистими і майновими стосунками подружжя, в випадку, передбаченому пунктом 1, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, громадянами якої було подружжя в час подання заяви.

4. В справах, пов'язаних з особистими і майновими стосунками подружжя, в випадку, передбаченому пунктом 2, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої подружжя має місце проживання. Якщо один з подружжя має місце проживання на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони, то компетентними є суди обох Договірних Сторін.

5. Майнові стосунки подружжя щодо нерухомого майна визначаються законодавством та підлягають компетенції судів тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

Стаття 26. Розірвання шлюбу

1. Розірвання шлюбу провадиться згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, громадянами якої є подружжя в момент порушення справи.

2. Якщо в момент порушення справи один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - громадянином іншої Договірної Сторони, розірвання шлюбу провадиться згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої вони мають місце проживання. Якщо один з подружжя має місце проживання на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони, застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, орган якої порушив справу.

3. У справах про розірвання шлюбу, в випадку, передбаченому в пункті 1, компетентним є орган тієї Договірної Сторони, громадянами якої є подружжя в момент порушення справи.

4. У справах про розірвання шлюбу, в випадку, передбаченому в пункті 2, компетентним є орган тієї Договірної Сторони, на території якого подружжя має місце проживання. Якщо один з подружжя має місце проживання на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони, компетентними є органи обох Договірних Сторін.

5. Суд, до компетенції якого належить винесення рішення про розірвання шлюбу, є також компетентним в винесенні рішення про батьківські права і аліменти на користь малолітніх дітей.

Стаття 27. Справи про визнання шлюбу недійсним

1. В справах про визнання шлюбу недійсним застосовується законодавство Договірної Сторони, яке застосовувалось при укладенні шлюбу.

2. Компетентність органу визначається відповідно до статті 26.

Стаття 28. Правові стосунки між батьками і дітьми

1. В правових стосунках між батьками і дітьми, в тому числі аліментних обов'язках батьків застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

2. Встановлення і оспорювання походження дитини від певної особи регулюється законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є мати дитини в момент народження дитини. Але достатнім є дотримання форми визнання дитини, що передбачена законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої визнання має бути або було здійснене.

3. В справах, зазначених в пунктах 1 і 2, компетентними є органи тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

Стаття 29. Інші аліментні обов'язки

1. В справах про інші аліментні обов'язки з галузі сімейного права застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання особа, яка порушує клопотання про стягнення аліментів.

2. В справах, про які йде мова в пункті 1, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання особа, яка порушує клопотання про стягнення аліментів.

Стаття 30. Усиновлення

1. При усиновленні застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновлюваний.

2. Вносити рішення про усиновлення компетентні установи Договірної Сторони, громадянином якої є усиновлюваний.

Стаття 31. Опіка та піклування

1. У справах про опіку та піклування, оскільки Договором не передбачається інше, компетентним є орган опіки та піклування і застосовується законодавство Договірної Сторони, громадянином якої є особа, що потребує опіки або піклування.

2. Правовідносини між опікуном або піклувальником і особою над якою встановлена опіка чи піклування, визначаються за законодавством Договірної Сторони, орган якої встановив опіку чи піклування.

3. Обов'язок прийняття опіки або піклування визначається законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є особа, яка має бути опікуном або піклувальником.

4. Якщо заходи опіки або піклування необхідні для охорони інтересів особи однієї Договірної Сторони, місцепроживання чи перебування або майно якої знаходиться на території іншої Договірної Сторони, то орган опіки та піклування цієї Договірної Сторони терміново повідомить компетентний орган, зазначений в пункті 1.

5. У невідкладних випадках орган іншої Договірної Сторони прийме необхідні заходи згідно з своїм законодавством і негайно повідомить про це компетентний згідно з пунктом 1 орган. Вжиті заходи залишаються в силі доти, поки цей орган не винесе іншого рішення.

6. Компетентний згідно з пунктом 1 орган може передати опіку та піклування органу іншої Договірної Сторони, якщо місцепроживання або перебування, або майно особи, яка є під опікою чи піклуванням, знаходиться на території цієї Договірної Сторони. Передача дійсна лише в тому випадку, коли запитуваний орган погодиться прийняти опіку або піклування і повідомить про це запитуючий орган.

7. Орган, який згідно з пунктом 6 прийняв опіку чи піклування, здійснює їх відповідно до законодавства своєї держави. Він не має права, однак, вносити рішення з питань, що стосуються особистого статусу особи, яка знаходиться під опікою чи піклуванням, але може дати дозвіл на вступ до шлюбу, необхідний за законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

Розділ III

МАЙНОВІ СПРАВИ

Стаття 32. Правові відносини, що стосуються нерухомого майна

Правові відносини, що стосуються нерухомого майна, визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться нерухоме майно. Компетентними є установи цієї ж Договірної Сторони.

Стаття 33. Зобов'язання, що виникають з договірних відносин

1. Зобов'язання, що виникають з договірних відносин, визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої була укладена угода, хіба що учасники договірних відносин підпорядкують ці відносини вибраному ними законодавству.

2. У справах, зазначених в пункті 1, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання або юридичну адресу відповідач. Компетентним є також суд тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання або юридичну адресу позивач, якщо на цій території знаходиться предмет спору або майно відповідача.

3. Компетенція, про яку йде мова в пункті 2, може бути змінена за згодою учасників договірних відносин.

Стаття 34. Форма правової дії

1. Форма правової дії визначається законодавством тієї Договірної Сторони, яке визначає саму дію. Але достатнім є дотримання форми, передбаченої законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої дія провадиться.

2. Форма правової дії щодо нерухомого майна визначається законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться нерухоме майно.

Стаття 35. Зобов'язання, що не виникають з договірних відносин

1. Відповідальність за заподіяну шкоду, яка не виникає з договірних відносин (недозволені дії) визначається законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої мав місце випадок, що є джерелом зобов'язання. Однак, коли позивач і відповідач є громадянами однієї Договірної Сторони, застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

2. У справах, зазначених у пункті 1, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої мав місце випадок, що є джерелом зобов'язання, або на території якої має місце проживання або юридичну адресу відповідач. Компетентним є також суд тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання або юридичну адресу позивач, якщо на тій території знаходиться майно відповідача.

Розділ IV

СПАДКОВІ СПРАВИ

Стаття 36. Принцип рівності прав

1. Громадяни однієї Договірної Сторони можуть набувати на території іншої Договірної Сторони право на майно і інші права, одержуючи спадщину за законом або розпорядженням у випадку смерті на тих самих умовах і в такому ж обсязі, що і громадяни цієї Договірної Сторони.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони можуть робити розпорядження на випадок смерті стосовно майна, яке знаходиться на території іншої Договірної Сторони.

Стаття 37. Застосування законодавства

1. Правові відносини в галузі успадкування рухомого майна регулюються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач в момент смерті.

2. Правові стосунки в галузі успадкування нерухомого майна регулюються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

3. Визначення типу майна, що входить до складу спадщини, тобто, чи є воно рухомим чи нерухомим, регулюється законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

Стаття 38. Перехід спадщини у власність держави

Якщо згідно з законодавством Договірної Сторони, зазначеним у статті 37, відсутні спадкоємці, то рухоме майно переходить у власність тієї Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець в момент смерті, а нерухоме майно переходить у власність тієї Договірної Сторони, на території якої воно знаходиться.

Стаття 39. Заповіт

1. Здатність до складення або відміни заповіту, а також правові наслідки недоліків волевиявлення визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач в момент складення або відміни заповіту.

2. Спосіб складення або відміни заповіту визначається законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач в момент складення або відміни заповіту. Але достатнім є дотримання законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої заповіт був складений або відмінений.

Стаття 40. Відкриття і оголошення заповіту

Заповіт відкриває і оголошує компетентний орган тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться заповіт. Засвідчена копія заповіту, а також копія протоколу відкриття і оголошення заповіту пересилаються відповідному органу, до компетенції якого належить ведення спадкової справи.

Стаття 41. Компетентність органів у справах про успадкування

1. Спадкові справи щодо рухомого майна належать до компетенції відповідних органів тієї Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач в момент смерті.

2. Спадкові справи щодо нерухомого майна належать до компетенції відповідного органу тієї Договірної Сторони, на території якої це майно знаходиться.

3. У випадку, коли все рухоме майно, яке залишилось після смерті громадянина однієї Договірної Сторони, знаходиться на території іншої Договірної Сторони, то за заявою спадкоємця справу проводить орган іншою Договірної Сторони, якщо з цим погодяться всі відомі спадкоємці.

Розділ V

СПРАВИ В ГАЛУЗІ ТРУДОВОГО ПРАВА

Стаття 42. Відповідність законодавства і компетенція судів

1. Сторони, які мають трудові стосунки, можуть підпорядкувати їх обраному за згодою між собою законодавству.

2. Якщо вибір законодавства не здійснено, укладення, зміна, скасування і закінчення трудових стосунків, а також вимоги, що випливають з них, регулюються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої робота є, була або мала бути виконана. Якщо працівник виконує роботу на території однієї Договірної Сторони, на підставі трудових відносин, які пов'язують його з головним підприємством на території іншої Договірної Сторони, укладення, зміна і закінчення трудових відносин, а також вимоги, що випливають з них, регулюються законодавством тієї Договірної Сторони.

3. Справи, про які йдеться в пункті 2, належать до компетенції суду тієї Договірної Сторони, на території якої робота є, була або мала бути виконана. Компетентними також є суди тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання відповідач, а також на території якої має місце проживання позивач, якщо на тій території знаходиться предмет суперечки або майно відповідача.

4. Компетенцію, визначену в пункті 3, сторони трудових стосунків можуть змінити за угодою.

Розділ VI

СУДОВІ ВИТРАТИ

Стаття 43. Звільнення від сплати судових витрат

1. Громадяни однієї Договірної Сторони на території іншої Договірної Сторони звільнюються від сплат, авансів і інших видатків по справі, а також користуються безкоштовним процесуальним захистом на тих самих умовах, і в тому ж обсязі, що і громадяни цієї Договірної Сторони.

2. Звільнення, зазначені в пункті 1, стосуються всіх процесуальних дій, включаючи виконання рішення.

3. Звільнення від витрат, яке надається по певній справі судом однієї Договірної Сторони, поширюється також на витрати, пов'язані з виконанням процесуальних дій по тій самій справі на території іншої Договірної Сторони.

Стаття 44. Підстави звільнення від витрат

1. Для отримання звільнення від витрат або призначення безкоштовного процесуального захисту потрібно надати довідку про особистий, сімейний та майновий стан заявника. Таку довідку видає компетентний орган тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання або перебування заявник.

2. Якщо заявник не проживає, або не перебуває на території будь-якої з Договірних Сторін, довідку може видати дипломатичне представництво або консульська установа тієї Договірної Сторони,

громадянином якої є заявник. 3. Суд, який видає постанову про звільнення від витрат, може зажадати додаткових пояснень або доповнення даних.

4. У випадку, коли законодавство однієї з Договірних Сторін не вимагає представлення довідки, про яку іде мова в пункті 1, заявник повинен представити заяву про свій сімейний та майновий стан.

Стаття 45. Спосіб представлення клопотання

1. Громадянин однієї Договірної Сторони, який має намір просити суд іншої Договірної Сторони про звільнення від витрат або безкоштовний процесуальний захист, може звернутися з письмовою заявою або усно, що має бути оформлено протоколом, у відповідний суд за місцем свого проживання або перебування. Цей суд пересилає відповідному суду іншої Договірної Сторони клопотання разом з довідкою, зазначеною в статті 44.

2. Клопотання, зазначене в пункті 1, можна подати одночасно з позовом або заявою про порушення справи.

Стаття 46. Терміни

1. Суд однієї Договірної Сторони, звертаючись до процесуальної сторони або учасника справи, який проживає або перебуває на території іншої Договірної Сторони, про сплату судових витрат або доповнення позову чи заяви, визначає одночасно термін, не менший, ніж один місяць. Відлік терміну починається від дати вручення листа з цього питання.

2. Якщо суд однієї Договірної Сторони визначить процесуальній стороні або учаснику справи, який проживає на території іншої Договірної Сторони, термін для виконання процесуальних дій, про дотримання терміну свідчить дата на штемпелі поштового відділення тієї Договірної Сторони, з території якої було вислано листа з розпорядженням про виконання дій.

3. У випадку, коли в окреслений термін на територію іншої Договірної Сторони переказуються сплати і аванси, яких зажадав суд, про дотримання визначеного терміну свідчить дата внесення їх до банку тієї Договірної Сторони, на території якої проживає процесуальна сторона або учасник справи.

4. До наслідків порушення терміну орган, який розглядає справу, застосовує законодавство своєї держави.

Розділ VII

ВИЗНАННЯ І ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ

Стаття 47. Визнання рішень з немайнових справ

1. Винесені судами однієї Договірної Сторони рішення з цивільних немайнових справ, що набрали законної сили, а в справах, що стосуються батьківських прав, рішення, що не набрали законної сили, але підлягають негайному виконанню, визнаються на території іншої Договірної Сторони без проведення дій про визнання, якщо суди іншої Договірної Сторони не винесли раніше правомірного рішення в тій самій справі, або якщо не були виключно компетентні, на підставі цього Договору, а у випадку відсутності такого врегулювання в Договорі - на підставі чинного законодавства цієї Договірної Сторони.

2. Правомірні рішення з немайнових справ, що регулюються сімейним законодавством, винесені несудовими органами однієї Договірної Сторони, визнаються на території іншої Договірної Сторони згідно із статтями 49 - 51.

Стаття 48. Визнання і виконання рішень з майнових і інших немайнових справ

1. За умов, передбачених цим Договором, Договірні Сторони визнають і виконують на своїй території рішення, винесені на території іншої Договірної Сторони, а саме:

- 1) рішення судів з цивільних справ;
- 2) рішення судів з кримінальних справ в частині, що стосується відшкодування шкоди, заподіяної злочином.

2. Положення пункту 1 застосовуються також до мирових угод з цивільних справ майнового характеру затверджених судом.

Стаття 49. Підстави визнання і виконання рішень

Рішення, зазначені в статті 48, підлягають визнанню і виконанню на території іншої Договірної Сторони, якщо:

1) згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої рішення було винесене, воно набрало законної сили і підлягає виконанню, а в справах, що стосуються аліментних зобов'язань, також рішення, що не набрали законної сили, але підлягають виконанню,

2) суд, який виніс рішення, був компетентним на підставі цього Договору, а в випадку відсутності такого врегулювання в Договорі - на підставі законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане,

3) сторона не була позбавлена можливості захисту своїх прав, а у випадку обмеженої процесуальної здатності - належного представництва, а зокрема, сторона, яка не прийняла участі в розгляді справи, отримала виклик в судове засідання своєчасно і належним чином,

4) справа між тими самими сторонами не була вже вирішена з винесенням рішення судом тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане, і якщо між тими самими сторонами не була раніше порушена справа в суді тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане,

5) рішення органу третьої держави між тими самими сторонами і в тій самій справі не було вже визнане або виконане на території тієї Договірної Сторони, де рішення має бути визнане і виконане,

6) при винесенні рішення застосовано законодавство відповідно з цим Договором, а у випадку відсутності такого врегулювання у Договорі - на підставі законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане.

Стаття 50. Клопотання про визнання і виконання рішення

1. Клопотання про визнання і виконання рішення може бути подане безпосередньо до відповідного суду тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане, або також за посередництвом суду, який розглядав справу в першій інстанції.

2. До клопотання потрібно додати:

1) рішення або його завірену копію разом з підтвердженням, що рішення набрало законної сили і підлягає виконанню, а в справах, що стосуються аліментних зобов'язань, якщо рішення не набрало законної сили, разом з підтвердженням, що воно підлягає виконанню, якщо це не витікає з самого рішення,

2) документ, який підтверджує, що сторона, відносно якої винесене рішення і яка не приймала участь у розгляді справи, отримала виклик у судове засідання своєчасно і належним чином, згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої рішення було винесене; а в випадку обмеженої процесуальної здатності сторони - документ, який підтверджує, що та сторона була представлена належним чином,

3) завірений переклад клопотання, а також документів, зазначених в підпунктах 1 - 2, на мову тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане.

Стаття 51. Порядок визнання і виконання рішення

1. Визнання і виконання рішення належить до компетенції суду тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане.

2. При розгляді справи суд обмежується перевіркою виконання умов, передбачених статтями 49 і 50.

3. Для визнання і виконання рішення застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане; це стосується також форми клопотання про визнання і виконання рішення. До клопотання про визнання і виконання рішення належить додати його копію і копії додатків для вручення учасникам справи.

4. Якщо на території тієї Договірної Сторони, суд якої виніс рішення, виконання рішення відкладено внаслідок поновлення справи або внаслідок розгляду справи щодо скасування або зміни

рішення, що набрало законної сили, на території іншої Договірної Сторони відкладається справа про визнання і виконання рішення або справа про виконання рішення.

5. Розглядаючи справу про визнання і виконання рішення, суд може зажадати від сторін пояснень. Цей суд може також звернутися до суду, який виніс рішення, відносно представлення додаткових пояснень.

Стаття 52. Виконання рішень в частині судових витрат

1. Якщо особа, яка на підставі статті 43 була звільнена від витрат, пов'язаних з веденням справи, буде згідно з рішенням, що набрало законної сили, винесеним на території однієї Договірної Сторони, зобов'язана до сплати тих витрат учасникові справи, відповідний суд іншої Договірної Сторони, на території якої має бути виконано рішення, приймає безкоштовно за заявою постанову про виконання цього рішення.

2. Витратами ведення справи є також витрати посвідчення чинності рішення і необхідності його виконання, а також витрати, пов'язані з перекладом необхідних документів.

3. Суд, який розглядає питання про виконання рішення про витрати, обмежується перевіркою, чи набрало те рішення законної сили і підлягає виконанню.

4. До заяви про виконання рішення додається рішення або завірена копія частини рішення, що визначає розмір витрат, разом з підтвердженням того, що це рішення набрало законної сили і повинно бути виконано, а також завірений переклад цих документів.

5. Орган тієї Договірної Сторони, на території якої витрати, пов'язані з веденням справи, були сплачені авансом державою, звертається до відповідного суду іншої Договірної Сторони про стягнення цих витрат. Цей суд здійснює виконання рішення згідно зі своїм законодавством без стягнення сплат і переказує суми, отримані при виконанні рішення, дипломатичному представництву або консульській установі іншої Договірної Сторони.

Відповідно застосовуються положення пунктів 3, 4.

Частина третя

КРИМІНАЛЬНІ СПРАВИ

Розділ I

ПЕРЕЙНЯТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

Стаття 53. Обов'язок перейняття кримінального переслідування

1. Кожна з Договірних Сторін зобов'язується за клопотанням іншої Договірної Сторони провадити кримінальне переслідування своїх громадян, які мають місце постійного проживання на її території, підозрюваних у скоєнні злочину на території запитуючої Договірної Сторони.

2. Договірні Сторони можуть подавати клопотання про перейняття кримінального переслідування також у зв'язку з такими порушеннями права, які згідно з законодавством запитуючої Договірної Сторони є злочином, а згідно з законодавством запитуваної Договірної Сторони - тільки проступком.

3. У випадках, зазначених в пунктах 1 і 2, відповідні установи юстиції запитуваної Договірної Сторони застосовують законодавство своєї держави.

4. Якщо дія, щодо якої стосується перейняття кримінального переслідування, тягне за собою домагання про відшкодування шкоди і були подані відповідні клопотання про відшкодування, вони включаються до перейнятого переслідування.

Стаття 54. Перейняття кримінального переслідування щодо воєнних злочинів і злочинів проти людства

У справах щодо воєнних злочинів і злочинів проти людства пункт 1 статті 53 застосовується також тоді, коли вони скоєнні за межами запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 55. Клопотання про перейняття кримінального переслідування

1. Клопотання про перейняття кримінального переслідування складається у письмовій формі і повинно включати:

- 1) назву запитуючої установи юстиції;
- 2) ім'я і прізвище підозрюваної особи, її громадянство, а також інші дані про особу;
- 3) опис і правову кваліфікацію дії, в зв'язку з якою було подане клопотання про перейняття кримінального переслідування.

2. Крім того, до клопотання додається:

- 1) зміст кримінальних положень, а в разі необхідності - і інших положень запитуючої Сторони, важливих для кримінального переслідування;
- 2) матеріали справи або їх завірени копії, а також інші докази;
- 3) по можливості опис зовнішності підозрюваного, його фотокартку та відбитки пальців;
- 4) клопотання про відшкодування шкоди, а також по можливості інформацію про розмір шкоди;
- 5) заяви потерпілих про переслідування, якщо законодавство запитуваної Сторони вимагає цього.

Стаття 56. Повідомлення про результати кримінального переслідування

Запитувана Договірна Сторона повідомляє за клопотанням запитуючу Договірну Сторону про остаточне рішення, яким закінчується розслідування у справі. За клопотанням запитуючої Договірної Сторони їй пересилається копія цього рішення.

Стаття 57. Наслідки перейняття кримінального переслідування

Після перейняття кримінального переслідування установи юстиції запитуючої Сторони не можуть провадити слідство проти тієї самої особи за те саме діяння, хіба що у клопотанні про перейняття кримінального переслідування запитуюча Сторона застерегла, що може знову розпочати слідство в разі повідомлення запитуваною Стороною про відмову розпочати слідство після дачі згоди на перейняття переслідування, або про закриття слідства.

Розділ II

ВИДАЧА З МЕТОЮ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ АБО ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ

Стаття 58. Видача осіб

1. Договірні Сторони зобов'язуються видавати одна одній взаємно за клопотанням, відповідно до положень цього Договору, осіб, які знаходяться на їх території, з метою проведення щодо них кримінального переслідування або виконання покарання.

2. Видача з метою проведення кримінального переслідування відбувається тільки з приводу таких злочинів, за які згідно з законодавством обох Договірних Сторін загрожує покарання, верхня межа якого перевищує один рік позбавлення волі або суворіше покарання.

3. Видача з метою виконання покарання відбувається тільки у випадку вчинення діянь, які є злочинами згідно з законодавством обох Договірних Сторін, і якщо особа, щодо якої подано клопотання про видачу, була засуджена до позбавлення волі на строк не менше, як на шість місяців, або до суворішого покарання.

Стаття 59. Відмова про видачу

1. Видача не відбувається, якщо:

- 1) особа, щодо якої подано клопотання про видачу, є громадянином запитуваної Договірної Сторони або яка користується у цій державі правом притулку;
- 2) злочин був скоєний на території запитуваної Договірної Сторони;
- 3) згідно з законодавством запитуваної Договірної Сторони кримінальне розслідування не може бути розпочате, або вирок не може бути виконаний внаслідок закінчення строку давності або інших законних підстав;

4) на території запитуваної Договірної Сторони проти особи, щодо якої подане клопотання про видачу, за те саме діяння проводиться кримінальне розслідування, або винесений вирок, що набрав законної сили, або провадження по справі було закрито на законній підставі;

5) кримінальне розслідування розпочинається тільки за приватною заявою потерпілого;

6) злочин має політичний характер;

7) злочин полягає виключно у порушенні військових обов'язків;

8) вона приведе до порушення публічного порядку або загальних принципів законодавства.

При відмові у видачі запитувана Договірна Сторона повідомляє запитуючу Договірну Сторону про підстави відмови.

Стаття 60. Обмеження, що торкаються смертної кари

Якщо за дію передбачається покарання у вигляді смертної кари згідно з законодавством запитуючої Договірної Сторони, але не передбачається таке покарання законодавством запитуваної Договірної Сторони, на території запитуючої Договірної Сторони не можна визначити або виконати покарання у вигляді смертної кари.

Стаття 61. Клопотання про видачу

1. Клопотання про видачу повинно бути складене у письмовій формі і містити:

1) найменування запитуючої установи;

2) прізвище та ім'я особи, у відношенні якої направлене клопотання про видачу, відомості про її громадянство, місцепроживання або місцеперебування та інші відомості про цю особу, а також, при можливості, опис її зовнішності, фотокартку та відбитки пальців;

3) опис вчиненого злочину та юридичну кваліфікацію діяння;

4) дані про розмір заподіяної матеріальної шкоди.

2. До клопотання про видачу для притягнення до кримінальної відповідальності додається завірена копія постанови про взяття під варту з описом діяння, яке має ознаки злочину, а також текст норми права, яка містить ознаки злочину, скоєного особою, відносно якої направлене клопотання про видачу.

3. До клопотання про видачу для приведення вироку до виконання додається завірена копія вироку, який набув законної сили, а також текст кримінального закону, на підставі якого особа засуджена. Якщо засуджений почав відбувати покарання, необхідно повідомити, яку частину покарання він відбув.

Стаття 62. Доповнення клопотання про видачу

Якщо отримані відомості є недостатніми для прийняття рішення про видачу, запитувана Договірна Сторона може просити їх доповнення, визначаючи для цієї мети строк до одного місяця. Запитувана Сторона може продовжити цей термін з поважних причин.

Стаття 63. Взяття під варту для видачі

1. Після отримання клопотання про видачу запитувана Договірна Сторона негайно вживає заходів до взяття під варту особи, щодо якої поставлено питання про видачу, за винятком випадків, коли немає сумніву, що згідно з цим Договором видача не може відбутися.

2. Взяття під варту може бути проведене також до отримання клопотання про видачу, якщо запитуюча Договірна Сторона звернеться з таким проханням, посилаючись на постанову про взяття під варту або на вирок, що є підставою клопотання про видачу. Таке звернення може бути у письмовій формі передане телефаксом, телеграмою або за допомогою інших засобів, виключаючих будь-які сумніви.

3. Про взяття під варту або причини відмови в цьому, здійснені відповідно до пунктів 1, 2 належить негайно повідомити іншу Договірну Сторону.

Стаття 64. Звільнення особи, яка взята під варту

1. Запитувана Договірна Сторона може звільнити особу, яка взята під варту згідно з пунктом 1 статті 63, якщо в термін, зазначений в статті 62, не було надіслано додаткових даних, які та Сторона зажадала.

2. Особа, яка взята під варту згідно з пунктом 2 статті 63, звільняється, якщо клопотання про її видачу не надійде протягом одного місяця від дня отримання від іншої Договірної Сторони повідомлення про взяття під варту.

Стаття 65. Відстрочка видачі

1. Якщо особа, щодо якої подане клопотання про видачу, притягнена до кримінальної відповідальності або відбуває покарання за інший злочин на території запитуваної Договірної Сторони, видача може бути відстрочена до закінчення розслідування по кримінальній справі, відбуття покарання або звільнення з будь-яких підстав.

2. Видача особи також може бути відстрочена з приводу її тяжкої хвороби до усунення цієї перешкоди.

Стаття 66. Тимчасова видача

1. Якщо відстрочка видачі, передбачена статтею 65, може потягти за собою закінчення строку давності по кримінальній справі або серйозно утруднити розслідування злочину, вчиненого цією особою, за обґрунтованим клопотанням запитуючої Договірної Сторони може бути проведена її тимчасова видача.

2. Тимчасово видана особа негайно буде повернена після проведення процесуальних дій, для яких вона була видана, але не пізніше трьох місяців від дня тимчасової видачі.

Стаття 67. Збіг клопотань декількох держав про видачу

Якщо клопотання про видачу однієї і тієї ж особи надійшли від декількох держав, то питання про те, яке з них підлягає задоволенню, вирішує запитувана Договірна Сторона. При прийнятті такого рішення беруться до уваги всі обставини, зокрема, громадянство даної особи і характер злочину.

Стаття 68. Здійснення видачі

1. Запитувана Договірна Сторона повідомляє запитуючу Договірну Сторону про своє рішення у відношенні видачі, а в разі задоволення клопотання - про місце і час видачі.

2. Якщо запитуюча Договірна Сторона не прийме особу, яка підлягає видачі, протягом 15 днів після встановлення дати видачі і не повідомить запитувану Договірну Сторону про причини, ця особа повинна бути звільнена з-під варту.

Стаття 69. Межі кримінального переслідування виданої особи

1. Без згоди запитуваної Договірної Сторони видана особа не може бути притягнена до кримінальної відповідальності, піддана покаранню або видана третій державі у зв'язку з іншим злочином, вчиненим до видачі, ніж той, який був підставою для видачі.

2. Не потребується згоди запитуваної Договірної Сторони, якщо:

1) видана особа не залишила протягом 30 днів після закінчення кримінального розслідування, відбуття покарання або звільнення з будь-якої законної підстави територію запитуючої Договірної Сторони. В цей строк не зараховується час, на протязі якого видана особа не могла залишити територію запитуючої Договірної Сторони за незалежних від неї обставин;

2) видана особа добровільно повернулася на територію запитуючої Договірної Сторони після того, як вона її залишила.

Стаття 70. Повторна видача

Якщо видана особа ухилиться від притягнення до кримінальної відповідальності або від відбуття покарання і повернеться на територію запитуваної Договірної Сторони, вона повинна бути за

клопотанням запитуючої Договірної Сторони видана повторно без додаткового надання документів, зазначених в статті 61.

Стаття 71. Повідомлення про результати кримінального розслідування

Запитуюча Договірна Сторона терміново повідомляє запитовану Договірну Сторону про результати кримінального розслідування щодо виданої особи. За клопотанням запитованої Договірної Сторони їй пересилається копія чинного рішення по справі.

Стаття 72. Витрати, пов'язані з видачею

Витрати, пов'язані з видачею, несе Договірна Сторона на території якої вони мали місце.

Стаття 73. Транзитне перевезення

1. Одна із Договірних Сторін за клопотанням іншої Договірної Сторони дозволяє перевезення по своїй території осіб, виданих запитуючій Договірній Стороні третьою державою. Запитована Договірна Сторона може не давати такого дозволу, якщо відповідно до положень цього Договору не існує обов'язку видачі.

2. Клопотання про дозвіл на транзитне перевезення оформляється і розглядається в тому ж порядку, що і клопотання про видачу.

3. Запитована Договірна Сторона здійснює транзитне перевезення таким чином, який їй найкраще відповідає.

4. Дозвіл на транзит не потрібен, якщо він виконується повітряним шляхом без проміжної посадки.

5. Витрати, пов'язані з транзитним перевезенням, несе запитуюча Договірна Сторона.

Розділ III

ОСОБЛИВІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ З КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ

Стаття 74. Видача предметів

1. Предмети, що отримала особа, яка вчинила злочин, внаслідок цього злочину, або предмети, які отримані при їх обміні, а також інші предмети, які є речовими доказами у кримінальній справі, видаються запитуючій Договірній Стороні на її клопотання, якщо це необхідно для розслідування справи, яке провадиться на території запитуючої Договірної Сторони.

2. Запитована Договірна Сторона може тимчасово відстрочити видачу предметів, якщо вони необхідні для розслідування іншої кримінальної справи, до часу закінчення цього розслідування, або може видати їх запитуючій Договірній Стороні тимчасово на визначений термін.

3. Права третіх осіб на предмети, які були видані іншій Договірній Стороні залишаються непорушними. Після закінчення розслідування ці предмети повертаються Договірній Стороні, яка їх видала, або за згодою цієї Сторони видаються безпосередньо особам, які мають на них право.

4. При видачі предметів відповідно до цієї статті не застосовуються положення, які обмежують ввіз і вивіз предметів і валютних цінностей.

Стаття 75. Присутність представників запитуючої установи

Представники запитуючої установи можуть бути присутніми при виконанні, дій пов'язаних з наданням правової допомоги на території запитованої Сторони. Згоду на їх присутність дає: з боку України - Міністерство юстиції або Генеральна Прокуратура, з боку Республіки Молдова - Міністерство юстиції або Прокуратура Республіки Молдова.

Стаття 76. Повідомлення про засудження

1. Договірні Сторони повідомляють одна одній про вироки, що набрали законної сили, винесені судами однієї Договірної Сторони щодо громадян іншої Договірної Сторони.

2. Договірні Сторони надають взаємно за обґрунтованим клопотанням інформацію про вироки, що набрали законної сили, винесені судами однієї Договірної Сторони щодо осіб, які не є громадянами запитуючої Договірної Сторони.

3. Договірні Сторони пересилають одна одній за клопотанням відбитки пальців осіб, зазначених у пунктах 1, 2.

Стаття 77. Інформація з кримінального реєстру

Договірні Сторони пересилають одна одній за клопотанням інформацію з кримінального реєстру щодо громадян іншої Договірної Сторони, а також іншу інформації, яка підлягає внесенню до кримінального реєстру.

Стаття 78. Тимчасове пересилання осіб, позбавлених волі

1. Якщо під час кримінального розслідування, що проводиться установами юстиції однієї Договірної Сторони, виникне необхідність у допиті як свідка особи, яка позбавлена волі на території іншої Договірної Сторони, відповідні установи запитуваної Договірної Сторони можуть видати розпорядження про передачу цієї особи на територію запитуючої Договірної Сторони. Ця особа утримується під вартою і по закінченні розслідування буде негайно повернена назад.

2. Якщо виникне потреба провести допит як свідка особи, позбавленої волі, на території третьої держави, відповідні органи запитуваної Договірної Сторони видають дозвіл на транзит тієї особи через територію своєї держави.

Розділ IV

ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ З КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ

Стаття 79. Визначення

В розумінні цього розділу нижчезазначені вирази означають:

"Держава винесення вироку" - держава, в якій було винесене судове рішення, що включає санкції, які мають бути виконані.

"Держава виконання вироку" - держава, яка перейняла або має перейти виконання покарання у вигляді позбавлення волі.

Стаття 80. Загальні положення

1. Договірні Сторони зобов'язуються взаємно за клопотанням, згідно з положенням цього Договору, переймати виконання рішень, що набрали законної сили, які винесені судами однієї Договірної Сторони стосовно громадян іншої Договірної Сторони, про покарання у вигляді позбавлення волі.

2. З клопотаннями, про які йде мова в пункті 1 можуть виступати центральні органи, як Держави винесення вироку, так і Держави виконання вироку.

Стаття 81. Право засудженого

Засуджений, його законний представник, адвокат, один із подружжя, рідні по прямій лінії споріднення, брати чи сестри, можуть порушувати питання перед центральними органами установ юстиції кожної з Договірних Сторін про виконання дій, передбачених в статті 80. Кожний засуджений, до якого можуть мати застосування положення цього розділу Договору, буде повідомлений Державою винесення вироку про основні положення цього розділу.

Стаття 82. Передумови перейняття виконання рішення

1. Перейняття виконання рішення відбувається тільки у випадку, коли діяння, що становить підставу для рішення, є злочином також і за законодавством Держави виконання вироку або було б злочином, якби таке діяння було скоєне на території Держави виконання вироку.

2. У справах про фінансові злочини відмова у перейнятті виконання рішення не може відбутися тільки з того приводу, що законодавство Держави виконання вироку не містить норм щодо податків і

зборів, мита, монополії, валютного обороту, зовнішньої торгівлі або регулювання порядку обігу товарів того самого типу, які передбачені законодавством Держави винесення вироку.

3. Переїняття виконання рішення може відбутися лише за згодою засудженого. Якщо засуджений не здатний до вираження згоди, яка б мала законну силу, то її мусить висловити його законний представник.

Стаття 83. Відмова у переїнятті виконання рішення

1. Переїняття виконання рішення не відбувається, якщо:

- 1) діяння, що становить підставу для рішення є політичним злочином;
- 2) діяння, що становить підставу для рішення полягає виключно у порушенні військових обов'язків;
- 3) закінчився строк давності виконання покарання згідно з законодавством однієї з Договірних Сторін;
- 4) рішення було винесене спеціальним судом;
- 5) рішення було винесене у відсутності засудженого;
- 6) засуджений був правомірно засуджений або виправданий за одне й те саме діяння у Державі виконання вироку;
- 7) за оцінкою запитуваної Договірної Сторони це порушувало б її публічний порядок або принципи законодавства.

2. Переїняття виконання рішення не відбувається також, якщо засуджений позбавлений волі в Державі винесення вироку і в день надходження клопотання залишився відбувати покарання у вигляді позбавлення волі не більше 4 місяців. При цьому враховуються всі покарання у вигляді позбавлення волі або їх частини, що залишилися до виконання.

Стаття 84. Розгляд клопотання

Запитувана Договірна Сторона, по можливості в найкоротший термін, повідомляє запитуючу Договірну Сторону, в якому обсязі задоволено клопотання про переїняття виконання рішення. Цілковита або часткова відмова вимагає обґрунтування.

Стаття 85. Виконання рішення

1. Якщо відбудеться переїняття виконання рішення, то суди Держави виконання вироку визначають згідно з своїм законодавством покарання у вигляді позбавлення волі, що підлягають виконанню, враховуючи в найбільшій мірі, покарання у вигляді позбавлення волі, призначені в Державі винесення вироку.

2. Внаслідок переїняття виконання рішення Державою виконання вироку, засуджений ні в якому разі не може бути в становищі гіршому від того, в якому він міг би перебувати у випадку подальшого виконання рішення в Державі винесення вироку.

3. Виконання рішення, включаючи умовне звільнення, відбувається згідно з законодавством Держави виконання вироку. Якщо положення законодавства Держави винесення вироку, які стосуються умовного звільнення, є для засудженого кориснішими, вони підлягають застосуванню.

4. В рахунок відбуття покарання у вигляді позбавлення волі в Державі виконання вироку включається строк позбавлення волі в Державі винесення вироку.

Стаття 86. Виконання частини рішення

Якщо відбулося засудження більше ніж за один злочин, а переїняття виконання рішення стосується лише покарання у вигляді позбавлення волі, що стосуються деяких з цих злочинів, то суд Держави виконання вироку визначає під час розгляду, про який іде мова у статті 85, покарання у вигляді позбавлення волі яке підлягає виконанню щодо тих злочинів.

Стаття 87. Наслідки переїняття виконання

1. Під час виконання покарання у вигляді позбавлення волі в Державі виконання вироку Держава винесення вироку не провадить подальших дій, пов'язаних з їх виконанням.

2. Держава винесення вироку має право до виконання тієї частини покарання, яка залишається, якщо засуджений ухиляється від виконання рішення в Державі виконання вироку і у зв'язку з чим залишив її територію. Держава виконання вироку негайно повідомляє Державу винесення вироку про ці обставини.

3. Держава винесення вироку втрачає право, про яке йдеться в пункті 2, якщо покарання у вигляді позбавлення волі було виконане або в разі помилування.

Стаття 88. Помилування і амністія

1. Засуджений може бути помилуваним в Державі виконання вироку. Держава винесення вироку може направити до Держави виконання вироку звернення про помилування. Це не порушує права Держави винесення вироку на помилування, яке буде дійсне на її території.

2. Держава виконання вироку застосовує відносно засудженого амністію, акт про яку видається як в Державі виконання вироку, так і в Державі винесення вироку.

Стаття 89. Скасування або зміна рішення

Скасування або зміна рішення, прийнятого до виконання, належить виключно до компетенції Держави винесення вироку.

Стаття 90. Повідомлення

1. Договірні Сторони повідомляють за клопотанням одна одну, в найкоротший час про всі обставини, які можуть впливати на виконання рішення.

2. Держава винесення вироку повідомляє Державу виконання вироку, зокрема, про амністію, а також скасування або зміну рішення, прийнятого до виконання.

3. Держава виконання вироку повідомляє Державу винесення вироку про виконання рішення.

Стаття 91. Передача

1. Якщо засуджений перебуває на території Держави винесення вироку, ця Держава за клопотанням в найближчий час вживає всіх необхідних заходів для пересилки засудженого органам Держави виконання вироку.

2. Держава винесення вироку і Держава виконання вироку домовляються стосовно часу і місця передачі засудженого органам Держави виконання вироку, а при необхідності - органам транзитної Держави.

3. Супроводжуючі особи однієї з Договірних Сторін, які повинні доставити засудженого повітряним транспортом на територію іншої Договірної Сторони або забрати його з цієї території, мають право вживати на території іншої Договірної Сторони необхідних заходів з метою перешкодження втечі засудженого аж до моменту його передачі або прийняття.

4. Держава винесення вироку може після перейняття виконання рішення Державою виконання вироку відстрочити передачу засудженого з метою проведення кримінального переслідування в зв'язку з іншим злочином або з метою виконання покарання у вигляді позбавлення волі визначеного її судами за інший злочин.

Стаття 92. Обмеження переслідування засудженого

1. Якщо засуджений був переданий згідно з цим Договором з Держави винесення вироку в Державу виконання вироку, він не може бути підданий кримінальному переслідуванню, засуджений або зазнати будь-якого обмеження волі у зв'язку з діянням, скоєним перед передачею, якого не стосується згода на перейняття виконання.

2. Обмеження, зазначені в пункті 1, не застосовуються, якщо:

1) Держава винесення вироку висловить згоду на порушення кримінального переслідування, виконання покарання;

2) засуджений, який був переданий, залишився в Державі виконання вироку довше, ніж 30 днів після остаточного звільнення, хоча мав право і можливість залишити територію цієї Держави, або коли після того, як він залишив Державу, добровільно туди повернувся.

Стаття 93. Клопотання і додатки

1. Клопотання, передбачені в цьому розділі, складаються в письмовій формі.

2. До клопотання Держави винесення вироку додаються:

1) оригінал або засвідчена копія рішення, які мають підтвердження правомірності і необхідності виконання;

2) текст застосованих правових положень, а також положень, які стосуються умовного звільнення;

3) по можливості повні дані про засудженого, його громадянство, а також місце проживання або перебування;

4) довідка про період позбавлення волі;

5) протокол, складений за участю засудженого, з зазначенням його згоди на перейняття виконання покарання у вигляді позбавлення волі;

6) інші документи, які можуть мати значення для прийняття рішення за клопотанням;

7) переклад на мову іншої Договірної Сторони клопотання і документів, зазначених в цьому пункті.

3. До клопотання Держави виконання вироку додається інформація і матеріали, вказані в підпунктах 3, 6 і 7 пункту 2, а також лист, що містить згоду засудженого.

4. У випадку задоволення клопотання, про яке йде мова у пункті 3, Держава винесення вироку додає до своєї згоди документи, вказані в підпунктах 1, 2 і 4 пункту 2.

Стаття 94. Доповнення до клопотання

Якщо запитувана Договірна Сторона визнає дані і документи, що надіслали їй, за недостатні, вона звертається за необхідним доповненням. Для отримання цього доповнення запитувана Договірна Сторона може призначити відповідний термін; цей термін можна продовжити на підставі обґрунтованого клопотання. За відсутністю доповнень клопотання розглядається і рішення приймається на підставі наявних даних і документів.

Частина четверта

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 95. Співвідношення з іншими Договорами

Цей Договір не порушує положень інших Договорів, відносно яких одна або обидві Договірні Сторони мають зобов'язання.

Стаття 96. Набрання чинності Договором

1. Цей Договір підлягає ратифікації і набере чинності через шістьдесят днів від дня обміну ратифікаційними грамотами. Обмін ратифікаційними грамотами відбудеться в

2. Цей договір підлягає реєстрації в Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 97. Строк дії Договору

Цей Договір укладається строком на п'ять років. Дія його продовжуватиметься на наступний п'ятирічний період, якщо жодна з Договірних Сторін не заявить про відмову від нього шляхом нотифікації не пізніше як за шість місяців до закінчення цього строку.

Цей Договір може бути змінений і доповнений в порядку, передбаченому для його укладення.

Здійснено м. Києві дня 13 грудня 1993 року в двох примірниках, кожний українською та молдовською мовами, при цьому обидва тексти мають однакову силу.

На підтвердження чого належним чином уповноважені представники Договірних Сторін підписали цей Договір і скріпили його печатками.

4. Договір між Україною і Республікою Польща про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах

Дата підписання: 24.05.1993

Дата ратифікації: 04.02.1994

Дата набуття чинності: 14.08.1994

Республіка Польща і Україна, які в подальшому іменуються "Договірні Сторони", керуючись прагненням розвивати дружні стосунки між обома державами, а також поглиблювати і вдосконалювати взаємне співробітництво в галузі правових відносин,

домовились про таке:

Частина перша

Загальні положення

Стаття 1. Правовий захист

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території іншої Договірної Сторони у відношенні своїх особистих та майнових прав таким же правовим захистом, які і громадяни цієї Договірної Сторони.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони мають право вільно і без перешкод звертатися до органів іншої Договірної Сторони, до компетенції яких відносяться цивільні та кримінальні справи, можуть виступати в них, подавати клопотання, пред'являти позови, а також здійснювати інші процесуальні дії за тих же умов, що і громадяни цієї Договірної Сторони.

3. Під поняттям "цивільні справи" в цьому Договорі слід розуміти також сімейні і трудові справи.

4. Положення цього Договору щодо громадян Договірних Сторін поширюються також на юридичних осіб, які утворені відповідно до законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої вони знаходяться.

Стаття 2. Надання правової допомоги

1. Суди і органи прокуратури Договірних Сторін, що далі іменуються "установи юстиції" надають взаємну правову допомогу у цивільних та кримінальних справах.

2. Інші органи Договірних Сторін, компетентні в цивільних та кримінальних справах, звертаються за наданням правової допомоги за посередництвом власних установ юстиції.

Стаття 3. Порядок зносин

1. В справах, що охоплюються цим Договором, установи юстиції, зносяться між собою за посередництвом центральних органів, якщо інше не передбачено цим Договором.

2. В розумінні цього Договору центральними органами є: з боку України - Міністерство юстиції та Генеральна Прокуратура, а з боку Республіки Польщі - Міністерство юстиції.

3. Центральні органи можуть домовитися, що установи юстиції Договірних Сторін зносяться між собою безпосередньо.

Стаття 4. Обсяг правової допомоги

Договірні Сторони надають взаємну правову допомогу щодо підготовки, пересилки та вручення документів, виконання обшуку, вилучення та видачі речових доказів, проведення експертизи, огляду, допиту сторін, свідків, експертів, підозрюваних, обвинувачених і підсудних, а також виконання інших процесуальних дій.

Стаття 5. Мова взаємостосунків

1. У справах, що охоплюються цим Договором, клопотання складаються державною мовою запитуючої Сторони і до них додаються переклади на державну мову запитуваної Сторони або англійську чи російську.

2. Якщо стосовно положень цього Договору вимагається додати до документів, що пересилаються, їх переклад на мову іншої Договірної Сторони, ті переклади мають бути здійснені офіційним перекладачем, підпис якого має бути офіційно посвідчений, або присяжним перекладачем однієї з Договірних Сторін.

Стаття 6. Зміст та форма клопотання про надання правової допомоги

1. Клопотання про надання правової допомоги складається у письмовій формі і повинно містити:

1) найменування запитуючої установи;
2) найменування запитуваної установи;
3) назву справи, з якої запитується правова допомога;
4) імена і прізвища сторін, підозрюваних, обвинувачених, підсудних або засуджених, потерпілих, місце їх постійного або тимчасового проживання, громадянство, заняття, а в кримінальних справах, в міру можливості, також місце і дату народження, імена їх батьків, а щодо юридичних осіб - їх назву і місцезнаходження; 5) імена, прізвища і адреси представників осіб, які вказані в пункті 4;

б) зміст клопотання і необхідну для його виконання інформацію, зокрема, імена, прізвища і адреси свідків, якщо вони відомі;

7) в кримінальних справах - додатково опис фактичних обставин і юридичну кваліфікацію скоєного злочину.

2. Клопотання про надання правової допомоги повинно бути засвідчене підписом та гербовою печаткою запитуючої установи.

3. Договірні Сторони можуть застосовувати двомовні бланки для клопотань про надання правової допомоги.

Стаття 7. Виконання клопотань про надання правової допомоги

1. При виконанні клопотань про надання правової допомоги запитувана установа застосовує законодавство своєї держави. Однак, вона може застосовувати процесуальні норми, вказані запитуючою установою, якщо це не суперечить законодавству запитуваної Договірної Сторони.

2. Якщо запитувана установа, не компетентна виконати клопотання, вона пересилає клопотання компетентній установі, повідомивши про це запитуючу установу.

3. Якщо докладна адреса особи, відносно якої складене клопотання, невідома, запитувана установа вживатиме необхідних заходів щодо її встановлення.

4. На клопотання запитуючої установи запитувана установа повідомляє у відповідний час безпосередньо запитуючу установу і сторони про місце і час виконання клопотання.

5. Після виконання клопотання запитувана установа пересилає документ запитуючій установі. У випадку, коли клопотання не може бути виконане, запитувана установа повертає клопотання запитуючій установі, повідомляючи про причину невиконання клопотання.

Стаття 8. Виклик свідка, експерта або потерпілого та їх охорона

1. Якщо в справі, яка провадиться установами юстиції однієї Договірної Сторони, виникає необхідність в особистій явці свідка або експерта, який перебуває на території іншої Договірної Сторони, необхідно звернутися до компетентної установи юстицію цієї Договірної Сторони з клопотанням про вручення виклику.

2. Виклик не може вміщувати заходів примусу на випадок неявки.

3. Свідок або експерт, які з'явилися на виклик до органу запитуючої Договірної Сторони, не може бути на території цієї Сторони, не зважаючи на громадянство, притягнутий до кримінальної чи адміністративної відповідальності, взятий під варту; не може відбувати покарання у зв'язку з рішенням

суду щодо злочину, який є предметом слідства, у зв'язку з яким його було викликано, або з приводу іншого злочину, скоєного до перетинання державного кордону запитуючої Договірної Сторони, або у зв'язку із дачею показань або висновків.

4. Свідок або експерт втрачає право на охорону, якщо не покине територію запитуючої Договірної Сторони протягом семи днів від дня повідомлення його запитуючою установою про те, що його присутність не є обов'язковою. В цей строк не зараховується час, протягом якого свідок або експерт не міг залишити територію запитуючої Договірної Сторони за незалежних від нього обставин.

5. Свідок або експерт має право на компенсацію витрат на переїзд, проживання і неотриману заробітну плату, а експерт, крім того, має право на винагороду за проведення експертизи. У виклику зазначається інформація про види та розміри коштів, на які мають право свідок або експерт. За клопотанням свідка або експерта запитуюча Договірна Сторона сплачує аванс на покриття витрат.

6. Положення пунктів 1-5 стосуються також потерпілого, який викликається для дачі показань.

Стаття 9. Порядок вручення документів

Запитувана установа здійснює вручення документів відповідно до правил, які діють в її державі, якщо документи, які вручаються, складені державною мовою запитуваної Сторони або якщо додано завірени переклади на мову запитуваної Сторони. В інших випадках вручення документів адресатові здійснюється за його добровільною згодою.

Стаття 10. Підтвердження вручення документів

Підтвердження вручення документів оформлюється відповідно до правил запитуваної Договірної Сторони. У підтвердженні зазначається час, місце і спосіб вручення. Якщо лист оформлено у двох примірниках, підтвердження отримання може також міститися в одному з цих примірників.

Стаття 11. Витрати, пов'язані з наданням правової допомоги

1. Кожна з Договірних Сторін несе витрати, пов'язані з наданням правової допомоги на своїй території.

2. Запитувана установа повідомляє запитуючу установу про розмір витрат. Якщо запитуюча установа стягне належні кошти від особи, яка повинна їх відшкодувати, ці кошти надходять на користь тієї Договірної Сторони, яка їх стягла.

Стаття 12. Надання правової інформації

1. Центральні органи установ юстиції Договірних Сторін надають одна одній законодавчі акти з цивільного і кримінального права.

2. Центральні органи установ юстиції Договірних Сторін надають одна одній за клопотанням інформацію про свої підзаконні акти, а також про практику установ юстиції.

Стаття 13. Встановлення адрес та інших даних

1. Установи юстиції Договірних Сторін надають за клопотанням допомогу при встановленні адреси осіб, які перебувають на їх території.

2. Якщо в суді однієї з Договірних Сторін буде порушена справа про отримання аліментів від особи, яка перебуває на території іншої Договірної Сторони, установа юстиції тієї Договірної Сторони надає за заявою допомогу по встановленню місця праці і розміру заробітної плати особи, зобов'язаної до сплати аліментів.

Стаття 14. Пересилка предметів і валютних цінностей

Якщо при виконанні цього Договору пересилаються предмети або валютні цінності з території однієї Договірної Сторони на територію іншої Договірної Сторони або дипломатичному представництву чи консульській установі іншої Договірної Сторони, це відбувається з дотриманням відповідних правових положень тієї Договірної Сторони, орган якої виконує пересилку.

Стаття 15. Визнання документів

1. Документи, які підготував або засвідчив відповідний орган однієї з Договірних Сторін, скріплені гербовою печаткою і підписом уповноваженої особи, мають силу документа на території іншої Договірної Сторони без потреби будь-якого іншого засвідчення. Це стосується також копій і перекладів документів, які засвідчені відповідним органом.

2. Документи, які на території однієї з Договірних Сторін визнаються офіційними, вважаються такими ж на території іншої Договірної Сторони.

Стаття 16. Пересилка актів громадянського стану

1. Відповідні органи Договірних Сторін пересилають одна одній виписки з записів актів громадянського стану, які стосуються громадян іншої Договірної Сторони. Безкоштовна пересилка цих виписок відбувається негайно після виконання запису акта громадянського стану.

2. Положення пункту 1 застосовуються також у випадках внесення змін в записи актів громадянського стану щодо громадян іншої Договірної Сторони. В такому разі виписки з записів актів громадянського стану пересилаються з внесеними змінами.

3. Відділи запису актів громадянського стану однієї Договірної Сторони пересилають за клопотанням установ юстиції іншої Договірної Сторони виписки з записів актів громадянського стану.

4. Клопотання громадян однієї Договірної Сторони про висилку свідоцтв про реєстрацію актів громадянського стану можна пересилати безпосередньо відповідному відділу запису актів громадянського стану іншої Договірної Сторони. Особа, що звертається з клопотанням, отримує ці документи за посередництвом дипломатичного представництва або консульської установи тієї Договірної Сторони, орган якої видав ці документи, при стягненні належної сплати.

Стаття 17. Пересилка рішень, що стосуються громадянського стану

Договірні Сторони пересилають одна одній копії правомірних рішень, що стосуються громадянського стану громадян іншої Договірної Сторони.

Стаття 18. Пересилка інших документів

Клопотання громадян однієї Договірної Сторони про видачу і висилку документів про освіту, трудовий стаж і інших документів, що стосуються особистих та майнових прав і інтересів цих громадян, можна пересилати безпосередньо до відповідних органів іншої Договірної Сторони.

Документи пересилаються громадянину через дипломатичні представництва або консульські установи тієї Договірної Сторони, орган якої видав ці документи. Дипломатичні представництва або консульські установи, передаючи документи громадянину, стягують плату за їх видачу.

Стаття 19. Відмова у наданні правової допомоги

Правова допомога не надається, якщо її надання може спричинити шкоду суверенітету чи безпеці, або суперечить основним принципам законодавства запитуваної Договірної Сторони.

Частина друга

Цивільні справи.

Стаття 20

Загальні положення

Якщо відповідно до положень цього Договору порушення справи належить до компетенції органів обох Договірних Сторін, а клопотання про порушення справи подано до органу однієї з них, то компетенція органу іншої Договірної Сторони виключається.

Розділ I

Справи в галузі особистого права

Стаття 21. Правоздатність та дієздатність

1. Правоздатність та дієздатність фізичної особи визначається законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

2. Правоздатність юридичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої вона заснована.

Стаття 22. Обмеження в дієздатності або визнання особи недієздатною (Повне і часткове визнання недієздатним)

1. Якщо цей Договір не передбачає інше, при обмеженні в дієздатності або в визнанні особи недієздатною компетентним є суд тієї Договірної Сторони, громадянином якої є особа, яка має бути обмежена в дієздатності або визнана недієздатною. Цей суд застосовує законодавство своєї держави.

2. Якщо суд однієї Договірної Сторони встановить, що є підстави для обмеження в дієздатності або визнанні недієздатним громадянина іншої Договірної Сторони, місцепроживання якого знаходиться на території першої Договірної Сторони, він повідомляє про це відповідний суд другої Договірної Сторони.

3. Якщо суд другої Договірної Сторони, повідомлений відповідно з пунктом 2 заявить, що надає право виконати подальші дії суду за місцем проживання цієї особи, або не висловиться протягом трьох місяців, суд за місцем проживання цієї особи може провести справу про обмеження в дієздатності або визнанні її недієздатною відповідно до законодавства своєї держави, якщо причина обмеження в дієздатності або визнанні недієздатною передбачається також законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа. Рішення про обмеження в дієздатності або визнанні недієздатною пересилається відповідному суду іншої Договірної Сторони.

4. У невідкладних випадках, суд, зазначений в пункті 2, може винести тимчасове розпорядження, необхідне для охорони цієї особи або її майна. Копії цих розпоряджень пересилаються відповідному суду тієї Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

5. Положення пунктів 1-4 застосовуються також при скасуванні обмеження в дієздатності або відновленні громадянина в дієздатності.

Стаття 23. Оголошення померлим і встановлення факту смерті

1. Оголошення особи померлою і встановлення факту смерті належить до компетенції суду тієї Договірної Сторони, громадянином якої та особа була в той час, коли за останніми відомостями була живою.

2. Суд однієї Договірної Сторони може оголосити громадянина іншої Договірної Сторони померлим або встановити факт його смерті:

1) за заявою особи, яка має намір реалізувати свої права, що виникають з спадкових або майнових відносин між подружжям, відносно нерухомого майна особи, яка померла або загинула, якщо це майно знаходиться на території тієї Договірної Сторони, суд якої має винести рішення;

2) за заявою чоловіка (дружини) особи, яка загинула або померла, що проживає на час подання клопотання на території тієї Договірної Сторони, суд якої має винести рішення.

3. У справах про оголошення особи померлою і встановлення факту смерті застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої була та особа на той час, коли за останніми відомостями була живою.

4. Рішення, винесене згідно з пунктом 2, має правові наслідки виключно на території тієї Договірної Сторони, суд якої виніс рішення.

Розділ II

Справи в галузі сімейного права

Стаття 24. Укладення шлюбу

1. Форма укладення шлюбу визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої укладається шлюб.

2. Умови укладення шлюбу визначаються для кожної із осіб, що вступають до шлюбу, законодавством Договірної Сторони, громадянином якої вона є.

Стаття 25. Особисті і майнові стосунки подружжя

1. Особисті і майнові стосунки подружжя визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянами якої є подружжя в час подання клопотання.

2. Якщо під час подання клопотання один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - громадянином іншої Договірної Сторони, то в справах, пов'язаних з особистими і майновими стосунками між ними, діє законодавство тієї Договірної Сторони, на території якої вони мають місце проживання. Якщо один з подружжя має місце проживання на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони, то діє законодавство тієї Договірної Сторони, суд якої порушив справу.

3. В справах, пов'язаних з особистими і майновими стосунками подружжя, в випадку, передбаченому пунктом 1, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, громадянами якої було подружжя в час подання заяви.

4. В справах, пов'язаних з особистими і майновими стосунками подружжя, в випадку, передбаченому пунктом 2, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої подружжя має місце проживання. Якщо один з подружжя має місце проживання на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони, то компетентними є суди обох Договірних Сторін.

5. Майнові стосунки подружжя щодо нерухомого майна визначаються законодавством та підлягають компетенції судів тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

Стаття 26. Розірвання шлюбу

1. Розірвання шлюбу проводиться згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, громадянами якої є подружжя в момент порушення справи.

2. Якщо в момент порушення справи один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - громадянином іншої Договірної Сторони, розірвання шлюбу проводиться згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої вони мають місце проживання. Якщо один з подружжя має місце проживання на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони, застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, орган якої порушив справу.

3. У справах про розірвання шлюбу, в випадку, передбаченому в пункті 1, компетентним є орган тієї Договірної Сторони, громадянами якої є подружжя в момент порушення справи.

4. У справах про розірвання шлюбу, в випадку, передбаченому в пункті 2, компетентним є орган тієї Договірної Сторони, на території якої подружжя має місце проживання. Якщо один з подружжя має місце проживання на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони, компетентними є органи обох Договірних Сторін.

5. Суд, до компетенції якого належить винесення рішення про розірвання шлюбу, є також компетентним в винесенні рішення про батьківські права і аліменти на користь малолітніх дітей.

Стаття 27. Справи про визнання існування та недійсності шлюбу

1. В справах про визнання існування та недійсності шлюбу застосовується законодавство Договірної Сторони, яке застосовувалось при укладенні шлюбу.

2. Компетентність органу визначається відповідно до статті 26.

Стаття 28. Правові стосунки між батьками і дітьми

1. В правових стосунках між батьками і дітьми, в тому числі аліментних обов'язках батьків застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

2. Встановлення і оспорювання походження дитини від певної особи регулюється законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є мати дитини в момент народження дитини. Але достатнім є

дотримання форми визнання дитини, що передбачена законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої визнання має бути або було здійснене.

3. В справах, зазначених в пунктах 1 і 2, компетентними є органи тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дитина, а також органи тієї Договірної Сторони, на території якої дитина має місце проживання.

Стаття 29 . Інші аліментні обов'язки

1. В справах про інші аліментні обов'язки в галузі сімейного права застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання особа, яка порушує клопотання про стягнення аліментів.

2. В справах, про які йде мова в пункті 1, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання особа, яка порушує клопотання про стягнення аліментів.

Стаття 30. Усиновлення

1. При усиновленні застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновитель під час подання клопотання. Якщо усиновитель є громадянином однієї Договірної Сторони, а має місце проживання на території іншої Договірної Сторони, то застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

2. Для усиновлення потрібна, якщо того вимагає законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновлюваний, згода усиновлюваного, його законного представника, дозвіл компетентного державного органу, а також застосовуються обмеження щодо усиновлення, пов'язаного зі зміною місця проживання в іншій державі.

3. Якщо дитину усиновлює подружжя, з якого один є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - іншої Договірної Сторони, повинні бути дотримані вимоги, передбачені законодавством обох Договірних Сторін. Однак, якщо подружжя має місце проживання на території однієї з Договірних Сторін, застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

4. Положення вищезазначених пунктів стосуються відповідно до зміни, скасування та визнання усиновлення недійсним.

5. У справах про усиновлення, зміну, скасування та визнання усиновлення недійсним компетентним є орган тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновитель під час подання клопотання. Якщо усиновлюваний є громадянином однієї Договірної Сторони, а проживає на території іншої Договірної Сторони, де має місце проживання також усиновитель, то компетентним є також орган цієї Договірної Сторони.

Стаття 31. Опіка та піклування

1. У справах про опіку та піклування, оскільки Договором не передбачається інше, компетентним є орган опіки та піклування і застосовується законодавство Договірної Сторони, громадянином якої є особа, що потребує опіки або піклування.

2. Правовідносини між опікуном або піклувальником і особою над якою встановлена опіка чи піклування, визначаються за законодавством Договірної Сторони, орган якої встановив опіку чи піклування.

3. Обов'язок прийняття опіки або піклування визначається законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є особа, яка має бути опікуном або піклувальником.

4. Якщо заходи опіки або піклування необхідні для охорони інтересів особи однієї Договірної Сторони, місцепроживання чи перебування або майно якої знаходиться на території іншої Договірної Сторони, то орган опіки та піклування цієї Договірної Сторони терміново повідомить компетентний орган, зазначений в пункті 1.

5. У невідкладних випадках орган іншої Договірної Сторони прийме необхідні заходи згідно з своїм законодавством і негайно повідомить про це компетентний згідно з пунктом 1 орган. Вжиті заходи залишаються в силі доти, поки цей орган не винесе іншого рішення.

6. Компетентний згідно з пунктом 1 орган може передати опіку та піклування органу іншої Договірної Сторони, якщо місцепроживання або перебування, або майно особи, яка є під опікою чи піклуванням, знаходиться на території цієї Договірної Сторони. Передача дійсна лише в такому випадку, коли запитуваний орган погодиться прийняти опіку або піклування і повідомить про це запитуючий орган.

7. Орган, який згідно з пунктом 6 прийняв опіку чи піклування, здійснює їх відповідно до законодавства своєї держави.

Він не має права, однак, виносити рішення з питань, що стосуються особисто статусу особи, яка знаходиться під опікою чи піклуванням, але може дати дозвіл на вступ до шлюбу, необхідний за законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

Розділ III

Майнові справи

Стаття 32. Правові відносини, що стосуються нерухомого майна

Правові відносини, що стосуються нерухомого майна, визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться нерухоме майно. Компетентними є суди цієї ж Договірної Сторони.

Стаття 33. Зобов'язання, що виникають з договірних відносин

1. Зобов'язання, що виникають з договірних відносин, визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої була укладена угода, хіба що учасники договірних відносин підпорядкують ці відносини вибраному ними законодавству.

2. У справах, зазначених в пункті 1, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання або юридичну адресу відповідач. Компетентним є також суд тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання або юридичну адресу позивач, якщо на цій території знаходиться предмет спору або майно відповідача.

3. Компетенція, про яку йде мова в пункті 2, може бути змінена за згодою учасників договірних відносин.

Стаття 34. Форма правової дії

1. Форма правової дії визначається законодавством тієї Договірної Сторони, яке визначає саму дію. Але достатнім є дотримання форми, передбаченої законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої дія провадиться.

2. Форма правової дії щодо нерухомого майна визначається законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться нерухоме майно.

Стаття 35. Зобов'язання, що не виникають з договірних відносин

1. Відповідальність за заподіяну шкоду, яка не виникає з договірних відносин (недозволені дії) визначається законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої мав місце випадок, що є джерелом зобов'язання. Однак, коли позивач і відповідач є громадянами однієї Договірної Сторони, застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

2. У справах, зазначених у пункті 1, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої мав місце випадок, що є джерелом зобов'язання, або на території якої має місце проживання або юридичну адресу відповідач. Компетентним є також суд тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання або юридичну адресу позивач, якщо на тій території знаходиться майно відповідача.

Розділ IV

Спадкові справи

Стаття 36. Принцип рівності прав

1. Громадяни однієї Договірної Сторони можуть набувати на території іншої Договірної Сторони право на майно і інші права, одержуючи спадщину за законом або розпорядженням у випадку смерті на тих самих умовах і в такому ж обсязі, що і громадяни цієї Договірної Сторони.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони можуть робити розпорядження на випадок смерті стосовно майна, яке знаходиться на території іншої Договірної Сторони.

Стаття 37. Застосування законодавства

1. Правові відносини в галузі успадкування рухомого майна регулюються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач в момент смерті.

2. Правові стосунки в галузі успадкування нерухомого майна регулюються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

3. Визначення типу майна, що входять до складу спадщини, тобто, чи є воно рухомим чи нерухомим, регулюється законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

Стаття 38. Перехід спадщини у власність держави

Якщо згідно з законодавством Договірної Сторони, зазначеним у статті 37, відсутні спадкоємці, то рухоме майно переходить у власність тієї Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець в момент смерті, а нерухоме майно переходить у власність тієї Договірної Сторони, на території якої воно знаходиться.

Стаття 39. Заповіт

1. Здатність до складення або відміни заповіту, а також правові наслідки недоліків волевиявлення визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач в момент складення або відміни заповіту.

2. Спосіб складення або відміни заповіту визначається законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач в момент складення або відміни заповіту. Але достатнім є дотримання законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої заповіт був складений або відмінений.

Стаття 40. Відкриття і оголошення заповіту

Заповіт відкриває і оголошує компетентний орган тієї Договірної Сторони, на території якої знаходиться заповіт. Засвідчена копія заповіту, а також копія протоколу відкриття і оголошення заповіту пересилуються відповідному органу, до компетенції якого належить ведення спадкової справи.

Стаття 41. Компетентність органів у справах про успадкування

1. Спадкові справи щодо рухомого майна належать до компетенції відповідних органів тієї Договірної Сторони, громадянином якої був заповідач в момент смерті.

2. Спадкові справи щодо нерухомого майна належать до компетенції відповідного органу тієї Договірної Сторони, на території якої це майно знаходиться.

3. У випадку, коли все рухоме майно, яке залишилось після смерті громадянина однієї Договірної Сторони, знаходиться на території іншої Договірної Сторони, то за заявою спадкоємця справу проводить орган іншою Договірної Сторони, якщо з цим погодяться всі відомі спадкоємці.

Розділ V

Справи в галузі трудового права

Стаття 42. Відповідність законодавства і компетенція судів

1. Сторони, які мають трудові стосунки, можуть підпорядкувати їх обраному за згодою між собою законодавству.

2. Якщо вибір законодавства не здійснено, укладення, зміна, скасування і закінчення трудових стосунків, а також вимоги, що випливають з них, регулюються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої робота є, була або мала бути виконана.

Якщо працівник виконує роботу на території однієї Договірної Сторони, на підставі трудових відносин, які пов'язують його з головним підприємством на території іншої Договірної Сторони, укладення, зміна і закінчення трудових відносин, а також вимоги, що випливають з них, регулюються законодавством тієї Договірної Сторони.

3. Справи, про які йдеться в пункті 2, належать до компетенції суду тієї Договірної Сторони, на території якої робота є, була або мала бути виконана. Компетентними також є суди тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання відповідач, а також на території якої має місце проживання позивач, якщо на тій території знаходиться предмет суперечки або майно відповідача.

4. Компетенцію, визначену в пункті 3, сторони трудових стосунків можуть змінити за угодою.

Розділ VI

Судові витрати

Стаття 43. Звільнення від внесення застави для забезпечення процесуальних витрат

Від громадян однієї з Договірних Сторін, які проживають або перебувають на території будь-якої з цих Сторін і звертаються до судів іншої Договірної Сторони, не можна вимагати внесення застави для забезпечення процесуальних витрат лише з того приводу, що вони є іноземцями, або тому, що не мають місця проживання або перебування на території тієї Договірної Сторони, до органів якої звертаються.

Стаття 44. Звільнення від сплати судових витрат

1. Громадяни однієї Договірної Сторони на території іншої Договірної Сторони звільняються від сплат, авансів і інших видатків по справі, а також користуються безкоштовним процесуальним захистом на тих самих умовах, і в тому ж обсязі, що і громадяни цієї Договірної Сторони.

2. Звільнення, зазначені в пункті 1, стосуються всіх процесуальних дій, включаючи виконання рішення.

2. Звільнення від витрат, яке надається по певній справі судом однієї Договірної Сторони, поширюється також на витрати, пов'язані з виконанням процесуальних дій по тій самій справі на території іншої Договірної Сторони.

Стаття 45. Підстави звільнення від витрат

1. Для отримання звільнення від витрат або призначення безкоштовного процесуального захисту потрібно надати довідку про особистий, сімейний та майновий стан заявника. Таку довідку видає компетентний орган тієї Договірної Сторони, на території якої має місце проживання або перебування заявник.

2. Якщо заявник не проживає, або не перебуває на території будь-якої з Договірних Сторін, довідку може видати дипломатичне представництво або консульська установа тієї Договірної Сторони, громадянином якої є заявник.

3. Суд, який видає постанову про звільнення від витрат, може зажадати додаткових пояснень або доповнення даних.

4. У випадку, коли законодавство однієї з Договірних Сторін не вимагає представлення довідки, про яку іде мова в пункті 1, заявник повинен представити заяву про свій сімейний та майновий стан.

Стаття 46. Спосіб представлення клопотання

1. Громадянин однієї Договірної Сторони, який має намір просити суд іншої Договірної Сторони про звільнення від витрат або безкоштовний процесуальний захист, може звернутися з письмовою заявою або усно, що має бути оформлено протоколом, у відповідний суд за місцем свого проживання або перебування. Цей суд пересилає відповідному суду іншої Договірної Сторони клопотання разом з довідкою, зазначеною в статті 45.

2. Клопотання, зазначене в пункті 1, можна подати одночасно з позовом або заявою про порушення справи.

Стаття 47. Терміни

1. Суд однієї Договірної Сторони, звертаючись до процесуальної сторони або учасника справи, який проживає або перебуває на території іншої Договірної Сторони, про сплату судових витрат або доповнення позову чи заяви, визначає одночасно термін, не менший, ніж один місяць. Відлік терміну починається від дати вручення листа з цього питання.

2. Якщо суд однієї Договірної Сторони визначить процесуальній стороні або учаснику справи, який проживає на території іншої Договірної Сторони, термін для виконання процесуальних дій, про дотримання терміну свідчить дата на штемпелі поштового відділення тієї Договірної Сторони, з території якої було вислано листа з розпорядженням про виконання дій.

3. У випадку, коли в окреслений термін на територію іншої Договірної Сторони переказуються сплати і аванси, яких зажадав суд, про дотримання визначеного терміну свідчить дата внесення їх до банку тієї Договірної Сторони, на території якої проживає процесуальна сторона або учасник справи.

4. До наслідків порушення терміну орган, який розглядає справу, застосовує законодавство своєї держави.

Розділ VII

Визнання і виконання рішень

Стаття 48. Визнання рішень з немайнових справ

1. Винесені судами однієї Договірної Сторони рішення з цивільних немайнових справ, що набрали законної сили, а в справах, що стосуються батьківських прав, рішення, що не набрали законної сили, але підлягають негайному виконанню, визнаються на території іншої Договірної Сторони без проведення дій про визнання, якщо суди іншої Договірної Сторони не винесли раніше правомірного рішення в тій самій справі, або якщо не були виключно компетентні, на підставі цього Договору, а у випадку відсутності такого врегулювання в Договорі - на підставі чинного законодавства цієї Договірної Сторони.

2. Правомірні рішення з немайнових справ, що регулюються сімейним законодавством, винесені несудовими органами однієї Договірної Сторони, визнаються на території іншої Договірної Сторони згідно із статтями 50-52.

Стаття 49. Визнання і виконання рішень з майнових і інших немайнових справ

1. За умов, передбачених цим Договором, Договірні Сторони визнають і виконують на своїй території рішення, винесені на території іншої Договірної Сторони, а саме:

- 1) рішення судів з цивільних справ;
- 2) рішення судів з кримінальних справ в частині, що стосується відшкодування шкоди, заподіяної злочинцем.

2. Положення пункту 1 застосовуються також до мирових угод з цивільних справ майнового характеру затверджених судом.

Стаття 50. Підстави визнання і виконання рішень

Рішення, зазначені в статті 49, підлягають визнанню і виконанню на території іншої Договірної Сторони, якщо:

1) згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої рішення було винесене, воно набрало законної сили і підлягає виконанню, а в справах, що стосуються аліментних зобов'язань, також рішення, що не набрали законної сили, але підлягають виконанню;

2) суд, який виніс рішення, був компетентним на підставі цього Договору, а в випадку відсутності такого врегулювання в Договорі - на підставі законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане;

3) сторона не була позбавлена можливості захисту своїх прав, а у випадку обмеженої процесуальної здатності - належного представництва, а зокрема, сторона, яка не прийняла участі в розгляді справи, отримала виклик в судове засідання своєчасно і належним чином;

4) справа між тими самими сторонами не була вже вирішена з винесенням рішення судом тієї Договірної Сторони, на території якої рішення судом тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане, і якщо між тими самими сторонами не була раніше порушена справа в суді тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане;

5) рішення органу третьої держави між тими самими сторонами і в тій самій справі не було вже визнане або виконане на території тієї Договірної Сторони, де рішення має бути визнане і виконане;

6) при винесенні рішення застосовано законодавство відповідно з цим Договором, а у випадку відсутності такого врегулювання у Договорі - на підставі законодавства тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане.

Стаття 51. Клопотання про визнання і виконання рішення

1. Клопотання про визнання і виконання рішення може бути подане безпосередньо до відповідного суду тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане, або також за посередництвом суду, який розглядав справу в першій інстанції.

2. До клопотання потрібно додати:

1) рішення або його завірену копію разом з підтвердженням, що рішення набрало законної сили і підлягає виконанню, а в справах, що стосуються аліментних зобов'язань, якщо рішення не набрало законної сили, разом з підтвердженням, що воно підлягає виконанню, якщо це не витікає з самого рішення;

2) документ, який підтверджує, що сторона, відносно якої винесене рішення і яка не приймала участь у розгляді справи, отримала виклик у судові засідання своєчасно і належним чином, згідно з законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої рішення було винесене; а в випадку обмеженої процесуальної здатності сторони - документ, який підтверджує, що та сторона була представлена належним чином;

3) завірений переклад клопотання, а також документів, зазначених в підпунктах 1-2, на мову тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане.

Стаття 52. Порядок визнання і виконання рішення

1. Визнання і виконання рішення належить до компетенції суду тієї Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане.

2. При розгляді справи суд обмежується перевіркою виконання умов, передбачених статтями 50 і 51.

3. Для визнання і виконання рішення застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої рішення має бути визнане і виконане; це стосується також форми клопотання про визнання і виконання рішення. До клопотання про визнання і виконання рішення належить додати його копію і копію додатків для вручення учасникам справи.

4. Якщо на території тієї Договірної Сторони, суд якої виніс рішення, виконання рішення відкладено внаслідок поновлення справи або внаслідок розгляду справи щодо скасування або зміни рішення, що набрало законної сили, на території іншої Договірної Сторони відкладається справа про визнання і виконання рішення або справа про виконання рішення.

5. Розглядаючи справу про визнання і виконання рішення, суд може зажадати від сторін пояснень. Цей суд може також звернутися до суду, який виніс рішення, відносно представлення додаткових пояснень.

Стаття 53. Виконання рішень в частині судових витрат

1. Якщо особа, яка на підставі статті 44 була звільнена від витрат, пов'язаних з веденням справи, буде згідно з рішенням, що набрало законної сили, винесеним на території однієї Договірної Сторони, зобов'язана до сплати тих витрат учасникові справи, відповідний суд іншої Договірної Сторони, на території якої має бути виконано рішення, приймає безкоштовно за заявою постанову про виконання цього рішення.

2. Витратами ведення справи є також витрати посвідчення чинності рішення і необхідності його виконання, а також витрати, пов'язані з перекладом необхідних документів.

3. Суд, який розглядає питання про виконання рішення про витрати, обмежується перевіркою, чи набрало те рішення законної сили і підлягає виконанню.

4. До заяви про виконання рішення додається рішення або завірена копія частини рішення, що визначає розмір витрат, разом з підтвердженням того, що це рішення набрало законної сили і повинно бути виконано, а також завірених переклад цих документів.

5. Орган тієї Договірної Сторони, на території якої витрати, пов'язані з веденням справи, були сплачені авансом державою, звертається до відповідного суду іншої Договірної Сторони про стягнення цих витрат. Цей суд здійснює виконання рішення згідно зі своїм законодавством без стягнення сплат і переказує суми, отримані при виконанні рішення, дипломатичному представництву або консульській установі іншої Договірної Сторони.

Відповідно застосовуються положення пунктів 3, 4.

Частина третя

Кримінальні справи

Розділ I

Перейняття кримінального переслідування

Стаття 54. Обов'язок перейняття кримінального переслідування

1. Кожна з Договірних Сторін зобов'язується за клопотанням іншої Договірної Сторони провадити кримінальне переслідування своїх громадян, а також іноземців, які мають місце постійного проживання на її території, підозрюваних у скоєнні злочину на території запитуючої Договірної Сторони.

2. Договірні Сторони можуть подавати клопотання про перейняття кримінального переслідування також у зв'язку з такими порушеннями права, які згідно з законодавством запитуючої Договірної Сторони є злочином, а згідно з законодавством запитуваної Договірної Сторони - тільки проступком.

3. У випадках, зазначених в пунктах 1 і 2, відповідні установи юстиції запитуваної Договірної Сторони застосовують законодавство своєї держави.

4. Якщо дія, щодо якої стосується перейняття кримінального переслідування, тягне за собою домагання про відшкодування і були подані відповідні клопотання про відшкодування, вони включаються до перейнятого переслідування.

Стаття 55. Перейняття кримінального переслідування щодо воєнних злочинів і злочинів проти людства

У справах щодо воєнних злочинів і злочинів проти людства пункт 1 статті 54 застосовується також тоді, коли вони скоєні за межами запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 56. Клопотання про перейняття кримінального переслідування

1. Клопотання про перейняття кримінального переслідування складається у письмовій формі і повинно включати:

1) назву запитуючої установи юстиції;

2) ім'я і прізвище підозрюваної особи, її громадянство, а також інші дані про особу;

3) опис і правову кваліфікацію дії, в зв'язку з якою було подане клопотання про перейняття кримінального переслідування.

2. Крім того, до клопотання додається:

1) зміст кримінальних положень а в разі необхідності - і інших положень запитуючої Сторони, важливих для кримінального переслідування;

2) матеріали справи або їх завірені копії, а також інші докази;

3) по можливості опис зовнішності підозрюваного, його фотокартку та відбитки пальців;

4) клопотання про відшкодування шкоди, а також по можливості інформацію про розмір шкоди;

5) заяви потерпілих про переслідування, якщо законодавство запитуваної Сторони вимагає цього.

Стаття 57. Висилка підозрюваного

1. Якщо на час подання клопотання про перейняття кримінального переслідування підозрюваний підданий затриманню або арешту на території запитуючої Договірної Сторони, належить вжити заходів щодо висилки його на територію запитуваної Договірної Сторони, але передачі, якщо щодо нього прийнято рішення про затримання або арешт на території запитуваної Договірної Сторони.

2. Якщо в момент подання клопотання про перейняття кримінального переслідування підозрюваний перебуває на волі на території запитуючої Договірної Сторони, ця Сторона, при необхідності, згідно зі своїм законодавством розпочинає дії з метою повернення його на територію запитуваної Договірної Сторони.

Стаття 58. Повідомлення про результати кримінального переслідування

Запитувана Договірна Сторона повідомляє запитуючу Договірну Сторону про остаточне рішення, яким закінчується розслідування у справі. За клопотанням запитуючої Договірної Сторони їй пересилається копія цього рішення.

Стаття 59. Наслідки перейняття кримінального переслідування

Після перейняття кримінального переслідування установи юстиції запитуючої Договірної Сторони не можуть провадити слідство проти тієї самої особи за те саме діяння, хіба що у клопотанні про перейняття кримінального переслідування запитуюча Сторона застерегла, що може знову розпочати слідство в разі повідомлення запитуваною Стороною про відмову розпочати слідство після дачі згоди на перейняття переслідування, або про закриття слідства.

Розділ II

Видача з метою переслідування або виконання покарання

Стаття 60. Видача осіб

1. Договірні Сторони зобов'язуються видавати одна одній взаємно за клопотанням, відповідно до положень цього Договору, осіб, які знаходяться на їх території, з метою проведення щодо них кримінального переслідування або виконання покарання.

2. Видача з метою проведення кримінального переслідування відбувається тільки з приводу, таких злочинів, за які згідно з законодавством обох Договірних Сторін загрожує покарання, верхня межа якого перевищує один рік позбавлення волі або суворіше покарання.

3. Видача з метою виконання покарання відбувається тільки у випадку вчинення діянь, які є злочинами згідно з законодавством обох Договірних Сторін, і якщо особа, щодо якої подано клопотання про видачу, була засуджена до позбавлення волі на строк не менше, як на шість місяців, або до суворішого покарання.

Стаття 61. Відмова про видачу

1. Видача не відбувається, якщо:

1) особа, щодо якої подано клопотання про видачу, є громадянином запитуваної Договірної Сторони або яка користується у цій державі правом притулку;

2) злочин був скоєний на території запитуваної Договірної Сторони;

3) згідно з законодавством запитуваної Договірної Сторони кримінальне розслідування не може бути розпочате, або вирок не може бути виконаний внаслідок закінчення строку давності або інших законних підстав;

4) на території запитуваної Договірної Сторони проти особи, щодо якої подане клопотання про видачу, за те саме діяння проводиться кримінальне розслідування, або винесений вирок, що набрав законної сили, або провадження по справі було закрито на законній підставі;

5) кримінальне розслідування розпочинається тільки за приватною заявою потерпілого;

6) злочин має політичний характер;

7) злочин полягає виключно у порушенні військових обов'язків;

8) вона приведе до порушення публічного порядку або загальних принципів законодавства.

При відмові у видачі запитувана Договірна Сторона повідомляє запитуючу Договірну Сторону про підстави відмови.

Стаття 62. Обмеження, що торкаються смертної кари

Якщо за дію передбачається покарання у вигляді смертної кари згідно з законодавством запитуючої Договірної Сторони, але не передбачається таке покарання законодавством запитуваної Договірної Сторони, на території запитуючої Договірної Сторони не можна визначити або виконати покарання у вигляді смертної кари.

Стаття 63. Клопотання про видачу

1. Клопотання про видачу повинно бути складене у письмовій формі і містити:

1) найменування запитуючої установи;

2) прізвище та ім'я особи, у відношенні якої направлене клопотання про видачу, відомості про її громадянство, місцепроживання або місцеперебування та інші відомості про цю особу, а також, при можливості, опис її зовнішності, фотокартку та відбитки пальців;

3) опис вчиненого злочину та юридичну кваліфікацію діяння;

4) дані про розмір заподіяної матеріальної шкоди.

2. До клопотання про видачу для притягнення до кримінальної відповідальності додається завірена копія постанови про взяття під варту з описом діяння, яке має ознаки злочину, а також текст норми права, яка містить ознаки злочину, скоєного особою, відносно якої направлене клопотання про видачу.

3. До клопотання про видачу для приведення вироку до виконання додається завірена копія вироку, який набув законної сили, а також текст кримінального закону, на підставі якого особа засуджена. Якщо засуджений почав відбувати покарання, необхідно повідомити, яку частину покарання він відбув.

Стаття 64. Доповнення клопотання про видачу

Якщо отримані відомості є недостатніми для прийняття рішення про видачу, запитувана Договірна Сторона може просити їх доповнення, визначаючи для цієї мети строк до одного місяця. Запитувана Сторона може продовжити цей термін з поважних причин.

Стаття 65. Взяття під варту для видачі

1. Після отримання клопотання про видачу запитувана Договірна Сторона негайно вживає заходів до взяття під варту особи, щодо якої поставлено питання про видачу, за винятком випадків, коли немає сумніву, що згідно з цим Договором видача не може відбутися.

2. Взяття під варту може бути проведене також до отримання клопотання про видачу, якщо запитуюча Договірна Сторона звернеться з таким проханням, посилаючись на постанову про взяття під варту або на вирок, що є підставою клопотання про видачу. Таке звернення може бути у письмовій формі передане телефаксом, телеграмою або за допомогою інших засобів, виключаючих будь-які сумніви.

3. Про взяття під варту або причини відмови в цьому, здійснені відповідно до пунктів 1, 2 належить негайно повідомити іншу Договірну Сторону.

Стаття 66. Звільнення особи, яка взята під варту

1. Запитувана Договірна Сторона може звільнити особу, яка взята під варту згідно з пунктом 1 статті 65, якщо в термін, зазначений в статті 64, не було надіслано додаткових даних, які та Сторона зажадала.

2. Особа, яка взята під варту згідно з пунктом 2 статті 65, звільняється, якщо клопотання про її видачу не надійде протягом одного місяця від дня отримання від іншої Договірної Сторони повідомлення про взяття під варту.

Стаття 67. Відстрочка видачі

1. Якщо особа, щодо якої подане клопотання про видачу, притягнена до кримінальної відповідальності або відбуває покарання за інший злочин на території запитуваної Договірної Сторони, видача може бути відстрочена до закінчення розслідування по кримінальній справі, відбуття покарання або звільнення з будь-яких підстав.

2. Видача особи також може бути відстрочена з приводу її тяжкої хвороби до усунення цієї перешкоди.

Стаття 68. Тимчасова видача

1. Якщо відстрочка видачі, передбачена статтею 67, може потягти за собою закінчення строку давності по кримінальній справі або серйозно утруднити розслідування злочину, вчиненого цією особою, за обґрунтованим клопотанням запитуючої Договірної Сторони може бути проведена її тимчасова видача.

2. Тимчасово видана особа негайно буде повернена після проведення процесуальних дій, для яких вона була видана, але не пізніше трьох місяців від дня тимчасової видачі.

Стаття 69. Збіг клопотань декількох держав про видачу

Якщо клопотання про видачу однієї і тієї ж особи надійшли від декількох держав, то питання про те, яке з них підлягає задоволенню, вирішує запитувана Договірна Сторона. При прийнятті такого рішення, беруться до уваги всі обставини, зокрема, громадянство даної особи і характер злочину.

Стаття 70. Здійснення видачі

1. Запитувана Договірна Сторона повідомляє запитуючу Договірну Сторону про своє рішення у відношенні видачі, а в разі задоволення клопотання - про місце і час видачі.

2. Якщо запитуюча Договірна Сторона не прийме особу, яка підлягає видачі, протягом 15 днів після встановлення дати видачі і не повідомить запитувану Договірну Сторону про причини, ця особа повинна бути звільнена з-під варти.

Стаття 71. Межі кримінального переслідування виданої особи

1. Без згоди запитуваної Договірної Сторони видана особа не може бути притягнена до кримінальної відповідальності, піддана покаранню або видана третій державі у зв'язку з іншим злочином, вчиненим до видачі, ніж той, який був підставою для видачі.

2. Не потребується згоди запитуваної Договірної Сторони, якщо:

1) видана особа не залишила протягом 30 днів після закінчення кримінального розслідування, відбуття покарання або звільнення з будь-якої законної підстави територію запитуючої Договірної Сторони. В цей строк не зараховується час, протягом якого видана особа не могла залишити територію запитуючої Договірної Сторони за незалежних від неї обставин;

2) видана особа добровільно повернулася на територію запитуючої Договірної Сторони після того, як вона її залишила.

Стаття 72. Повторна видача

Якщо видана особа ухилиться від притягнення до кримінальної відповідальності або від відбуття покарання і повернеться на території запитуваної Договірної Сторони, вона повинна бути за клопотанням запитуючої Договірної Сторони видана повторно без додаткового надання документів, зазначених в статті 63.

Стаття 73. Повідомлення про результати кримінального розслідування

Запитуюча Договірна Сторона терміново повідомляє запитувану Договірну Сторону про результати кримінального розслідування щодо виданої особи. За клопотанням запитуваної Договірної Сторони їй пересилається копія чинного рішення по справі.

Стаття 74. Витрати, пов'язані з видачею

Витрати, пов'язані з видачею, несе Договірна Сторона на території якої вони мали місце.

Стаття 75. Транзитне перевезення

1. Одна із Договірних Сторін за клопотанням іншої Договірної Сторони дозволяє перевезення по всій території осіб, виданих запитуючій Договірній Стороні третьою державою. Запитувана Договірна Сторона може не давати такого дозволу, якщо відповідно до положень цього Договору не існує обов'язку видачі.

2. Клопотання про дозвіл на транзитне перевезення оформляється і розглядається в тому ж порядку, що і клопотання про видачу.

3. Запитувана Договірна Сторона здійснює транзитне перевезення таким чином, який їй найкраще відповідає.

4. Дозвіл на транзит не потрібен, якщо він виконується повітряним шляхом без проміжної посадки.

5. Витрати, пов'язані з транзитним перевезенням, несе запитуюча Договірна Сторона.

Розділ III

Особливі положення щодо правової допомоги з кримінальних справ

Стаття 76. Видача предметів

1. Предмети, що отримала особа, яка вчинила злочин, внаслідок цього злочину, або предмети, які отримані при їх обміні, а також інші предмети, які є речовими доказами у кримінальній справі, видаються запитуючій Договірній Стороні на її клопотання, якщо це необхідно для розслідування справи, яке провадиться на території запитуючої Договірної Сторони.

2. Запитувана Договірна Сторона може тимчасово відстрочити видачу предметів, якщо вони необхідні для розслідування іншої кримінальної справи, до часу закінчення цього розслідування, або може видати їх запитуючій Договірній Стороні тимчасово на визначений термін.

3. Права третіх осіб на предмети, які були видані іншій Договірній Стороні залишаються непорушними. Після закінчення розслідування ці предмети повертаються Договірній Стороні, яка їх видала, або за згодою цієї Договірної Сторони видаються безпосередньо особам, які мають на них право.

4. При видачі предметів відповідно до цієї статті не застосовуються положення, які обмежують ввіз і вивіз предметів і валютних цінностей.

Стаття 77. Присутність представників запитуючої установи

Представники запитуючої установи можуть бути присутніми при виконанні дій, пов'язаних з наданням правової допомоги на території запитуваної Сторони. Згоду на їх присутність дає: з боку України - Міністерство юстиції або Генеральна Прокуратура, з боку Республіки Польщі - Міністерство юстиції.

Стаття 78. Повідомлення про засудження

1. Договірні Сторони повідомляють одна одній про вироки, що набрали законної сили, винесені судами однієї Договірної Сторони щодо громадян іншої Договірної Сторони.

2. Договірні Сторони надають взаємно за обґрунтованим клопотанням інформацію про вироки, що набрали законної сили, винесені судами однієї Договірної Сторони щодо осіб, які не є громадянами запитуючої Договірної Сторони.

3. Договірні Сторони пересилають одна одній за клопотанням відбитки пальців осіб, зазначених у пунктах 1, 2.

Стаття 79. Інформація з кримінального реєстру

Договірні Сторони пересилають одна одній за клопотанням інформацію з кримінального реєстру щодо громадян іншої Договірної Сторони, а також іншу інформації, яка підлягає внесенню до кримінального реєстру.

Стаття 80. Тимчасове пересилання осіб, позбавлених волі

1. Якщо під час кримінального розслідування, що проводиться установами юстиції однієї Договірної Сторони, виникне необхідність у допиті як свідка особи, яка позбавлена волі на території іншої Договірної Сторони, відповідні установи запитуваної Договірної Сторони можуть видати розпорядження про передачу цієї особи на територію запитуючої Договірної Сторони. Ця особа утримується під вартою і по закінченні розслідування буде негайно повернена назад.

2. Якщо виникне потреба провести допит як свідка особи, позбавленої волі, на території третьої держави, відповідні органи запитуваної Договірної Сторони видають дозвіл на транзит тієї особи через територію своєї держави.

Розділ IV

Виконання рішень з кримінальних справ

Стаття 81. Визначення

1. В розумінні цього розділу вираз "забезпечуючі заходи" означає:

в Україні - поміщення до психіатричної лікарні;

в Республіці Польщі - поміщення до психіатричної лікарні або іншого відповідного закладу та поміщення до закладу лікування алкоголіків і наркоманів.

2. В розумінні цього розділу нижчезазначені вирази означають:

"Держава винесення вироку" - держава, в якій було винесене судове рішення, що включає санкції, які мають бути виконані;

"Держава виконання вироку" - держава, яка перейняла або має перейти виконання покарання у вигляді позбавлення волі або забезпечуючих заходів.

Стаття 82. Загальні положення

1. Договірні Сторони зобов'язуються взаємно за клопотанням, згідно з положеннями цього Договору, перейти виконання рішень, що набрали законної сили, які винесені судами однієї Договірної Сторони стосовно громадян іншої Договірної Сторони, про покарання у вигляді позбавлення волі або застосування забезпечуючих заходів.

2. З клопотаннями, про які йде мова в пункті 1 можуть виступати центральні органи, як Держави винесення вироку, так і Держави виконання вироку.

Стаття 83. Право засудженого

Засуджений, його законний представник, адвокат, один із подружжя, рідні по прямій лінії споріднення, брати чи сестри, можуть порушувати питання перед центральними органами установ юстиції кожної з Договірних Сторін про виконання дій, передбачених в статті 82. Кожний засуджений, до якого можуть мати застосування положення цього розділу Договору, буде повідомлений Державою винесення вироку про основні положення цього розділу.

Стаття 84. Передумови перейняття виконання рішення

1. Перейняття виконання рішення відбувається тільки у випадку, коли діяння, що становить підставу для рішення, є злочином також і за законодавством Держави виконання вироку або було б злочином, якби таке діяння було скоєне на території Держави виконання вироку.

2. У справах про фінансові злочини відмова у перейнятті виконання рішення не може відбутися тільки з того приводу, що законодавство Держави виконання вироку не містить норм щодо податків і зборів, мита, монополії, валютного обороту, зовнішньої торгівлі або регулювання порядку обігу товарів того самого типу, які передбачені законодавством Держави винесення вироку.

3. Перейняття виконання рішення може відбутися лише за згодою засудженого. Якщо засуджений не здатний до вираження згоди, яка б мала законну силу, то її мусить висловити його законний представник.

Стаття 85

Відмова у перейнятті виконання рішення

1. Перейняття виконання рішення не відбувається, якщо:

- 1) діяння, що становить підставу для рішення є політичним злочином;
- 2) діяння, що становить підставу для рішення полягає виключно у порушенні військових обов'язків;
- 3) закінчився строк давності виконання покарання або застосування забезпечуючих заходів згідно з законодавством однієї з Договірних Сторін;
- 4) рішення було винесене спеціальним судом;
- 5) рішення було винесене у відсутності засудженого;
- 6) засуджений був правомірно засуджений або виправданий за одне й те саме діяння у Державі виконання вироку;
- 7) за оцінкою запитуваної Договірної Сторони це порушувало б її публічний порядок або принципи законодавства.

2. Перейняття виконання рішення не відбувається також, якщо засуджений є позбавлений волі в Державі винесення вироку і в день надходження клопотання залишилось відбувати покарання у вигляді позбавлення волі або забезпечуючий захід не більше 4 місяців. При цьому враховуються всі покарання у вигляді позбавлення волі і забезпечуючі заходи або їх частини, що залишилися до виконання.

Стаття 86. Розгляд клопотання

Запитувана Договірна Сторона, по можливості в найкоротший термін, повідомляє запитуючу Договірну Сторону, в якому обсязі задоволено клопотання про перейняття виконання рішення. Цілковита або часткова відмова вимагає обґрунтування.

Стаття 87. Виконання рішення

1. Якщо відбудеться перейняття виконання рішення, то суди Держави виконання вироку визначають згідно з своїм законодавством покарання у вигляді позбавлення волі або забезпечуючі заходи, що підлягають виконанню, враховуючи в найбільшій мірі, покарання у вигляді позбавлення волі або забезпечуючі заходи, призначені в Державі винесення вироку.

2. Внаслідок перейняття виконання рішення Державою виконання вироку, засуджений ні в якому разі не може бути в становищі гіршому від того, в якому він міг би перебувати у випадку подальшого виконання рішення в Державі винесення вироку.

3. Виконання рішення, включаючи умовне звільнення, відбувається згідно з законодавством Держави виконання вироку.

Якщо положення законодавства Держави винесення вироку, які стосуються умовного звільнення, є для засудженого кориснішими, вони підлягають застосуванню.

4. В рахунок відбуття покарання у вигляді позбавлення волі або застосування забезпечуючих заходів в Державі виконання вироку включається строк позбавлення волі або застосування забезпечуючих заходів в Державі винесення вироку.

Стаття 88. Виконання частини рішення

Якщо відбулося засудження більше ніж за один злочин, а перейняття виконання рішення стосується лише покарання у вигляді позбавлення волі або застосування забезпечуючого заходу, що стосуються деяких з цих злочинів, то суд Держави виконання рішення визначає під час розгляду, про який іде мова у статті 87, покарання у вигляді позбавлення волі або забезпечуючий захід, які підлягають виконанню щодо тих злочинів.

Стаття 89. Наслідки перейняття виконання

1. Під час виконання покарання у вигляді позбавлення волі або застосування забезпечуючого заходу в Державі виконання вироку Держава винесення вироку не провадить подальших дій, пов'язаних з їх виконанням.

2. Держава винесення вироку має право до виконання тієї частини покарання або забезпечуючого заходу, яка залишається, якщо засуджений ухиляється від виконання рішення в Державі виконання вироку і у зв'язку з чим залишив її територію. Держава виконання вироку негайно повідомляє Державу винесення вироку про ці обставини.

3. Держава винесення вироку втрачає право, про яке йдеться в пункті 2, якщо покарання у вигляді позбавлення волі або забезпечуючі заходи були виконані або в разі помилування.

Стаття 90. Помилування і амністія

1. Засуджений може бути помилуваним в Державі виконання вироку. Держава винесення вироку може направити до Держави виконання вироку звернення про помилування. Це не порушує права Держави винесення вироку на помилування, яке буде дійсне на її території

2. Держава виконання вироку застосовує відносно засудженого амністію, акт про яку видається як в Державі виконання вироку, так і в Державі винесення вироку.

Стаття 91. Скасування або зміна рішення

Скасування або зміна рішення, прийнятого до виконання, належить виключно до компетенції Держави винесення вироку.

Стаття 92. Повідомлення

1. Договірні Сторони повідомляють одна одну, в найкоротший час про всі обставини, які можуть впливати на виконання рішення.

2. Держава винесення вироку повідомляє Державу виконання вироку, зокрема, про амністію, а також скасування або зміну рішення, прийнятого до виконання.

3. Держава виконання вироку повідомляє Державу винесення вироку про виконання рішення.

Стаття 93. Передача

1. Якщо засуджений перебуває на території Держави винесення вироку, ця Держава в найближчий час вживає всіх необхідних заходів для пересилки засудженого органам Держави виконання вироку.

2. Держава винесення вироку і Держава виконання вироку домовляються стосовно часу і місця передачі засудженого органам Держави виконання вироку, а при необхідності - органам транзитної Держави.

3. Супроводжуючі особи однієї з Договірних Сторін, які повинні доставити засудженого повітряним транспортом на територію іншої Договірної Сторони або забрати його з цієї території, мають право вживати на території іншої Договірної Сторони необхідних заходів з метою перешкодження втечі засудженого аж до моменту його передачі або прийняття.

4. Держава винесення вироку може після перейняття виконання рішення Державою виконання вироку відстрочити передачу засудженого з метою проведення кримінального переслідування в зв'язку з іншим злочином або з метою виконання покарання у вигляді позбавлення волі або застосування забезпечуючого заходу, визначених її судами за інший злочин.

Стаття 94. Обмеження переслідування засудженого

1. Якщо засуджений був переданий згідно з цим Договором з Держави винесення вироку в Державу виконання вироку, він не може бути підданий кримінальному переслідуванню, засуджений або зазнати будь-якого обмеження волі у зв'язку з діянням, скоєним перед передачею, якого не стосується згода на перейняття виконання.

2. Обмеження, зазначені в пункті 1, не застосовуються, якщо:

- 1) Держава винесення вироку висловить згоду на порушення кримінального переслідування, виконання покарання або застосування забезпечуючих заходів;
- 2) засуджений, який був переданий, залишився в Державі виконання вироку довше, ніж 30 днів після остаточного звільнення, хоча мав право і можливість залишити територію цієї Держави, або коли після того, як він залишив Державу, добровільно туди повернувся.

Стаття 95. Клопотання і додатки

1. Клопотання передбачені в цьому розділі, складаються в письмовій формі.

До клопотання Держави винесення вироку додаються:

- 1) оригінал або засвідчена копія рішення, які мають підтвердження правомірності і необхідності виконання;
- 2) текст застосованих правових положень, а також положень, які стосуються умовного звільнення;
- 3) по можливості повні дані про засудженого, його громадянство, а також місце проживання або перебування;
- 4) довідка про період позбавлення волі або застосування забезпечуючих заходів, який підлягає зарахуванню;
- 5) протокол, складений за участю засудженого, з зазначенням його згоди на перейняття виконання покарання у вигляді позбавлення волі або застосування забезпечуючих заходів;
- 6) інші документи, які можуть мати значення для прийняття рішення за клопотанням;
- 7) переклад на мову іншої Договірної Сторони клопотання і документів, зазначених в цьому пункті.

3. До клопотання Держави виконання вироку додається інформація і матеріали, вказані в підпунктах 3, 6 і 7 пункту 2, а також лист, що містить згоду засудженого.

4. У випадку задоволення клопотання, про яке йде мова у пункті 3, Держава винесення вироку додає до своєї згоди документи, вказані в підпунктах 1, 2 і 4 пункту 2.

Стаття 96. Доповнення до клопотання

Якщо запитувана Договірна Сторона визнає дані і документи, що надіслали їй, за недостатні, вона звертається за необхідним доповненням. Для отримання цього доповнення запитувана Договірна Сторона може призначити відповідний термін; цей термін можна продовжити на підставі обґрунтованого клопотання. За відсутністю доповнень клопотання розглядається і рішення приймається на підставі наявних даних і документів.

Частина четверта

Заключні положення

Стаття 97. Співвідношення з іншими Договорами

Цей Договір не порушує положень інших Договорів, відносно яких одна або обидві Договірні Сторони мають зобов'язання.

Стаття 98. Набрання чинності Договором

Цей Договір підлягає ратифікації і набере чинності через шістдесят днів від дня обміну ратифікаційними грамотами.

Стаття 99. Строк дії Договору

Цей Договір укладається строком на п'ять років. Дія його продовжуватиметься на наступний п'ятирічний період, якщо жодна з Договірних Сторін не заявить про відмову від нього шляхом нотифікації не пізніше як за шість місяців до закінчення цього строку.

Здійснено м. Києві 24 травня 1993 року в двох примірниках, кожний польською і українською мовами, при цьому обидва тексти мають однакову силу.

На підтвердження чого належним чином уповноважені представники Договірних Сторін підписали цей Договір і скріпили його печатками.

5. Договір між Україною і Соціалістичною Республікою В'єтнам про правову допомогу і правові відносини в цивільних і кримінальних справах

Дата підписання: 06.04.2000

Дата ратифікації: 02.11.2000

Дата набуття чинності: 18.02.2000

Україна і Соціалістична Республіка В'єтнам, далі іменовані - Договірні Сторони, керуючись бажанням подальшого розвитку дружніх відносин і співробітництва між обома державами,

надаючи важливого значення розвитку співробітництва в галузі надання правової допомоги в цивільних і кримінальних справах,

домовилися про нижченаведене:

Частина перша

Загальні положення

Стаття 1 Правовий захист

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території другої Договірної Сторони щодо своїх особистих і майнових прав таким самим правовим захистом, як і громадяни другої Договірної Сторони.

Це стосується також і юридичних осіб, що створені відповідно до законодавства однієї з Договірних Сторін.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони мають право вільно і безперешкодно звертатися до суду, прокуратури, нотаріату та інших установ другої Договірної Сторони, до компетенції яких належать цивільні і кримінальні справи (далі іменовані - "установи юстиції"), порушувати клопотання, пред'являти позови і здійснювати інші процесуальні дії на тих самих умовах, що й громадяни другої Договірної Сторони.

3. Цивільними справами в розумінні цього Договору вважаються справи, що виникають з цивільних, включаючи комерційні, трудових, сімейних правовідносин.

Стаття 2 Правова допомога

1. Установи юстиції Договірних Сторін взаємно надають правову допомогу в цивільних і кримінальних справах відповідно до положень цього Договору.

2. Установи юстиції надають правову допомогу й іншим установам у справах, зазначених у пункті 1 цієї статті.

3. Інші установи при вирішенні питань у справах, зазначених у пункті 1 цієї статті, направляють прохання про правову допомогу через установи юстиції.

Стаття 3 Обсяг правової допомоги

Правова допомога охоплює виконання процесуальних дій, передбачених законодавством запитуваної Договірної Сторони, зокрема допит сторін, третіх осіб, підозрюваних, обвинувачуваних і підсудних, потерпілих, свідків, експертів; проведення експертиз, судового огляду; передачу речових доказів, порушення кримінального переслідування і видачу осіб, які вчинили злочини; визнання виконання судових рішень у цивільних справах, вироків у частині відшкодування збитків; вручення і

пересилку документів; надання на прохання другої Договірної Сторони відомостей про судимість обвинувачуваних, і виконання інших дій, передбачених законодавством Договірних Сторін.

Стаття 4 Порядок зносин

При наданні правової допомоги установи юстиції Договірних Сторін зносяться один з одним через центральні органи, якщо цим Договором не передбачене інше. Центральними органами є:

- в Україні - Міністерство юстиції з питань надання правової допомоги в цивільних справах і Генеральна прокуратура з питань надання правової допомоги в кримінальних справах;

- у Соціалістичній Республіці В'єтнам - Міністерство юстиції з питань надання правової допомоги в цивільних справах і Верховна Народна Прокуратура з питань надання правової допомоги в кримінальних справах.

Стаття 5. Мова

1. Прохання про надання правової допомоги і додатки до нього складаються мовою запитуючої Договірної Сторони і до них додаються засвідчені копії перекладу на мову другої Договірної Сторони або на російську, або англійську мову.

2. Переклад завіряється офіційним перекладачем або нотаріусом, або посадовою особою запитуючої установи юстиції, або дипломатичним представництвом, або консульською установою запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 6. Оформлення документів

Документи, що надсилаються установами юстиції й іншими установами в порядку надання правової допомоги, повинні бути завірені підписом компетентної особи і скріплені офіційною печаткою установи.

Стаття 7. Форма запиту про надання правової допомоги

У запиті про надання правової допомоги повинно бути зазначене:

1) найменування запитуючої установи;
2) найменування запитуваної установи;
3) найменування справи, у якій запитується правова допомога;
4) імена і прізвища сторін, третіх осіб, свідків, підозрюваних, обвинувачуваних, підсудних, засуджених або потерпілих, їхнє громадянство, рід занять і постійне місце проживання або місцеперебування, а в кримінальних справах також місце і дата народження і, якщо можливо, прізвища й імена батьків; щодо юридичних осіб - їхнє найменування, юридична адреса і/або місцезнаходження;

5) за наявності представників осіб, зазначених у пункті 4, їхні імена прізвища й адреси;

6) зміст доручення з описом суті справи й обставин, що підлягають з'ясуванню, а в кримінальних справах опис фактичних обставин вчиненого злочину і його юридична кваліфікація за кримінальним законодавством запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 8. Порядок виконання

1. При виконанні запиту про надання правової допомоги запитувана установа юстиції застосовує законодавство своєї держави. Проте на прохання запитуючої установи вона може застосовувати процесуальні норми Договірної Сторони, від якої виходить запит, якщо вони не суперечать законодавству її держави.

2. Якщо запитувана установа юстиції не компетентна виконати запит, то вона пересилає його компетентній установі юстиції і повідомляє про це запитуючу установа юстиції.

3. У разі одержання відповідного запиту установа юстиції повідомляє запитуючу установа юстиції про час і місце його виконання.

4. Запитувана установа юстиції при визначенні строків виконання запиту про надання правової допомоги керується законодавством своєї держави. У разі невиконання такого запиту в строк до 45 днів

запитувана установа юстиції повідомляє запитуючу установа юстиції про причини такої затримки і можливі терміни його виконання.

5. Після виконання запиту запитувана установа юстиції направляє документи запитуючій установі юстиції; якщо правова допомога не може бути надана, то запитувана установа юстиції повертає запит і повідомляє про обставини, що перешкоджають його виконанню.

Стаття 9 Порядок вручення документів

1. Запитувана установа юстиції здійснює вручення документів відповідно до правил, що діють у її державі, якщо документи, що підлягають врученню, складені на її мові або супроводжуються завіреним перекладом. У тих випадках, коли документи складені не на мові запитуваної Договірної Сторони або не супроводжуються перекладом, вони вручаються одержувачу, якщо він згодний їх прийняти.

2. У запиті про вручення повинні бути вказані точна адреса одержувача і найменування документа, що підлягає врученню. Якщо вказана в проханні про вручення адреса виявилася неповною або неточною, запитувана установа юстиції у відповідності до свого законодавства вживає заходів до встановлення точної адреси.

Стаття 10 Підтвердження вручення документів

Підтвердження вручення документів оформляється відповідно до правил, що діють на території запитуваної Договірної Сторони. У підтвердженні повинні бути вказані дата і місце вручення, а також особа, якій вручений документ.

Стаття 11 Виклик за кордон потерпілого, свідка, експерта

1. Якщо в ході розслідування або судового розгляду справи на території однієї Договірної Сторони виникне потреба в особистій явці потерпілого, свідка, експерта, що перебуває на території другої Договірної Сторони, то слід звернутися до відповідної установи юстиції Договірної Сторони із запитом про виклик.

2. Повістка не може містити санкції на випадок неявки викликаного.

3. Потерпілий, свідок, експерт, що з'явився за викликом у відповідну установа юстиції другої Договірної Сторони, незалежно від його громадянства, не може на території цієї Договірної Сторони бути притягнутий до кримінальної або адміністративної відповідальності, узятий під варту або підданий покаранню в зв'язку з яким-небудь діянням, учиненим до перетинання її державного кордону. Такі особи не можуть бути також притягнуті до кримінальної або адміністративної відповідальності, узяті під варту або піддані покаранню в зв'язку з їхніми показаннями або висновками як експертів.

4. Цією гарантією не користується потерпілий, свідок, експерт, якщо він протягом 15 днів з моменту повідомлення його про те, що його присутність не є обов'язковою, не залишить територію запитуючої Договірної Сторони. До цього строку не зараховується час, протягом якого потерпілий, свідок, експерт не міг залишити територію запитуючої Договірної Сторони з незалежних від нього обставин.

5. Потерпілі, свідки, експерти, що з'явилися за викликом на територію другої Договірної Сторони, мають право на відшкодування їм установою юстиції, що викликала, витрат, пов'язаних з проїздом і перебуванням за кордоном, а також на відшкодування неотриманої заробітної плати або фіксованого прибутку за дні відвертання від роботи; експерти, крім того, мають право на винагороду за проведення експертизи. У виклику повинно бути зазначено, на які види виплат мають право викликані особи. За їхнім клопотанням установа юстиції, від якої виходить виклик, може виплатити аванс на покриття відповідних витрат.

Стаття 12 Дійсність документів

1. Документи, що були складені або завірени відповідно до законодавства однієї Договірної Сторони, скріплені печаткою і завірени підписом компетентної особи, мають силу документа на території

другої Договірної Сторони без будь-якого іншого посвідчення. Це стосується також копій і перекладів, завірених відповідним чином.

2. Документи, що на території однієї Договірної Сторони визнаються офіційними, вважаються такими і на території другої Договірної Сторони.

Стаття 13 Витрати, пов'язані з наданням правової допомоги

1. Кожна Договірна Сторона несе витрати, пов'язані з наданням правової допомоги на своїй території.

2. Запитувана установа юстиції повідомляє запитуючу установу юстиції про розмір витрат. Якщо запитуюча установа юстиції стягне ці витрати з особи, зобов'язаної їх відшкодувати, то отримані кошти надходять на користь тієї Договірної Сторони, що їх стягнула.

3. Якщо в ході виконання запиту буде встановлено, що його повне виконання призведе до надзвичайних витрат, то центральні органи будуть проводити взаємні консультації з метою визначення доцільності й умов подальшого виконання запиту.

Стаття 14 Надання інформації

Центральні органи Договірних Сторін надають один одному на прохання інформацію про чинне або те, що діяло раніше в їхніх державах, законодавство про питання його застосування установами юстиції.

Стаття 15 Безплатний правовий захист

У передбачених законодавством Договірних Сторін випадках громадянам однієї Договірної Сторони в судах і інших установах другої Договірної Сторони надається безплатна юридична допомога і забезпечується безплатне судочинство на тих самих підставах і в тому самому обсязі, що й громадянам цієї Договірної Сторони.

Стаття 16 Пересилання документів про реєстрацію актів громадянського стану та інших документів

1. Органи реєстрації актів громадянського стану однієї Договірної Сторони безпосередньо пересилають на клопотання установ юстиції другої Договірної Сторони виписки із записів актів громадянського стану.

2. Клопотання громадян однієї Договірної Сторони про пересилання свідоцтв про реєстрацію актів громадянського стану можна пересилати безпосередньо відповідному органу реєстрації актів громадянського стану другої Договірної Сторони. Ці документи заявник одержує за посередництвом дипломатичного представництва або консульської установи тієї Договірної Сторони, орган якої видав ці документи.

3. Документи про освіту, стаж роботи й інші, що стосуються особистих майнових прав та інтересів громадян, видаються і пересилаються в порядку, передбаченому пунктом 2 цієї статті.

4. Документи, зазначені в пунктах 1 - 3 цієї статті, пересилаються без перекладу і безплатно.

Стаття 17 Відмова в наданні правової допомоги

Правова допомога не надається, якщо її надання може завдати шкоди суверенітету або безпеці чи суперечить конституційним принципам запитуваної Договірної Сторони.

Частина друга Спеціальні положення

Розділ 1 Правова допомога і правові відносини у цивільних справах

Стаття 18 Звільнення від судових витрат

Громадяни однієї Договірної Сторони на території другої Договірної Сторони звільняються від оплати судових витрат на тих самих підставах і в тому самому обсязі, що й громадяни другої Договірної Сторони.

Стаття 19 Видача документів про особистий, сімейний і майновий стан

1. Документ про особистий, сімейний і майновий стан, необхідний для вирішення питання про звільнення від сплати судових витрат, видається компетентним органом Договірної Сторони, на території якої заявник має місце проживання або місцеперебування.

2. Якщо заявник не має місця проживання або місцеперебування на території Договірних Сторін, то достатньо документа, виданого або завіреного дипломатичним представництвом або консульською установою держави, громадянином якої він є.

3. Суд, що розглядає клопотання про звільнення від сплати судових витрат, може запросити додаткову інформацію від органу, що видав документ.

Стаття 20 Компетенція судів

1. Якщо цей Договір не встановлює іншого, то суди кожної з Договірних Сторін компетентні розглядати цивільні справи, якщо відповідач - фізична особа має на її території місце проживання, а відповідач - юридична особа - місцезнаходження.

2. Суди Договірних Сторін розглядають справи і в інших випадках, якщо про це є письмова угода сторін. При наявності такої угоди суд припиняє провадження в справі за заявою відповідача, якщо така заява зроблена до початку розгляду позову по суті. Виняткова компетенція судів не може бути змінена угодою сторін.

3. У разі порушення провадження в справі між тими самими сторонами про той самий предмет і на тих самих підставах у судах обох Договірних Сторін, компетентних відповідно до цього Договору, суд, що порушив справу пізніше, припиняє провадження.

Стаття 21 Правоздатність і дієздатність

1. Дієздатність і правоздатність фізичної особи визначаються законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

2. Правоздатність юридичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої її засновано.

Стаття 22 Обмеження дієздатності або визнання особи недієздатною

1. При обмеженні дієздатності особи або визнанні її недієздатною компетентними є суди і застосовується законодавство Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа, за винятком випадків, передбачених пунктами 2 - 3 цієї статті.

2. Якщо суд однієї з Договірних Сторін установить, що є підстави для обмеження дієздатності або визнання недієздатним громадянина другої Договірної Сторони, місце проживання або місцеперебування якого знаходиться на території цієї Договірної Сторони, то він повідомляє про це відповідний суд другої Договірної Сторони. Якщо суд, сповіщений таким чином, протягом трьох місяців не почне провадження в справі або не висловиться в цей строк, то установа юстиції місця проживання або місцеперебування цієї особи може розглядати справу про обмеження дієздатності або визнання її недієздатною відповідно до законодавства своєї держави, якщо підстави для цього передбачаються також законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дана особа. Рішення про обмеження дієздатності або визнання особи недієздатною повинно бути направлено відповідному суду другої Договірної Сторони.

3. У невідкладних випадках суд однієї Договірної Сторони, на території якої проживає або знаходиться особа, яка підлягає обмеженню дієздатності або визнанню недієздатною і є громадянином другої Договірної Сторони, може сам ужити заходів, необхідних для захисту цієї особи або її майна. Рішення про прийняття таких заходів слід направити відповідному суду Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

4. Положення пунктів 1, 2, 3 цієї статті застосовуються також при скасуванні обмеження дієздатності особи або відновленні громадянина в дієздатності.

Стаття 23 Визнання безвісно відсутнім, оголошення померлим і встановлення факту смерті

1. У справах про визнання безвісно відсутнім, оголошенні померлим і встановленні факту смерті компетентними є установи юстиції тієї Договірної Сторони, громадянином якої була особа в той час, коли вона за останніми даними була в живих, за винятком випадків, передбачених пунктом 2 цієї статті.

2. Суд однієї Договірної Сторони може визнати громадянина другої Договірної Сторони безвісно відсутнім, оголосити померлим або встановити факт його смерті:

1) за заявою особи, що має намір реалізувати свої права, які виникають із спадкових або майнових відносин між подружжям, щодо нерухомого майна особи, яка зникла, померла або загинула, якщо це майно знаходиться на території тієї Договірної Сторони, суд якої повинен винести рішення;

2) за заявою чоловіка (дружини) особи, що зникла, загинула або померла, який (яка) мешкає на момент подачі на території тієї Договірної Сторони, суд якої повинен винести рішення.

3. У справах про визнання безвісно відсутнім, оголошення померлим і, встановлення факту смерті застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, на території якої розглядається справа.

4. Рішення, винесене відповідно до пункту 2 цієї статті, має правові наслідки виключно на території тієї Договірної Сторони, суд якої виніс рішення.

Стаття 24 Укладення шлюбу

1. Умови укладення шлюбу визначаються для кожної особи, яка вступає в шлюб, законодавством Договірної Сторони, громадянином якої вона є. Крім того, повинні бути дотримані вимоги законодавства Договірної Сторони, на території якої укладається шлюб, стосовно перешкод до укладення шлюбу.

2. Форма укладення шлюбу визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої укладається шлюб.

Стаття 25 Особисті й майнові права подружжя

1. Особисті й майнові правовідносини подружжя визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої вони мають спільне місце проживання.

2. Якщо один із подружжя мешкає на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території другої Договірної Сторони й обидва подружжя мають те саме громадянство, то їх особисті й майнові правовідносини визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянами якої вони є.

3. Якщо один із подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - другої Договірної Сторони й один із них мешкає на території однієї, а другий - на території другої Договірної Сторони, то їх особисті й майнові права визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої вони мали своє останнє спільне місце проживання.

4. Якщо особи, зазначені в пункті 3 цієї статті, не мали спільного місця проживання на територіях Договірних Сторін, застосовується законодавство Договірної Сторони, суд якої розглядає справу.

5. У справах про особисті й майнові правовідносини подружжя компетентними є установи юстиції Договірної Сторони, законодавство якої підлягає застосуванню відповідно до пунктів 1 - 4 цієї статті.

Стаття 26 Розірвання шлюбу і визнання шлюбу недійсним

1. У справах про розірвання шлюбу компетентними є установи юстиції і застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянами якої подружжя було в момент подачі заяви. Якщо обоє з подружжя мають місце проживання на території другої Договірної Сторони, то в розгляді спору компетентними є також установи юстиції цієї Договірної Сторони.

2. Якщо в момент подачі заяви про розірвання шлюбу один із подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - другої Договірної Сторони, один із них мешкає на території однієї, а другий - на території другої Договірної Сторони, то в розгляді справи компетентними є установи юстиції обох Договірних Сторін. При цьому вони застосовують законодавство своєї держави.

3. У справах про визнання шлюбу недійсним застосовується законодавство Договірної Сторони, яке відповідно до статті 24 цього Договору застосовувалося при укладенні шлюбу. При цьому компетенція суду визначається відповідно до пунктів 1 і 2 цієї статті.

Стаття 27 Правовідносини між батьками і дітьми

1. Правовідносини між батьками і дітьми визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої вони мають спільне місце проживання.

2. Якщо місце проживання кого-небудь із батьків знаходиться на території однієї Договірної Сторони, а місцеперебування дитини - на території другої Договірної Сторони, правовідносини між ними визначаються законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

3. Для винесення рішень з питань, зазначених у пунктах 1 - 2 цієї статті, компетентними є установи юстиції Договірної Сторони, законодавство якої повинно застосовуватися в цих випадках.

4. Якщо позивач і відповідач мешкають на території однієї Договірної Сторони, компетентними є також і суди цієї Договірної Сторони з дотриманням положень пунктів 1 - 2 цієї статті.

Стаття 28 Встановлення і оспорювання батьківства

1. Справи про встановлення і оспорювання батьківства вирішуються відповідно до законодавства Договірної Сторони, громадянином якої є дитина за народженням.

2. Для винесення рішень з питань, зазначених у пункті 1 цієї статті, компетентними є установи юстиції Договірної Сторони, законодавство якої повинно застосовуватися в цих випадках.

Стаття 29 Усиновлення

1. Усиновлення дитини, яка є громадянином однієї Договірної Сторони і мешкає на території другої Договірної Сторони, здійснюється на підставі законодавства тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

2. Для усиновлення необхідні, якщо цього вимагає законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновлюваний, згода усиновлюваного, його законного представника, дозвіл компетентного державного органу, а також застосовуються обмеження щодо усиновлення, пов'язаного зі зміною місця проживання усиновлюваного на місце проживання на території другої Договірної Сторони.

3. Якщо дитину всиновлюють подружжя, один із яких є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - другої Договірної Сторони, повинні бути дотримані вимоги, передбачені законодавством обох Договірних Сторін. Проте, якщо подружжя мають місце проживання на території однієї з Договірних Сторін, застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

4. Положення пунктів 1 - 3 цієї статті стосуються також скасування усиновлення і визнання його недійсним.

5. У справах про усиновлення, скасування і визнання усиновлення недійсним компетентними є установи юстиції тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновлюваний. Якщо усиновлюваний є громадянином однієї Договірної Сторони, а мешкає на території другої Договірної Сторони, де має місце проживання також усиновитель, то компетентними є також установи юстиції другої Договірної Сторони.

Стаття 30 Опіка й піклування

1. У справах про опіку й піклування над громадянами Договірних Сторін, оскільки цим Договором не передбачається інше, компетентною є установа юстиції Договірної Сторони, громадянином якої є особа, що потребує опіки або піклування. При цьому застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

2. Правовідносини між опікуном або піклувальником і особою, що перебуває під опікою або піклуванням, визначаються законодавством Договірної Сторони, орган з опіки і піклування якої призначив опікуна або піклувальника.

3. Якщо виникла потреба вжити заходів з опіки або піклування в інтересах особи, що перебуває під опікою або піклуванням, місце проживання або місцеперебування або майно якої знаходиться на території другої Договірної Сторони, то орган з опіки і піклування цієї Договірної Сторони негайно повинен сповістити орган з опіки і піклування Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

4. У невідкладних випадках орган з опіки і піклування другої Договірної Сторони може самостійно вжити необхідних заходів, проте він повинен негайно сповістити про попередньо вжиті заходи орган з опіки і піклування Договірної Сторони, громадянином якої є особа, що перебуває під опікою та піклуванням. Ужиті заходи залишаються в силі, поки цей орган не винесе іншого рішення.

5. Компетентний орган з опіки і піклування може передати опіку та піклування відповідним органам другої Договірної Сторони, якщо місце проживання або місцеперебування або майно особи, що перебуває під опікою або піклуванням, знаходиться на території цієї Договірної Сторони. Передача є дійсною лише в тому випадку, якщо запитуваний орган дасть згоду прийняти опіку або піклування і сповістить про це запитуючий орган.

6. Орган, що відповідно до пункту 5 цієї статті, прийняв опіку або піклування, здійснює їх відповідно до законодавства своєї держави. Він не вправі, проте, виносити рішення з питань, що стосуються особистого статусу особи, яка перебуває під опікою або піклуванням.

Стаття 31 Право власності

1. Право власності на нерухоме майно визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться нерухоме майно.

2. Право власності на транспортні засоби, які підлягають внесенню до державних реєстрів, визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться орган, що здійснив реєстрацію транспортного засобу.

3. Виникнення і припинення права власності або іншого речового права визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої майно знаходилося в момент, коли мала місце дія або інша обставина, що стала підставою виникнення або припинення такого права. Виникнення і припинення права власності або іншого речового права на майно, що є предметом угоди, визначається законодавством за місцем учинення угоди, якщо інше не передбачено угодою сторін.

Стаття 32 Форма угоди

1. Форма угоди визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої її здійснено, за винятком випадків, передбачених пунктом 2 цієї статті.

2. Форма угоди з приводу нерухомого майна і права на нього визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться таке майно.

Стаття 33 Відшкодування шкоди

1. Зобов'язання про відшкодування шкоди, крім тих, що випливають з договорів та інших правомірних дій, визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої мала місце дія або інша обставина, що стала підставою для вимоги про відшкодування шкоди.

2. Якщо заподіювач шкоди і потерпілий є громадянами однієї Договірної Сторони, застосовується законодавство Договірної Сторони, до суду якої подано позовну заяву.

3. У справах, зазначених у пунктах 1 і 2 цієї статті, компетентним є суд Договірної Сторони, на території якої мала місце дія або інша обставина, що стала підставою для вимоги про відшкодування шкоди. Потерпілий може пред'явити позовну заяву також до суду Договірної Сторони, на території якої мешкає відповідач.

Стаття 34 Право спадкування

1. До правовідносин щодо спадкування рухомого майна застосовується законодавство Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець на момент смерті.

2. До правовідносин щодо спадкування нерухомого майна застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої знаходиться таке майно.

Стаття 35 Перехід спадщини державі

Якщо за законодавством Договірної Сторони, визначеним відповідно до статті 34 цього Договору, спадкове майно, що успадковується державою за законом, переходить у власність цієї держави, то рухоме майно передається державі, громадянином якої до моменту смерті був спадкодавець, а нерухоме майно переходить у власність тієї держави, на території якої воно знаходиться.

Стаття 36 Заповіт

1. Здатність особи до складання або скасування заповіту, а також правові наслідки хиб волевиявлення, визнання недієздатною особи, яка склала або скасувала заповіт, регулюється законодавством Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець під час складання або скасування заповіту.

2. Форма заповіту визначається законодавством Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець на момент складання заповіту. Проте достатньо, щоб було дотримане законодавство Договірної Сторони, на території якої був складений заповіт. Це положення застосовується також щодо скасування або зміни заповіту.

Стаття 37 Компетенція у справах про спадкування

1. Проведення у справах про спадкування рухомого майна, за винятком випадків, передбачених пунктом 2 цієї статті, ведуть установи юстиції Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець на момент смерті.

2. Якщо все рухоме спадкове майно, що залишилося після смерті громадянина однієї Договірної Сторони, знаходиться на території другої Договірної Сторони, то за заявою спадкоємця або відказоотримувача, при наявності згоди всіх спадкоємців, провадження в справі про спадкування ведуть установи юстиції тієї Договірної Сторони, де знаходиться зазначене майно.

3. Проведення у справах про спадкування нерухомого майна ведуть установи юстиції Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

4. Положення цієї статті застосовуються і до спорів у справах про спадкування.

Стаття 38 Заходи для охорони спадщини

1. Компетентні органи однієї Договірної Сторони вживають відповідно до свого законодавства заходів, необхідних для охорони спадкового майна, яке залишене громадянином другої Договірної Сторони і знаходиться на його території.

2. Органи, відповідальні за вживання заходів щодо охорони спадщини після смерті громадянина другої Договірної Сторони, зобов'язані негайно повідомити дипломатичне представництво або консульську установу цієї Договірної Сторони про смерть спадкодавця і про осіб, які заявили про свої права на спадщину, про відомі їм обставини, що стосуються осіб, які мають право на спадщину, і про місце їхнього перебування, про наявність заповіту, про розмір і вартість спадщини, а також про те, яких заходів вжито для охорони спадщини.

3. На вимогу дипломатичного представництва або консульської установи їм передається спадкове рухоме майно і документи померлого.

4. Дипломатичне представництво або консульська установа однієї Договірної Сторони мають право представляти інтереси громадян цієї Договірної Сторони з питань спадкування перед органами другої Договірної Сторони без спеціального доручення, якщо ці громадяни з поважних причин не в змозі своєчасно захищати свої права й інтереси і не призначили уповноваженого.

5. Якщо громадянин однієї Договірної Сторони помер під час поїздки по території другої Договірної Сторони, де він не мав постійного місця проживання, то речі, що були при ньому, за описом передаються дипломатичному представництву або консульській установі Договірної Сторони, громадянином якої був померлий.

Стаття 39 Видача спадщини

1. Якщо рухоме спадкове майно або грошова сума, виручена від продажу рухомого або нерухомого спадкового майна, підлягає після закінчення спадкового провадження передачі спадкоємцям, місце проживання або місцеперебування яких знаходиться на території другої Договірної Сторони, то спадкове майно або виручена грошова сума передаються дипломатичному представництву або консульській установі цієї Договірної Сторони.

2. Установа юстиції, компетентна у справах про спадкування, дає розпорядження про видачу спадкового майна дипломатичному представництву або консульській установі.

3. Це майно може бути передано спадкоємцям, якщо:

1) усі вимоги кредиторів спадкодавця, заявлені в строк, установлений законодавством Договірної Сторони, де знаходиться спадкове майно, оплачені або забезпечені;

2) сплачені або забезпечені всі збори, пов'язані із спадкуванням;

3) компетентні установи дали, якщо це необхідно, дозвіл на вивіз спадкового майна.

4. Переказ грошових сум провадиться відповідно до чинного на територіях Договірних Сторін законодавства.

Стаття 40 Законодавство і компетенція судів в галузі трудового права

1. Правовідносини щодо виникнення, зміни або припинення трудових відносин, а також вимог, із ними пов'язаних, регулюються законодавством Договірної Сторони, на території якої фізична особа виконує, виконувала або повинна була виконувати свої трудові обов'язки.

2. При розгляді справ, що виникають із правовідносин, зазначених у пункті 1 цієї статті, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, на території якої особа виконує, виконувала або повинна була виконувати роботу.

3. Сторони трудового договору можуть підпорядкувати свої правовідносини обраному за письмовою згодою між собою законодавству будь-якої з Договірних Сторін, якщо це не заборонено законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої здійснюються трудові відносини. У цьому випадку при розгляді справ, що виникають із таких правовідносин, компетентним є суд тієї Договірної Сторони, законодавство якої було обрано для їхнього врегулювання.

Розділ 2 Визнання і виконання рішень

Стаття 41 Визнання і виконання рішень в цивільних справах

1. Договірні Сторони взаємно визнають і виконують рішення судів, що набули законної сили, в цивільних справах, а також вироки в частині відшкодування збитків, завданих злочином.

2. На території Договірних Сторін визнаються без спеціального провадження рішення установ юстиції в цивільних справах, які не потребують за своїм характером виконання.

Стаття 42 Розгляд клопотань про визнання і виконання рішень

1. Розгляд клопотань про визнання і виконання входить до компетенції судів тієї Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

2. Клопотання про визнання і виконання подається до суду, що виніс рішення в справі в першій інстанції, який перепроваджує його суду, компетентному винести рішення за клопотанням.

3. Реквізити клопотання визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

4. До клопотання про визнання і виконання необхідно додати:

1) завірену судом копію рішення, офіційний документ про набуття рішенням законної сили, якщо це не впливає з тексту самого рішення, а також довідку про його виконання, якщо рішення раніше виконувалося на території Договірної Сторони;

2) документ, із якого випливає, що відповідачу (або його представнику), який не взяв участі у процесі, було своєчасно й у належній формі хоча б раз вручене повідомлення про виклик до суду;

3) завірені переклади документів, зазначених у підпунктах 1 і 2 цього пункту.

5. Якщо в суду при визнанні і виконанні виникне сумнів, він може запросити в особи, яка порушила клопотання, пояснення, а також опитати боржника по суті клопотання й у разі потреби зажадати роз'яснення від суду, що виніс рішення.

Стаття 43 Порядок виконання рішень

1. Порядок виконання регулюється законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

2. У відношенні судових витрат, пов'язаних із виконанням, застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої рішення повинно бути виконане.

Стаття 44 Відмова у визнанні і виконанні судових рішень

У визнанні і виконанні судового рішення може бути відмовлено:

1) якщо відповідач у справі не взяв участі в процесі внаслідок того, що йому або його представнику не був своєчасно і належним чином вручений виклик до суду;

2) якщо в тому самому правовому спорі між тими ж сторонами на території Договірної Сторони, де повинно бути визнане і виконане рішення, раніше вже було винесено рішення, що набуло чинності, або якщо установою цієї Договірної Сторони було раніше порушене провадження в даній справі раніше ніж у справі, в якій винесене рішення;

3) якщо відповідно до положень цього Договору, а у випадках, не передбачених цим Договором, відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої рішення повинно бути визнане і виконане, справа відноситься до виняткової компетенції її установ юстиції.

Стаття 45 Визнання мирових угод

Положення статей 41 - 44 цього Договору про судові рішення застосовуються і до мирових угод, затверджених судом.

Стаття 46 Визнання і виконання арбітражних рішень

Кожна з Договірних Сторін буде визнавати і виконувати арбітражні рішення, винесені на території другої Договірної Сторони, відповідно до Нью-Йоркської Конвенції про визнання і виконання арбітражних рішень від 10 червня 1958 року (995_070).

Стаття 47 Вивіз речей і переказ грошових сум

При вивозі речей і переказі грошових сум, отриманих у результаті виконання, застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої виконується рішення.

Розділ 3 Правова допомога і правові відносини у кримінальних справах

Стаття 48 Обов'язок порушення кримінального переслідування

1. Кожна Договірна Сторона на прохання другої Договірної Сторони порушує відповідно до свого законодавства кримінальне переслідування проти своїх громадян, підозрюваних у вчиненні злочинів на території другої Договірної Сторони.

2. Матеріали попереднього розслідування, а також заяви про кримінальні переслідування, подані відповідно до законодавства однієї Договірної Сторони в її компетентні установи в належні строки, є дійсними й на території другої Договірної Сторони.

3. Особи, яким завдано матеріальний збиток злочином, у зв'язку з чим направлено клопотання про порушення кримінального переслідування, можуть брати участь у справі, якщо ними пред'явлені вимоги про відшкодування збитків.

Стаття 49 Прохання про порушення кримінального переслідування

1. Прохання про порушення кримінального переслідування має бути складене в письмовій формі й містити:

- 1) найменування запитуючої установи;
- 2) опис діяння, у зв'язку з яким направлене прохання про порушення кримінального переслідування;
- 3) якомога точнішого зазначення часу і місця вчинення діяння;
- 4) текст закону запитуючої Договірної Сторони, на підставі якого діяння визнається злочином;
- 5) прізвище й ім'я підозрюваної особи, відомості про її громадянство, місце проживання або місцеперебування й інші відомості про її особу, а також по можливості опис зовнішності цієї особи, її фотографію і відбитки пальців;
- 6) заяви потерпілого в кримінальній справі, що порушується за заявою потерпілого, і про відшкодування матеріальних збитків, якщо такі є;
- 7) відомості про розмір завданих матеріальних збитків.

До прохання додаються наявні в розпорядженні запитуючої Договірної Сторони матеріали попереднього розслідування і докази. При передачі предметів, які є знаряддями злочину або потрапили до злочинця в результаті такого злочину, слід урахувувати положення пункту 3 статті 61 цього Договору.

2. Якщо особа на момент направлення прохання про порушення кримінального переслідування відповідно до пункту 1 статті 48 цього Договору утримується під вартою на території Договірної Сторони, що направляє прохання про порушення такого переслідування, вона доставляється на територію другої Договірної Сторони. Передача такої особи здійснюється із застосуванням пункту 1 статті 59 цього Договору. Етапування особи, яка утримується під вартою на території другої Договірної Сторони, санкціонується відповідною посадовою особою.

Стаття 50 Видача осіб у зв'язку з кримінальним переслідуванням

1. Договірні Сторони зобов'язуються відповідно до положень цього Договору на запит видавати одна одній осіб, які знаходяться на їх території, для притягнення до кримінальної відповідальності або для приведення вироку до виконання.

2. Видача для притягнення до кримінальної відповідальності провадиться за діяння, які відповідно до законодавства обох Договірних Сторін є злочинами і за вчинення яких передбачається покарання у вигляді позбавлення волі на строк понад один рік або інше більш тяжке покарання.

3. Видача для приведення вироку до виконання здійснюється у випадку засудження за вчинення таких злочинів до позбавлення волі на строк понад шість місяців або іншого більш тяжкого покарання.

Стаття 51 Відмова у видачі

1. У запиті про видачу може бути відмовлено, якщо:

1) особа, стосовно якої направлений запит про видачу, є громадянином запитуваної Договірної Сторони або особою, якій у цій державі надане право притулку;

2) кримінальне переслідування відповідно до законодавства обох Договірних Сторін порушується тільки за скаргою потерпілого;

3) на момент одержання запиту кримінальне переслідування відповідно до законодавства запитуваної Договірної Сторони не може бути порушене або вирок не може бути приведенний до виконання внаслідок закінчення строку давності або на іншій законній підставі;

4) стосовно особи, про видачу якої направлений запит, на території запитуваної Договірної Сторони за той же злочин був винесений вирок або постанова про припинення провадження в справі, що набули чинності;

5) злочин, у зв'язку з яким направлено запит про видачу, вчинено на території запитуваної Договірної Сторони;

6) злочин, у зв'язку з яким направлений запит про видачу, карається смертною карою за законодавством запитуючої Договірної Сторони, а законодавство запитуваної Договірної Сторони не передбачає смертної кари за такий самий злочин або вона, як правило, не виконується, і при цьому запитуюча Договірна Сторона не надасть запитуваній Договірній Стороні достатніх гарантій того, що смертний вирок не буде приведенний до виконання.

2. При відмові у видачі запитувана Договірна Сторона повідомляє запитуючій Договірній Стороні про підстави відмови.

Стаття 52 Відстрочка видачі

Якщо відносно особи, про видачу якої направлено запит, здійснюється кримінальне переслідування або вона відбуває покарання за інший злочин на території запитуваної Договірної Сторони, видача може бути відстрочена до закінчення кримінального переслідування, відбуття покарання, звільнення від кримінальної відповідальності на будь-якій законній підставі.

Стаття 53 Тимчасова видача

Якщо відстрочка видачі, передбачена статтею 52 цього Договору, може спричинити закінчення строку давності кримінального переслідування або ускладнити розслідування злочину, на обґрунтоване клопотання може бути здійснена тимчасова видача за умови, що видана особа буде негайно повернена після проведення процесуальних дій, для яких вона була видана, і не пізніше трьох місяців із дня видачі.

Стаття 54 Видача на прохання декількох держав

Якщо клопотання про видачу тієї самої особи отримані від декількох держав, то питання про те, яке з них підлягає задоволенню, вирішує запитувана Договірна Сторона.

Стаття 55 Межі кримінального переслідування виданої особи

1. Без згоди запитуваної Договірної Сторони видана особа не може бути притягнута до кримінальної відповідальності або піддана покаранню в зв'язку з злочином іншим, ніж той, що став підставою для видачі.

2. Особа не може бути також видана третій державі без згоди запитуваної Договірної Сторони.

3. Не потрібно згоди запитуваної Договірної Сторони, якщо видана особа не залишила протягом 15 днів після закінчення кримінального переслідування, відбуття покарання або звільнення на будь-якій законній підставі територію запитуючої Договірної Сторони або якщо вона добровільно повернулося туди вже після того, як вона її залишила. У цей строк не зараховується час, протягом якого видана особа не могла залишити територію запитуючої Договірної Сторони з незалежних від неї обставин.

Стаття 56 Запит про видачу

1. Запит про видачу повинний бути складений у письмовій формі і містити:

1) найменування запитуючої установи;

2) опис учиненого злочину і текст закону запитуючої Договірної Сторони, на підставі якого діяння визнається злочином;

3) прізвище й ім'я особи, щодо якої направлений запит про видачу, відомості про її громадянство, місце проживання або місце перебування та інші відомості про її особу, а також, по можливості, опис зовнішності цієї особи, її фотографію і відбитки пальців;

4) зазначення розміру завданих матеріальних збитків.

2. До запиту про видачу для здійснення кримінального переслідування має бути додана засвідчена копія постанови про взяття під варту.

3. До запиту про видачу для приведення вироку до виконання має бути додана засвідчена копія вироку з довідкою про набуття ним чинності і текст кримінального закону, на підставі якого особу засуджено. Якщо засуджена особа вже відбула частину покарання або частково відшкодувала збитки повідомляються також дані про це.

4. Запитувана Договірна Сторона може додатково зажадати відомостей, якщо запит про видачу не містить усіх необхідних даних, зазначених у цій статті. Інша Договірна Сторона повинна відповісти на цей запит у строк, що не перевищує одного місяця. Цей термін може бути продовжений на 15 днів при наявності поважних причин.

5. Якщо запитуюча Договірна Сторона не надасть у встановлений строк додаткових відомостей, запитувана Договірна Сторона може звільнити особу, взяту відповідно до статті 57 цього Договору під варту.

Стаття 57 Взяття під варту для видачі

Після одержання запиту про видачу запитувана Договірна Сторона негайно вживає заходів до розшуку й взяття під варту особи, щодо якої направлений запит про видачу, за винятком тих випадків, коли видача не може бути здійснена.

Стаття 58 Взяття під варту до одержання запиту про видачу

1. У невідкладних випадках на клопотання запитуючої Договірної Сторони особа може бути взята під варту й до одержання запиту про видачу. У клопотанні повинні міститися посилання на постанову про взяття під варту або на вирок, що набув чинності, і вказівка на те, що запит про видачу буде наданий додатково. Клопотання про взяття під варту до одержання запиту про видачу може бути передане поштою, телеграфом, телексом або телефаксом.

2. Про причини, за яких клопотання про взяття під варту не було задоволене, запитувана Договірна Сторона негайно повідомляє запитуючу Договірну Сторону.

3. Особа, взята під варту, має бути звільнена, якщо протягом місяця з дня одержання повідомлення про взяття під варту від другої Договірної Сторони не надійде запит про видачу. Цей строк за клопотанням запитуючої Договірної Сторони може бути продовжений на 15 днів.

Стаття 59 Здійснення видачі

1. Запитувана Договірна Сторона повідомляє запитуючу Договірну Сторону про своє рішення щодо видачі, інформуючи про місце і час видачі.

2. Якщо запитуюча Договірна Сторона не прийме особу, яка підлягає видачі, протягом 15 днів після встановленої дати видачі, то ця особа повинна бути звільнена з-під варту.

Стаття 60 Повторна видача

Якщо видана особа ухилиться від кримінального переслідування або від відбування покарання і повернеться на територію запитуваної Договірної Сторони, вона може бути видана знову на запит запитуючої Договірної Сторони. У цьому випадку не потрібно додавати до запиту документи, зазначені в статті 56 цього Договору.

Стаття 61 Передача предметів

1. Договірна Сторона, запитувана про видачу, передає запитуючій Договірній Стороні предмети, які є знаряддями злочину, мають сліди злочину або здобуті злочинним шляхом; предмети, які можуть бути визнані в кримінальній справі речовими доказами. Ці предмети передаються на запит також у тому випадку, коли видача особи внаслідок її смерті або з інших причин не може відбутися.

2. Запитувана Договірна Сторона може затримати на деякий час передачу зазначених у пункті 1 цієї статті предметів, якщо вони потрібні для провадження в іншій кримінальній справі. Вони також можуть бути передані запитуючій Договірній Стороні тимчасово за взаємною домовленістю.

3. Права третіх осіб на передані запитуючій Договірній Стороні предмети залишаються в силі. Після закінчення провадження в справі ці предмети повинні бути повернуті Договірній Стороні, яка їх передала.

Стаття 62 Транзитне перевезення

1. Кожна з Договірних Сторін на прохання другої Договірної Сторони дозволяє перевезення по своїй території осіб, виданих другій Договірній Стороні третьою державою. Договірні Сторони не зобов'язані дозволяти перевезення осіб, видача яких не дозволяється відповідно до положень цього Договору.

2. Прохання про дозвіл перевезення оформляється і направляється в тому ж порядку, що й запит про видачу.

3. Компетентні установи Договірних Сторін узгодять у кожному окремому випадку засіб, маршрут та інші умови транзиту.

4. Витрати, пов'язані з транзитним перевезенням, несе запитуюча Договірна Сторона.

Стаття 63 Присутність представників Договірних Сторін при наданні правової допомоги в кримінальних справах

Представники установ юстиції однієї з Договірних Сторін можуть за згодою центрального органу другої Договірної Сторони бути присутніми при виконанні клопотання про надання правової допомоги в кримінальних справах другою Договірною Стороною.

Стаття 64 Відомості про судимість

Договірні Сторони надають одна одній на прохання відомості про судимість осіб, засуджених раніше їхніми судами, якщо ці особи притягуються до кримінальної відповідальності на території запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 65 Відомості про результати кримінального переслідування

Договірні Сторони повідомляють одна одній відомості про результати кримінального переслідування особи, стосовно якої було направлено прохання про порушення кримінального переслідування або запит про видачу. На окреме прохання надсилається копія вироку, що набув чинності, або іншого остаточного рішення.

Стаття 66 Відомості про вироки

Договірні Сторони будуть щорічно повідомляти одна одній відомості про вироки, що набули чинності, винесені судами однієї Договірної Сторони стосовно громадян другої Договірної Сторони.

Частина третя Заключні положення

Стаття 67 Набуття чинності Договором

Цей Договір підлягає ратифікації і набуде чинності після закінчення 30 днів після обміну ратифікаційними грамотами.

Стаття 68 Термін дії Договору

1. Цей Договір укладається на невизначений строк. Кожна з Договірних Сторін може денонсувати його шляхом письмового повідомлення по дипломатичних каналах. Договір утрачає силу через шість місяців від дати одержання другою Договірною Стороною такого повідомлення.

2. Цей Договір за взаємною згодою Договірних Сторін може бути змінений і доповнений в порядку його укладення.

Стаття 69 Урегулювання розбіжностей

Розбіжності, що виникають при тлумаченні й застосуванні цього Договору, будуть вирішуватися шляхом взаємних консультацій і переговорів між центральними органами Договірних Сторін.

Стаття 70 Питання виконання Договору

У разі потреби представники центральних органів Договірних Сторін будуть зустрічатися для вирішення питань, що виникають у зв'язку з виконанням цього Договору.

Вчинено в м. Київ "6" квітня 2000 року в двох примірниках, кожний українською, в'єтнамською і російською мовами, причому всі тексти мають однакову силу. У випадку виникнення розбіжностей у тлумаченні цього Договору, за основу буде прийматися текст, викладений російською мовою.

6. Договір між Україною та Арабською Республікою Єгипет про взаємну правову допомогу в кримінальних справах

Дата підписання: 10.10.2004

Дата ратифікації: 22.06.2005

Дата набуття чинності: 19.01.2006

Україна та Арабська Республіка Єгипет, далі - Договірні Держави, керуючись спільним прагненням удосконалити ефективність співробітництва обох країн у розслідуванні, переслідуванні й попередженні злочинів шляхом надання взаємної правової допомоги у кримінальних справах, домовилися про таке:

Частина I

Загальні положення

Стаття 1. Сфера застосування

1. Відповідно до цього Договору Договірні Держави надаватимуть одна одній найширші можливі заходи взаємної правової допомоги у розслідуванні чи судовому розгляді справ про злочини, які на час подання запиту про надання правової допомоги підпадають під юрисдикцію запитуючої Держави.

2. Взаємна допомога, яка надається відповідно до цього Договору, може включати:

- a) отримання свідчень і доказів;
- b) створення можливості для отримання свідчень чи допомоги розслідуванню від осіб, що утримуються під вартою, або інших осіб;
- c) вручення судових документів; d) обшук і виїмка;
- e) передача оригіналів або засвідчених копій відповідних документів і протоколів, включаючи банківські, фінансові, корпоративні документи чи ділові записи, у порядку, визначеному положеннями законодавства запитуваної Держави;
- f) заходи для встановлення місцезнаходження, арешту чи конфіскації доходів, одержаних злочинним шляхом;
- g) встановлення місцезнаходження та ідентифікація осіб і предметів;
- h) надання іншої правової допомоги, що відповідає меті цього Договору і не суперечить законодавству запитуваної Держави.

3. Для цілей цього Договору:

- a) “доходи, одержані злочинним шляхом”, означає будь-яку власність, яка безпосередньо чи опосередковано одержана чи реалізована будь-якою особою внаслідок будь-якого злочину чи злочинів, або вартість будь-якої такої власності; та
- b) “власність” включає власність будь-якого виду, матеріальну власність чи власність, виражену в правах, рухоме чи нерухоме майно і юридичні документи або документи, які підтверджують право на таку власність чи процент від неї.

4. Цей Договір не поширюється на:

- a) арешт або затримання будь-якої особи з метою видачі такої особи;
- b) виконання в запитуваній Державі судових рішень, винесених у кримінальних справах у запитуючій Державі, крім випадків, коли це дозволено законодавством запитуваної Держави;
- c) передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для подальшого відбування покарання;
- d) передачу провадження у кримінальних справах.

Стаття 2. Виконання запитів

1. Запити про надання правової допомоги задовольняються відповідно до законодавства запитуваної Держави та без зволікань. Запитувана Держава виконує запит у спосіб, визначений запитуючою Державою, в тій мірі, в якій це не суперечить її законодавству.

2. Запитувана Держава на прохання повідомляє запитуючу Державу про дату і місце виконання запиту про надання правової допомоги.

Стаття 3. Інші зобов'язання

Якщо Договірними Державами не узгоджене інше, цей Договір не впливає на зобов'язання, які існують між ними відповідно до інших міжнародних договорів чи домовленостей або які виникли іншим чином.

Стаття 4. Відмова або відстрочка надання правової допомоги

1. У наданні правової допомоги може бути відмовлено, якщо:

а) на думку запитуваної Держави, виконання запиту може зашкодити її суверенітету, безпеці, громадському порядку чи іншим

її суттєвим інтересам;

б) злочин розглядається запитуваною Державою як такий, що має політичний характер;

с) існують вагомі підстави вважати, що запит про надання правової допомоги направлений з метою переслідування особи за ознаками її раси, статі, релігії, національності, етнічного походження, або становище цієї особи може бути погіршене з будь-якої з таких причин;

д) запит стосується злочину, який є предметом розслідування або переслідування в запитуваній Державі або переслідування якого в запитуючій Державі було б несумісним із законодавством запитуваної Держави щодо повторного притягнення до кримінальної відповідальності за один і той самий злочин;

е) надання запитуваної допомоги потребує вжиття запитуваною

Державою заходів примусу, які були б несумісними з її законодавством, якби такі злочини були предметом розслідування або судового розгляду в межах її власної юрисдикції;

ф) діяння є злочином за військовим правом, але не є також злочином за загальним кримінальним правом.

2. У наданні правової допомоги не може бути відмовлено виключно з причини необхідності збереження таємниці банку та подібних фінансових установ, якщо інше не передбачено положеннями національного законодавства.

3. Запитувана Держава може відстрочити виконання запиту, якщо його негайне виконання перешкодило б розслідуванню або переслідуванню, яке триває в запитуваній Державі.

4. Перш ніж відмовити в запиті або відстрочити його виконання запитувана Держава повинна розглянути можливість надання правової допомоги на певних умовах, які вона вважає необхідними. Якщо запитуюча Держава погоджується на правову допомогу на певних умовах, вона повинна їх дотримуватися.

5. Причини відмови у наданні правової допомоги або її відстрочки повинні бути зазначені.

Частина II

Спеціальні положення

Стаття 5. Отримання доказів

1. Запитувана Держава, відповідно до свого законодавства та на запит запитуючої Держави, отримує свідчення осіб або одержує від них речові докази для передачі запитуючій Державі.

2. Якщо запитуюча Держава бажає, щоб особа давала свідчення під присягою, вона ясно зазначає це у своєму запиті, і запитувана Держава виконує запит, якщо таке передбачено її законодавством.

3. На запит запитуючої Держави сторони відповідного судового процесу в запитуючій Державі, їхні законні представники і представники запитуючої Держави, з дотриманням законодавства та

процесуальних вимог запитуваної Держави можуть бути присутніми під час виконання процесуальних дій.

Стаття 8. Гарантія безпеки

1. З дотриманням пункту 2 цієї статті, якщо особа перебуває у запитуючій Державі відповідно до запиту, направлено згідно зі статтею 6 або 7 цього Договору:

а) така особа не може бути затримана, притягнута до відповідальності, бути покарана або її особиста свобода не може бути іншим чином обмежена в запитуючій Державі у зв'язку з діями чи бездіяльністю або із засудженням, що передували від'їзду цієї особи з території запитуваної Держави;

б) така особа, без її згоди та без згоди запитуваної Держави відповідно до статті 6 цього Договору, не може бути примушена давати свідчення у будь-якому іншому судовому розгляді чи надавати допомогу в будь-якому іншому розслідуванні, крім того судового розгляду або розслідування, якого стосується запит.

2. Пункт 1 цієї статті не застосовується, якщо особа, маючи можливість залишити запитуючу Державу, не зробила цього протягом 15 календарних днів або будь-якого більш тривалого строку, погодженого Державами, після того як цю особу було офіційно повідомлено, що її присутність більше не потрібна, або, залишивши, добровільно повернулася.

3. Щодо особи, яка не з'явилася в запитуючу Державу, не можуть застосовуватися будь-які санкції або примусові заходи у запитованій або запитуючій Державі.

Стаття 9. Право або обов'язок відмовитися від дачі свідчень

1. Особа, яка має давати свідчення у запитованій або запитуючій Державі, може відмовитися від дачі свідчення, якщо:

а) законодавство запитованої Держави вимагає або дозволяє такій особі відмовитися від дачі свідчень у подібних обставинах при розгляді справи у запитованій Державі; або

б) законодавство запитуючої Держави вимагає або дозволяє такій особі відмовитися від дачі свідчень у подібних обставинах при розгляді справи у запитуючій Державі.

2. Якщо особа стверджує, що вона має право або обов'язок відмовитися від дачі свідчень відповідно до законодавства своєї Держави, то запитуюча Держава, в якій перебуває така особа, покладається на підтвердження компетентної установи запитованої Держави як на доказ існування чи неіснування такого права чи обов'язку.

Стаття 10. Вручення документів

1. Запитована Держава здійснює вручення будь-яких документів, переданих їй згідно з цим Договором запитуючою Державою.

2. Запит про вручення викликів повинен бути направлений запитованій Державі не менш як за 90 днів до дати, коли необхідна явка особи. У термінових випадках запитована Держава може не застосовувати вимогу щодо цього строку.

3. У відповідь на запит надається підтвердження про вручення у спосіб, визначений запитуючою Державою.

Стаття 12. Передача документів і предметів

1. Якщо запит про надання правової допомоги стосується передачі записів і документів, запитована Держава може передати їхні засвідчені копії, якщо тільки запитуюча Держава ясно не висловить прохання надати оригінали.

2. Будь-яка власність, а також оригінали записів і документів, передані запитуючій Державі відповідно до цього Договору, якнайшвидше повертаються запитованій Державі, якщо остання не відмовляється від свого права на їх повернення.

Стаття 13. Надання документів

1. Запитувана Держава надає копії документів відповідно до свого законодавства.
2. Запитувана Держава може надати копії будь-якого іншого документа або протоколу на таких самих умовах, на яких такий документ або протокол може бути наданий її власним компетентним установам.

Стаття 14. Встановлення місцезнаходження та ідентифікація осіб і предметів

Компетентні установи запитуваної Держави докладають усіх зусиль для встановлення місцезнаходження та ідентифікації осіб і предметів, указаних у запиті.

Частина III

Процедура

Стаття 15. Форма і зміст запиту

1. У будь-якому разі запит про надання правової допомоги повинен містити:
 - a) найменування компетентної установи, яка проводить розслідування або судовий розгляд справи, якої стосується запит;
 - b) характер розслідування або судового розгляду, у тому числі викладення відповідних фактів і законів щодо кожного злочину;
 - c) мета направлення запиту та зміст запитуваної правової допомоги;
 - d) необхідність дотримання конфіденційності та її причини; і e) строк, протягом якого бажано виконати запит.
2. Запит про надання правової допомоги повинен також містити таку інформацію:
 - a) якщо можливо, - ідентифікаційні дані, інформацію про громадянство і місцезнаходження особи чи осіб, які є суб'єктами розслідування чи судового розгляду;
 - b) у разі необхідності - докладний опис спеціальної процедури або вимоги, про дотримання яких просить запитуюча Держава, із зазначенням причин;
 - c) у запиті про отримання доказів, обшук і виїмку - відомості про те, на якій підставі існує впевненість у тому, що такі докази можуть знаходитися під юрисдикцією запитуваної Держави;
 - d) у запиті про отримання доказів чи одержання свідчень від особи - зазначення необхідності принесення присяги, а також опис запитуваного доказу чи свідчення, включаючи перелік запитань, що необхідно поставити особі;
 - e) у разі передачі речових доказів - місцезнаходження речових доказів у запитуваній Державі і відомості про особу чи групу осіб, відповідальних за зберігання речових доказів у запитуючій Державі, місце, в яке такі речові докази мають бути переміщені, будь-які процесуальні дії, які мають бути здійснені, а також дату повернення речових доказів;
 - f) у разі передачі затриманої особи - відомості про особу чи групу осіб, відповідальних за її охорону під час перевезення, місце, в яке затриману особу має бути перевезено, а також дату повернення цієї особи; та
 - g) у разі запиту про арешт або конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, при можливості:
 - i) докладний опис таких доходів, у тому числі їх місцезнаходження;
 - ii) відомості, які містять докази того, що гроші або майно є доходами, одержаними злочинним шляхом; та
 - iii) відомості про докази, які можуть бути надані для виконання процесуальних дій у запитуваній Державі.
3. Запитувана Держава не відмовлятиметься виконувати запит лише на тій підставі, що він не містить усієї інформації, зазначеної в пунктах 1 і 2 цієї статті, якщо вона може виконати такий запит відповідно до свого законодавства.

4. Якщо запитувана Держава вважає недостатньою для виконання запиту інформацію, яка міститься в запиті, вона може звернутися з проханням надати додаткову інформацію і встановити термін її отримання.

5. Запит має бути складений у письмовій формі. У термінових випадках або якщо інше дозволено запитуваною Державою, запит може бути зроблений в усній формі, але відразу після того невідкладно підтверджений письмово.

Стаття 16. Дотримання конфіденційності

1. Запитувана Держава може, після консультацій із запитуючою Державою, вимагати, щоб надана інформація чи докази або джерела такої інформації чи доказів зберігалися конфіденційно або розголошувалися чи використовувалися лише з дотриманням термінів і умов, нею визначених.

2. Запитувана Держава докладає всіх зусиль з метою дотримання конфіденційності запиту про надання правової допомоги, його змісту та підтвердних документів, а також факту надання такої допомоги. Якщо запит не може бути виконаний без порушення конфіденційності, запитувана Держава повідомляє про це запитуючу Державу, яка визначає, чи повинен бути запит виконаний в такому випадку.

3. Запитуюча Держава дотримується конфіденційності доказів та інформації, наданих запитуваною Державою, крім випадків, коли докази та інформація необхідні для проведення розслідування та судового розгляду, зазначених у запиті.

Стаття 17. Обмеження у використанні

Без згоди запитуваної Держави запитуюча Держава не може розголошувати, використовувати або передавати інформацію чи докази, надані запитуваною Державою для потреб розслідувань чи судових розглядів, інших, ніж ті, які вказані у запиті. Проте у випадках, коли змінюється обвинувачення, наданий матеріал може використовуватися у тих межах, в яких злочин, що є предметом обвинувачення, є таким, щодо якого може бути надана взаємна правова допомога відповідно до цього Договору.

Стаття 18. Центральні органи

Усі запити і відповіді відповідно до цього Договору направляються і одержуються Центральними органами. Центральним органом з боку України є Міністерство юстиції (щодо запитів судів) та Генеральна прокуратура (щодо запитів органів досудового слідства), Центральним органом з боку Арабської Республіки Єгипет є Департамент з питань міжнародного і культурного співробітництва Міністерства юстиції.

Стаття 19. Дійсність документів

1. Документи, виготовлені або засвідчені на території однієї з Договірних Держав установою або спеціально уповноваженою особою в межах їх компетенції і за встановленою формою та скріплені гербовою печаткою, приймаються на території другої Договірної Держави без будь-якого спеціального посвідчення.

2. Документи, що розглядаються як офіційні документи на території однієї з Договірних Держав, мають на території другої Договірної Держави доказову силу офіційних документів.

Стаття 20. Мова

Запит, підтвердні документи та інші повідомлення, направлені відповідно до цього Договору, супроводжуються перекладом мовою запитуваної Держави або англійською мовою.

Стаття 21. Витрати

1. Запитувана Держава покриває витрати на виконання запиту про надання правової допомоги, за винятком витрат, які покладаються на запитуючу Державу:

а) витрат, пов'язаних з передачею будь-якої особи на територію чи з території запитованої Держави на запит запитуючої Держави, і будь-яких витрат, пов'язаних з виплатами особам, які перебувають у запитуючій Державі;

б) витрат на винагороди експертам.

2. Якщо очевидно, що виконання запити про надання правої допомоги потребує надмірних витрат, Договірні Держави проводять консультації для визначення строків і умов, за яких правова допомога може бути надана.

Стаття 22. Консультації

На прохання будь-якої з Договірних Держав Договірні Держави невідкладно проводять консультації щодо тлумачення, застосування або виконання цього Договору в цілому або стосовно конкретного випадку.

Стаття 23. Заключні положення

1. Цей Договір підлягає ратифікації.

2. Цей Договір набуває чинності на тридцятий день з дня обміну ратифікаційними грамотами.

3. Цей Договір застосовується до будь-яких запитів, направлених після набуття ним чинності, навіть якщо відповідні дії чи бездіяльність були вчинені до цієї дати.

4. Будь-яка із Договірних Держав може денонсувати цей Договір шляхом направлення письмового повідомлення іншій Договірній Державі. Така денонсація набуває чинності через шість місяців з дати отримання повідомлення іншою Договірною Державою.

На засвідчення цього ті, хто нижче підписалися, належним чином уповноважені, підписали цей Договір.

7. Договір між Україною та Естонською Республікою про правову допомогу та правові відносини у цивільних та кримінальних справах

Витяг

(Договір ратифіковано Законом N 450/95-ВР (450/95-ВР) від 22.11.95)

Дата підписання: 15.02.1995

Дата ратифікації: 22.11.1995

Дата набуття чинності: 17.05.1996

Україна та Естонська Республіка, які надалі іменуються “Договірні Сторони”, надаючи важливого значення розвитку співробітництва в галузі надання правової допомоги у цивільних та кримінальних справах, домовились про наступне:

Частина перша

Загальні положення

Стаття 1. Правовий захист

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території другої Договірної Сторони стосовно своїх особистих та майнових прав таким самим правовим захистом, як і громадяни цієї Договірної Сторони.

Це відноситься також і до юридичних осіб, які створені відповідно до законодавства однієї з Договірних Сторін.

2. Громадяни однієї Договірної Сторони мають право вільно і без перешкод звертатися до суду, прокуратури, нотаріату (які надалі іменуються “установами юстиції”) та в інші установи другої Договірної Сторони, до компетенції яких відносяться цивільні та кримінальні справи, можуть виступати в них, порушувати клопотання, подавати позови та здійснювати інші процесуальні дії на тих самих умовах, як і громадяни цієї Договірної Сторони.

3. Цивільними справами в розумінні даного Договору вважаються також сімейні справи.

Стаття 2. Правова допомога

1. Установи юстиції Договірних Сторін надають взаємно правову допомогу у цивільних та кримінальних справах відповідно до положень даного Договору.

2. Установи юстиції здійснюють правову допомогу й іншим установам, до компетенції яких відносяться справи, вказані у пункті 1 цієї статті.

3. Інші установи, до компетенції яких відносяться справи, вказані у пункті 1 цієї статті, надсилають прохання про правову допомогу через установи юстиції.

Стаття 3. Обсяг правової допомоги

Правова допомога охоплює виконання процесуальних дій, що передбачені законодавством запитуючої Договірної Сторони, зокрема, допит сторін, обвинувачених та підсудних, потерпілих, свідків, експертів, проведення експертиз, судового огляду, передачу речових доказів, порушення кримінального переслідування та видачу осіб, які скоїли злочини, визнання та виконання судових рішень у цивільних справах, вручення та пересилання документів, надання на прохання другої Договірної Сторони відомостей про судимість обвинувачених.

Стаття 4. Порядок зносин

При здійсненні правової допомоги установи Договірних Сторін зносяться одна з одною через Міністерство юстиції та Генеральну Прокуратуру України і Міністерство юстиції та Державну Прокуратуру Естонської Республіки, якщо даним Договором не передбачено інше.

Стаття 5. Мова

1. Прохання про здійснення правової допомоги та додатки до них складаються на мові запитуючої Договірної Сторони, до них також додаються завірені копії перекладу на мову другої Договірної Сторони або російську мову.

2. Переклад засвідчується офіційним перекладачем або нотаріусом, або посадовою особою запитуючої установи, або дипломатичним представництвом чи консульською установою запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 6. Оформлення документів

Документи, що надсилаються установами юстиції та іншими установами в порядку надання правової допомоги, повинні бути засвідчені підписом компетентної особи та скріплені гербовою печаткою запитуючої установи.

Стаття 7. Форма доручення про надання правової допомоги

У дорученні про надання правової допомоги повинно бути вказано:

- 1) найменування запитуючої установи;
- 2) найменування запитуваної установи;
- 3) найменування справи, по якій запитується правова допомога;
- 4) імена та прізвища сторін, обвинувачених, підсудних або засуджених, їх громадянство, заняття та постійне місце проживання або місцеперебування, а відносно юридичних осіб - їх найменування та місцезнаходження;
- 5) прізвища та адреси їх уповноважених;

б) зміст доручення, а в кримінальних справах також опис фактичних обставин скоєного злочину та його юридична кваліфікація за Кримінальним кодексом запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 8. Порядок виконання

1. При виконанні доручення про надання правової допомоги установа юстиції, до якої звернене доручення, застосовує законодавство своєї держави. Однак, на прохання установи, від якої виходить доручення, вона може застосовувати процесуальні норми Договірної Сторони, від якої виходить доручення, оскільки вони не суперечать законодавству її держави.

2. Якщо установа юстиції, до якої звернене доручення, не компетентна його виконати, вона пересилає доручення компетентній установі юстиції та повідомляє про це установу, від якої виходить доручення.

3. У випадку одержання відповідного клопотання, установа юстиції, до якої звернене доручення, повідомляє установу, від якої виходить доручення, про час та місце виконання доручення.

4. Після виконання доручення установа юстиції, до якої звернене доручення, надсилає документи установі, від якої виходить доручення; у тому випадку, коли правова допомога не могла бути надана, запитувана установа юстиції повертає доручення та повідомляє про обставини, що перешкоджають його виконанню.

Стаття 9. Порядок вручення документів

1. Запитувана установа здійснює вручення документів відповідно до правил, які діють в її державі, якщо документи, що підлягають врученню, складені на її мові або забезпечені завіреним перекладом, у тих випадках, коли документи складені не на мові запитуваної Договірної Сторони або не забезпечені перекладом, вони вручаються одержувачу, якщо він згоден добровільно їх прийняти.

2. У проханні про вручення повинні бути вказані точна адреса одержувача та найменування документу, який підлягає врученню. Якщо вказана у проханні про вручення адреса виявилась неповною або неточною запитувана установа згідно зі своїм законодавством вживає заходи для встановлення точної адреси.

Стаття 10. Підтвердження вручення документів

Підтвердження вручення документів оформлюється відповідно до правил, що діють на території запитуваної Договірної Сторони. У підтвердженні повинні бути зазначені час і місце вручення, а також особа, якій вручено документ.

Стаття 11. Вручення документів та допит громадян через дипломатичні представництва або консульські установи

Договірні Сторони мають право вручати документи та допитувати власних громадян через свої дипломатичні представництва або консульські установи. При цьому не можуть застосовуватися заходи примусового характеру.

Стаття 12. Виклик за кордон потерпілого свідка, експерта

1. Якщо під час попереднього слідства або судового розгляду на території однієї Договірної Сторони виникне необхідність в особистій явці потерпілого, свідка, експерта, які знаходяться на території другої Договірної Сторони, то слід звернутися до відповідного органу цієї Договірної Сторони з дорученням про вручення повістки.

2. Повістка не може містити санкцій на випадок неявки викликаного.

3. Потерпілий, свідок, експерт, який, незалежно від його громадянства, добровільно з'явився на виклик у відповідний орган другої Договірної Сторони, не може на території цієї Договірної Сторони бути притягнутий до кримінальної або адміністративної відповідальності, взятий під варту або бути покараний у зв'язку з будь-яким діянням, скоєним до перетинання її державного кордону. Такі особи не

можуть бути також притягнутими до кримінальної або адміністративної відповідальності, взяті під варту або бути покараними у зв'язку з їх свідченнями або висновками як експертів або у зв'язку з діями, що є предметом розгляду.

4. Цим привілеєм не користується потерпілий, свідок, експерт, якщо він протягом 15 днів з моменту повідомлення його про те, що його присутність не є обов'язковою, не залишить територію запитуючої Договірної Сторони. У цей строк не зараховується час, протягом якого потерпілий, свідок, експерт не міг залишити територію запитуючої Договірної Сторони за незалежних від нього обставин.

5. Потерпілі, свідки, експерти, які з'явились за викликом на територію другої Договірної Сторони, мають право на відшкодування витрат органом, що їх викликає, пов'язаних з переїздом та перебуванням за кордоном, а також на відшкодування неотриманої заробітної плати за дні відриву від роботи; експерти, крім того, мають право на винагороду за проведення експертизи. У виклику повинно бути вказано, на які види виплат мають право викликані особи. За їх клопотання Договірна Сторона, від якої виходить виклик, сплачує аванс на покриття відповідних витрат.

Стаття 13. Дійсність документів

1. Документи, що були складені або засвідчені відповідною установою однієї з Договірних Сторін, скріплені печаткою та засвідчені підписом компетентної особи, мають силу документа на території другої Договірної Сторони без будь-якого іншого засвідчення. Це стосується також копій та перекладів, що засвідчені відповідним органом.

Документи, що на території однієї з Договірних Сторін визнаються офіційними, вважаються такими ж й на території другої Договірної Сторони.

Стаття 14. Витрати, пов'язані з наданням правової допомоги

1. Кожна Договірна Сторона сплачує витрати, пов'язані з наданням правової допомоги на своїй території.

2. Запитувана установа повідомляє запитуючій установі про розмір витрат. Якщо запитуюча установа стягне ці витрати з особи, яка повинна їх відшкодувати, стягнені суми надходять на користь тієї Договірної Сторони, яка їх стягнула.

Стаття 15. Надання інформації

Міністерство юстиції і Генеральна Прокуратура України та Міністерство юстиції і Державна Прокуратура Естонської Республіки надають один одному на прохання інформацію про чинне або про те, що було раніше чинне в їх державах законодавство та щодо питань його застосування установами юстиції.

Стаття 16. Безплатний правовий захист

У передбачених законодавством Договірних Сторін випадках громадянам однієї Договірної Сторони в судах та інших установах другої Договірної Сторони надається безплатна юридична допомога та забезпечується безплатне судочинство за тих же самих умов і з тими ж перевагами, як і громадянам цієї Договірної Сторони.

Стаття 17. Пересилка документів про реєстрацію актів громадянського стану та інших документів

1. Органи реєстрації актів громадянського стану однієї Договірної Сторони безпосередньо пересилають за клопотанням установ юстиції другої Договірної Сторони виписки із записів актів громадянського стану для службового користування.

2. Клопотання громадян однієї Договірної Сторони про висилку свідоцтв про реєстрацію актів громадянського стану можна пересилати безпосередньо відповідному органу реєстрації актів громадянського стану другої Договірної Сторони. Ці документи заявник отримує при посередництві тієї Договірної Сторони, орган якої видав ці документи.

3. Документи про освіту, стаж роботи та інші, що стосуються особистих та майнових прав та інтересів громадян, видаються і пересилаються у порядку передбаченому пунктом 2 цієї статті.

4. Документи, зазначені у пунктах 1-3 цієї статті, пересилаються без перекладу і безплатно.

Стаття 18. Відмова в наданні правової допомоги

Правова допомога не надається, якщо її надання може спричинити шкоду суверенітету чи безпеці або суперечить основним принципам законодавства запитуваної Договірної Сторони.

Частина друга

Спеціальні положення

Розділ I

Правова допомога та правові відносини у цивільних справах

Стаття 19. Звільнення від судових витрат

Громадяни однієї Договірної Сторони на території другої Договірної Сторони звільнюються від сплати судових витрат на тих же підставах і в тому ж обсязі, що і громадяни даної Договірної Сторони.

Стаття 20. Видача документів про особистий, сімейний та майновий стан

1. Документ про особистий, сімейний та майновий стан, що необхідний для одержання дозволу на звільнення від сплати судових витрат, видається компетентним органом Договірної Сторони, на території якої заявник має місце проживання або місцезнаходження.

2. Якщо заявник не має місця проживання або місцезнаходження на території Договірних Сторін, тоді буде достатньо наявності документа, виданого або завіреного дипломатичним представництвом або консульською установою його держави.

3. Суд, який виніс рішення за клопотанням про звільнення від сплати судових витрат, може запитати орган, який видав документ, про додаткове роз'яснення.

Стаття 21. Компетенція судів

1. Якщо даний Договір не встановлює іншого, суди кожної з Договірних Сторін компетентні розглядати цивільні справи, якщо відповідач має на її території місце проживання. За позовами до юридичних осіб вони компетентні, якщо на території цієї Договірної Сторони знаходиться орган управління, представництво або філіал юридичної особи.

2. Суди Договірних Сторін розглядають справи і в інших випадках, якщо про це є письмова угода сторін. При наявності такої угоди суд припиняє провадження по справі за заявою відповідача, якщо така заява зроблена до наведення заперечень по суті позову. Виключна компетенція судів не може бути змінена угодою сторін.

3. У випадку порушення провадження по справі між тими ж сторонами, про той же предмет і на тих же підставах в судах обох Договірних Сторін, що компетентні відповідно до даного Договору, суд, який порушив справу пізніше, припиняє провадження.

Стаття 22. Правоздатність та дієздатність

1. Дієздатність та правоздатність фізичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є ця особа.

2. Правоздатність юридичної особи визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої вона заснована.

Стаття 23. Обмеження дієздатності або визнання особи недієздатною

1. При обмеженні дієздатності особи або визнанні її недієздатною застосовується законодавство та компетентні установи Договірної Сторони, громадянином якої є дана особа.

2. Якщо установа однієї з Договірних Сторін встановить, що є підстави для обмеження в дієздатності або визнання недієздатним громадянина другої Договірної Сторони, місце проживання або місцезнаходження якого знаходиться на території цієї Договірної Сторони, тоді вона сповіщає про це відповідну установу другої Договірної Сторони. Якщо установа, повідомлена таким чином, заявить, що вона надає право виконати подальші дії установі місця проживання або місцезнаходження даної особи, або не висловиться у тримісячний термін, тоді установа місця проживання або місцезнаходження цієї особи може розглядати справу по обмеженню в дієздатності або визнанню її недієздатною відповідно до законодавства своєї держави, якщо підстави для цього передбачаються також законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої є дана особа. Рішення про обмеження в дієздатності або визнання недієздатною особи повинно бути направлено відповідній установі другої Договірної Сторони.

3. Положення пунктів 1 та 2 цієї статті застосовуються також при скасуванні обмеження в дієздатності особи або поновленні громадянина в дієздатності.

4. У невідкладних випадках установа місця проживання або місцеперебування особи, що підлягає обмеженню в дієздатності або визнанню її недієздатною, яка є громадянином другої Договірної Сторони, може сама вжити заходів, необхідних для захисту цієї особи або її майна. Рішення, прийняті у зв'язку з цими заходами, слід направити відповідній установі Договірної Сторони, громадянином якої є дана особа; ці рішення підлягають скасуванню, якщо установою цієї Договірної Сторони буде постановлено інше.

Стаття 24. Визнання безвісно відсутнім, оголошення померлим та встановлення факту смерті

1. У справах про визнання безвісно відсутнім, оголошення померлим та встановлення факту смерті компетентні установи тієї Договірної Сторони, громадянином якої була особа у той час, коли вона за останніми відомостями була живою.

2. Установи однієї Договірної Сторони можуть визнати громадянина другої Договірної Сторони безвісно відсутнім, померлим, а також встановити факт його смерті за клопотанням осіб, що проживають на її території, якщо їх права та інтереси ґрунтуються на законодавстві цієї Договірної Сторони.

3. У випадках, які передбачені пунктами 1 та 2 цієї статті, установи Договірних Сторін застосовують законодавство своєї держави.

Стаття 25. Укладення шлюбу

1. Умови укладення шлюбу визначаються для кожної особи, яка укладає шлюб, законодавством Договірної Сторони, громадянином якої вона є. Крім того, повинні бути дотримані вимоги законодавства Договірної Сторони, на території якої укладається шлюб відносно перешкод укладання шлюбу.

2. Форма укладання шлюбу визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої укладається шлюб.

Стаття 26. Особисті та майнові правовідносини подружжя

1. Особисті та майнові правовідносини подружжя визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої вони мають спільне місце проживання.

2. Якщо один з подружжя проживає на території однієї Договірної Сторони, а другий - на території іншої Договірної Сторони, і обидва мають одне й те ж громадянство, тоді їх особисті та майнові правовідносини визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, громадянином якої вони є.

3. Якщо один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - другої Договірної Сторони, і один з них проживає на території однієї, а другий - на території другої Договірної Сторони, тоді їх особисті та майнові правовідносини визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої вони мали своє останнє спільне місце проживання.

4. Якщо особи, що вказані у пункті 3 цієї статті, не мали спільного місця проживання на території Договірних Сторін, застосовується законодавство Договірної Сторони, установа якої розглядає справу.

Стаття 27. Розірвання шлюбу та визнання шлюбу недійсним

1. У справах про розірвання шлюбу застосовується законодавство та компетентні установи Договірної Сторони, громадянами якої подружжя було на момент подання заяви. Якщо подружжя має місце проживання на території другої Договірної Сторони, компетентні також установи цієї Договірної Сторони.

2. Якщо на момент подання заяви про розірвання шлюбу один з подружжя є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - другої Договірної Сторони, і один з них проживає на території однієї, а другий на території другої Договірної Сторони, тоді компетентні установи обох Договірних Сторін. При цьому вони застосовують законодавство своєї держави.

3. У справах про визнання шлюбу недійсним застосовується законодавство Договірної Сторони, яке, відповідно до статті 25 даного Договору, застосовувалось при укладенні шлюбу. При цьому компетентність судів визначається відповідно до пунктів 1 і 2 цієї статті.

Стаття 28. Правовідносини між батьками та дітьми

1. Справи про встановлення та оспорування батьківства, про встановлення народження дитини від даного шлюбу вирішуються відповідно до законодавства Договірної Сторони, громадянином якої є дитина за народженням

2. Правовідносини між батьками та дітьми визначаються законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої вони мають спільне місце проживання.

3. Якщо місце проживання будь-якого з батьків і дітей знаходиться на території другої Договірної Сторони, тоді правовідносини між ними визначаються законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

4. Правовідносини між позашлюбною дитиною та її матір'ю і батьком визначаються законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

5. Для винесення рішення у правовідносинах, які вказані в пунктах 1-4 цієї статті, компетентні суди Договірної Сторони, законодавство якої повинно застосовуватись у цих випадках.

6. Якщо позивач та відповідач проживають на території однієї Договірної Сторони, компетентні також суди цієї Договірної Сторони з дотриманням положень пунктів 1 та 4 цієї статті.

Стаття 29. Ясиновлення

1. При усиновленні застосовується законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновитель під час подання клопотання. Якщо усиновитель є громадянином однієї Договірної Сторони, а місце проживання має на території другої Договірної Сторони, тоді застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

2. Для усиновлення необхідно, якщо цього вимагає законодавство тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновлюваний, згода усиновлюваного, його законного представника, дозвіл компетентного державного органу а також застосовуються обмеження відносно усиновлення, пов'язаного зі зміною місця проживання усиновлюваного на місце проживання в іншій державі.

3. Якщо дитину усиновлює подружжя, один з яких є громадянином однієї Договірної Сторони, а другий - другої Договірної Сторони, повинні бути дотримані вимоги, які передбачені законодавством обох Договірних Сторін. Однак, якщо подружжя має місце проживання на території однієї з Договірних Сторін, застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

4. Положення вищенаведених пунктів відносяться відповідно до скасування та визнання усиновлення недійсним.

5. У справах про усиновлення, скасування та визнання усиновлення недійсним компетентним є орган тієї Договірної Сторони, громадянином якої є усиновитель під час подання клопотання. Якщо усиновлюваний є громадянином однієї Договірної Сторони, а проживає на території другої Договірної Сторони, де має місце проживання також усиновитель, тоді компетентним є також орган цієї Договірної Сторони.

Стаття 30. Опіка та піклування

1. У справах про опіку та піклування над громадянами Договірних Сторін, оскільки даним Договором не передбачається інше, компетентний орган опіки та піклування Договірної Сторони, громадянином якої є особа, яка потребує опіки чи піклування. При цьому застосовується законодавство цієї Договірної Сторони.

2. Правовідносини між опікуном або піклувальником та особою, яка знаходиться під опікою або піклуванням, визначаються законодавством Договірної Сторони, орган опіки та піклування якої призначив опікуна чи піклувальника.

3. Якщо заходи щодо опіки чи піклування необхідні в інтересах особи, яка знаходиться під опікою чи піклуванням, місце проживання або місцезнаходження, або майно якої знаходиться на території другої Договірної Сторони, тоді орган опіки та піклування цієї Договірної Сторони терміново повинен повідомити компетентний, відповідно до пункту 1 цієї статті, орган опіки та піклування цієї Договірної Сторони.

4. У невідкладних випадках орган опіки та піклування другої Договірної Сторони може сам застосовувати необхідні заходи, однак він повинен терміново повідомити про попередньо вжиті заходи компетентний, згідно з пунктом 1 цієї статті, орган опіки та піклування. Застосовані заходи залишаються чинними, поки цей орган не винесе іншого рішення.

5. Компетентний, згідно з пунктом 1 цієї статті, орган опіки та піклування може передати опіку або піклування відповідним органам другої Договірної Сторони, якщо місце проживання або місцеперебування, або майно особи, яка знаходиться під опікою чи піклуванням, знаходиться на території цієї Договірної Сторони. Передача дійсна лише у тому випадку, коли запитуваний орган дасть згоду прийняти опіку чи піклування та повідомить про це запитуючий орган.

6. Орган, який згідно з пунктом 5 цієї статті прийняв опіку або піклування, здійснює їх відповідно до законодавства своєї держави. Однак, він не має права виносити рішення у питаннях, що стосуються особистого статусу особи, яка знаходиться під опікою або піклуванням, але може дати дозвіл на укладення шлюбу, необхідний згідно з законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є дана особа.

Стаття 31. Право власності

1. Право власності на нерухоме майно визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться нерухоме майно.

2. Право власності на транспортні засоби, які підлягають внесенню до державних реєстрів, визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться орган, який здійснив реєстрацію транспортного засобу.

3. Виникнення та припинення права власності або іншого речового права на майно визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої майно знаходилось в момент, коли мали місце дія або інша обставина, що стали підставою виникнення або припинення такого права. Виникнення та припинення права власності або іншого речового права на майно, яке є предметом угоди, визначається законодавством місця здійснення угоди, якщо інше не передбачено угодою сторін.

Стаття 32. Форма угоди

1. Форма угоди визначається законодавством місця її укладення.

2. Форма угоди з приводу нерухомого майна та права на нього визначається законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться таке майно.

Стаття 33. Відшкодування шкоди

1. Зобов'язання про відшкодування шкоди, крім тих, які випливають з договорів та інших правомірних дій, визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої мали місце дія або інша обставина, що стали підставою для вимоги відшкодування шкоди.

2. Якщо заподіювач шкоди і потерпілий є громадянином однієї Договірної Сторони, застосовується законодавство Договірної Сторони, до суду якої подано заяву.

3. У справах, згаданих у пунктах 1 і 2 цієї статті компетентний суд Договірної Сторони, на території якої мали місце дія або інша обставина, що стали підставою для вимоги про відшкодування шкоди. Потерпілий може подати позов також до суду Договірної Сторони, на території якої проживає відповідач.

Стаття 34. Право успадкування

1. Право успадкування рухомого майна регулюється законодавством Договірної Сторони, на території якої спадкоємець мав останнє постійне місце проживання.

2. Право успадкування нерухомого майна регулюється законодавством Договірної Сторони, на території якої знаходиться майно.

3. Громадяни однієї Договірної Сторони прирівнюються у правах до громадян другої Договірної Сторони, які проживають на її території, відносно здатності укладення або скасування заповіту на майно, що знаходиться на території другої Договірної Сторони, або на права, які повинні бути там здійснені, а також відносно здатності набуття у спадщину майна або прав. Майно або права переходять до них на тих самих умовах, що встановлено для громадян Договірної Сторони, які проживають на її території.

Стаття 35. Перехід спадщини державі

Якщо за законодавством Договірних Сторін спадкове майно, що успадковується державою за законом, переходить у власність держави, тоді рухоме майно передається державі, громадянином якої на момент смерті був спадкоємець, а нерухоме майно переходить у власність держави, на території якої воно знаходиться.

Стаття 36. Форма заповіту

Форма заповіту визначається законодавством Договірної Сторони, громадянином якої був спадкоємець на момент складання заповіту. Однак, достатньо, щоб було дотримано законодавство Договірної Сторони, на території якої був складений заповіт. Це положення застосовується і відносно скасування заповіту.

Стаття 37. Компетентність у справах про успадкування

1. Проведення у справах про успадкування рухомого майна, за винятком випадків, передбачених пунктом 2 цієї статті, провадять установи Договірної Сторони, на території якої спадкоємець мав останнє постійне місце проживання.

2. Якщо все рухоме спадкове майно знаходиться на території Договірної Сторони, де спадкодавець не мав останнього постійного місця проживання, тоді за заявою спадкоємця або відказоодержувача, якщо з цим згодні всі спадкоємці, провадження по справі про успадкування проводять установи цієї Договірної Сторони.

3. Проведення у справах про успадкування нерухомого майна провадять установи Договірної Сторони, на території якої знаходиться це майно.

4. Положення цієї статті застосовуються і до спорів у справах про успадкування.

Стаття 38. Заходи щодо охорони спадщини

1. Компетентні органи однієї Договірної Сторони застосовують згідно з своїм законодавством заходи, необхідні для охорони спадкового майна, яке знаходиться на її території, залишеного громадянином другої Договірної Сторони.

2. Органи, відповідальні за застосування заходів по охороні спадщини після смерті громадянина другої Договірної Сторони, зобов'язані негайно повідомити консула цієї Договірної Сторони про смерть спадкодавця та про осіб, які заявили про свої права на спадщину, про відомі їм обставини, що стосуються осіб, які мають право на спадщину і про місце їх перебування, про наявність заповіту, про розмір та вартість спадщини, а також про те, які застосовані заходи по охороні спадщини.

3. На вимогу дипломатичного представництва або консульської установи їм передається спадкове рухоме майно та документи померлого.

4. Дипломатичне представництво або консульська установа однієї Договірної Сторони мають право представляти інтереси громадян цієї Договірної Сторони у питаннях успадкування перед органами другої Договірної Сторони без особливого доручення якщо ці громадяни за відсутності або з інших поважних причин не взмозі своєчасно захищати свої права та інтереси і не призначили уповноваженого.

5. Якщо громадянин однієї Договірної Сторони помер під час поїздки по території другої Договірної Сторони, де він не мав постійного місця проживання, тоді речі, що знаходилися при ньому, за описом передаються дипломатичному представництву або консульській установі Договірної Сторони, громадянином якої був померлий.

Стаття 39. Видача спадщини

1 Якщо рухоме спадкове майно або грошова сума виручена від продажу рухомого або нерухомого спадкового майна, підлягає після закінчення спадкового провадження передачі спадкоємцям, місце проживання або місцеперебування яких знаходиться на території другої Договірної Сторони, тоді спадкове майно або виручена грошова сума передаються дипломатичному представництву або консульській установі цієї Договірної Сторони.

2. Установа, що компетентна у справах про успадкування, дає розпорядження про видачу спадкового майна дипломатичному представництву або консульській установі.

3. Це майно може бути передане спадкоємцям, якщо:

1) всі вимоги кредиторів спадкодавця, які заявлені у строк, встановлений законодавством Договірної Сторони, де знаходиться спадкове майно, сплачені або забезпечені;

2) сплачені або забезпечені всі пов'язані з успадкуванням збори;

3) компетентні установи дали, якщо необхідно, дозвіл на вивіз спадкового майна.

4. Переведення грошових сум здійснюються відповідно до діючого на території Договірних Сторін законодавства.

Розділ II

Визнання та виконання рішень

Стаття 40. Визнання та виконання рішень у цивільних справах, а також у кримінальних справах в частині відшкодування шкоди

1. Договірні Сторони взаємно визнають та виконують рішення установ юстиції у цивільних справах, що набули чинності, а також вироки в частині відшкодування шкоди, заподіяної злочином.

2. На території Договірних Сторін визнаються також без спеціального провадження рішення органів опіки та піклування, органів реєстрації актів громадянського стану та інших установ у цивільних справах, які не потребують за своїм характером виконання.

Стаття 41. Розгляд клопотань про дозвіл виконання рішень

1. Розгляд клопотань про дозвіл виконання рішень входить до компетенції судів Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

2. Клопотання про дозвіл виконання подається до суду, що виніс рішення по першій інстанції, який супроводжує його до суду, компетентного винести рішення у клопотанні.

3. Реквізити клопотання визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

4. До клопотання про дозвіл виконання необхідно прикласти:

1) завірену судом копію рішення, офіційний документ про те, що рішення набуло чинності, якщо це не впливає з тексту самого рішення, а також довідку про його виконання, якщо рішення раніше виконувалось на території Договірної Сторони;

2) документ, з якого випливає, що відповідачу, який не взяв участі у процесі, було своєчасно та в належній формі хоча б один раз вручено повідомлення про виклик до суду;

3) завірені переклади документів, що вказані у підпунктах 1 та 2 цього пункту.

5. Якщо у суду при видачі дозволу на виконання виникне сумнів, він може запитати в особи, яка порушила клопотання про виконання рішення, пояснень, а також опитати боржника по суті клопотання та у випадку необхідності запитати роз'яснень у суду, який виніс рішення.

Стаття 42. Порядок виконання рішень

1. Порядок виконання регулюється законодавством Договірної Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

2. Відносно судових витрат, пов'язаних з виконанням, застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої рішення повинно бути приведені до виконання.

Стаття 43. Відмова у визнанні та виконанні судових рішень

У визнанні судового рішення або у дозволі виконання може бути відмовлено:

1) якщо особа, яка порушила клопотання, або відповідач у справі не брав участі у процесі внаслідок того, що йому або його уповноваженому не був своєчасно та належним чином вручений виклик до суду;

2) якщо по тому ж правовому спору між тими ж сторонами на території Договірної Сторони, де повинно бути визнане та виконане рішення, було вже раніше винесене рішення, що набуло чинності, або якщо установою цієї Договірної Сторони було раніше доручено провадження у даній справі;

3) якщо згідно з положеннями даного Договору, а у випадках, не передбачених даним Договором, відповідно до законодавства Договірної Сторони, на території якої рішення повинно бути визнаним та виконаним, справа відноситься до виключної компетенції її установ.

Стаття 44. Визнання мирових угод

Положення статей 40-43 даного Договору про судові рішення застосовуються і до мирових угод, затверджених судом.

Стаття 45. Вивезення речей та переказ грошових сум

Положення даного Договору про виконання рішень не торкаються законодавства Договірних Сторін про переказ грошових сум та про вивезення предметів, придбаних у результаті виконання.

Заключні положення

Стаття 65. Набуття чинності Договору

Даний Договір підлягає ратифікації і набуде чинності через 30 днів після обміну ратифікаційними грамотами, який відбудеться у

Стаття 66. Строк дії Договору

1. Даний Договір буде діяти протягом п'яти років з дня набуття ним чинності.

2. Договір буде залишатися чинним на наступні п'ятирічні періоди, якщо жодна з Договірних Сторін не денонсує його, повідомивши про це нотою другу Договірну Сторону не менш, як за шість місяців до дати закінчення строку дії даного Договору.

3. Даний Договір може бути змінений та доповнений у порядку його укладення.

8. Договір між Україною та Ісламською Республікою Іран про правові відносини та правову допомогу в цивільних і кримінальних справах

Витяг

(Договір ратифіковано Законом N 2823-IV (2823-15) від 07.09.2005)

Дата підписання: 11.05.2004

Дата ратифікації: 07.09.2005

Дата набрання чинності: 31.08.2007

Україна та Ісламська Республіка Іран, далі - Сторони, надаючи важливе значення зміцненню ефективного співробітництва в сфері правових відносин та правової допомоги у цивільних і кримінальних справах, ґрунтуючись на визнанні національного суверенітету, невтручання у внутрішні справи обох держав і захисту взаємних інтересів,

домовилися про таке:

Стаття 1. Правовий захист

1. Громадяни однієї Сторони користуються на території другої Сторони у відношенні особистих і майнових прав таким самим правовим захистом, як і громадяни цієї Сторони.

2. Громадяни кожної з Сторін мають право вільно звертатися в суди, прокуратуру, нотаріальні контори, далі іменовані "установи юстиції", та інші установи іншої Сторони, до компетенції яких відносяться цивільні і кримінальні справи, можуть порушувати клопотання, пред'являти позови і здійснювати інші процесуальні дії на тих самих умовах, як і власні громадяни.

3. Положення пунктів 1 та 2 цієї статті застосовуються також до юридичних осіб, створених відповідно до законодавства однієї з Сторін.

Стаття 2. Правова допомога

1. Установи юстиції Сторін надають взаємну правову допомогу в цивільних і кримінальних справах відповідно до положень цього Договору.

2. Установи юстиції надають правову допомогу також іншим установам, до компетенції яких відносяться справи, зазначені в пункті 1 цієї статті.

3. Інші установи, до компетенції яких відносяться справи, зазначені в пункті 1 цієї статті, направляють прохання про правову допомогу через установи юстиції.

Стаття 3. Обсяг правової допомоги

Правова допомога охоплює виконання процесуальних дій, передбачених законодавством запитуваної Сторони, в тому числі:

- встановлення місцезнаходження та ідентифікація осіб;
- допит сторін, підозрюваних, обвинувачуваних, свідків, потерпілих, експертів та інших учасників процесу;
- огляд місця події, проведення обшуку і виїмки предметів;
- проведення експертизи;
- вилучення, зберігання і передача знарядь злочину та інших речових доказів;
- вручення і пересилання документів;
- тимчасова передача осіб, які утримуються під вартою;
- надання відомостей про судимості осіб;
- визнання і виконання судових рішень у цивільних справах, а також у кримінальних справах у частині відшкодування шкоди, заподіяної злочинцем;
- розшук і арешт майна та інших доходів, одержаних злочинним шляхом;
- інші дії, що не суперечать законодавству запитуваної Сторони.

Стаття 4. Порядок зносин

Для цілей цього Договору Сторони зносяться через свої центральні органи, якими є:

- в Україні: Міністерство юстиції України (щодо виконання судових рішень, у цивільних справах, а також у кримінальних справах на стадії судового розгляду) та Генеральна прокуратура України (у кримінальних справах на стадії досудового слідства);

- в Ісламській Республіці Іран: Вищий орган Судової влади Ісламської Республіки Іран.

При цьому можуть використовуватися дипломатичні канали.

Стаття 5. Мова

Запит про надання правової допомоги складається мовою запитуючої Сторони з наданням завіреного перекладу на державну мову запитуваної Сторони або на англійську мову.

Стаття 6. Запит про надання правової допомоги

1. Запит про надання правової допомоги складається у письмовій формі та, відповідно до обставин, у ньому повинно бути зазначено:

- найменування запитуючої установи; - найменування запитуваної установи;
- імена, по батькові і прізвища сторін, обвинувачених, підсудних або засуджених, потерпілих, а також їхнє громадянство, заняття і місце проживання або місце перебування;
- найменування, юридична адреса або місцезнаходження, банківські реквізити та ідентифікаційні коди юридичної особи;
- короткий виклад змісту запитуваної правової допомоги;
- виклад обставин справи, її юридична кваліфікація з посиланням на відповідні положення закону і наданням тексту закону;
- у разі необхідності - прізвище, ім'я та по батькові й адреса особи, якої стосується запит;
- особливі умови, яких просить дотримуватися запитуюча Сторона при виконанні запиту;
- визначення терміну, до якого очікується виконання запиту; - дані про розмір шкоди; - інші відомості, необхідні для надання правової допомоги.

2. Запит про надання правової допомоги повинен бути підписаний та скріплений гербовою печаткою запитуючої установи.

Стаття 7. Порядок виконання

1. При виконанні запиту про надання правової допомоги запитувана установа юстиції застосовує законодавство своєї держави. При цьому, на прохання запитуючої установи юстиції вона може застосовувати процесуальні норми запитуючої Сторони, якщо вони не суперечать законодавству її держави.

2. За клопотанням, запитувана установа юстиції повідомляє запитуючу установу юстиції про час і місце виконання запиту про надання правової допомоги.

3. Після виконання запиту, запитувана установа юстиції направляє отримані документи запитуючій установі юстиції. У разі, якщо правова допомога не могла бути надана, вона повертає запит і повідомляє про обставини, що перешкоджають його виконанню.

Стаття 8. Присутність представників Сторін

Представники однієї Сторони, за згодою іншої Сторони, можуть бути присутніми під час надання правової допомоги

Стаття 9. Вручення документів

1. У запиті про вручення документів повинна бути зазначена точна адреса одержувача і найменування документа, що вручається. Якщо зазначена у запиті про вручення адреса виявиться неповною або неточною, або ж одержувач не проживає за зазначеною адресою, запитувана установа юстиції відповідно до свого законодавства вживає заходів для встановлення точної адреси.

2. Запитувана установа юстиції здійснює вручення документів відповідно до законодавства своєї держави, якщо документи, що вручаються, складені мовою запитуваної Сторони або містять завірений

переклад. Якщо документи складені не мовою запитуваної Сторони або не містять перекладу, вони вручаються за умови згоди одержувача їх прийняти.

3. Підтвердження про вручення документів оформляється відповідно до законодавства, що діє в запитуваній Стороні. У підтвердженні повинні бути зазначені час і місце вручення й особа, якій вручено документ, а також установа, що його вручила.

Стаття 10. Виклик свідка або експерта

1. Якщо в ході попереднього слідства або судового розгляду на території однієї Сторони виникає необхідність в особистій явці свідка або експерта, що знаходиться на території іншої Сторони, то установа юстиції запитуючої Сторони направляє запитуваній Стороні виклик на ім'я свідка або експерта.

Особи, зазначені у цьому пункті, добровільно приймають рішення про свою явку на виклик запитуючої Сторони.

2. Особи, зазначені у пункті 1 цієї статті, які незалежно від їхнього громадянства добровільно з'явилися на виклик до відповідної установи юстиції іншої Сторони, не можуть на території цієї Сторони бути притягнутими до кримінальної або адміністративної відповідальності, взяті під варту або понести покарання в зв'язку з будь-якими діями, вчиненими до перетину кордону. Такі особи не можуть бути притягнутими до кримінальної або адміністративної відповідальності, взяті під варту або понести покарання в зв'язку з їхніми свідченнями або висновками як експерта, або в зв'язку з діями, що є предметом розгляду.

3. Гарантії, передбачені в пункті 2 цієї статті, не поширюються на свідка або експерта, якщо він протягом 15 днів з моменту повідомлення про те, що його присутність не є необхідною, не залишить територію запитуючої Сторони. У цей строк не зараховується час, протягом якого свідок або експерт не міг безперешкодно залишити територію запитуючої Сторони з незалежних від нього обставин.

4. Свідок та експерт, який з'явився на виклик на територію іншої Сторони, має право на відшкодування установою юстиції, що його викликала, витрат, пов'язаних з проїздом і перебуванням за кордоном, а також на відшкодування недержаної заробітної плати. Експерти, крім цього, мають право на винагороду за проведення експертизи. У виклику повинно бути зазначено, на які види виплат мають право викликані особи; на їх клопотання Сторона, від якої виходить виклик, сплачує аванс на покриття відповідних витрат.

Стаття 12. Дійсність документів

1. Документи, що були складені на території однієї з Сторін та/або складені і завірені печаткою установами юстиції або в межах компетенції офіційної особи, включаючи офіційного перекладача або експерта, приймаються і визнаються іншою Стороною без будь-якого іншого посвідчення.

2. Документи, що на території однієї з Сторін розглядаються як офіційні, визнаються також на території іншої Сторони як офіційні документи.

Стаття 13. Витрати

1. Кожна із Сторін покриває витрати, які виникли на її території у зв'язку з наданням правової допомоги.

2. У разі, якщо витрати, пов'язані з наданням правової допомоги, виявляться обтяжуючими і такими, що не відповідають загальноприйнятим нормам, Сторони повинні заздалегідь провести переговори і погодити способи оплати витрат, пов'язаних з наданням правової допомоги.

Стаття 14. Надання інформації

Центральні органи Сторін, зазначені у статті 4 цього Договору, надають один одному на прохання інформацію про чинне або те, що діяло раніше, в їхніх державах законодавство, а також з питань його застосування установами юстиції.

Стаття 15. Відмова в наданні правової допомоги

Правова допомога не надається, якщо її надання може зашкодити суверенітету держави, національній безпеці, суспільному порядку або суперечить основним принципам законодавства запитуваної Сторони.

Стаття 16. Звільнення від застави

1. Суд однієї Сторони не повинен зобов'язувати громадянина другої Сторони вносити заставу для забезпечення судових витрат на тій підставі, що він є іноземцем або не має місця проживання або місцеперебування на території цієї Сторони.

2. Положення пункту 1 цієї статті застосовуються також до юридичних осіб, створених на території однієї з Сторін відповідно до її законодавства.

Стаття 17. Безоплатна правова допомога

Громадянам однієї Сторони в судах та інших установах другої Сторони надається безоплатна правова допомога на тих же підставах і з тими ж перевагами, як і власним громадянам.

Стаття 18. Звільнення від судових витрат

1. Громадяни однієї Сторони, які знаходяться на території іншої Сторони, у відношенні оплати судових витрат користуються пільгами і перевагами, що передбачені для громадян цієї Сторони, на тих самих умовах і з урахуванням їхнього матеріального стану.

2. Довідка про матеріальний стан видається компетентною установою тієї Сторони, на території якої постійно проживає особа, яка підлягає звільненню від судових витрат.

3. Звільнення від витрат, що надається у певній справі судом однієї Сторони, поширюється також на витрати, пов'язані з виконанням процесуальних дій у тій самій справі на території іншої Сторони.

4. Установа юстиції, що приймає рішення про звільнення від судових витрат, у разі потреби, може зажадати від установи, що видала довідку, додаткову інформацію.

Стаття 19. Пересилання свідоцтв про цивільний стан та інших документів

Сторони зобов'язуються пересилати одна одній на прохання без перекладу і безоплатно копії свідоцтв про реєстрацію актів цивільного стану та інші документи (про освіту, про роботу тощо), що стосуються особистих прав та майнових інтересів громадян іншої Сторони.

Стаття 20. Майно та інші доходи, одержані злочинним шляхом

1. Одна Сторона, відповідно до свого законодавства і на прохання іншої Сторони, вживає заходів з розшуку і виявлення на своїй території майна та інших доходів, одержаних злочинним шляхом, і повідомляє другу Сторону про результати розшуку.

2. Запитувана Сторона, відповідно до свого законодавства, вживає необхідних заходів з метою конфіскації майна та інших доходів, одержаних злочинним шляхом.

3. Конфісковане майно та інші доходи, одержані злочинним шляхом, відповідно до положень цього Договору передаються в розпорядження запитуючої Сторони, якщо Сторони не досягнуть згоди про інше.

4. Права третіх осіб захищаються відповідно до законодавства запитуваної Сторони.

Стаття 21. Відомості про судимість та вироки

1. Якщо на території однієї із Сторін особа притягується до кримінальної відповідальності, друга Сторона на клопотання надає відомості про судимість цієї особи.

2. Сторони щорічно повідомляють одна одній про вироки, що набрали законної сили, стосовно громадян другої Сторони.

Стаття 22. Визнання і виконання судових рішень

1. Сторони відповідно до свого законодавства взаємно визнають і виконують остаточні і такі, що набрали законної сили, рішення, винесені судовими органами обох Сторін у цивільних справах, а також у кримінальних справах в частині відшкодування шкоди, заподіяної злочином.

2. Рішення, винесені компетентними органами однієї із Сторін, що не потребують виконання, визнаються взаємно дійсними.

Стаття 23. Клопотання про дозвіл виконання судового рішення

До клопотання про дозвіл виконання судового рішення необхідно додати:

- засвідчену копію судового рішення і документ про те, що рішення набрало законної сили і підлягає виконанню; а також довідку про виконання частини судового рішення, якщо таке мало місце;
- документ, з якого випливає, що сторони, проти якої винесене рішення, або її законному представнику, яка/який не брала участь у судовому засіданні, було своєчасно і належним чином вручено виклик до суду;
- завірени переклади документів, зазначених у цій статті.

Стаття 24. Розгляд клопотання про дозвіл виконання судового рішення

1. Розгляд клопотання про дозвіл виконання судового рішення належить до компетенції судів тієї Сторони, на території якої повинне бути здійснене виконання.

2. Клопотання про дозвіл виконання судового рішення повинно подаватися до суду тієї Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання. Клопотання також може бути подано до суду, який виніс рішення у першій інстанції, який направляє клопотання до суду, компетентному винести рішення щодо клопотання.

3. Спосіб подачі клопотання і його розгляд визначаються законодавством тієї Сторони, на території якої повинно бути здійснене виконання.

Стаття 25. Запит пояснень у зв'язку з виконанням судового рішення

Якщо суду при вирішенні питання про дозвіл виконання судового рішення потрібні додаткові пояснення, він може для усунення сумнівів запросити будь-яку із сторін або, при потребі, запитати суд, що виніс рішення, представити додаткові пояснення.

Стаття 26. Відмова у виконанні судового рішення

У виконанні судового рішення може бути відмовлено в таких випадках:

- а) якщо сторона, проти якої було винесене рішення, або її законний представник не взяли участі у процесі внаслідок того, що їм не був належним чином вручений виклик до суду;
- б) якщо щодо відповідного питання раніше вже було винесене та виконане судове рішення на території запитованої Сторони;
- с) якщо відповідно до законодавства запитованої Сторони справа відноситься до виключної компетенції її судів;
- д) якщо виконання рішення суперечило б вимогам суспільного порядку запитованої Сторони.

Стаття 27. Внесення змін і доповнень до Договору

До цього Договору за взаємною домовленістю Сторін можуть бути внесені зміни і доповнення, що оформлюються окремим протоколом, який є невід'ємною частиною цього Договору.

Стаття 28. Вирішення розбіжностей, що виникають при виконанні Договору

Розбіжності, що виникають при виконанні цього Договору, вирішуються шляхом безпосередніх переговорів центральних органів Сторін, передбачених у статті 4 цього Договору, або через дипломатичні канали.

Стаття 29. Набуття чинності

Цей Договір підлягає ратифікації і набуває чинності через тридцять днів з дати обміну ратифікаційними грамотами.

Стаття 30. Дія Договору

1. Цей Договір укладається на невизначений строк.
2. Кожна з Сторін може припинити дію цього Договору, попередньо повідомивши про це письмово другу Сторону за шість місяців до такого припинення.
3. Припинення дії цього Договору не впливає на виконання запитів про надання правової допомоги, направлених під час його дії.

9. Договір між Україною та Корейською Народно-Демократичною Республікою про правову допомогу в цивільних та кримінальних справах

Витяг

Дата підписання: 13.10.2003

Дата ратифікації: 04.06.2004

Дата набуття чинності: 17.12.2004

Україна і Корейська Народно-Демократична Республіка, далі - "Договірні Сторони", керуючись бажанням подальшого розвитку дружніх відносин і співробітництва між обома державами, надаючи важливого значення розвитку співробітництва в сфері надання правової допомоги в цивільних та кримінальних справах, домовилися про таке:

Частина перша

Загальні положення

Стаття 1. Правовий захист

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території другої Договірної Сторони щодо своїх особистих і майнових прав таким самим правовим захистом, як і громадяни другої Договірної Сторони.
2. Громадяни однієї Договірної Сторони мають право вільно і без перешкод звертатися до суду, прокуратури, нотаріату та інших установ другої Договірної Сторони, до компетенції яких належать цивільні і кримінальні справи (далі - "установи юстиції"), порушувати клопотання, подавати позови і здійснювати інші процесуальні дії на тих самих умовах, що й громадяни цієї Договірної Сторони.
3. Положення пунктів 1 і 2 цієї статті поширюються також і на юридичних осіб, створених відповідно до законодавства однієї з Договірних Сторін.

Стаття 2. Правова допомога

1. Установи юстиції Договірних Сторін взаємно надають правову допомогу в цивільних і кримінальних справах відповідно до положень цього Договору.
2. Установи юстиції надають правову допомогу також іншим установам у справах, зазначених у пункті 1 цієї статті.
3. Інші установи при вирішенні питань у справах, зазначених у пункті 1 цієї статті, направляють прохання про правову допомогу через установи юстиції.

Стаття 3. Обсяг правової допомоги

Правова допомога охоплює виконання процесуальних дій, передбачених законодавством запитованої Договірної Сторони, зокрема допит сторін, третіх осіб, підозрюваних, обвинувачених і підсудних, потерпілих, свідків, експертів, проведення експертиз, обшуків, вилучення і передача речових доказів, порушення кримінального переслідування і видача осіб, які вчинили злочини, а також розшук,

арешт і конфіскація майна та доходів, отриманих злочинним шляхом, визнання і виконання судових рішень у цивільних справах, вироків у частині відшкодування збитків; вручення і пересилка документів; надання на прохання другої Договірної Сторони відомостей про судимість обвинувачених і інших дій, передбачених законодавством Договірних Сторін.

Стаття 4. Порядок зносин

При наданні правової допомоги установи юстиції Договірних Сторін зносяться через центральні органи, якщо цим Договором не передбачено інше.

Центральними органами є:

- з питань надання правової допомоги в цивільних справах і в кримінальних справах на стадії судового розгляду - Міністерство

юстиції України та Центральний Суд Кореїської Народно-Демократичної Республіки;

- з питань надання правової допомоги в кримінальних справах на стадії досудового слідства - Генеральна прокуратура України та

Центральна прокуратура Кореїської Народно-Демократичної Республіки.

Стаття 5. Мова

1. Прохання про надання правової допомоги і додатки до нього складаються мовою запитуючої Договірної Сторони і до них додаються засвідчені копії перекладу на мову другої Договірної Сторони чи на російську або англійську мову.

2. Переклад завіряється нотаріусом, або посадовою особою запитуючої установи юстиції, або дипломатичним представництвом, або консульською установою запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 6. Оформлення документів

Документи, що надсилаються установами юстиції й іншими установами в порядку надання правової допомоги, повинні бути завірені підписом посадової особи відповідної установи юстиції і скріплені офіційною печаткою цієї установи.

Стаття 7. Форма запиту про надання правової допомоги

У запиті про надання правової допомоги повинно бути зазначено:

- 1) найменування запитуючої установи;
- 2) найменування запитуваної установи;
- 3) найменування справи, у якій запитується правова допомога;
- 4) імена і прізвища сторін, третіх осіб, свідків, підозрюваних, обвинувачених, підсудних, засуджених або потерпілих, їхнє громадянство, рід занять і постійне місце проживання або місцеперебування, а щодо юридичних осіб - їхнє найменування, юридична адреса і/або місцезнаходження;
- 5) за наявності представників осіб, зазначених у пункті 4, - їхні імена, прізвища й адреси;
- 6) зміст доручення з описом суті справи й обставин, що підлягають з'ясуванню, а в кримінальних справах - опис фактичних обставин вчинення злочину і його юридична кваліфікація за кримінальним законодавством запитуючої Договірної Сторони.

Стаття 8. Порядок виконання

1. При виконанні запиту про надання правової допомоги запитувана установа юстиції застосовує законодавство своєї держави. На прохання запитуючої установи вона може застосовувати процесуальні норми Договірної Сторони, від якої виходить запит, якщо вони не суперечать законодавству її держави.

2. Якщо запитувана установа юстиції не компетентна виконати запит, то вона пересилає його компетентній установі юстиції і повідомляє про це запитуючу установа юстиції.

3. У разі одержання відповідного запиту установа юстиції повідомляє запитуючу установа юстиції про час і місце виконання запиту про надання правової допомоги.

4 Після виконання запиту запитувана установа юстиції направляє документи запитуючій установі юстиції. Якщо правова допомога не може бути надана, то запитувана установа юстиції повертає запит і повідомляє про обставини, що перешкоджають його виконанню.